

για έναν ζωντανό πλανήτη

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ταυτότητα, Οικολογική Κατάσταση και Απειλές

Γ. ΚΑΤΣΑΔΩΡΑΚΗΣ   Κ. ΠΑΡΑΓΚΑΜΙΑΝ

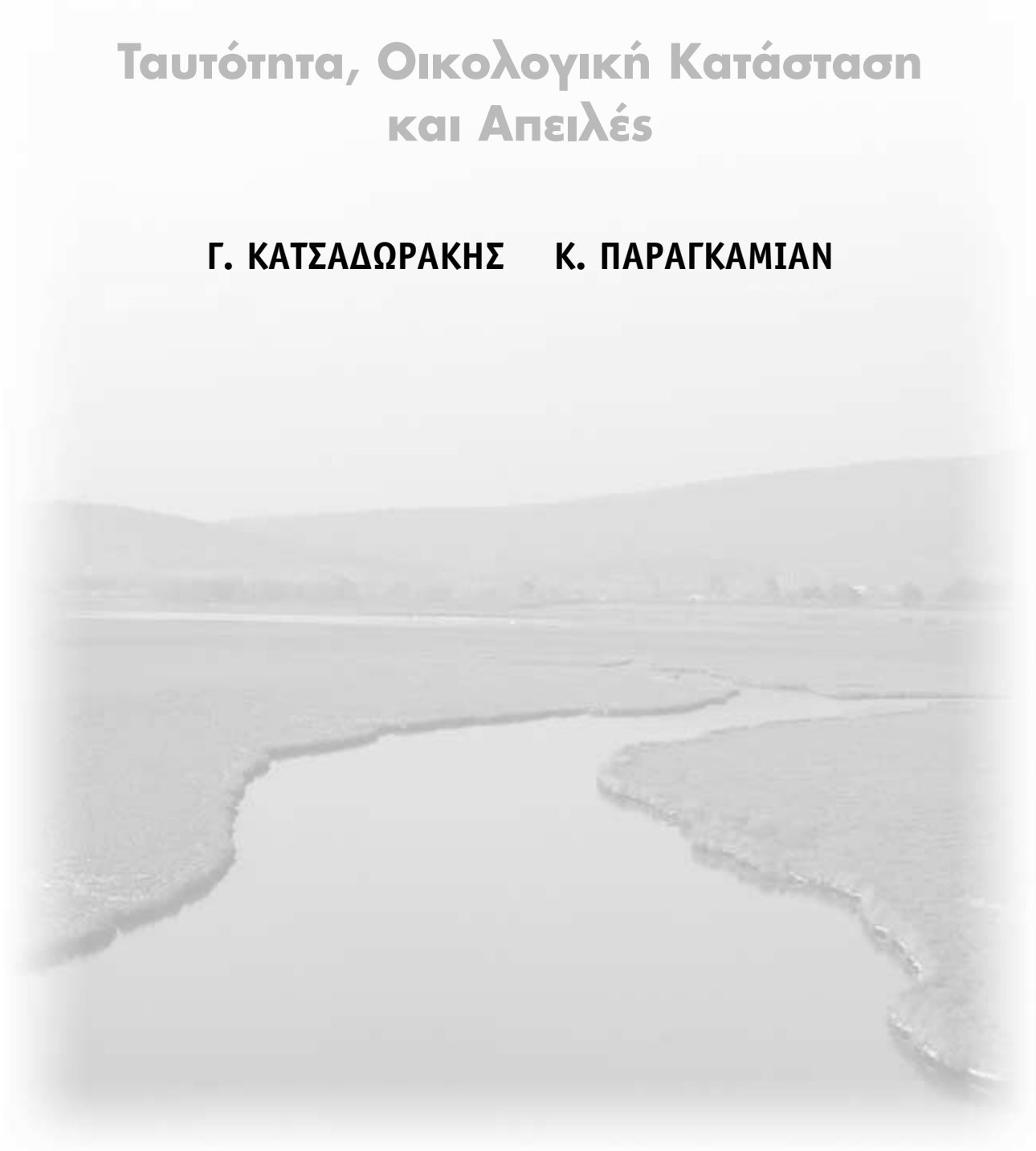

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

**Ταυτότητα, Οικολογική Κατάσταση
και Απειλές**

Γ. ΚΑΤΣΑΔΩΡΑΚΗΣ   Κ. ΠΑΡΑΓΚΑΜΙΑΝ

WWF ΕΛΛΑΣ - 2007

Η πλήρης αναφορά στην παρούσα έκδοση είναι:

Κατσαδωράκης Γ. και Κ. Παραγκαμιάν. 2007. Απογραφή των υγροτόπων των νησιών του Αιγαίου: Ταυτότητα, οικολογική κατάσταση και απειλές. Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση - WWF Ελλάς, Αθήνα, σσ 392.

This book may be cited as follows:

Catsadorakis, G. and K. Paragamian. 2007. Inventory of the wetlands of the Aegean Islands: Identity, ecological status and threats. World Wide Fund for Nature - WWF Greece, Athens, 392 pp.

Σχεδιασμός-Παραγωγή: Σχήμα & Χρώμα, Παραγωγική Μονάδα ΚΕΘΕΑ, Τηλ.: 2310 797.476

ISBN: 978-960-85918-4-4

WWF Ελλάς, Φιλελλήνων 26, 105 58 Αθήνα, Τηλ. 210 3314893, Fax: 210 3247578
e-mail: support@wwf.gr, <http://www.wwf.gr>

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
ABSTRACT	7
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	9
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	10

ΜΕΡΟΣ Α΄

---

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	14
1.1 Η περιοχή μελέτης	15
1.2 Βιβλιογραφική επισκόπηση	15
1.3 Οι στόχοι της παρούσας έκδοσης	16
2. ΜΕΘΟΔΟΙ	18
2.1 Εντοπισμός των υγροτόπων και συλλογή δεδομένων	19
2.2 Η βάση δεδομένων.....	19
2.3 Χάρτες και φωτογραφική τεκμηρίωση	20
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	21
3.1 ΟΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΝΗΣΙ	21
3.1.1 ΝΗΣΟΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	
Σαμοθράκη	22
θάσος	23
3.1.2 ΝΗΣΟΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	
Αμμουλιανή	24
3.1.3 ΝΗΣΟΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (Βόρειες Σποράδες)	
Σκιάθος	24
Σκόπελος	25
Αλόνησος, Τσουγκριάς, Περιστερά, Κυρά Παναγιά, Ψαθούρα	26
3.1.4 ΝΗΣΟΙ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	
Εύβοια.....	27
Σκύρος	29
3.1.5 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	
Λήμνος	30
Λέσβος	31
Χίος και Ψαρά	33
Σάμος	35
Ικαρία	36

3.1.6 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (Κυκλάδες)	
Άνδρος	38
Τήνος	39
Μύκονος και Δήλος	40
Σέριφος, Σίφνος και Κύθνος	40
Πάρος, Αντίπαρος και Κάβουρας	42
Γυάρος και Ίος	44
Νάξος και Κουφονήσι	44
Αμοργός	46
Μήλος, Κίμωλος και Πολύαιγος	47
3.1.7 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (Δωδεκάνησα)	
Πάτμος και Λειψοί	49
Λέρος και Κάλυμνος	50
Κως	51
Αστυπάλαια	52
Τήλος	53
Κάρπαθος και Αρμάθια	53
Ρόδος και Αλιμνιά	54
Καστελλόριζο	57
3.1.8 ΝΗΣΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ	
Αίγινα, Μετώπη και Αγκίστρι	58
Κύθηρα και Αντικύθηρα	58
3.2. Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	59
3.2.1 Αριθμός, κατανομή και μεγέθη	59
3.2.2 Αβιοτικά χαρακτηριστικά	59
3.2.3 Βιοτικά χαρακτηριστικά	60
3.2.4 Προστασία και απειλές	62
3.2.5 Αξία για τον άνθρωπο	66
3.3. ΕΠΙΜΕΤΡΟ	67

ΜΕΡΟΣ Β´

ΔΕΛΤΙΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ	70
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	357
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	361

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΑ ΠΕΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	368
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΝΗΣΙ	380

→ Η μέχρι πρότινος γνώση για τον αριθμό, την κατάσταση και την οικολογική αξία των υγροτόπων των νησιών του Αιγαίου ήταν περιορισμένη ενώ η συνολική τους αξία ως δικτύου οικοτόπων και ως παραγόντων διατήρησης της βιοποικιλότητας, ήταν πολύ υποεκτιμημένη. Με το πρόγραμμα «Προστασία των Υγροτόπων του Αιγαίου» (2004-2007) το WWF Ελλάς ανέλαβε πρωτοβουλία για τον εντοπισμό, την απογραφή και την εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης των υγροτόπων του Αιγαίου ώστε, με βάση τα στοιχεία αυτά, να σχεδιαστούν και εφαρμοστούν μέτρα και δράσεις που θα εξασφαλίσουν τη συνετή διαχείριση και προστασία τους. Αν και τα μέχρι σήμερα επαρκή απογραφικά δεδομένα αφορούν το 68% των υγροτόπων που εντοπίστηκαν, η κρίσιμη κατάσταση στην οποία βρίσκεται η πλειονότητά τους επέσπευσε την έκδοση αυτού του τόμου ώστε να γίνουν γνωστά η ύπαρξη, η ταυτότητα, η σημασία και οι απειλές που αντιμετωπίζουν.

Συνολικά εντοπίστηκαν 352 υγρότοποι σε 51 νησιά και νησίδες του Αιγαίου (εκτός της Κρήτης). Από αυτούς οι 257 είναι φυσικοί υγρότοποι και οι 65 τεχνητοί (φραγμολίμνες, λιμνοδεξαμενές και λίμνες ορυχείων) ενώ καταγράφηκαν επιπλέον 21 μικρότεροι από 1 στρέμμα και 9 πλήρως κατεστραμμένοι. Οι φυσικοί υγρότοποι του Αιγαίου καταλαμβάνουν συνολική έκταση περίπου 40 km² εκ των οποίων σχεδόν τα 30 km² βρίσκονται σε 3 νησιά (Λέσβος, Λήμνος και Εύβοια). Στην μεγάλη πλειονότητά τους είναι παράκτιοι με υφάλμυρο νερό και περιλαμβάνουν εκβολές ποταμών ή ρυάκων διαλείπουσας ροής, έλη εκβολών και παράκτια έλη. Περισσότεροι από τους μισούς είναι μικρότεροι από 10 στρέμματα ενώ μόνο 5 είναι μεγαλύτεροι από 3 km².

Ο αριθμός και η έκταση των υγροτόπων σε κάθε νησί σχετίζονται κυρίως με την έκταση, τη γεωμορφολογία, την πετρολογική σύσταση και τη γεωγραφική του θέση. Τριάντα τέσσερα νησιά έχουν 1-5 φυσικούς υγρότοπους, ενώ 9 νησιά έχουν 6-11 φυσικούς υγρότοπους. Η Λέσβος είναι με διαφορά το νησί με τους περισσότερους φυσικούς υγρότοπους (56) και ακολουθούν η Εύβοια (19), η Ρόδος και η Λήμνος (από 18), και η Άνδρος (14). Συνυπολογίζοντας φυσικούς και τεχνητούς υγρότοπους, ο νομός Κυκλάδων έχει τους περισσότερους (90 σε 18 νησιά) και ακολουθούν, ο νομός Λέσβου (84 σε 2 νησιά), ο νομός Δωδεκανήσου (64 σε 12 νησιά), ο νομός Ευβοίας (43 σε 2 νησιά) και ο νομός Μαγνησίας (Βόρειες Σποράδες, 17 σε 7 νησιά). Τα νησιά των υπόλοιπων νομών διαθέτουν λιγότερους υγρότοπους.

Από οικολογική άποψη, οι υγρότοποι των νησιών του Αιγαίου, είναι ιδιαίτερα σημαντικοί γιατί μεταξύ άλλων αποτελούν βασικό κρίκο στον υδρολογικό κύκλο των νησιών, συνίστανται από σπάνιους τύπους οικοτόπων, είναι ενδιαυμματα ενδημικών και απειλούμενων ειδών, έχουν θεμελιώδη σημασία για τους πληθυσμούς

των υδρόβιων ειδών και χρησιμοποιούνται ως σταθμοί (αλλά και ως καταφύγια κατά τους δριμείς χειμώνες) από εκατομμύρια αποδημητικά πουλιά. Οι υγρότοποι των νησιών του Αιγαίου έχουν θεμελιώδη σημασία για τη διατήρηση των πληθυσμών εκατοντάδων υδρόβιων ή ημι-υδρόβιων ειδών ασπονδύλων αλλά και πολλών εξαρτώμενων από τους υγρότοπους σπονδυλοζώων [ψάρια: *Ladigesocypris ghigi* (ενδημικό Ρόδου), *Oxyngoemacheilus theophilii* (ενδημικό Λέσβου), αμφίβια: ομάδα *Rana ridibunda*, *R. cerigensis* (ενδημικό Καρπάθου), *Bufo bufo*, *Bufo viridis*, *Hyla arborea*, ερπετά: *Mauremys rivulata*, *Emys orbicularis*, *Natrix natrix*, *N. tessellata*, θηλαστικά: *Lutra lutra*]. Περισσότερα από 20 είδη υδρόβιων πουλιών αναπαράγονται στους υγρότοπους των νησιών. Τα πιο κοινά είναι τα *Charadrius dubius* και *Gallinula chloropus* ενώ λιγότερο κοινά είναι τα *Fulica atra*, *Tachybaptus ruficollis*, *Charadrius alexandrinus*, *Himantopus himantopus*, *Recurvirostra avosetta*, *Ardea purpurea*, *Tadorna ferruginea*, *T. tadorna*, *Rallus aquaticus*, *Burhinus oedicephalus*, *Motacilla alba*, *M. cinerea*, *Cettia cetti*, *Cisticola juncidis*, *Acrocephalus scirpaceus*, *A. arundinaceus* και *Merops apiaster*.

Με εξαίρεση τους λίγους υγρότοπους που βρίσκονται σε δυσπρόσιτες περιοχές οι υπόλοιποι υποβαθμίζονται και συρρικνώνονται με αυξανόμενο ρυθμό τις τελευταίες δεκαετίες. Τουλάχιστον 25 υγρότοποι έχουν καταστραφεί πλήρως για την ίδρυση νέων οικισμών και τουριστικών εγκαταστάσεων ενώ η κατάσταση πολλών άλλων είναι μη αναστρέψιμη. Οι εκχερσώσεις, τα μπαζώματα, η δόμηση, οι διανοίξεις δρόμων, οι επεκτάσεις των καλλιέργειών, οι αποστραγγίσεις, η ρύπανση, και η διακοπή της τροφодοσίας τους με γλυκό νερό είναι τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν. Δυστυχώς, παρόλο που σχεδόν το 50% των υγροτόπων που εξετάστηκαν βρίσκονται εντός των ορίων προστατευτέων ή προστατευόμενων περιοχών (Δίκτυο Natura 2000, Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά, Καταφύγια Άγριας Ζωής, κ.α.), μόνο σε 2 υπάρχει σχετικά επαρκής προστασία και κάποιας μορφής περιβαλλοντική διαχείριση.

Οι υγρότοποι πρέπει να αντιμετωπιστούν ως τα πλέον απειλούμενα οικοσυστήματα του Αιγαίου χώρου. Η εξαφάνιση των μικρών υγροτόπων θα είναι το πρώτο ορατό αποτέλεσμα της κακής διαχείρισης των υδατικών πόρων και των παράκτιων περιοχών στα νησιά. Οι συνέπειες θα είναι άμεσες καθώς οι νησιωτικές κοινωνίες θα έχουν λιγότερο νερό, λιγότερα καλλιεργήσιμα εδάφη, λιγότερους χώρους αναψυχής και τουριστικούς πόρους ενώ παράλληλα η βιοποικιλότητα της Ελλάδας θα πληγεί σοβαρά, καθώς αναμφίβολα θα εξαφανιστούν και οι πληθυσμοί εκατοντάδων ειδών που ζουν ή βασίζονται αποκλειστικά σε αυτούς.

→ The knowledge to date on the number, exact location and environmental condition of the wetlands of the Aegean islands was limited, while their overall importance as a network of habitats for biodiversity conservation was highly underestimated. To remedy this, WWF Greece launched a project titled "Conservation of the wetlands of the Aegean" (2004-2007). Through this project, the majority of Aegean wetlands were located while 68% of these was mapped, inventoried and their ecological status assessed. The results of this inventory are presented in this volume, the ultimate aim of which is to form the basic body of knowledge upon which measures will be formulated and implemented, thus ensuring the protection and wise management of these wetlands.

A total of 352 wetlands were located on 51 islands (except Crete). Out of these, 257 are natural and 65 artificial, while 21 are smaller than 0,1 ha and 9 are totally destroyed. The natural wetlands of the Aegean islands add up to a total area of ca 40 km² of which ca 30 km² are found on 3 islands (Lesvos, Lemnos and Evia). The majority are coastal, groundwater-fed and of fluctuating salinity. They mainly include small estuaries of seasonal streams/rivers with or without coastal marshes and open water areas. More than half of them are smaller than 1 ha while only 5 are bigger than 3 km².

The number and the size of the wetlands on every island is primarily determined by its area, relief, geological substrate, soils and geographical position. Thirty-four islands have 1-5 natural wetlands, while 9 islands have 6-11. Lesvos hosts more natural wetlands (56) than any other island, followed by Evoia (19), Rhodes and Lemnos (18 each), and Andros (14). The prefecture of Lesvos hosts the higher number of wetlands (84 on 2 islands!) followed by the prefectures of Cyclades (90 on 18 islands), Dodekanisos (64 on 12 islands), Evoia (43 on 2 islands) and Magnisia (Northern Sporades, 17 on 7 islands). The islands of the remaining prefectures host fewer wetlands.

Despite their very small size, compared to the large continental wetlands, the wetlands of the islands are of invaluable significance as they host a variety of endemic taxa, especially invertebrates, they play an indispensable role in sustaining rare habitat types of utmost importance for the animal life in the archipelago, they form indispensable stepping-stones for millions of migrating birds as well as refuge in cases of heavy cold spells. The wetlands of Aegean islands are key habitats for the conservation of the populations of several hundreds of aquatic or semi-aquatic invertebrate species and several wet-

land-dependent vertebrate species [fishes: *Ladigesocypris ghigi* (endemic to Rhodes), *Oxynoemacheilus theophilii* (endemic to Lesvos); amphibians: *Rana ridibunda* group, *R. cerigensis* (endemic to Karpathos), *Bufo bufo*, *Bufo viridis*, *Hyla arborea*; reptiles: *Mauremys rivulata*, *Emys orbicularis*, *Natrix natrix*, *N. tessellata*; mammals: *Lutra lutra*]. More than 20 species of waterbirds are breeding regularly in the Aegean wetlands. Most common are *Charadrius dubius* and *Gallinula chloropus* while less common are: *Fulica atra*, *Tachybaptus ruficollis*, *Charadrius alexandrinus*, *Himantopus himantopus*, *Recurvirostra avosetta*, *Ardea purpurea*, *Tadorna ferruginea*, *Tadorna tadorna*, *Rallus aquaticus*, *Burhinus oedicnemus*, *Motacilla alba*, *Motacilla cinerea*, *Cettia cetti*, *Cisticola juncidis*, *Acrocephalus scirpaceus*, *Acrocephalus arundinaceus* and *Merops apiaster*.

With the exception of the few wetlands that are found in inaccessible sites, the remainder are increasingly deteriorating and shrinking in size over the last decades. At least 25 wetlands have been completely destroyed due to building of new settlements (mainly summer houses) and tourist installations while many are irreversibly damaged. In order of importance, clearing, filling with rubble, building and road construction, pollution, draining, over-pumping, deprivation of fresh-water inputs and over-grazing are the main problems they face. The building of hotels and holiday houses in particular, in combination with the right to building in areas outside town planning, is the most serious factor of degradation which exerts incredible pressure on the integrity and quality of wetland habitats. Out of the 322 wetlands visited or checked only 2 (!) are adequately protected and have some form of sound environmental management.

Wetlands are the most threatened habitats in the Aegean archipelago and should be treated as such.

The disappearance of the small wetlands will be the first visible result of mismanagement of the islands' water resources and coastal areas. The consequences will be immediate as the islands' human communities will have less available water, less cultivable land, less recreation areas and less tourist resources, while the biodiversity of Greece will suffer a major strike as undoubtedly the populations of several hundreds of wetland dependent species will be driven to extinction.

→ Ο **Δρ Νίκος Γεωργιάδης**, δασολόγος, υπεύθυνος δασικών προγραμμάτων του WWF Ελλάς, συναποτέλεσε μαζί με τους δυο συγγραφείς τη βασική ομάδα έρευνας. Ο **Νίκος Παναγιώτου**, περιβαλλοντικός επιστήμων, πραγματοποίησε τις απογραφές στη Λήμνο και την πρώτη στη Λέσβο, ο **Χρήστος Γιακουμής**, προγραμματιστής Η/Υ, ετοίμασε την αρχική βάση δεδομένων του προγράμματος και η **Κατερίνα Πετκίδη**, περιβαλλοντική επιστήμων, συνέβαλε στη γεωγραφική αποτύπωση.

Οι εξής γνώστες σχολίασαν και διόρθωσαν τα στοιχεία που καταχωρήθηκαν στη βάση δεδομένων: **Γιάννης Τσουγκράκης** για τη Λήμνο, **Νίκος Προμπονάς** για τη Νάξο, **Δέσποινα Μερτζανίδου** για τη Ρόδο, **Στέλλα Αδαμαντοπούλου** για την Κίμωλο και Πολύαιγο και **Γιάννης Ιωαννίδης** για τη Μήλο. Ο **Στρατής Μπουρδάκης** συνέβαλε στη διόρθωση των στοιχείων για τις Σημαντικές για τα Πουλιά Περιοχές (ΣΠΠ-ΙΒAs). Τα όποια λάθη και παραλείψεις βαρύνουν βεβαίως μόνο τους συγγραφείς.

Ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων και φορέων παρείχαν στοιχεία και βοήθησαν με διάφορους τρόπους ή εκδήλωσαν τη βούλησή τους να βοηθήσουν:

Broggi Mario, Corsini-Φωκά Μαριολίνα, Christ Carol, Jordan Nickolas, Kern Emily, Scharlau Astrid, Αδαμαντοπούλου Στέλλα, Αθανασιάδης Αντρέας, Αναγνωστοπούλου Κατερίνα, «Αρχίλοχος», «Αρχιπέλαγος Αιγαίου», Βολίκας Γιάννης, Γιαννίρης Ηλίας, Δενδρινός Παναγιώτης, Δημαλέξης Τάσος, Δημητρίου Εύα, Δημητρόπουλος Γεώργιος, Διακογιάννης Γιάννης, Δράκου Καίτη, Δρετάκης Μιχάλης, «Ε.Κ.Β.Υ.» (Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων), «Ε.Ο.Ε.» (Ελληνική Орνιθολογική Εταιρία), Ζαριφοπούλου Φωτεινή, Ιωαννίδης Γιάννης, Καζόγλου Γιάννης, Κακαλής Λευτέρης, Καρδακάρη Νίκη, Κοντόπουλος Γιάννης, Κρητικός Νίκος, Λατσούδης Παναγιώτης, Λιαρικός Κωνσταντίνος, Λοϊζίδου Ξένια, Μανδηλαράς Νίκος, Μαρκιανός Γιάννης, Μαραγκού Παναγιώτα, Μαργαρίτης Μανώλης, Μαρίνος Γιάννης, Μεντζελόπουλος Κωνσταντίνος, Μερτζανίδου Δέσποινα, «ΜΟπ» (Εταιρία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας), Μήλιου Αναστασία, Μητρογιάννης Σπύρος, Νανοπούλου Ήβη, Νεαμονητός Γιώργος, Ντασιοπούλου Γλυκερία, Πανταζής Αλέξανδρος, Παξιμάδης Γιώργος, Παπαγιάννης Θύμιος, Παπακωνσταντίνου Κώστας, Παπανδρόπουλος Δημήτρης, Παπανικολάου Φίλιππος, Πασχαλίδης Γιώργος, Περγαντής Φώτης, Πετκίδη Κατερίνα, Πολυκρέτη Νικολέτα, Πορτόλου Δανάη, Ποσάντζης Γιάννης, Πουλιού Νίκος, Προμπονάς Νίκος, Σινάνης Άγγελος, Σπινθάκης Βαγγέλης, Σταμούλη Βάσω, Σταμούλης Θόδωρος, Σταμούλης Τάσος, Στεργίου Κώστας, Στεργιώτη Βάλια, Στεργιώτη Κούλα, Στεργιώτης Βαγγέλης, Σωκιαλίδης Δημήτρης, Τζηρίτης Ηλίας, Τούντα Ελένη, Τσαγκλής Βαγγέλης, Τσιακίρης Ρήγας, Τιμπίδης Θοδωρής, Τσουγκράκης Γιάννης, Χατζηγιακουμής Βασιλίσ.

→ «Γιατί άραγε ασχολήθηκε το WWF Ελλάς με τους υγροτόπους των νησιών του Αιγαίου;», θα μπορούσε να αναρωτηθεί κάποιος. «Εδώ δεν έχουμε εξασφαλίσει ούτε κατά διάνοια την προστασία και σωστή διαχείριση των μεγάλων και πολύτιμων υγρότοπων της ηπειρωτικής χώρας, γιατί να ασχοληθούμε λοιπόν με τους μικρούς και ασήμαντους υγρότοπους των νησιών;»

Η απάντηση είναι τριπλή: Από τη μια οι υγρότοποι του Αιγαίου, κυρίως μικροί και διάσπαρτοι σε δεκάδες νησιά, λόγω ακριβώς του μεγέθους τους είναι πολύ πιο ευάλωτοι από τους μεγαλύτερους ηπειρωτικούς: μπορούν να καταπατηθούν και να αλλοιωθούν οριστικά σε μια νύχτα, κάτι που με τους μεγάλους δεν είναι δυνατό, παρά τη σοβαρή υποβάθμιση που μπορεί να συμβεί.

Από την άλλη, οι περισσότεροι κινδυνεύουν να χαθούν πριν καν καταγραφεί επισήμως ότι ... υπήρξαν, διότι κανείς ως τώρα δεν είχε ασχοληθεί συστηματικά με την καταγραφή τους.

Κατά τρίτον, η σημασία τους είναι πολύ δυσανάλογη με το μέγεθός τους: φιλοξενούν σπάνια και ενδημικά είδη ζώων, είναι κρίσιμοι κρίκοι στον υδρολογικό κύκλο των νησιών, παίζουν βασικό ρόλο στη δημιουργία των παραλιών, είναι ζωτικής σημασίας για εκατομμύρια μεταναστευτικών πτηνών. Και μολονότι, αν τους δει κανείς μεμονωμένα, η «ειδική τους σημασία» μπορεί να θεωρηθεί μικρή, η σημασία τους ως δικτύου οικοτόπων είναι τεράστια για τη βιο-ποικιλότητα της Ελλάδας. Βεβαίως, γνωρίζαμε επίσης ότι η άνοδος της στάθμης της θάλασσας λόγω της κλιματικής αλλαγής θα εξαφανίσει πολλούς από τους υγρότοπους αυτούς και αυτό θα συμπαρασύρει δεκάδες είδη ζώων και φυτών, έτσι, η ανάγκη να εργαστούμε από τώρα για αυτούς σε προληπτική βάση ήταν αναγκαία και επείγουσα. Τα περιβαλλοντικά προβλήματα πρέπει κανείς να τα προλαμβάνει ή να τα προβλέπει και να είναι έτοιμος να αντιμετωπίσει τις συνέπειές τους, αλλιώς το κόστος και οι απώλειες είναι δυσβάσταχτα.

Το να εργαστεί κανείς όμως για την προστασία των υγροτόπων του Αιγαίου δεν είναι καθόλου εύκολη δουλειά. Καταρχάς έλειπαν τα βασικά στοιχεία: ποιοι είναι; που είναι; σε τι κατάσταση βρίσκονται. Αλλά και μετά την πρόσκτηση των στοιχείων αυτών γίνονται ορατές οι επιπτώσεις των φοβερών αδυναμιών του ελληνικού κράτους. Για οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια, η αναγκαία αποσαφήνιση του ιδιοκτησιακού τους καθεστώτος προσκρούει στην έλλειψη κτηματολογίου. Η έλλειψη επαρκούς και σοβαρού χωροταξικού σχεδιασμού και η αδυναμία εφαρμογής του όποιου υπάρχοντος σε συνδυασμό με το ότι οι παράκτιοι αυτοί οικοτόποι, εδράζονται σε περιοχές «φιλέτα» για τη δόμηση, νόμιμη και

αυθαίρετη, μετατρέπουν οποιαδήποτε προσπάθεια διασφάλισης τους σε άθλο απίστευτης δυσκολίας.

Το WWF Ελλάς όμως δεν το βάζει κάτω. Η απογραφή που κρατάτε στα χέρια σας είναι το πρώτο βήμα σε μια καλά σχεδιασμένη σειρά ενεργειών. Οι περισσότεροι από τους υγρότοπους, και μόνο με την συμπερίληψη τους στην παρούσα απογραφή, αποκτούν συγκεκριμένη ταυτότητα και αρχίζουν να υφίστανται για τη γραφειοκρατία. Τα στοιχεία αυτά θα βελτιωθούν με νέες αποστολές, η απογραφή ευελπιστούμε να επεκταθεί στην Κρήτη και στο Ιόνιο ώστε όλοι οι νησιωτικοί υγρότοποι να έχουν απογραφεί λεπτομερώς σε λίγα χρόνια. Επειδή οι απογραφές δεν σώζουν τους υγρότοπους, αλλά οι άνθρωποι μπορούν να τους σώσουν, δημιουργήσαμε παράλληλα ένα σύστημα όπου ενεργοί πολίτες παρακολουθούν συστηματικά την κατάστασή τους και ενημερώνουν έγκαιρα ώστε να γίνουν έγκαιρα ενέργειες πρόληψης ή αποκατάστασης της υποβάθμισης. Όσο περισσότεροι πολίτες συμμετέχουν τόσο αποτελεσματικότερα μπορούμε να προλάβουμε τις ζημιές και να συμβάλλουμε στη διατήρηση των πολυτιμότερων και πιο απειλούμενων αυτών οικοτόπων του Αιγαίου.

Στο άμεσο μέλλον, το μεγάλο στοίχημα της αειφορικής διαχείρισης των νησιών μας θα παιχτεί κυρίως σε τρεις τομείς: στην πολιτική γης, στην αυτάρκεια των υδατικών πόρων και στην ενέργεια. Το πόσο καλά θα καταφέρουμε να διατηρήσουμε τους υγρότοπους των νησιών είναι ίσως και ενδεικτικό τού πόσο μπορούμε εν τέλει, σε αυτά τα πολύτιμα 'διαμάντια' του τόπου μας, τα νησιά, να προσεγγίσουμε την περίφημη αειφορία.

Δημήτρης Καραβέλλας
Γενικός Διευθυντής WWF Ελλάς

ΜΕΡΟΣ Α΄

> ΕΙΣΑΓΩΓΗ > ΜΕΘΟΔΟΙ > ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ > ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

→ Τα οικοσυστήματα των νησιών του Αιγαίου είχαν απασχολήσει και εξακολουθούν να απασχολούν πολλούς επιστήμονες, ερευνητικές ομάδες, φορείς και ιδρύματα. Έτσι, υπάρχει σήμερα ένας σχετικά μεγάλος όγκος δημοσιευμένων και αδημοσίευτων δεδομένων που αφορούν λιγότερο ή περισσότερο τους υγρότοπους των νησιών. Όμως όλη αυτή η γνώση ήταν διάσπαρτη, δυσεύρετη και επομένως δυσαξιοποίητη με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ως τώρα στην Ελλάδα μια σαφής εικόνα περί του πόσοι είναι οι υγρότοποι των νησιών του Αιγαίου, που ακριβώς βρίσκονται και ποια είναι η οικολογική τους κατάσταση.

Τα τελευταία χρόνια το WWF Ελλάς είχε γίνει αποδέκτης πολλών καταγγελιών σχετικά με την υποβάθμιση υγροτόπων στο Αιγαίο. Παράλληλα, είχε γίνει αποδέκτης και πολλών ιδεών και προτάσεων για να ξεκινήσει δράσεις για την προστασία τους. Το 2004 ξεκίνησε το πρόγραμμα «Προστασία των Υγροτόπων των Νησιών του Αιγαίου» με σκοπό τη συμβολή στην προστασία, διατήρηση και συνετή διαχείριση των υγροτόπων του Αιγαίου. Ήταν από την αρχή σαφές ότι βασική προϋπόθεση για να επιτευχθεί αυτό ήταν μια, κατά το δυνατόν, πλήρης απογραφή των υγροτόπων αυτών. Και αυτό διότι, σε αντίθεση με άλλα στοιχεία της ελληνικής φυσικής κληρονομιάς για τα οποία υπάρχουν επαρκή επιστημονικά δεδομένα αλλά ανεπαρκής βούληση και δράσεις διατήρησης, οι υγρότοποι των νησιών στην πλειονότητά τους αποτελούσαν *terra incognita*.

Πρωταρχικός στόχος του προγράμματος λοιπόν ήταν η συγκέντρωση από το WWF Ελλάς όλου εκείνου του αναγκαίου υλικού τεκμηρίωσης που θα ήταν ικανό να στηρίξει την ανάληψη πρωτοβουλιών που θα σταματήσουν την καταστροφή και την υποβάθμιση των υγροτόπων των νησιών του Αιγαίου. Οι επιμέρους στόχοι ήταν:

- 1) Η τεκμηρίωση της παρούσας κατάστασης με την απογραφή των υγροτόπων, τη συγκέντρωση και αποδελτίωση της βασικής βιβλιογραφίας, τη δημιουργία εργαλείων διαχείρισης και την επεξεργασία των δεδομένων,
- 2) Η ανάδειξη της αξίας των υγροτόπων και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του προγράμματος σε διάφορα fora και τη δημοσιοποίηση αυτών, και
- 3) Η επιλογή περιοχών όπου θα μπορούσαν να αναπτυχθούν συμμαχίες και συνεργασίες με φορείς και άτομα και να εφαρμοστούν πιλοτικές, παραδειγματικές δράσεις για την προστασία και διαχείριση επιλεγμένων υγροτόπων.

1.1 Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Το Αιγαίο πέλαγος είναι μια από τις 4 κύριες λεκάνες της ανατολικής Μεσογείου και καταλαμβάνει έκταση περίπου 240.000 km². Βρίσκεται στη βορειοανατολική Μεσόγειο και χωροθετείται από βορρά και δύση από την ηπειρωτική Ελλάδα, ανατολικά από την Τουρκία και νότια από τα νησιά του νότιου Αιγαίου τόξου. Συνδέεται με τη θάλασσα του Μαρμαρά και τη Μαύρη θάλασσα δια μέσου των στενών των Δαρδανελίων. Στο νότιο άκρο συνδέεται με τη θάλασσα του Λεβάντε και το Ιόνιο πέλαγος διαμέσου έξι στενών: της Ρόδου, της Καρπάθου, της Κάσου, των Αντικυθήρων, των Κυθήρων και της Ελαφονήσου. Υπάρχουν τρεις βαθιές λεκάνες: η λεκάνη του βόρειου Αιγαίου με μέγιστο βάθος μέχρι 1.500 m, η λεκάνη της Χίου στο κεντρικό Αιγαίο με μέγιστο βάθος 1.100 m και η λεκάνη της Κρήτης στο νότιο Αιγαίο που είναι η μεγαλύτερη και βαθύτερη, με μέγιστο βάθος 2.500 m. Η λεκάνη της Χίου οριοθετείται προς νότο από το εκτεταμένο πλατώ των Κυκλάδων και κρηπίδες οι οποίες δεν ξεπερνούν τα 350 m βάθος και αποτελούν το όριο μεταξύ του βόρειου και του νότιου Αιγαίου.

Αν εξαιρεθούν οι πολύ μικρές βραχονησίδες, στο Αιγαίο υπάρχουν διάσπαρτα περισσότερα από 3.000 νησιά. Από αυτά, τα 79 έχουν έκταση πάνω από 10 km² και μόνο 5 έχουν έκταση μεγαλύτερη από 500 km² [η Κρήτη (8.330 km²), η Εύβοια (3.662 km²), η Λέσβος (1.636 km²), η Ρόδος (1.401 km²) και η Χίος (843 km²)]. Στην περιοχή της μελέτης κατοικούνται σήμερα 96 νησιά ενώ μόνο τα 72 έχουν πληθυσμό πάνω από 50 κατοίκους.

Χάρτης 1: Η περιοχή μελέτης

1.2 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Οι συστηματικές προσπάθειες για την απογραφή των υγροτόπων της Ελλάδας άρχισαν μόλις στα 1980, όταν ήδη είχε καταστραφεί πάνω από το 60% των υγροτοπικών εκτάσεων (Δωρικός 1981, Τσιούρης και Γεράκης 1991). Έμφαση βεβαίως είχε δοθεί στην καταγραφή των μεγάλων υγροτόπων. Η πληρέστερη μέχρι σήμερα απογραφή των ελληνικών υγροτόπων πραγματοποιήθηκε από το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ) του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας (Ζαλίδης και Μαντζαβέλας 1994) και περιλαμβάνει 400 υγρότοπους που συνολικά καλύπτουν έκταση 2.200 km², δηλαδή περίπου το 1,6% της έκτασης της Ελλάδας. Στην εργασία αυτή αναφέρονταν ονομαστικά 110 υγρότοποι σε 23 νησιά του Αιγαίου, ενώ περιέχονταν 67 συμπληρωμένα δελτία απογραφής από 18 νησιά, με λιγότερο ή περισσότερο λεπτομερή περιγραφικά στοιχεία. Αν εξαιρεθεί η Κρήτη, η οποία και δεν συμπεριελήφθη στο πρόγραμμα του WWF Ελλάς, η απογραφή του ΕΚΒΥ έδινε στοιχεία για 50 υγρότοπους σε 18 νησιά της περιοχής μελέτης.

Το σύνολο δημοσιευμένων και αδημοσίευτων εργασιών που σχετίζονται έμμεσα ή άμεσα με τους υγρότοπους του Αιγαίου και δίνουν πληροφορίες γι' αυτούς αριθμεί πάνω από 250 τίτλους. Σε γενικές γραμμές υπάρχουν:

- 1) Εργασίες στοχευμένες συγκεκριμένα στους υγρότοπους των νησιών (π.χ. Matsakis et al. 1992, Magioris 1992).
- 2) Ειδικές Περιβαλλοντικές ή αντίστοιχου τύπου μελέτες για περιοχές των νησιών που ανήκουν στο Δίκτυο Φύση 2000 ή μελέτες σχετικές με την Οδηγία για τα Πουλιόγλυφα 79/409, για περιοχές που συμβαίνει να περιέχουν και υγρότοπους (π.χ. Κιλικίδης 1992, Τρούμπης 1992, Αλεξανδροπούλου

και συν. 1998, Μανδουλός και Καρδακάρη 1998 και 2000, Παπαθεοδώρου και συν. 1999, Εννεκο 2000, Μπούσμπουρας 2000, Παπαθεοδώρου και συν. 2000, Γεωργιάδης 2001, κ.α.)

3) Εργασίες που αφορούν καταγραφές πανίδας και χλωρίδας σε βασικούς οικοτόπους κάποιων νησιών και εμπεριέχουν στοιχεία και για τους υγρότοπους. Κλασσικό παράδειγμα είναι τα άρθρα από τον προερχόμενο από το Liechtenstein Καθηγητή Mario Broggi ο οποίος συστηματικά επισκέπτεται με φοιτητές για μερικές μέρες σχεδόν κάθε δυο χρόνια ένα ελληνικό νησί από τη δεκαετία του '70.

4) Εργασίες για πανίδα ή χλωρίδα ολόκληρων νησιών που περιέχουν και στοιχεία για υγρότοπους. (π.χ. Οικονομίδου 1969, Εconoμίδου 1973a και 1973b).

5) Εργασίες που αφορούν τη γεωμορφολογία και την υδρογεωλογία ολόκληρων νησιών και περιέχουν πολλά στοιχεία για τους υγρότοπους, τη δημιουργία τους, κ.λπ (π.χ. Περγαντής 2003, Αλεξούλη-Λειβαδίτη και Λειβαδίτης 2004, Αλεξούλη-Λειβαδίτη 2004, Μάρης και Μαρίνος 2004, κ.ά.).

6) Ένας μεγάλος αριθμός εργασιών που αφορούν κατανομές κυρίως ειδών ζώων και φυτών στο Αιγαίο και οι οποίες περιέχουν στοιχεία από δειγματοληψίες και σε υγρότοπους ενός ή περισσότερων νησιών. Κλασσικές στην κατηγορία αυτή είναι οι μελέτες του Αυστριακού Hans Malicky για τα Τριχόπτερα (π.χ. Malicky 1977, 1985, 1987 & 2005).

7) Μελέτες εφαρμοσμένης οικολογίας, αναπτυξιακές εφαρμογές, βελτίωση παραγωγικότητας κ.λπ, (π.χ. Coccosis et al. 1991, Κουτράκης και συν. 2001, Δαλάκα και Πετανίδου 2004).

Τέλος σε μια ξεχωριστή κατηγορία θα μπορούσαν να μπουν οι πολυάριθμες εργασίες που αφορούν κυρίως ποιοτικές ή/και ποσοτικές καταγραφές της ορνιθοπανίδας διαφόρων υγροτόπων ή ολόκληρων νησιών όπου περιλαμβάνονται και υγρότοποι.

1.3 ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Η σημασία και η χρησιμότητα της απογραφής των υγροτόπων της Ελλάδας φάνηκε αμέσως μετά την έκδοση του ΕΚΒΥ: «Απογραφή των Ελληνικών υγροτόπων ως φυσικών πόρων» (Ζαλίδης και Μαντζαβέλας 1994). Περίπου 400 υγρότοποι σε όλη τη χώρα έγιναν «επώνυμοι» ως εθνικοί πόροι και έγιναν γνωστά τα βασικά χαρακτηριστικά, οι αξίες αλλά και οι απειλές που αντιμετωπίζουν. Έτσι, αν και από μόνη της αυτή η γνώση δεν είναι επαρκής για τη σωτηρία των υγροτόπων, αποτέλεσε πηγή συγκεντρωμένης πληροφόρησης και βάση για οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια επιστημόνων, φορέων και πολιτών για την προστασία και συνετή διαχείρισή τους.

Ο συνολικός αριθμός των υγροτόπων του Αιγαίου είναι πολύ μεγαλύτερος αυτών που περιέχονται στις μέχρι σήμερα δημοσιευμένες απογραφές και επομένως μια δράση που θα είχε σκοπό να συμβάλει όσο το δυνατόν περισσότερο στη διατήρηση και συνετή διαχείρισή τους, δεν θα μπορούσε παρά να αρχίσει με μια πλήρη απογραφή. Πρωταρχικός σκοπός της απογραφής των υγροτόπων του Αιγαίου ήταν να συγκεντρωθούν όλα εκείνα τα απαραίτητα δεδομένα που θα επέτρεπαν να σχηματίσουμε μια συνολική και επαρκώς σαφή εικόνα για τον αριθμό, τη θέση, τις αξίες, τις λειτουργίες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν ώστε με βάση τα στοιχεία αυτά να σχεδιαστεί μια σειρά αποτελεσματικών δράσεων για την προστασία τους.

Κύρια προτεραιότητα της απογραφής ήταν η καταγραφή και η ανάδειξη της ταυτότητας των υγροτόπων που έχουν απομείνει στο Αιγαίο. Αυτό, και η επιθυμία για την πρόσκτηση περισσότερης και καλύτερης επιστημονικής γνώσης έπρεπε σε κάθε βήμα να ταιριαχτούν αρμονικά με τους πρακτικούς περιορισμούς και τους εντελώς εφαρμοσμένους στόχους του προγράμματος. Έτσι, στην

παρούσα απογραφή δεν εξαντλήθηκαν οι δυνατότητες λεπτομερούς επιστημονικής περιγραφής των υγροτόπων. Άλλωστε, μια προσπάθεια λεπτομερούς, έστω και μόνο βιβλιογραφικής, ανάλυσης του θέματος θα ήταν πολύ μεγάλο εγχείρημα.

Κατά την πορεία της έρευνας διαπιστώσαμε ότι εκτός από τους επιστημονικούς φορείς είναι πολλοί οι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς που επιθυμούν την πληροφόρηση και χρειάζονται δεδομένα για τους υγρότοπους του Αιγαίου. Καθώς τα αιτήματα για παροχή πληροφοριών αυξάνονταν διαρκώς, το WWF Ελλάς προχώρησε στην παρούσα έκδοση η οποία πρέπει να θεωρηθεί ως μια πρώτη προσέγγιση στο θέμα της εξαντλητικής απογραφής των υγροτόπων των νησιών του Αιγαίου και ως βάση που μπορεί να χρησιμοποιηθεί τα επόμενα χρόνια για τη διαρκή συμπλήρωση και εμπάθυνση της πληροφορίας.

→ Η συστηματική έρευνα για τον εντοπισμό και την απογραφή των υγροτόπων του Αιγαίου συμπεριέλαβε όλα τα νησιά του Αιγαίου εκτός της Κρήτης για την οποία είχε ήδη ολοκληρωθεί καταγραφή (Νικολακάκης και συν. 2005). Η Εύβοια συμπεριελήφθη στα νησιά του Αιγαίου για λόγους σύγκρισης αλλά και πληρότητας, αν και το μεγάλο και πολύ κοντινό στη στεριά αυτό νησί έχει χαρακτηριστικά ηπειρωτικής μάλλον παρά νησιωτικής χώρας.

Η απογραφή δε βασίστηκε στην αποστολή ερωτηματολογίων, μια μέθοδο που έχει ως μειονέκτημα σχετικά άниση αξιοπιστία και πιθανώς περιορισμένη αποδοτικότητα αλλά και σχετικά χαμηλό κόστος ανά υγρότοπο. Βασίστηκε κατά κύριο λόγο στην επιτόπια συλλογή στοιχείων από μια μικρή αλλά ευκίνητη ομάδα ερευνητών, οι οποίοι αφού συγκέντρωναν με διάφορες μεθόδους πληροφορίες για την ύπαρξη υγροτόπων τους επισκέπτονταν οι ίδιοι. Με αυτόν τον τρόπο τα δεδομένα θα ήταν υψηλής πιστότητας έστω και αν η μέθοδος αυτή είναι πιο χρονοβόρα και με υψηλότερο κόστος ανά απογραφόμενο υγρότοπο, λόγω κυρίως των εξόδων για μετακινήσεις.

Στις δύο πρώτες φάσεις του προγράμματος δόθηκε έμφαση στην αποδελτίωση των βιβλιογραφικών πληροφοριών (πάνω από 200 άρθρα, διατριβές, μελέτες, κ.λπ) που αναφέρονταν κυρίως στα θεμελιώδη χαρακτηριστικά των υγροτόπων. Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι η απογραφή σε αυτή τη φάση καλύπτει εξαντλητικά τις βιβλιογραφικές πηγές που περιέχουν στοιχεία για τους υγρότοπους του Αιγαίου.

Η απόφασή μας να απογράψουμε μόνο υγρότοπους μεγαλύτερους του ενός στρέμματος δεν υπαγορεύτηκε από επιστημονικά δεδομένα, αλλά από πρακτικούς περιορισμούς. Το ίδιο και η απόφασή μας να μην περιλάβουμε στην απογραφή όλους τους ρύακες μόνιμης ή διακοπτόμενης ροής, παρά μόνο εκείνους που σχηματίζουν σχετικά μεγάλες (>50 m²) ανοιχτές επιφάνειες νερού κοντά ή μακριά από την εκβολή τους και εκείνους που στην εκβολή τους υπάρχουν οικότοποι εντελώς διαφορετικοί από την υπόλοιπη κοίτη.

Σε όλο το παρακάτω κείμενο ως τεχνητοί υγρότοποι θεωρούνται εκείνοι που προέκυψαν, ενώ δεν υπήρχαν ως τέτοιοι, μετά από επεμβάσεις του ανθρώπου με τεχνικά έργα (π.χ. φράγματα, εκσκαφές, εξωποτάμιες λιμνοδεξαμενές, κ.λπ.) σε διάφορα σημεία των υδρολογικών λεκανών, επάνω ή κοντά σε φυσικά υδάτινα συστήματα. Ως φυσικοί θεωρούνται όλοι οι υπόλοιποι, είτε φέρουν μικρές ή μεγαλύτερες αλλοιώσεις από επεμβάσεις του ανθρώπου, (η πλειονότητα των υγροτόπων στο Αιγαίο) είτε όχι. Συχνά πάντως τα όρια μεταξύ τεχνητού και φυσικού είναι πολύ ασαφή.

2.1. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Οι υγράτοποι που περιλαμβάνονται στην παρούσα απογραφή εντοπίστηκαν με τους εξής τρόπους:

α. Έλεγχος της βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο, σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, επίσκεψη σε διάφορες βιβλιοθήκες (ΙΓΜΕ, ΕΚΒΥ, ΕΟΕ, κ.α.).

β. Αποστολή ερωτηματολογίου σε Δασαρχεία και Διευθύνσεις Δασών, Διευθύνσεις Περιβάλλοντος Νομαρχιών Αιγαίου, Διεύθ. Περιβάλλοντος ΥΠΕΧΩΔΕ, περιβαλλοντικές μη κρατικές οργανώσεις (ΠΜΚΟ), δήμους των νησιών του Αιγαίου και ερευνητές. Το σύντομο ερωτηματολόγιο στην ουσία ζητούσε από τους παραλήπτες να υποδείξουν όσους υγράτοπους γνωρίζουν στο νησί τους καθώς και άτομα που θα μπορούσαν να δώσουν περισσότερες πληροφορίες. Σε περίπτωση που ο αποδέκτης μπορούσε, του/της ζητιόταν να συμπληρώσει και μερικά βασικά δεδομένα σχετικά με τους υγράτοπους του νησιού του/της.

γ. Άμεση και τηλεφωνική επικοινωνία με επιστήμονες που ήταν πιθανά σε θέση να κατέχουν σχετικά στοιχεία.

δ. Έλεγχος για εντοπισμό υγράτοπων σε δορυφορικές φωτογραφίες χαμηλής ανάλυσης οι οποίες μπορούσαν να αποκτηθούν με καθόλου ή πολύ χαμηλό κόστος (π.χ. GoogleEarth). Κατά τη διάρκεια του προγράμματος το GoogleEarth έκανε διαθέσιμες ολόενα και περισσότερες δορυφορικές φωτογραφίες υψηλής ανάλυσης που μας βοήθησαν να εντοπίσουμε πολλούς υγράτοπους, αλλά δυστυχώς το πολύ αποδοτικό αυτό εργαλείο δεν ήταν από την αρχή διαθέσιμο.

ε. Επιτόπια έρευνα για εντοπισμό νέων υγράτοπων από τους ερευνητές του προγράμματος κατά τις επισκέψεις στο πεδίο.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην καταγραφή των στοιχείων ταυτότητας του κάθε υγράτοπου και των προβλημάτων που αντιμετωπίζει. Λόγω πρακτικών περιορισμών δεν δόθηκε μεγάλο βάρος στην αναγνώριση ειδών φυτών και ζώων αλλά στην απλή διαπίστωση της παρουσίας ή όχι ενός περιορισμένου αριθμού ειδών ή γενών, που, στην περίπτωση των φυτών, θα μας έδινε μια στοιχειώδη εικόνα για τις βασικές φυτοκοινωνίες.

Το πρωτόκολλο συλλογής δεδομένων συντάχθηκε με την προσαρμογή προϋπαρχόντων αντίστοιχων πρωτοκόλλων στις ανάγκες του προγράμματος. Η τελική μορφή του οριστικοποιήθηκε με δοκιμαστικές καταγραφές.

Η ερευνητική ομάδα προσπάθησε να επισκεφτεί όσο το δυνατόν περισσότερους υγράτοπους από αυτούς που εντοπίστηκαν. Δόθηκε προτεραιότητα σε νησιά που είχαν αρκετούς και ευμεγέθεις υγράτοπους ενώ χαμηλότερη προτεραιότητα για επίσκεψη δόθηκε σε νησιά για τους υγράτοπους των οποίων υπήρχαν αξιόπιστα στοιχεία από λεπτομερείς μελέτες. Αλλά ακόμη και ανάμεσα στους υγράτοπους του ίδιου νησιού, δόθηκε προτεραιότητα στους λιγότερο μελετημένους έναντι των συνήθως μεγαλύτερων και πιο μελετημένων. Στην Εύβοια επίσης λόγω των αιτιών που αναλύθηκαν παραπάνω δώσαμε χαμηλότερη προτεραιότητα.

2.2 Η ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Για τη διαχείριση και επεξεργασία των συλλεχθέντων στοιχείων δημιουργήθηκε μια βάση δεδομένων σε Microsoft Access η οποία αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του WWF Ελλάς (<http://ygrotopei.wwf.gr>). Μέσω της ιστοσελίδας γίνεται η καταχώρηση των δεδομένων ή η ανάγνωσή τους με τη μορφή εκθέσεων ανά υγράτοπο και νησί.

Επιδιώχθηκε η δομή και τα πεδία της βάσης να είναι τέτοια ώστε με μια μικρότερη ή μεγαλύτερη προσαρμογή να είναι συμβατά και συνδέσιμα με τις επίσημες βάσεις δεδομένων για τους υγρότοπους που χρησιμοποιούνται στην Ευρώπη και δη στη Μεσόγειο, δηλαδή τη βάση δεδομένων του MedWet. Λεπτομερής περιγραφή των πεδίων της βάσης δεδομένων με τις σχετικές διευκρινίσεις δίνεται στο Παράρτημα Α.

2.3 ΧΑΡΤΕΣ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Οι θεματικοί χάρτες ετοιμάστηκαν με τη χρήση ArcView 3.2 σε WGS84 (World Geodetic System of 1984).

Κατά τις επισκέψεις τα μέλη της ομάδας φρόντιζαν να τεκμηριώνουν φωτογραφικά διάφορα στοιχεία του κάθε υγροτόπου. Έτσι δημιουργήθηκε ένα μοναδικό αρχείο με περισσότερες από 3.000 ψηφιακές φωτογραφίες.

3.1 ΟΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΝΗΣΙ

Συνολικά εντοπίστηκαν 352 υγράτοποι σε 51 νησιά και νησίδες του Αιγαίου (Χάρτης 2). Από αυτούς οι 257 είναι φυσικοί υγράτοποι και οι 65 τεχνητοί (φραγμολίμνες, λιμνοδεξαμενές και λίμνες ορυχείων) ενώ καταγράφηκαν επιπλέον 21 μικρότεροι από 1 στρέμμα και 9 πλήρως κατεστραμμένοι. Η βάση δεδομένων περιέχει στοιχεία για 260 υγράτοπους ενώ επαρκή απογραφικά δεδομένα υπάρχουν για 218 υγράτοπους. Η γνώση σχετικά με τα διάφορα περιγραφικά στοιχεία κάθε υγρατόπου είναι κατά κανόνα ανισοβαρής ανάμεσα στους διάφορους υγράτοπους. Για παράδειγμα, για κάποιους γνωρίζουμε ακριβώς τη θέση και έχουμε υψηλής ανάλυσης δορυφορικές φωτογραφίες, αλλά δεν τους έχουμε επισκεφτεί και δεν γνωρίζουμε τίποτα για την υδρολογία και τα βιοτικά τους χαρακτηριστικά. Για άλλους έχουμε πλήρεις περιγραφές από τρίτους, ή πολλά βιβλιογραφικά δεδομένα, αλλά δεν έχουμε ακριβή στοιχεία για έκταση, θέση, ούτε διαθέτουμε φωτογραφίες, κοκ. Το γεγονός αυτό δημιουργεί κάποια προβλήματα στην ομοιογενή στατιστική διαχείριση των δεδομένων.

Χάρτης 2: Αριθμός υγρατόπων που εντοπίστηκαν συνολικά σε κάθε νησί της περιοχής μελέτης (οι αριθμοί σε παρένθεση αντιστοιχούν στους τεχνητούς υγρατόπους)

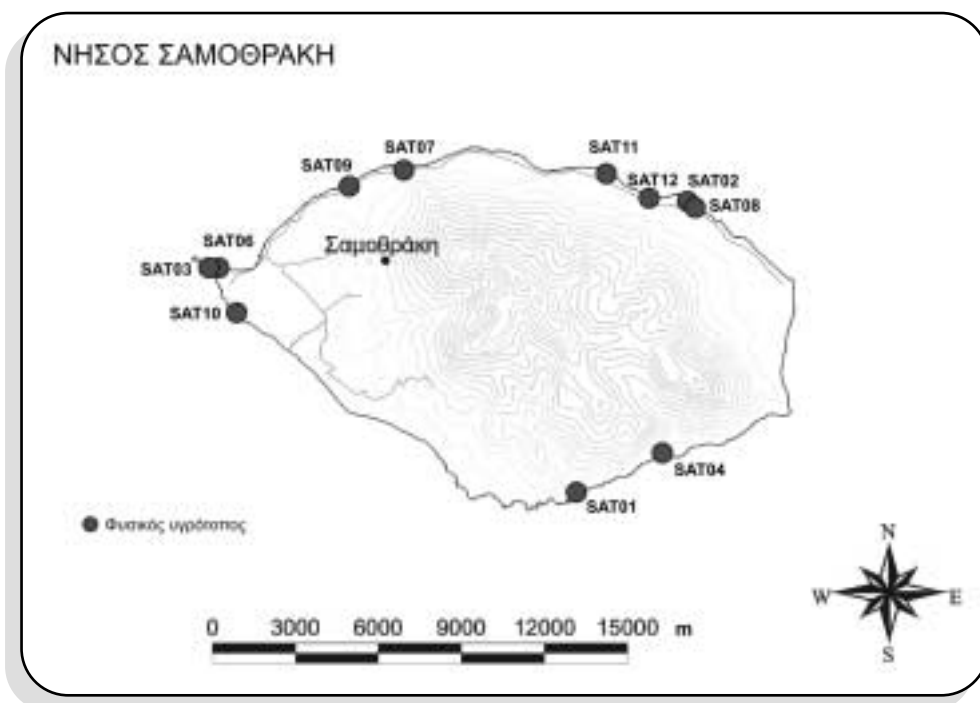
3.1.1 ΝΗΣΟΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

■ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ

Εντοπίστηκαν συνολικά 11 φυσικοί υγρότοποι (Χάρτης 3) και πραγματοποιήθηκαν αυτοψίες σε 6 από αυτούς. Οι ευρισκόμενοι στη νότια πλευρά του νησιού (SAT01, SAT04) είναι εύκολα προσίτιοι μόνο από τη θάλασσα ή δύσκολα από τη μεριά της στεριάς. Οι υγρότοποι της Σαμοθράκης καλύπτουν έκταση 193-210 στρ. (0,1% της συνολικής έκτασης του νησιού, 180,6 km²). Το επίπεδο φυσικότητας των υγροτόπων είναι υψηλότατο. Ο μέσος όρος φυσικότητας για τους έξι υγρότοπους που επισκεφτήκαμε είναι $6,8 \pm 2,6$ ενώ αν αφαιρεθεί ο μικρότερος και πιο αλλοιωμένος υγρότοπος (SAT06), φτάνει στο 7,8, δείκτης που δεν αναμένεται να αλλάξει όταν περιληφθούν και οι εναπομείναντες 5 υγρότοποι διότι βρίσκονται σε εξαιρετική κατάσταση.

Η Σαμοθράκη έχει πολλά μόνιμα ρυάκια που δεν σχηματίζουν όμως διακριτές εκβολές και γι' αυτό δεν απογράφηκαν. Ίσως υπάρχουν ένας ή δυο ακόμη μη απογραμμένοι υγρότοποι. Τα υγροτοπικά συστήματα της Σαμοθράκης, όπως και όλο το νησί, είναι μελετημένα σε ένα επίπεδο που μόλις αγγίζει το μέτριο.

Η Σαμοθράκη και μάλιστα η βόρεια πλευρά του νησιού κυρίως λόγω της ύπαρξης του υψηλού όρους Σάος και της θέσης της δέχεται πολύ περισσότερα κατακρημνίσματα από ότι η κοντινή ηπειρωτική χώρα. Πολλές υδρολογικές λεκάνες διαμορφώνουν το ανάγλυφο του βουνού, από τις οποίες οι μεγαλύτερες και πολυσιχιδέστερες είναι του Φονιά, των Ρεμπουτσάδικων, του ρέματος Γιάλι, του ρέματος Βάτου και του Ξηροπόταμου. Το βόρειο τμήμα του νησιού διαρρέεται από ρυάκες μόνιμης ή ημι-μόνιμης ροής, με μεγαλύτερους τους ρυάκες Φονιά, Κατσαμπά και Θερμών. Επίσης στα βόρεια παραλία, ο συνεχής και ισχυρός κυματισμός δημιουργεί βοτσαλώδεις λουρονησίδες οι οποίες αποκόπτουν σώματα θαλασσινού νερού που σχηματίζουν λίμνες και οι οποίες δέχονται και γλυκά νερά από τους υπόγειους υδροφορείς που εκβάλλουν στην παραλία. Τέτοιες λιμνούλες είναι η Βδελολίμνη (SAT12), η Στουμάρη (SAT11), αλλά και η ανώνυμη λιμνοθάλασσα του ακρωτηρίου Άγιος Ανδρέας (SAT06).

Χάρτης 3:

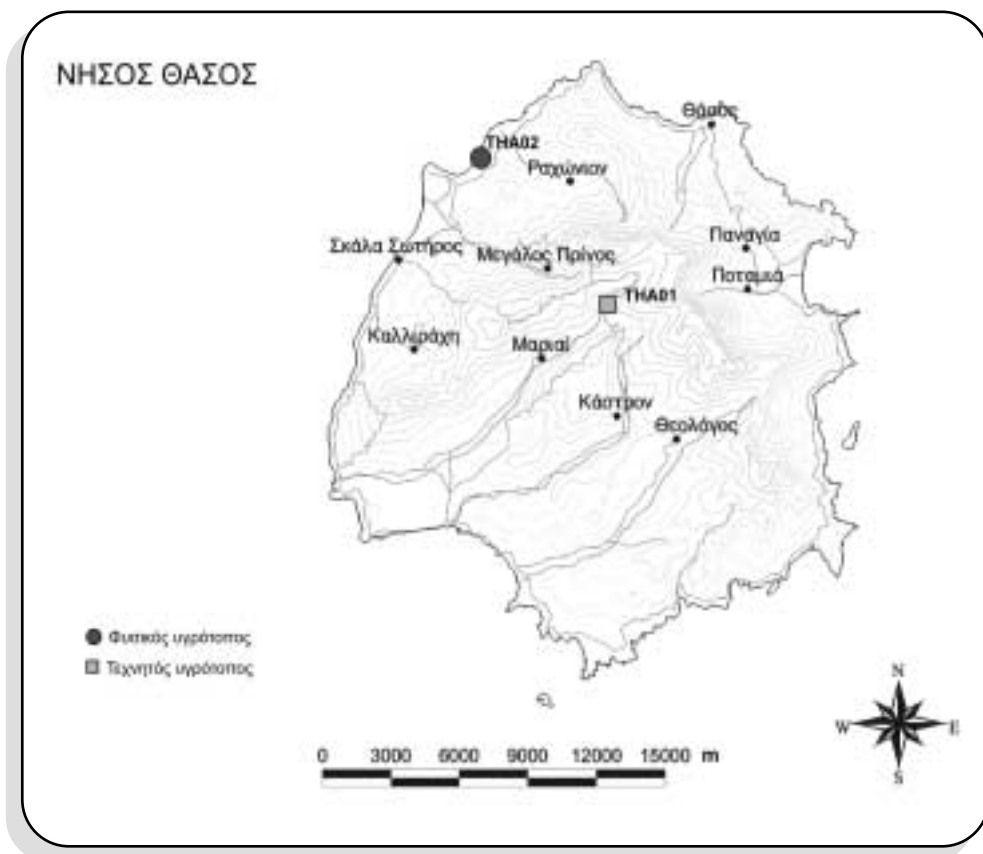
Οι υγρότοποι της Σαμοθράκης (SAT01: Ποταμός Βάτος, SAT02: Ρυάκας Φονιάς, SAT03: Λιμνοθάλασσα Αγίου Ανδρέα, SAT04: Εκβολή ποταμού Γιάλι, SAT06: Λιμνοθάλασσα Ανώνυμη, SAT07: Έλος Παλαιόπολης, SAT08: Έλος ανώνυμο (Φονιά), SAT09: Ρυάκας Κατσαμπάς, SAT10: Λιμνοθάλασσα Κουφκί, SAT11: Στουμάρη, SAT12: Βδελολίμνη)

Οι υγράτοποι της Σαμοθράκης είναι μικροί και έτσι τα ποσοτικά στοιχεία για τα πουλιά που απαντώνται εκεί είναι ανύπαρκτα, αλλά τα ποιοτικά στοιχεία για την ορνιθοπανίδα του νησιού είναι σχετικά ικανοποιητικά, χωρίς να εξαντλούν ειδικά τις εποχές της άνοιξης και του χειμώνα. Η υπερβόσκηση από τα ελεύθερα γίδια είναι σχεδόν σίγουρο πως θα επιδεινώνει τη διάβρωση συνεχώς, όπως και οι διανοίξεις δρόμων που ήδη άρχισαν στις βόρειες υπώρειες του βουνού. Σχεδιάζονται τρεις λιμνοδεξαμενές: στον Ξεροπόταμο, στο Πλατύδεντρο και στη Σκάφη. Υπάρχουν πληροφορίες ότι μεγάλο μέρος των εκβολών του ρέματος Βάτου (SAT01), καλύφθηκε από κατολίσθηση κορυμμάτων από τις γειτονικές βουνοπλαγιές (Σκουληκίδης Ν. προσ. επικ.).

■ ΘΑΣΟΣ

Δεν επισκεφτήκαμε τη θάσο, εντοπίστηκαν όμως δύο υγράτοποι (Χάρτης 4). Το νησί δεν διαθέτει πολλούς φυσικούς υγράτοπους με ελεύθερες επιφάνειες στάσιμου νερού έχει όμως πολλά νερά και ρύακες μόνιμης ή σχεδόν μόνιμης ροής, με βλάστηση κυρίως από πλατάνια (Μπλιώνης 1994). Τα τρία μεγαλύτερα ρέματα είναι ο Μαριώτικος και ο Σκριώτικος Λάκκος και ο Λάκκος Θεολόγου. Στα βορειοδυτικά του νησιού, στη σκάλα Πρίνου, υπάρχει ο σημαντικότερος φυσικός υγράτοπος του νησιού (Έλος Σκάλας Πρίνου, THA02) με έκταση 100 στρεμμάτων. Παλαιότερα είχαν γίνει επεμβάσεις (διαμορφώσεις, εκβαθύνσεις) για τη δημιουργία εγκαταστάσεων βιολογικού καθαρισμού, το έργο όμως δεν προχώρησε. Στο κέντρο του νησιού, 2,5 km βορειοανατολικά των Μαριών υπάρχει φραγμολίμνη έκτασης περίπου 7 στρεμμάτων γνωστή και ως λίμνη Γέννας (THA01). Επίσης, κατασκευάζονται ή σχεδιάζονται λιμνοδεξαμενές από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στα ρέματα Θεολόγου, Λιμεναριών, Καλλιράχης, και Πρίνου.

3.1.2 ΝΗΣΟΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

■ ΑΜΜΟΥΛΙΑΝΗ

Την περίοδο που το βιβλίο αυτό ήταν στο τυπογραφείο, πληροφορηθήκαμε (Σινάνης Άγγελος, προσωπ. επικ.) για την ύπαρξη ενός υγροτόπου στο νησί. Πρόκειται για την Αλυκή (ΑΜΜ01) η οποία βρίσκεται 1,5 km νότια του οικισμού της Αμμουλιανής και έχει έκταση περίπου 50-60 στρ.

3.1.3 ΝΗΣΟΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (Βόρειες Σποράδες)

Στο νησιωτικό αυτό συγκρότημα εντοπίστηκαν συνολικά 17 υγρότοποι σε 7 νησιά: 7 στη Σκιάθο, 3 στον Τσουγκριά, 3 στη Σκόπελο, 2 στην Ψαθούρα και από ένας σε Αλόνησσο, Περιστερά, Κυρά Παναγιά (Χάρτης 5).

■ ΣΚΙΑΘΟΣ

Στη βάση μας παρατίθενται τέσσερις υγρότοποι: Βρωμόλιμος (SKI01), Λίμνη αεροδρομίου (SKI02), Λίμνη Κουκουναριών (SKI03) και Έλος Πλατανιά (SKI08). Υπάρχει σοβαρή πιθανότητα το Έλος Κολιού (SKI07) που καταγράφηκε από την Οικονομίδου το 1969 να υπάρχει ακόμη, αν και σίγουρα όχι στην πρότερη κατάστασή του, αλλά δεν μπορέσαμε να το επισκεφτούμε. Εκτιμάται πάντως ότι οι μεγαλύτεροι από ένα στρέμμα υγρότοποι του νησιού είναι όλοι εντοπισμένοι. Στη βόρεια πλευρά του νησιού υπάρχουν αρκετοί, μικρότεροι του ενός στρέμματος υγρότοποι που είναι εκβολές μικρών, εποχιακών κυρίως ρεμάτων γνωρίζουμε τους: Χείμαρρο Αχίλλα (SKI04) και Ρύακα Κεχριά (SKI05). Επίσης η Οικονομίδου (1969) αναφέρει τους πολύ μικρούς υγρότοπους στις εκβολές των ρεμάτων Τρούλλου και Ασέλννου, που δεν επισκεφτήκαμε. Τότε συνοδεύονταν και από μικρά έλη «εκ γλυκέων εντελώς υδάτων». Αναφέρονται επίσης υγρά λιβάδια με κορεσμένο με νερό έδαφος για κάποια χρονική περίοδο τουλάχιστον στις περιοχές Κολιού, Τζανεριά, Αχλαδιά, Τρούλλου, Ασέλννου, Λίμνης Σκιάθου και Λίμνης Στροφιλιάς.

Συνολικά στη Σκιάθο (47,21 km²) εκτιμάται ότι υπάρχουν 425-475 στρ. υγροτοπικών εκτάσεων δηλαδή καλύπτεται κατά περίπου 1% από υγρότοπους, υψηλό σχετικά ποσοστό. Ο μέσος όρος του δείκτη φυσικότητας των υγροτόπων είναι $5,5 \pm 2,9$ (N=4).

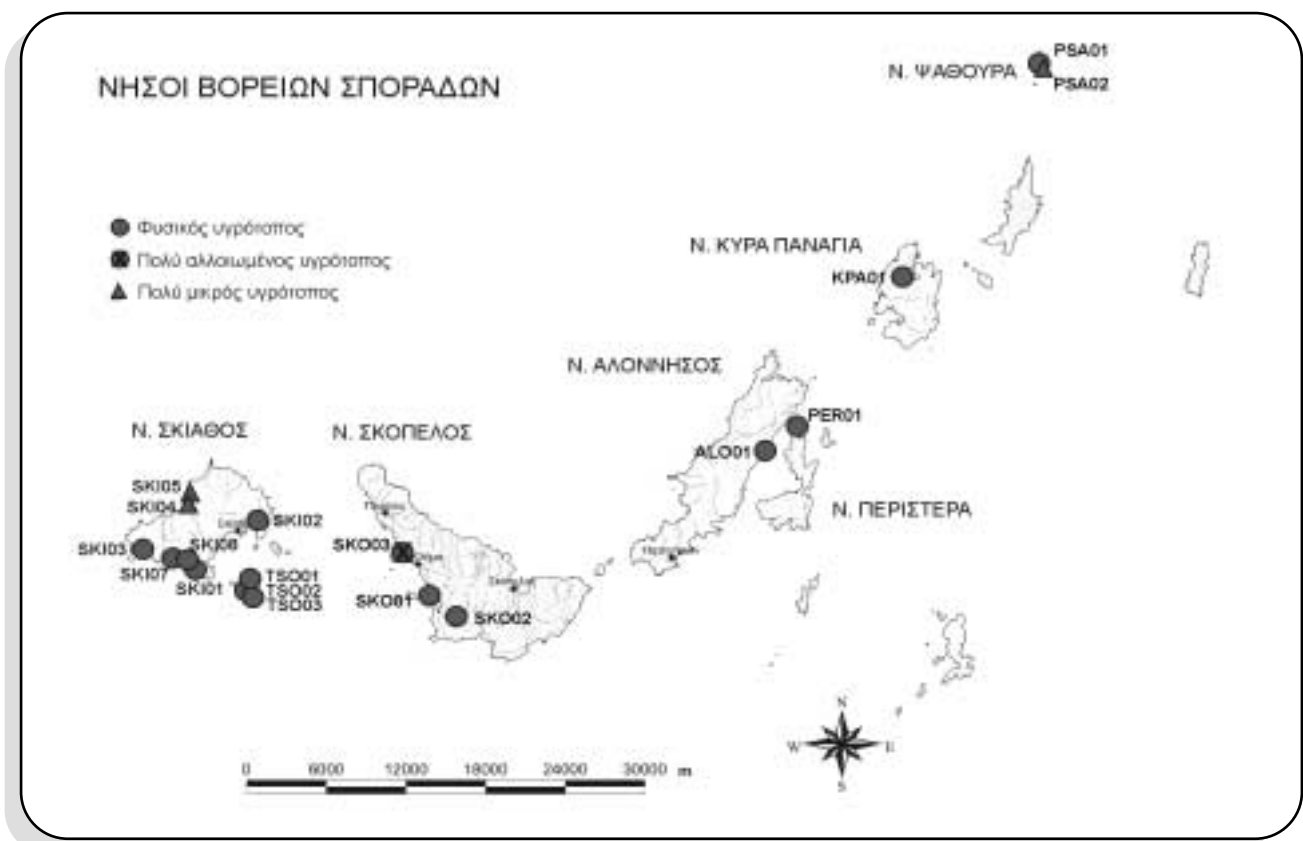
Ο Magioris (1992) θεωρεί ότι τα στοιχεία για τα πουλιά στη Σκιάθο είναι λίγα και ότι οι δυο βασικοί υγρότοποι του νησιού είναι πολύ υποβαθμισμένοι και δεν προσφέρουν καλά καταφύγια και ενδιαιτήματα για τα μεταναστευτικά πουλιά, γεγονός που ισχύει μέχρι σήμερα. Από την άλλη, σήμερα, σχετικά με άλλα νησιά για τα οποία δεν υπάρχουν καθόλου στοιχεία, η ορνιθοπανίδα της Σκιάθου μοιάζει πολύ καλά μελετημένη από ποιοτική άποψη (Androukaki & Adamantopoulou 1992, Παναγιωτοπούλου 1996). Ο κάβουρας των γλυκών νερών (*Potamon fluviatilis fluviatilis*) έχει εντοπιστεί στο χείμαρρο Αχίλλα και ρύακα Κεχριά (Turkey 1987)

Το αεροδρόμιο που κατασκευάστηκε τη δεκαετία του '70, έκοψε στα δύο τον υγρότοπο της Λίμνης Σκιάθου και την απέκοψε από τον καλαμιώνα της, το έλος δηλαδή όπου αναβλύζουν γλυκά νερά. Η λιμνοθάλασσα που χρησιμοποιούνταν παλιά ως ιχθυοτροφείο εδώ και πολλά χρόνια συρρικνώνεται με συνεχείς, μικρής κλίμακας υποβαθμίσεις. Τα εποχιακά έλη Πλατανιά και Κολιού έχουν συρρικνωθεί και περιτριγυριστεί από σπίτια, ο χτισμένος χώρος επεκτείνεται απειλητικά και εκτιμάται ότι σε λίγα χρόνια θα έχουν χαθεί. Πολύ κοντά στο Βρωμόλιμο χτίστηκαν κάποια ξενοδοχεία αλλά υπάρχει η αίσθηση ότι κάτι σταμάτησε την επέκταση της δόμησης (ίσως η ΖΟΕ για την οποία έγραφε η Μαρκοπούλου (1989).

Η λίμνη των Κουκουναριών είχε υποστεί σοβαρές υποβαθμιστικές ενέργειες στο παρελθόν, όπως μπαζώματα, χτίσιμο, ρύπανση, υδρολογικές παρεμβάσεις, υπεράντληση γλυκών νερών, κ.λπ. Παρόλα αυτά, σήμερα είναι λαμπρό παράδειγμα διότι κάποια στιγμή η επέκταση των οικισμών και των ξενοδοχειακών μονάδων σταμάτησε - το ιστορικό δεν είναι ευρύτερα γνωστό, αλλά η περιοχή έχει ιστορία προστασίας τουλάχιστον 30 χρόνια -, η περιοχή περιφράχτηκε, κηρύχτηκε Αισθητικό Δάσος και Περιοχή Σύμβασης της Βαρκελώνης, υπάρχει κάποιο νοικοκύρεμα και διαχείριση. Το δάσος της χαλέπιας πεύκης και των κουκουναριών προστατεύτηκε και αυτό, η παραλία νοικοκυρεύτηκε με ξύλινες κατασκευές και υποδομές για τους κολυμβητές και παρά τα λάθη και τις παρεμβάσεις του παρελθόντος έχει κανείς την αίσθηση ότι βρίσκεται σε ένα διαχειριζόμενο χώρο με διασφαλισμένο μέλλον.

■ ΣΚΟΠΕΛΟΣ

Το νησί έχει πολύ έντονο ανάγλυφο και σχετικά υψηλό μέσο υψόμετρο και οι πλαγιές των βουνών καταλήγουν απότομα στη θάλασσα, έτσι η ύπαρξη μεγάλων υγροτόπων δεν είναι δυνατή. Δυο υγρότοποι ήταν από παλιά γνωστοί στο νησί, στο Έλιος (Έλος;) και στις Μηλιές, ενώ στην απογραφή του ΕΚΒΥ αναφέρθηκε και το έλος της Λούτσας. Ανάμεσα σε 1965 και 1987 ο μεγαλύτερος υγρότοπος του νησιού στο Έλιος αποξηράνθηκε, μπαζώθηκε και χτίστηκε. Σήμερα το νησί έχει στην ουσία έναν μόνιμο υγρότοπο στις Μηλιές. Εκείνος στη Λούτσα είναι εποχιακός, η δε κατά-

Χάρτης 5: Οι υγρότοποι των Βορείων Σποράδων (SKI01: Βρωμόλιμος, SKI02: Λιμνοθάλασσα Αγίου Γεωργίου ή Λίμνη Σκιάθου, SKI03: Λίμνη Κουκουναριών, SKI04: Χείμαρρος Αχιλλά, SKI05: Ρύακας Κεχριάς, SKI07: Έλος Κολιού, SKI08: Έλος Πλατανιά, SKO01: Έλος Μηλιών, SKO02: Έλος Λούτσας, SKO03: Έλος Έλιους, ALO01: Έλος Αγίου Δημητρίου, TSO01: Ανώνυμη λιμνούλα 1, TSO02: Ανώνυμη λιμνούλα 2, TSO03: Ανώνυμη λιμνούλα 3, PER01: Έλος Παλιοφάναρο, KPA01: Έλος Πλανήτης, PSA01: Ανώνυμο έλος 1, PSA02: Ανώνυμο έλος 2).

κλυσή του διαρκεί πολύ λίγο, λόγω του ότι το νερό δεν χάνεται απλώς με εξάτμιση, αλλά μάλλον και υπόγεια.

Ειδικά για την πανίδα υπάρχουν ελάχιστα γνωστά στοιχεία, , για τα φυτά όμως υπάρχει η παλιά πλέον μελέτη της Οικονομίδου (1969). Η σημασία των υγροτόπων της Σκοπέλου για τα πουλιά είναι ελάχιστη, λόγω έλλειψης διαθέσιμων ενδιαιτημάτων και μικρού μεγέθους. Ο υγρότοπος στις Μηλιές είναι εξ' ολοκλήρου ιδιωτικός και μόνο τοπικοί ενεργοί πολίτες έχουν ως τώρα κατορθώσει να αναστείλουν την οικοδόμησή του σε ξενοδοχείο. Οι Μηλιές είναι και μια από τις ωραιότερες παραλίες των Σποράδων. Με μόνο έναν και τόσο μικρό υγρότοπο, η Σκόπελος θα μπορούσε και να θεωρηθεί πλέον νησί χωρίς ουσιαστικά υγρότοπους.

■ ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ, ΤΣΟΥΓΚΡΙΑΣ, ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ, ΚΥΡΑ ΠΑΝΑΓΙΑ, ΨΑΘΟΥΡΑ

Επισκεφτήκαμε μόνο την Αλόνησο και την Ψαθούρα. Η Αλόνησος και τα ανατολικότερα νησιά διαθέτουν μόνο μικρούς, παράκτιους, εποχιακούς υγρότοπους που συγκεντρώνουν νερό από τα κατακρημνίσματα αλλά πιθανότατα και από το χειμέριο κύμα. Τρεις ακριβώς ίδιου τύπου υγρότοποι υπάρχουν και στη μικρή νησίδα Τσουγκριάς νοτιοανατολικά της Σκιάθου. Στην Ψαθούρα υπάρχουν δύο υγρότοποι έκτασης 1 και 0,5 στρ. Στην Αλόνησο προγραμματίζεται η κατασκευή μικρών λιμνοδεξαμενών (Ανώνυμος 2003α).

3.1.4 ΝΗΣΟΙ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

■ ΕΥΒΟΙΑ

Εντοπίστηκαν 23 υγρότοποι, ή ακριβέστερα περιοχές υγροτόπων, διότι σε μερικές περιοχές εγκαταλειμμένων λατομείων (π.χ. ΕΥΒ15, 20, 21) υπάρχουν περισσότερες από μια λίμνες (Χάρτης 6). Αν οι λίμνες αυτές υπολογιστούν ξεχωριστά, τότε ο συνολικός αριθμός εντοπισμένων υγροτόπων ανέρχεται σε 39. Συνολικά οι εντοπισθέντες φυσικοί υγρότοποι της Εύβοιας είναι 19 ενώ επισκέψεις πραγματοποιήθηκαν σε 17. Η λίμνη του Δύστου (ΕΥΒ04) είναι η μοναδική φυσική λίμνη και ένας από τους μεγαλύτερους υγρότοπους των νησιών του Αιγαίου, αν και η Εύβοια λόγω μεγέθους και απόστασης από στεριά δεν θεωρείται τυπικό νησί και απολύτως συγκρίσιμο με τα άλλα.

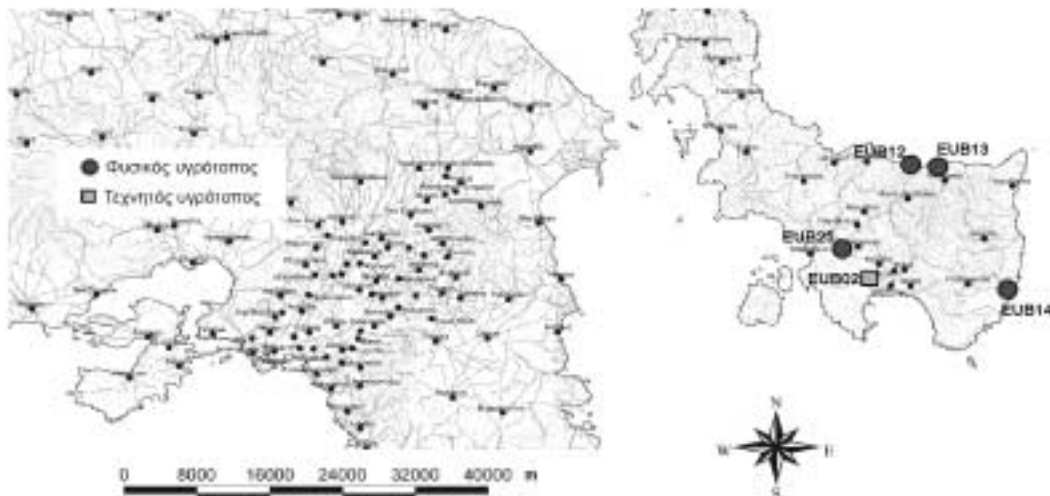
Μία από τις ιδιαιτερότητες της Εύβοιας είναι ότι διαθέτει τουλάχιστον 18 τεχνητούς υγρότοπους που δημιουργήθηκαν σε χώρους εξόρυξης ορυκτών ή μετάλλων ή απλώς εδάφους (για πηλό). Μια ακόμη σχετίζεται με το παλιρροιακό φαινόμενο που παρουσιάζει στον Ευβοϊκό κόλπο την εντονότερη παρουσία του στον Αιγαϊακό χώρο. Ως αποτέλεσμα αυτού είναι ότι όλες οι παράκτιες εκβολές ρυάκων και ποταμών, αλλά και χειμάρρων, στη δυτική πλευρά του νησιού να παρουσιάζουν έντονα χαρακτηριστικά τυπικών εκβολών (estuaries), τύπων υγροτόπων που δεν εμφανίζονται αλλού στο Αιγαίο. Το ποσοστό των υγροτοπικών εκτάσεων είναι σχετικά χαμηλό (0,14-0,17% στα 3.662 km² της συνολικής έκτασης του νησιού).

Ο βαθμός φυσικότητας των 16 φυσικών υγροτόπων που επισκεφτήκαμε κυμάνθηκε από 4-8 με μέσο όρο $6,8 \pm 1,4$ (N=16), είναι δηλαδή σχετικά υψηλός.

Εκτιμάται ότι από την άποψη της απογραφής, η Εύβοια δεν είναι πλήρως ερευνημένη και με περισσότερη προσπάθεια θα ανακαλυφθούν αρκετοί ακόμη υγρότοποι, παράκτιοι και εσωτερικοί. Οι μεγάλοι υγρότοποι του νησιού, αλλά και οι μικρότεροι που περιλαμβάνονται σε ζώνες προστασίας είναι μελετημένοι καλά από την άποψη της βιοποικιλότητας, σε αντίθεση με όλους τους υπόλοιπους. Οι πληροφορίες που έχουμε ως τώρα για ένα τόσο μεγάλο νησί με τόσους πολλούς και εκτεταμένους υγρότοπους δεν είναι αρκετές ώστε να σχηματίσουμε μια αντιπροσωπευτική εικόνα για τα σημαντικά στοιχεία της βιοποικιλότητας στο σύνολο των υγροτόπων της Εύβοιας. Από την άποψη των πουλιών και της μετανάστευσης, θεωρείται (Magiorgis 1992) ότι η Εύβοια και μάλιστα η δυτική περισσότερο από την ανατολική της πλευρά, βρίσκεται πάνω στον κύριο κεντρικό μεταναστευτικό διάδρομο των Κυκλάδων που διέρχεται από τη Νάξο, την Τήνο και την Άνδρο και συνεχίζει στην Εύβοια. Οι υγρότοποι της Εύβοιας έχουν επομένως αυξημένη σημασία για τη μετανάστευση.

Από την περιορισμένη εικόνα που στάθηκε δυνατόν να σχηματίσουμε ως τώρα, φαίνεται ότι η οικιστική και άλλες πιέσεις στους υγρότοπους της Εύβοιας, δεν αυξάνονται με τόσο ταχείς ρυθμούς όσο στα υπόλοιπα νησιά του Αιγαίου και οι αλλοιώσεις κρατιούνται σε σχετικά χαμηλά και περιφερειακά επίπεδα. Η αισθητική αλλοίωση είναι παρόλα αυτά μεγάλη και όπως στα μικρά νησιά του Αιγαίου η δόμηση είναι πανταχού παρούσα.

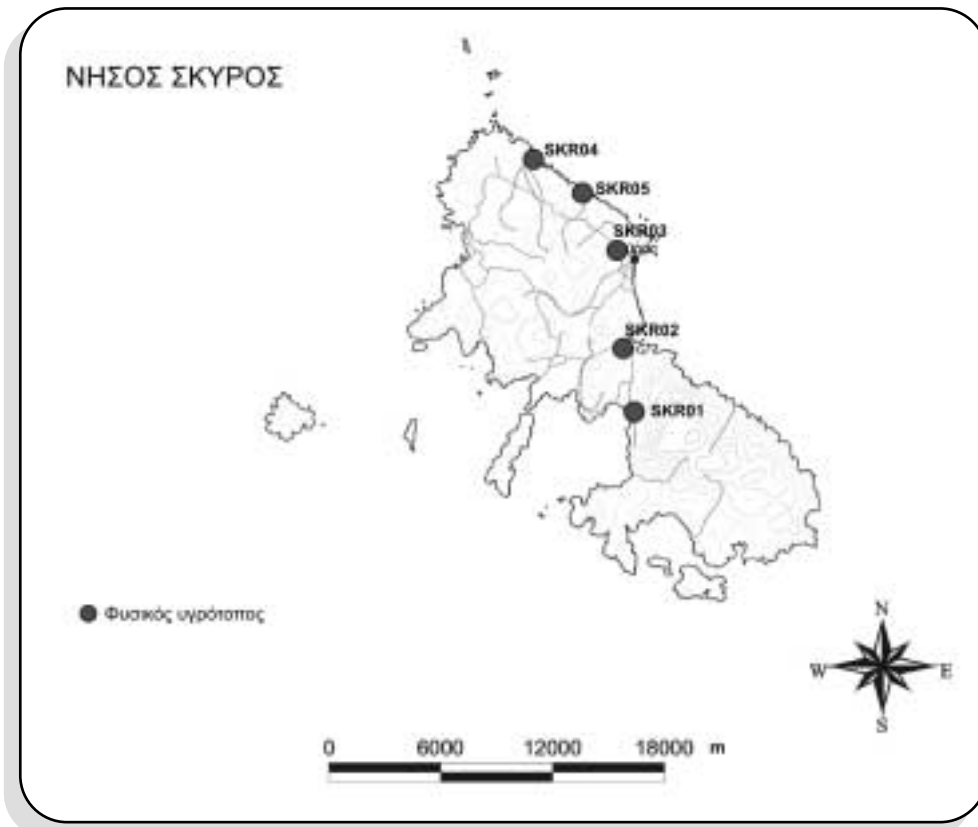
ΝΗΣΟΣ ΕΥΒΟΙΑ

Χάρτης 6: Οι υγρότοποι της Εύβοιας (EUB01a: Λιμνοθάλασσα Μεγάλο Λιβάρι, EUB01b: Λιμνοθάλασσα Μικρό Λιβάρι, EUB02: Τεχνητή λίμνη Καρύστου, EUB03: Έλος Ψαχνών ή Κολοβρέχτης, EUB04: Λίμνη Δύστου, EUB05: Εκβολή Βούδωρου, EUB06: Ποταμός Νηλέας, EUB07: Ποταμός Κηρέας, EUB08: Τεχνητή λίμνη Ορυχείων Αλιβερίου, EUB09: Έλος Καλάμι, EUB10: Έλος Αλιβερίου (ΑΓΕΤ), EUB11: Έλος Προκοπίου, EUB12: Εκβολή Παραλίας Αγ. Δημητρίου (Λιμιώνας), EUB13: Εκβολή Δημοσάρη (Καλλιανού), EUB14: Έλος και Εκβολή Ποτάμι, EUB15: Τεχνητή λίμνη Γεροποτάμου (ορυχεία Τρούπι), EUB15a: Άγνωστη τεχνητή λίμνη05, EUB15b: Άγνωστη τεχνητή λίμνη06, EUB15c: Άγνωστη τεχνητή λίμνη07, EUB15d: Άγνωστη τεχνητή λίμνη08, EUB15e: Άγνωστη τεχνητή λίμνη09, EUB15f: Άγνωστη τεχνητή λίμνη10, EUB16: Έλος Βάλτος, EUB18: Ποταμός Ξηριάς ή Κάλας, EUB19: Εκβολή Δαφνοπόταμου (Κυμάσι), EUB20: Τεχνητή λίμνη Παρασκευόρεμα, EUB20a: Άγνωστη τεχνητή λίμνη02, EUB20b: Άγνωστη τεχνητή λίμνη03, EUB20c: Άγνωστη τεχνητή λίμνη04, EUB21: Τεχνητή λίμνη Γεροπλατάνου, EUB22: Εκβολή Λίλα, EUB24: Εκβολή Ανώνυμου χειμάρου στο Αλιβέρι, EUB25: Τεχνητή λίμνη Κούρδα, EUB26: Άγνωστη τεχνητή λίμνη 12, EUB27: Άγνωστη τεχνητή λίμνη 13, EUB28: Άγνωστη τεχνητή λίμνη 01, EUB29: Άγνωστη τεχνητή λίμνη 14, EUB30: Άγνωστη τεχνητή λίμνη 11, EUB31: Νέα Λάμψακος).

■ ΣΚΥΡΟΣ

Στη Σκύρο δεν πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις και, παρά τις προσπάθειές μας, δεν κατέστη δυνατόν να συγκεντρώσουμε πληροφορίες από κατοίκους. Σημαντικές πληροφορίες δίνει ο Broggi (2006), ο οποίος περιγράφει φυσικούς υγρότοπους (Χάρτης 7) και δίνει καταλόγους σπάνιων ειδών φυτών, αμφιβίων, ερπετών και πουλιών, χωρίς όμως λεπτομερείς χάρτες με θέσεις και εκτάσεις υγροτόπων. Τα είδη *Mauremys rivulata*, *Natrix natrix persa*, *Rana ridibunda* καταγράφηκαν στους υγρότοπους της Σκύρου.

Χάρτης 7:

Οι υγρότοποι της Σκύρου (SKR01: Όρμος Καλαμίτσα, SKR02: Ασπούς, SKR03: Ποταμός Κηφισσός, SKR04: Παλαμάρι, SKR05: Όρμος Καρεφλού)

3.1.5 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

■ ΛΗΜΝΟΣ

Στη Λήμνο εντοπίστηκαν συνολικά 21 υγροτόποι, 3 τεχνητοί και 18 φυσικοί (Χάρτης 8). Αυτοψίες πραγματοποιήθηκαν σε 11 από αυτούς. Στο νησί υπάρχουν πολλά μικρά εποχιακά κυρίως ρέματα που καταλήγουν σε όμορφες παραλίες σχηματίζοντας μικρές εκβολές, όπως στη Νευτίνα, Άγιο Ερμόλαο, Πατιά, κ.α. επομένως ο συνολικός αριθμός των υγροτόπων θα μπορούσε να θεωρηθεί πιο μεγάλος. Η συνολική επιφάνεια των υγροτοπικών εκτάσεων είναι 10.450-12.540 στρ., που αντιστοιχεί σε ποσοστό 2,2-2,6% της συνολικής έκτασης του νησιού, (476,3 km²), ποσοστό εξαιρετικά υψηλό για μεσογειακές περιοχές γενικώς και αδιαμφισβήτητα το υψηλότερο στον Ελλαδικό νησιωτικό χώρο.

Ο μέσος βαθμός φυσικότητας των φυσικών υγροτόπων είναι υψηλός, $7,0 \pm 1,8$ (N=11). Αν δε, αφαιρεθούν τρεις πολύ μικροί υγροτόποι (3-15 στρεμμάτων), τότε οι οκτώ μεγάλοι υγροτόποι της Λήμνου παρουσιάζουν ακόμη υψηλότερο βαθμό φυσικότητας $7,6 \pm 1,7$, που σημαίνει ότι πρόκειται για υγροτόπους σε πολύ καλή κατάσταση διατήρησης, χωρίς σοβαρές και μόνιμες αλλοιώσεις.

Η Λήμνος δεν έχει πολλά γλυκά νερά. Οι μεγάλοι υγροτόποι της περιέχουν αλμυρό νερό, λόγω της σύνδεσής τους με τη θάλασσα, μια και τα εδάφη στα οποία εδράζονται βρίσκονται σχεδόν σε μη-

Χάρτης 8: Οι υγροτόποι της Λήμνου (LEM01: Αλυκή, LEM02: Χορταρολίμνη ή Χορτατού, LEM03: Τεχνητή λίμνη Κοντιά, LEM04: Έλος Διαπορίου, LEM05: Ασπρολίμνη, LEM07: Κόλπος Μούδρου - Αεροδρόμιο, LEM08: Εκβολή ανώνυμου χειμάρρου (Κότσινας), LEM09: Εκβολή Παραλίας Τηγάρι, LEM10: Μετόχι Φακού, LEM11: Έλος ακρωτηρίου Ασπρόκαβος, LEM12: Εκβολή Χανδριά, LEM13: Εκβολή Ζεματά, LEM14: Λιμνοδεξαμενή θάνους, LEM15: Ανώνυμος (δεξαμενή), LEM16: Ανώνυμος Πλάκας, LEM17: Παλιό Πεδινό, LEM18: Εκβολή Γομάτι, LEM19: Κότσινας, LEM20: Όρμος Τηγάρι, LEM21: Άγνωστος 01, LEM22: Άγνωστος 02).

δενικό υψόμετρο. Δεν έχουμε καταλάβει απολύτως την υδρολογία του συστήματος της Χορταρολίμνης (LEM02), αλλά αν θεωρηθεί εποχιακό τέλμα τότε είναι το μεγαλύτερο στο Αιγαίο, όπως η Αλυκή (LEM01) είναι η μεγαλύτερη ελεύθερη επιφάνεια νερού σε νησί στο Αιγαίο.

Ίσως παραμένουν εκτός απογραφής ένας ή δυο μικροί υγράτοποι. Όλοι οι μεγάλοι υγράτοποι του νησιού είναι σίγουρα γνωστοί, αν και δεν μπορέσαμε να τους επισκεφτούμε όλους. Γενικώς, υπάρχουν αρκετές πληροφορίες για τα πουλιά και ικανοποιητικές για τα σπονδυλωτά, αλλά τα αρθρόποδα είναι πολύ λίγο μελετημένα. Γενικώς η βιοποικιλότητα των υγρατόπων που ανήκουν στην περιοχή Natura 2000 του νησιού, είναι αρκετά γνωστή και μελετημένη, κάτι το οποίο με τις σημερινές μας γνώσεις δεν θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε για το σύνολο του νησιού και των υγρατόπων του ειδικότερα. Όταν το 1988 ο Hölzinger (1991) περιέγραψε με χαρακτηριστική ακρίβεια τους αριθμούς των αναπαραγόμενων ειδών πουλιών στους τέσσερις μεγάλους υγράτοπους της Λήμνου, με βάση τους οποίους αριθμούς οι υγράτοποι έφταναν τα όρια διεθνών κριτηρίων για την κήρυξή τους σε υγράτοπους διεθνούς σημασίας, είχε προκληθεί αίσθηση στους κύκλους των ορνιθολόγων. Παρά τις μετέπειτα προσπάθειες, οι αριθμοί εκείνοι ειδών και πληθυσμών δεν έχουν επαναληφθεί έκτοτε. Ίσως ήταν αποτέλεσμα της εξαιρετικής ξηρασίας που είχε πλήξει τους υγράτοπους της ηπειρωτικής χώρας το 1988-1990.

Η Λήμνος πέραν των άλλων σημαντικών χαρακτηριστικών του φυσικού και πολιτισμικού της περιβάλλοντος, είναι το πολυτιμότερο νησί για τους υγράτοπους στο Αιγαίο. Περιέχει υγράτοπους πολύ μεγάλους, με μεγάλο βιολογικό πλούτο και σε εξαιρετική κατάσταση διατήρησης.

■ ΛΕΣΒΟΣ

Στη Λέσβο εντοπίστηκαν 56 φυσικοί και 7 τεχνητοί υγράτοποι (Χάρτης 9). Από τους φυσικούς υγράτοπους οι 15 έχουν έκταση 1-10 στρ. και οι 19 έχουν έκταση 10-100 στρ. Οκτώ υγράτοποι έχουν έκταση 100-500 στρ. ενώ 6 είναι μεγαλύτεροι: Αλυκή Καλλονής (LES01, 3,3 km²), Έλος Ντίπι - Λάρσος (LES06, 3 km²), Αλυκή Πολυχνίτου (LES04, 1,6 km²), Μεγάλη Λίμνη Αγιάσου (LES42, 1,3 km²), Λιμνοθάλασσα Μέσων (LES05, 1,2 km²) και Εννιά Καμάρες (LES17, 1,1 km²). Εκτεταμένα συστήματα υγρατόπων υπάρχουν στους δύο μεγάλους και αβαθείς κόλπους της Καλλονής και της Γέρας. Υπάρχουν επίσης δύο πολύ ενδιαφέροντες εσωτερικοί υγράτοποι: η Μεγάλη Λίμνη Αγιάσου (LES42) η οποία αποξηράνθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1930 και μετατράπηκε σε καλλιεργήσιμη γη (διατηρεί ωστόσο νερό για τουλάχιστο 6 μήνες το χρόνο) και η Μικρή Λίμνη Αγιάσου (LES40) η οποία βρίσκεται σε εξαιρετική κατάσταση διατήρησης. Το σύνολο των υγρατοπικών εκτάσεων της Λέσβου είναι π. 14 km² δηλαδή περίπου το 1/3 των υγρατοπικών εκτάσεων του Αιγαίου.

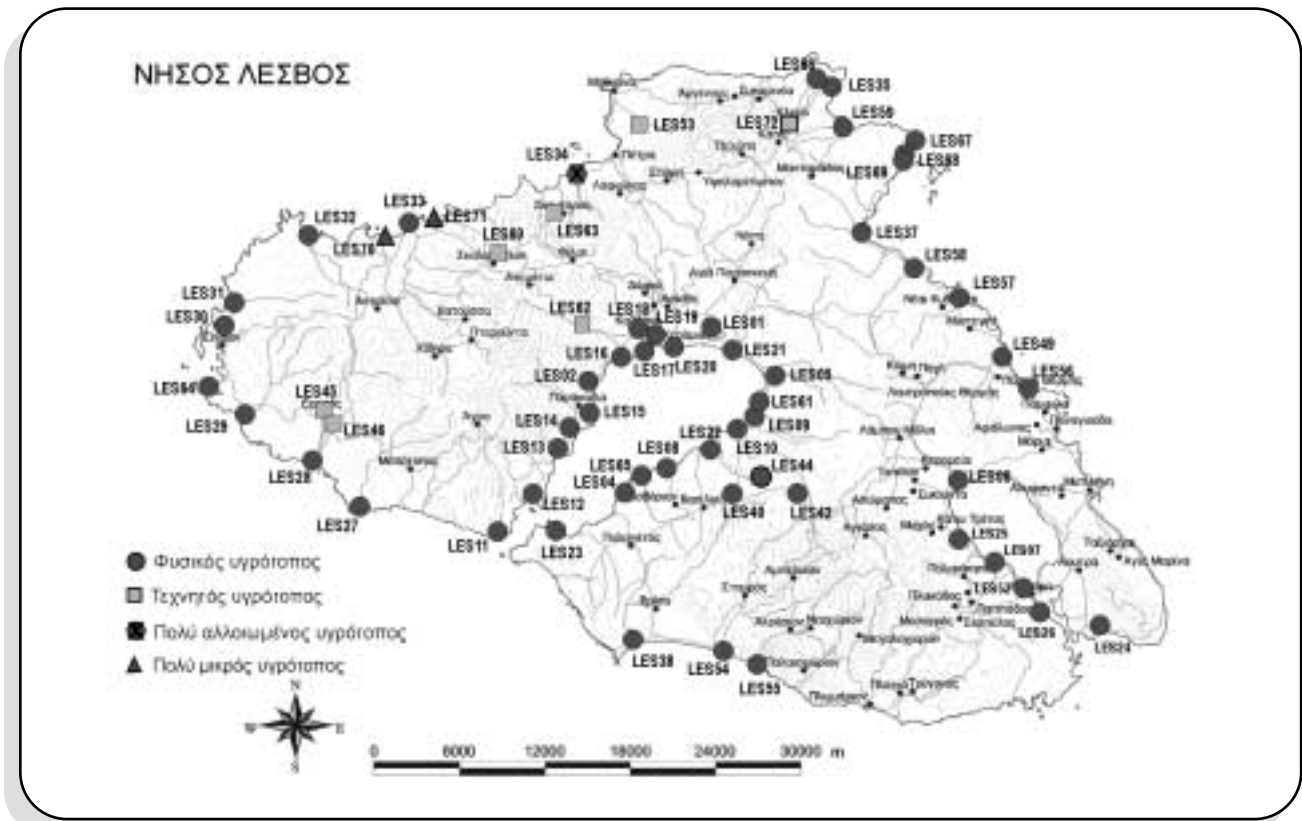
Οι κύριοι τύποι υγρατόπων είναι εκβολές ρυάκων ή ποταμών (58,5% των φυσικών υγρατόπων), έλη γλυκού ή/και υφάλμυρου-αλμυρού νερού (54,8% των φυσικών υγρατόπων) και εποχιακοί ρυάκες/χειμάρροι (35,8% των φυσικών υγρατόπων).

Ο μέσος δείκτης φυσικότητας (ΔΦ) των φυσικών υγρατόπων της Λέσβου σε γενικές γραμμές είναι χαμηλός (4,7 ± 2,7 (N=47)). Τουλάχιστον 14 υγράτοποι είναι πολύ υποβαθμισμένοι και απειλούνται με μη αναστρέψιμη υποβάθμιση ενώ μόνο 8 βρίσκονται σε σχετικά καλή κατάσταση διατήρησης.

Η πανίδα των υγρατοπικών σπονδυλοζώων της Λέσβου είναι πλούσια. Έχουν αναφερθεί 4 είδη ψαριών γλυκού νερού (*Oxynoemacheilus theophilii*, *Petroleuciscus smyrnaecus*, *Squalius cii* και *Barbus pergamonensis*), 5 είδη αμφιβίων (*Bufo viridis*, *Bufo bufo*, *Rana* sp. (ομάδα *ridibunda*), *Hyla arborea*, *Pelobates syriacus*), δύο είδη νεροχελώνων (*Mauremys rivulata*, *Emys orbicularis*) και 2 είδη νερόφιδων (*Natrix natrix*, *N. tessellata*). Πάνω από 300 είδη πουλιών έχουν αναφερθεί από τους υγράτοπους της Λέσβου. Τέλος η βίδρα ή σκυλοπόταμος (*Lutra lutra*) πρέπει να υπάρχει ακόμα στη Λέσβο αν

και οι τελευταίες φορές που παρατηρήθηκε ήταν τον χειμώνα του 1996 στο Ντίτι (LES06) και τον Μάιο του 1998 στη Φανερωμένη (LES31).

Οι υγρότοποι της Λέσβου ήταν στο παρελθόν περισσότεροι και μεγαλύτεροι. Τον περασμένο αιώνα ένα σημαντικό ποσοστό των υγροτοπικών εκτάσεων εκχερσώθηκε, αποξηράνθηκε ή μπαζώθηκε κυρίως για την απόκτηση καλλιεργήσιμης γης, ενώ τις τελευταίες δεκαετίες οι περισσότεροι υγρότοποι συρρικνώνονται ή/και αντιμετωπίζουν πολύ σημαντικά προβλήματα κυρίως λόγω ρύπανσης, μπαζωμάτων και δόμησης. Τα μπαζώματα βρίσκονται σε έξαρση. Οι ιδιώτες μπαζώνουν για να πουλήσουν οικόπεδα ή για να κτίσουν και οι Δήμοι για να δημιουργήσουν κοινόχρηστους χώρους

Χάρτης 9: Οι υγρότοποι της Λέσβου (LES01: Αλική Καλλονής, LES02: Έλος Παρακοίλων, LES04: Αλικές Πολυχνίτου, LES05: Λιμνοθάλασσα Μέσων, LES06: Έλος Ντίτι Λάρσος, LES07: Έλος Ευρειακής, LES08: Έλος Αλυκούδι, LES09: Έλος και εκβολή Βούβαρη, LES10: Έλος Αχλαδεράς, LES11: Εκβολή Μάκαρων, LES12: Καρδαμάς /Περάντου-Αποθήκα, LES13: Κούκουμος, LES14: Λιμενάκι ή Λιμνοθάλασσα Παρακοίλων, LES15: Εκβολή Ταξιάρχη Παρακοίλων, LES16: Εκβολή Ποταμιάς (Καραβούλια), LES17: Εκβολή Εννιά Καμάρες ή Έλος Κεραμίου, LES18: Μετόχι Λειμώνος, LES19: Σκάλα Καλλονής, LES20: Εκβολή Τσικνιά, LES21: Εκβολή Μυλοποτάμου, LES22: Φαρμακίες, Εκβολή Μάκρη και Λούτα, LES23: Έλος Νυφίδας, LES24: Χαραμίδα, LES25: Άγιος Θεράπων (Πηγαδάκι), LES26: Ανώνυμο έλος Περάματος, LES27: Εκβολές Χρούσου, LES28: Σκάλα Ερεσού, Ψαροποταμός, LES29: Ποταμός Τσιχλιώτας, LES30: Φάρος (Λίμενα), LES31: Φανερωμένη, LES32: Λάψαρνα, LES33: Παλαιόκαστρο, LES34: Άναξος, LES35: Τσόνια, LES37: Πεδή-Βάλτος Πεδής, LES38: Αλμυροπόταμος (Βατερρά), LES40: Μικρή Λίμνη Αγιάσου, LES42: Μεγάλη Λίμνη Αγιάσου, LES44: Υδατοσυλλέκτης Αγ. Ασμουδιά, LES45: Τεχνητή λίμνη Μονής Πυθαρίου (Ερεσού), LES46: Δεξαμενές Μεσοτόπου, LES49: Άγιος Γεώργιος, LES52: Έλος Περάματος, LES53: Τεχνητή λίμνη Πέτρας, LES54: Εκβολή Βούρκου, LES55: Δρότα, LES56: Παραλία Θερμής, LES57: Σκάλα Νέων Κυδωνιών, LES58: Ρέμα Αγίου Ιωάννη, LES59: Λαγκάδα, LES60: Λιμνοδεξαμενή Σκαλοχωριού, LES61: Έλος Κοφινά, LES62: Λιμνοδεξαμενή Κεραμίου, LES63: Λιμνοδεξαμενή Σκουτάρου, LES64: Ελάφι, LES65: Εκβολή Αλμυροποτάμου, LES66: Κόρακας, LES67: Παλιός, LES68: Άγνωστος, LES69: Καμήλα, LES70: Κάμπος, LES71: Εκβολή Λαγκάδα, LES72: Δεξαμενή Κλειούς).

(δρόμους, θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων, κ.λπ) ή για να αντιμετωπίσουν πλημμύρες. Οι κοίτες της πλειονότητας των μεγάλων ποταμών που εκβάλλουν στους κόλπους Καλλονής και Γέρας διευρύνονται, η υδρόβια βλάστηση εκχερσώνεται πλήρως ενώ οι όχθες μπαζώνονται μέχρι ύψους 4m.

Οι συστηματικές προσπάθειες για την προστασία των υγροτόπων της Λέσβου ξεκίνησαν μόλις πριν από 10 χρόνια. Τρεις περιοχές, συνολικής έκτασης 391 km² έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο Natura 2000 (Dafis et al. 1996): Δυτική Χερσόνησος - Απολιθωμένο Δάσος, Κόλπος Καλλονής και Χερσαία Παράκτια ζώνη, Κόλπος Γέρας - Έλος Ντίπι και Όρος Όλυμπος.

Είναι αξιοσημείωτο ότι σχεδόν κανένα από τα 19 Καταφύγια Άγριας Ζωής της Λέσβου δεν περιλαμβάνει και υγρότοπους ενώ σε κανέναν υγρότοπο δεν υφίσταται κάποιας μορφής προστασία στην πράξη παρόλο οι περισσότεροι από αυτούς βρίσκονται σε χαρακτηρισμένες περιοχές (SCI, SPA).

Η αξία των υγροτόπων για τη σύγχρονη - αναπτυσσόμενη - Λέσβο είναι διαφορετική από αυτή του παρελθόντος. Σήμερα η Λέσβος δέχεται τους τριπλάσιους επισκέπτες από ό,τι πριν από 25 χρόνια ενώ οι ξενοδοχειακές κλίνες έχουν υπερτετραπλασιαστεί. Παρόλο που ένα σημαντικό ποσοστό του τουρισμού είναι μαζικός, η Λέσβος αποτελεί διεθνή προορισμό για ένα μεγάλο αριθμό φυσιολατρών. Οι επισκέπτες αυτοί επισκέπτονται κυρίως τους υγρότοπους για την παρατήρηση πουλιών. Ο εξωραϊσμός, η αποκατάσταση και η διατήρηση των υγροτόπων του νησιού αλλά και η συστηματική εθνική και διεθνής προβολή του ως «νησιού των υγροτόπων» θα συμβάλλει τα μέγιστα στην οικονομική ανάπτυξη με παράλληλα σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη.

■ ΧΙΟΣ ΚΑΙ ΨΑΡΑ

Στη Χίο εντοπίστηκαν 14 φυσικοί και 5 τεχνητοί υγροτόποι (Χάρτης 10). Από αυτούς δεν επισκεφθήκαμε και δεν έχουμε στοιχεία για το Έλος Καλαμωτής (CHI04) και μια ανώνυμη λιμνοδεξαμενή στο κέντρο του νησιού πίσω από τον Βροντάδο (CHI22). Τέσσερεις αποδείχτηκαν πολύ μικροί και δεν εξετάζονται: Ποταμός Ναγός (CHI06), εκβολές Αγίας Μαρκέλλας (CHI15) και Μαναγρού (CHI16) και έλος Αγίου Γεωργίου Λαγκάδας (CHI23). Ο Taylor (2003) αναφέρει την ύπαρξη επιπλέον τεχνητών υγροτόπων που προέκυψαν από εκσκαφές για απόληψη πηλού στα Κεραμιά και στα Θυμιανά. Το νησί είναι μεγάλο και όχι επαρκώς εξερευνημένο και ίσως να μην έχουν καταγραφεί ακόμη δύο ή τρεις μικροί υγρότοποι.

Η Χίος δεν φαίνεται να είχε ποτέ εκτεταμένους υγρότοπους. Οι φυσικοί υγρότοποι καλύπτουν σήμερα 286-340 στρ., δηλαδή αποτελούν το 0,03% της έκτασής της, ένα εξαιρετικά μικρό ποσοστό. Ο μέσος όρος του δείκτη φυσικότητας για τους φυσικούς υγρότοπους είναι αρκετά χαμηλός ($4,2 \pm 2,7$ (N=7)), κυρίως διότι οι υγρότοποι της Χίου είναι πολύ αλλοιωμένοι από τη δόμηση.

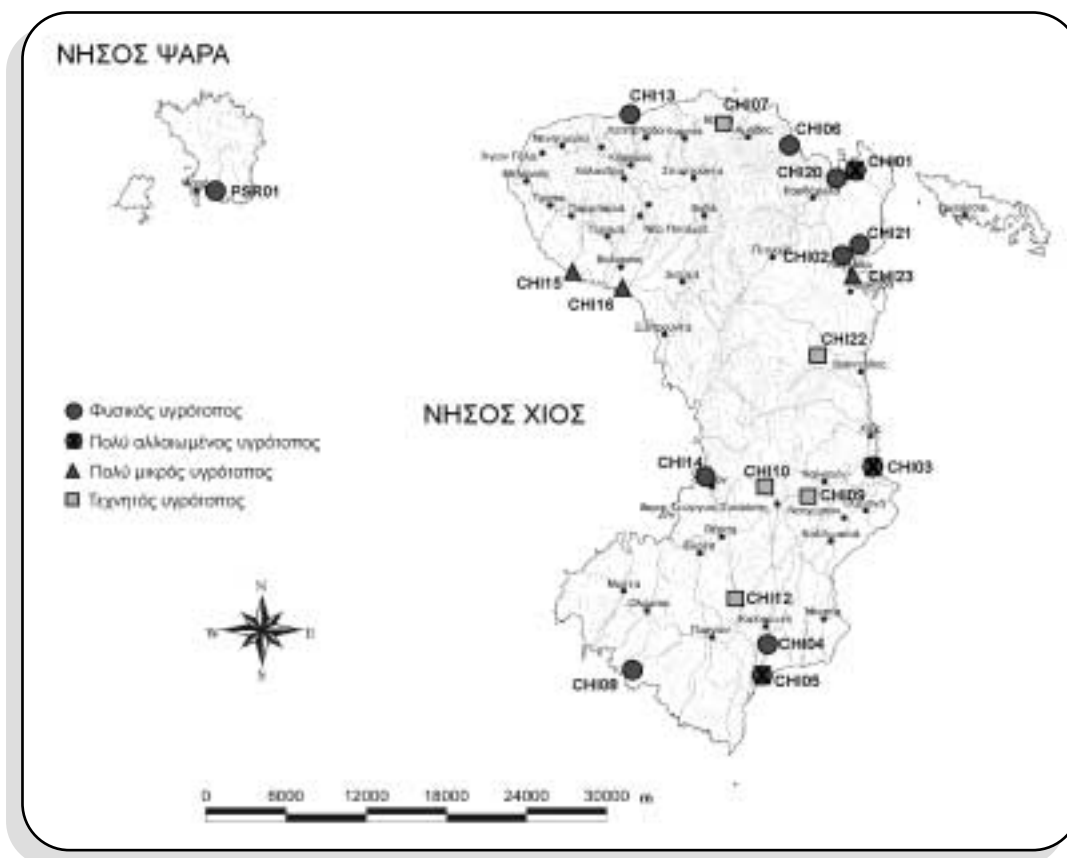
Ο βαθμός γνώσης για τα είδη πουλιών που απαντώνται στη Χίο είναι ικανοποιητικός. Από παλιά είναι γνωστό ότι το νησί έχει μεγάλη σημασία για τη μετανάστευση, ιδιαιτέρως τη φθινοπωρινή, το μέγεθος της οποίας στηρίζει και την παμπάλαια παράδοση σύλληψης των μεταναστευτικών μικρών πουλιών. Μέσω αυτών των δραστηριοτήτων παγίδευσης και σύλληψης γνωρίζουμε επίσης περισσότερα στοιχεία για τα περάσματα των πουλιών πάνω στο νησί. Οι βασικές εργασίες που αναφέρονται στα πουλιά του νησιού είναι των Choremi et al. (1990), Γκαίτλιχ (1990), Tsounis & Dimitropoulos (1992), Σπινθάκης και συν. (1993) και Taylor (2003).

Το Έλος Παρπάντων (CHI20, αναφέρεται ως Έλ. Παρπάντας στους Ζαλίδης και Μαντζαβέλας (1994)), έχει αποξηρανθεί εντελώς και δεν υφίσταται πλέον ως υγρότοπος. Το Έλος Κοντάρι (CHI03) που ήταν ο μεγαλύτερος και γνωστότερος υγρότοπος της Χίου έχει πλέον περιοριστεί σε λίγους διάσπαρτους καλαμιώνες και θα πρέπει επίσης να θεωρηθεί ως σχεδόν κατεστραμμένο. Το ίδιο μπορεί να

ισχυριστεί κανείς για τους υγράτοπους Λήμνου ή Βάλτου του Μαρμάρου (CHI01) και Έλος Κώμης (CHI05) που όμως δεν βρίσκονται σε εντελώς τελικό στάδιο αποξήρανσης αλλά είναι εξαιρετικά υποβαθμισμένοι, διασπασμένοι και πολύ κοντά στην εξαφάνιση. Εκτιμάται δε ότι θα έχουν επιχωματωθεί και δομηθεί σχεδόν ολοκληρωτικά μέσα στα επόμενα δέκα χρόνια.

Οι φυσικοί υγράτοποι που βρίσκονται σε σχετικά καλή κατάσταση είναι το Έλος Κάτω Φανών (CHI08), η Εκβολή ρύακα Καμπιών (CHI13), το Έλος Λιθίου ή Παπόρι (CHI14) και το Έλος Δελφινίου (CHI21). Από αυτούς το Έλος Λιθίου απειλείται τόσο από την επεκτεινόμενη δόμηση, αλλά και έχει υποβαθμιστεί σοβαρά κυρίως από την αλμύριση των εδαφών. Το Έλος Δελφινίου βρίσκεται εξ' ολοκλήρου εντός στρατοπέδου ειδικών δυνάμεων έτσι, τόσο η κατάστασή του όσο και το μέλλον του μπορεί να θεωρηθούν αβέβαια. Ο ρύακας των Καμπιών ρέει σε μια στενή κοιλάδα μήκους περίπου τριών χιλιομέτρων και βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση, η δε εκβολή του μόλις και διαφοροποιείται από τον ρύακα. Παρά τα προβλήματά του, σε καλύτερη κατάσταση από όλους τους υγράτοπους φαίνεται να είναι ο μικρός υγράτοπος των Κάτω Φανών.

Οι μόνες πληροφορίες που διαθέτουμε για τα Ψαρά αφορούν την ύπαρξη ενός πολύ μικρού υγρατόπου (Σπινθάκης και συν. 1993). Δεν επισκεφτήκαμε το νησί, ούτε διαθέτουμε δορυφορικές φωτογραφίες υψηλής ανάλυσης. Στην περιοχή Βουκολιές σχεδιάζεται λιμνοδεξαμενή από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

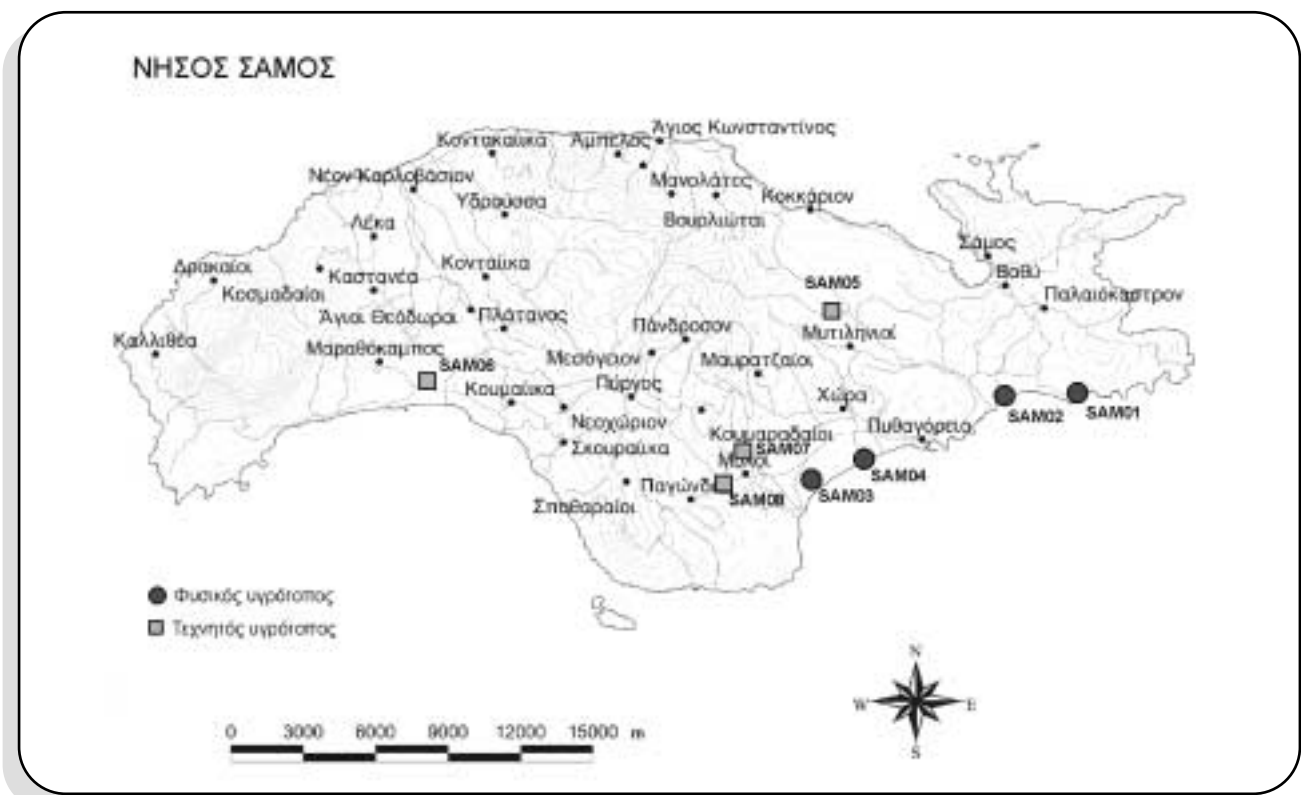
Χάρτης 10: Οι υγράτοποι της Χίου και των Ψαρών (CHI01: Έλος Λήμνος ή Βάλτος Μαρμάρου, CHI02: Γιβάρι Λαγκάδας, CHI03: Έλος Κοντάρι, CHI04: Έλος Καλαμωτής, CHI05: Έλος Κώμης, CHI06: Ποταμός Ναγός, CHI07: Λιμνοδεξαμενή Βικίου, CHI08: Έλος Φανών ή Κάτω Φανών, CHI09: Τεχνητή λίμνη Ζυφιά, CHI10: Λιμνοδεξαμενή Αγίου Γεωργίου Συκούση, CHI12: Τεχνητή λίμνη Αρμολίων, CHI13: Εκβολή Καμπιών, CHI14: Έλος Λιθίου ή Παπόρι, CHI15: Εκβολή Αγίας Μαρκέλλας, CHI16: Εκβολή Μαναγρός, CHI20: Έλος Παρπάντων (αποξηραμένο), CHI21: Έλος Δελφινίου, CHI22: Ανώνυμη Λιμνοδεξαμενή, CHI23: Έλος Αγίου Γεωργίου Λαγκάδας, PSR01: Έλος Ψαρών).

■ ΣΑΜΟΣ

Εντοπίστηκαν συνολικά 8 υγράτοποι, εκ των οποίων 4 είναι φυσικοί και 4 τεχνητοί (Χάρτης 11). Επισκεφτήκαμε τους 6 από αυτούς. Δυο μικρές λιμνοδεξαμενές από 2-3 στρ. εντοπίστηκαν από δορυφορικές φωτογραφίες χαμηλής ανάλυσης. Συνολικά οι υγρατοπικές εκτάσεις της Σάμου καταλαμβάνουν έκταση 3.500 - 4.000 στρ. (κυρίως λόγω της παρουσίας του πολύ μεγάλου έλους της Γλυφάδας έκτασης 3.000 - 3.500 στρ.) δηλαδή αποτελούν το 0,7 - 0,8% του εδάφους της (478 km²).

Οι φυσικοί υγράτοποι της Σάμου είναι τρεις: η Αλυκή της Μυκάλης ή Ψιλής Άμμου (SAM01), η Γλυφάδα (SAM03) και το έλος Μεσοκάμπου (SAM02). Η κατασκευή του αεροδρομίου «έκοψε» το έλος Γλυφάδας στα δυο και απομόνωσε, ή ίσως δημιούργησε δυο μικρές λίμνες γλυκού νερού στα ανατολικά. Καταγράφονται ως δυο ξεχωριστοί υγράτοποι αλλά στην ουσία πρόκειται για δυο τμήματα του ίδιου. Και τα δυο μεγάλα έλη έχουν την ίδια περίπου μορφή. Είναι βλυχάδες με μεγάλες λεκάνες απορροής, υδροφόρο ορίζοντα γλυκού νερού κοντά στην επιφάνεια, λίγες ελεύθερες επιφάνειες νερού, μεγάλες εκτάσεις με κορεσμένα με νερό εδάφη για όλη τη διάρκεια του έτους και κάλυψη από εκτεταμένους καλαμώνες *Phragmites australis*. Ο μέσος βαθμός φυσικότητας των φυσικών υγρατόπων είναι $5,5 \pm 1$, δηλαδή οριακά «πάνω από τη βάση» μια και οι επεμβάσεις είναι πολλές. Σχετικά πιο απείραχτη διατηρείται η Αλυκή στην Ψιλή Άμμο.

Μικρή πιθανότητα υπάρχει να βρεθούν μη απογραμμένοι υγράτοποι. Η Αλυκή Ψιλής Άμμου είναι πιο καλά μελετημένη από όλους τους υγράτοπους και είναι αυτή που έχει τραβήξει περισσότερο το ενδιαφέρον των ερευνητών, λόγω της ανοιχτής επιφάνειας νερού, αλλά και λόγω του ότι, για διάφορους λόγους κρατήθηκε σε καλύτερη κατάσταση. Η ποσότητα της πληροφορίας για τα μεγάλα

Χάρτης 11: Οι υγράτοποι της Σάμου (SAM01: Αλυκή Ψιλής Άμμου, SAM02: Έλος Μεσοκάμπου, SAM03: Έλος Γλυφάδας, SAM04: Ανώνυμες Λίμνες Αεροδρομίου, SAM05: Λιμνοδεξαμενή Μυτιληνίων (Ρόγγια), SAM06: Λιμνοδεξαμενή Μαραθοκάμπου, SAM07: Άγνωστη λιμνοδεξαμενή 01, SAM08: Άγνωστη λιμνοδεξαμενή 02).

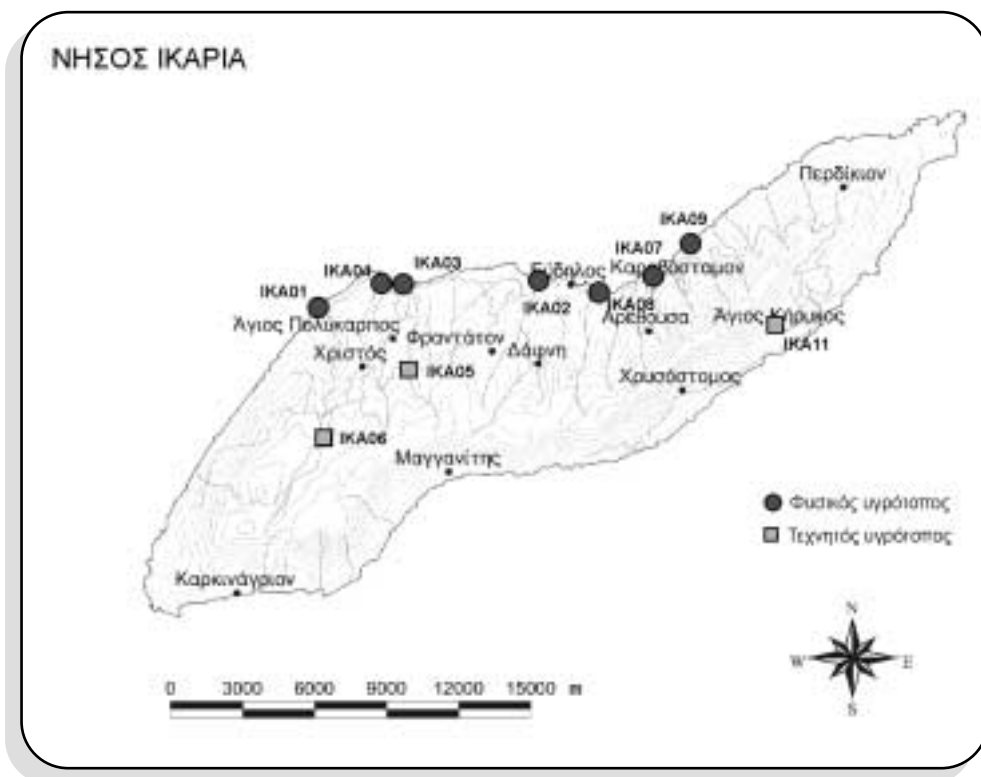
έλη είναι σκανδαλωδώς μικρότερη. Δεν υπάρχουν εντυπωσιακά στοιχεία πλην των πολλών ειδών πουλιών που σταθμεύουν.

Έχει ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τους Ζαλίδη και Μαντζαβέλα (1994) οι τρεις βασικοί φυσικοί υγρότοποι της Σάμου είχαν έκταση 9.600 στρ. ενώ σήμερα υπολογίζουμε ότι δεν ξεπερνούν τα 3.500 στρ. Αν και μεγάλες διαφορές μπορούν να αποδοθούν σε διαφορά εκτίμησης για το τι πρέπει και τι δεν πρέπει να θεωρηθεί ως υγρότοπος, η τεράστια, κατά 64% μείωση η εντυπωσιακή για ένα διάστημα 13-15 ετών. Φυσικά σχεδόν όλη η μείωση πρέπει να αποδοθεί στη δόμηση και στα μπαζώματα που προηγούνται αυτής.

■ ΙΚΑΡΙΑ

Εντοπίστηκαν 11 υγρότοποι εκ των οποίων οι 3 είναι τεχνητοί (Χάρτης 12). Επισκέψεις πραγματοποιήθηκαν σε 7 από αυτούς ενώ για τους υπόλοιπους 4 συγκεντρώθηκαν επαρκή στοιχεία. Το νησί δέχεται αρκετές βροχοπτώσεις και έχει παντού ρέοντα ύδατα, ενώ στο σημείο αυτό η βόρεια πλευρά της Ικαρίας μοιάζει με τη βόρεια της Σαμοθράκης. Γενικώς οι φυσικοί υγρότοποι είναι κυρίως ρύακες μόνιμης ροής που πηγάζουν από το βουνό (1.040 m) και καταλήγουν στη βόρεια μεριά του νησιού σχηματίζοντας συνήθως πολύ μικρές εκβολές (6-15 στρ.) υποκείμενες στη δράση των κυμάτων. Η συνολική έκταση των υγροτόπων δεν ξεπερνά τα 140-180 στρ., δηλαδή αποτελεί ποσοστό 0,05-0,06% του νησιού (255,3 km²). Ο βαθμός φυσικότητας των τεσσάρων μεγαλύτερων φυσικών υγροτόπων της Ικαρίας είναι αρκετά χαμηλός ($5,5 \pm 1,3$) και αντικατοπτρίζει κυρίως το γεγονός ότι σε όλους κοντά ή μέσα στην υγροτοπική έκταση υπάρχει δόμηση από διάσπαρτες κατοικίες.

Υπάρχουν πιθανότατα δυο - τρεις μικροί υγρότοποι που δεν τους έχουμε απογράψει, διότι το νησί έχει πολυάριθμους ρύακες μόνιμης ροής. Δεν είναι σαφές ακόμη αν οι υγρότοποι ΙΚΑ07, ΙΚΑ08, ΙΚΑ09

Χάρτης 12:

Οι υγρότοποι της Ικαρίας (ΙΚΑ01: Εκβολή Ποταμός Χάλαρη (Να), ΙΚΑ02: Υγρότοπος Κάμπου (Εκβολή Βουτσιδέ), ΙΚΑ03: Υγρότοπος Μεσακτής (Εκβολή Μύρωνα), ΙΚΑ04: Έλος Λειβάδι (Εκβολή ποταμού Χάρακα), ΙΚΑ05: Τεχνητή λίμνη Βάθες (Μουντέ), ΙΚΑ06: Τεχνητή λίμνη Πέζι, ΙΚΑ07: Ποταμός Κυπαρίσσι, ΙΚΑ08: Εκβολή Κεραμέ, ΙΚΑ09: Ποταμός Άρης, ΙΚΑ11: Λιμνοδεξαμενή Αγίου Κηρύκου (Χριστός)).

και ΙΚΑ10 είναι μεγαλύτεροι από ένα στρέμμα για να περιληφθούν στην παρούσα απογραφή.

Ένα ενδιαφέρον στοιχείο που εντοπίστηκε είναι η παρουσία χελιών (*Anguilla anguilla*) σε όλους σχεδόν τους ρυάκες της βόρειας πλευράς του νησιού, γεγονός που δεν έχουμε παρατηρήσει σε άλλα νησιά. Αν η πληροφορία είναι ακριβής, μπορεί να οφείλεται σε κάποιες ειδικές συνθήκες που συνοδεύουν τη μόνιμη παροχή, την κλίση και το υπόστρωμα των ρυάκων της ή να είναι τεχνητό προϊόν του γεγονότος ότι απλώς στην Ικαρία το γνωρίζουμε ενώ δεν υπάρχει η αντίστοιχη γνώση για τα άλλα νησιά.

Στην Ικαρία πέραν των δυο φραγμολιμνών και της μιας λιμνοδεξαμενής που υπάρχουν ήδη, δεν γνωρίζουμε να προγραμματίζονται άλλοι ταμιευτήρες. Άλλωστε το νησί σίγουρα δεν υποφέρει από έλλειψη νερού. Δεν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για ρύπανση των υδροφορέων, αλλά αν δεν ληφθεί κάποια μέριμνα, η διαρκής επέκταση τη δόμησης θα υποβαθμίζει συνεχώς τους υγρότοπους και τα παράκτια τοπία.

3.1.6 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (Κυκλάδες)

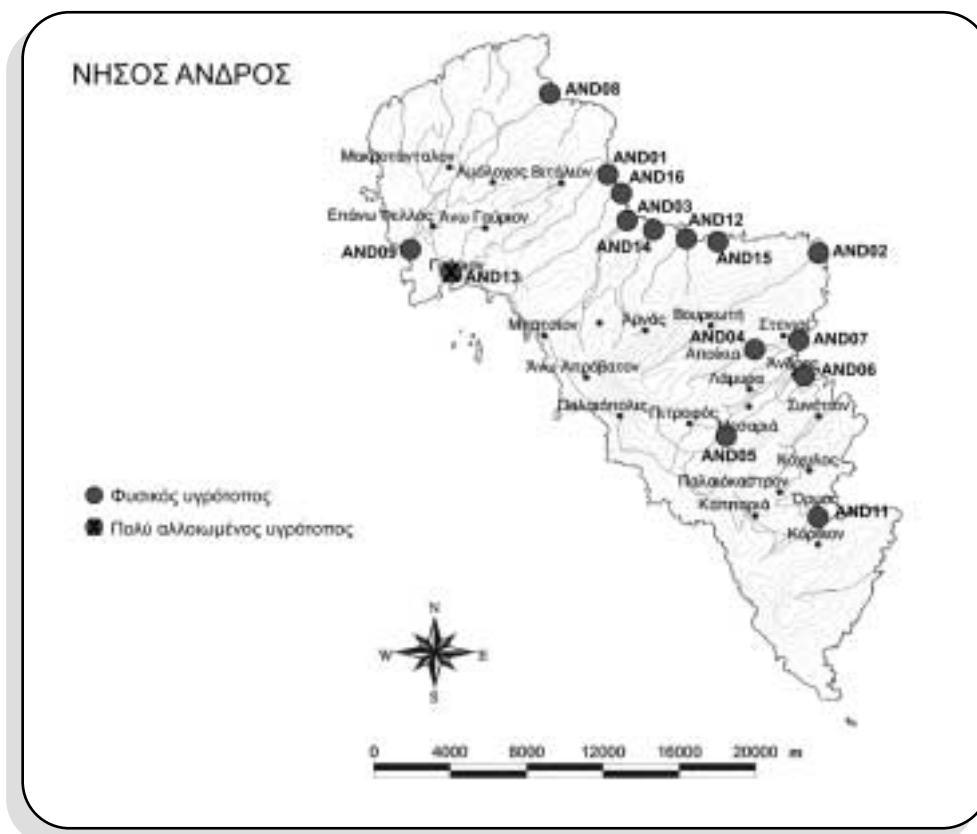
■ ΑΝΔΡΟΣ

Εντοπίστηκαν συνολικά 15 φυσικοί υγρότοποι (Χάρτης 13) και πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε 9 από αυτούς. Πρόκειται αποκλειστικά για ρύακες σχεδόν μόνιμης ροής που σχηματίζουν κατά κανόνα μικρές διακριτές εκβολές. Παλαιότερα ο μεγαλύτερος υγρότοπος του νησιού ήταν κοντά στο Γαύριο (AND13), αλλά σήμερα απομένουν μόνο τα υπολείμματα του. Οι Ζαλίδης και Μαντζαβέλας (1994) τον θεωρούν αποξηραμένο, αλλά τα υπολείμματά του συντηρούν ακόμη ενδιαφέρουσα πανίδα και χλωρίδα. Συνολικά οι υγροτοπικές εκτάσεις που επισκεφτήκαμε καταλαμβάνουν περίπου το 0,03% του νησιού (103-137 στρ. στα 383 km²), αλλά και η συμπερίληψη των υπόλοιπων δεν πρόκειται να αυξήσει αισθητά το μικρό αυτό ποσοστό.

Λόγω της γεωμορφολογίας του νησιού, τα περισσότερα ρέματα εκβάλλουν στη βόρεια-βορειοανατολική πλευρά και έχουν κατεύθυνση από νοτιοδυτικά προς βορειοανατολικά, όπου εκβάλλουν σε μικρούς, προστατευμένους από τους βόρειους ανέμους, κόλπους. Η μορφολογία και η τεκτονική της Άνδρου, αλλά και τα χαρακτηριστικά των παραλιών της και των υγροτόπων της έχουν μελετηθεί επαρκώς (Αλεξούλη-Λειβαδίτη 2004, Αλεξούλη-Λειβαδίτη και Λειβαδίτης 2004).

Αν και οι εργασίες σχετικά με τα σπονδυλόζωα της Άνδρου είναι ελάχιστες, ο Μαγιοτίς (1992) υποστηρίζει ότι η Άνδρος είναι ανάμεσα στα πιο μελετημένα από την άποψη της ορνιθοπανίδας νησιά.

Εκτιμάται ότι έχει απογραφεί τουλάχιστον το 90% των υγροτόπων του νησιού. Ίσως υπάρχουν δυο τρεις ακόμη διότι η Άνδρος έχει πολλά νερά. Η διαχείριση της λιμνοδεξαμενής που θα κατασκευαστεί στην Ατένη πρέπει να μην επηρεάσει την ποιότητα και λειτουργία του φυσικού υγροτόπου Λίμνη Ατένη (AND03).

Χάρτης 13:

Οι υγρότοποι της Άνδρου (AND01: Έλος Βιτάλι, AND02: Έλος Άχλα, AND03: Λίμνη Ατένη, AND04: Ποταμός Πιθάρα (Πηγές Σάριζα), AND05: Ρέμα Αλαδινού, AND06: Εκβολή Παραπόρτι, AND07: Εκβολή Γιάλια, AND08: Εκβολή Ζόρκου, AND09: Εκβολή Όρμου Φελλός, AND11: Έλος Καντούνη, AND12: Όρμος Βόρη, AND13: Έλος Γαυρίου, AND14: Λεύκα, AND15: Ρόζος, AND16: Γίδες).

■ ΤΗΝΟΣ

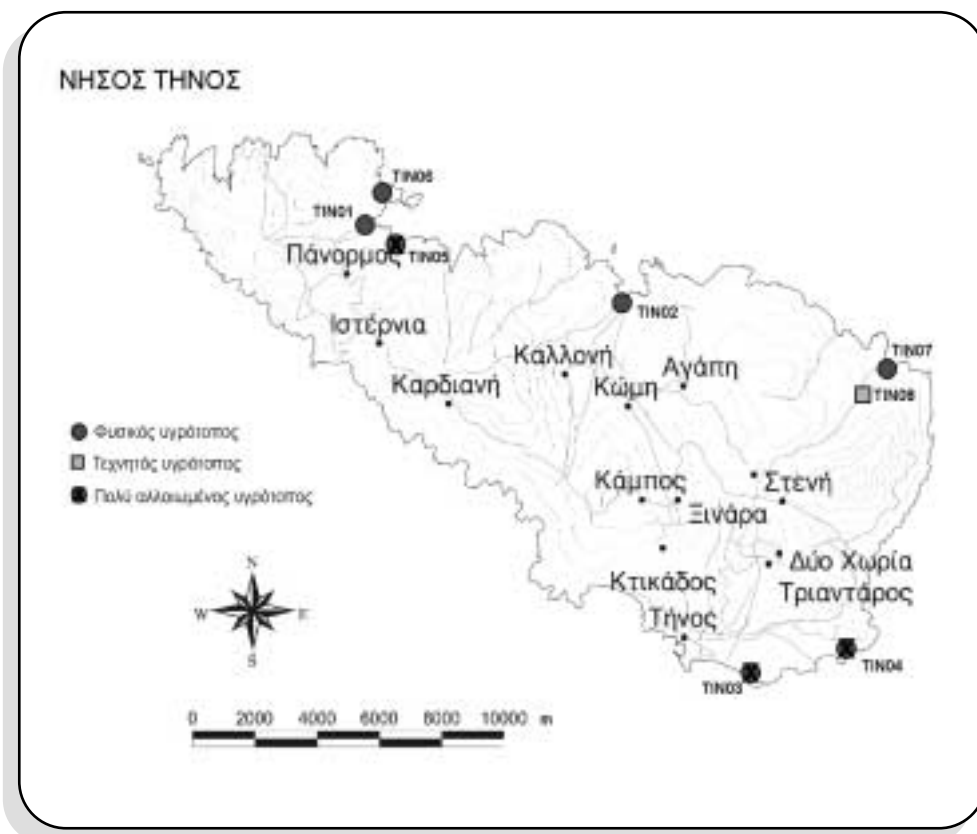
Εντοπίστηκαν 8 υγρότοποι, εκ των οποίων ο ένας είναι τεχνητός (Χάρτης 14). Από τους 7 φυσικούς υγρότοπους επισκεφτήκαμε τους 6, ενώ γνωρίζαμε ότι η Αγία Θάλασσα (ΤΙΝ06) είναι πολύ μικρός. Το Ροχάρι (ΤΙΝ05) δεν είχε καθόλου νερό, σαν να μην υπήρχε υγρότοπος εκεί. Οι υγρότοποι Έλος Πανόρμου (ΤΙΝ01), Άγιος Φωκάς (ΤΙΝ03) και έλος Αγ. Ιωάννη (ΤΙΝ04) πρέπει να θεωρηθούν σχεδόν ως μη υπάρχοντες διότι είναι πολύ συρρικνωμένοι και υποβαθμισμένοι. Άρα στην ουσία δυο είναι οι βασικοί υγρότοποι του νησιού: Η Κολυμπήθρα (ΤΙΝ02) και ο ρύακας Λιβάδας (ΤΙΝ07).

Η συνολική υγροτοπική έκταση είναι 130-189 στρ., δηλαδή σχεδόν 0,1% επί της συνολικής επιφάνειας του νησιού (197 km²). Ο μέσος βαθμός φυσικότητας είναι σχετικά χαμηλός ($4,2 \pm 3,6$ (N=5)). Υπάρχει πάντως μεγάλη ανομοιομορφία καθώς υπάρχουν δύο σχετικά καλοδιατηρημένοι υγρότοποι και τρεις που τείνουν να εξαφανιστούν.

Πιθανότατα έχουν εντοπιστεί όλοι οι υγρότοποι του νησιού. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η τύπου λιμνοθάλασσας ελεύθερη επιφάνεια νερού της Κολυμπήθρας (Οικότοπος προτεραιότητας 1150*) και η μεγάλη σχετικά έκταση με εμβρυακές αμμοθίνες στην ίδια παραλία. Το αγροτικό τοπίο εκατέρωθεν της κοιλάδας του ρύακα της Κολυμπήθρας είναι αξιοσημείωτο. Επίσης το αγροτικό τοπίο γύρω από το ρύακα της Λιβάδας είναι εξαιρετικής ομορφιάς.

Ο Μαγιορίσ (1992), θεωρεί πως η Νάξος, η Τήνος, η Άνδρος και η Εύβοια, βρίσκονται επάνω σε ένα κύριο μεταναστευτικό διάδρομο για τα πουλιά, σε αντίθεση με νησιά που βρίσκονται δυτικότερα. Σύμφωνα με τον ίδιο συγγραφέα, η Τήνος είναι ένα από τα λιγότερο μελετημένα νησιά γενικώς.

Ο σημαντικότερος υγρότοπος της Τήνου, δηλαδή η Κολυμπήθρα, δεν έχει ενταχθεί σε κανένα καθεστώς προστασίας.

Χάρτης 14:

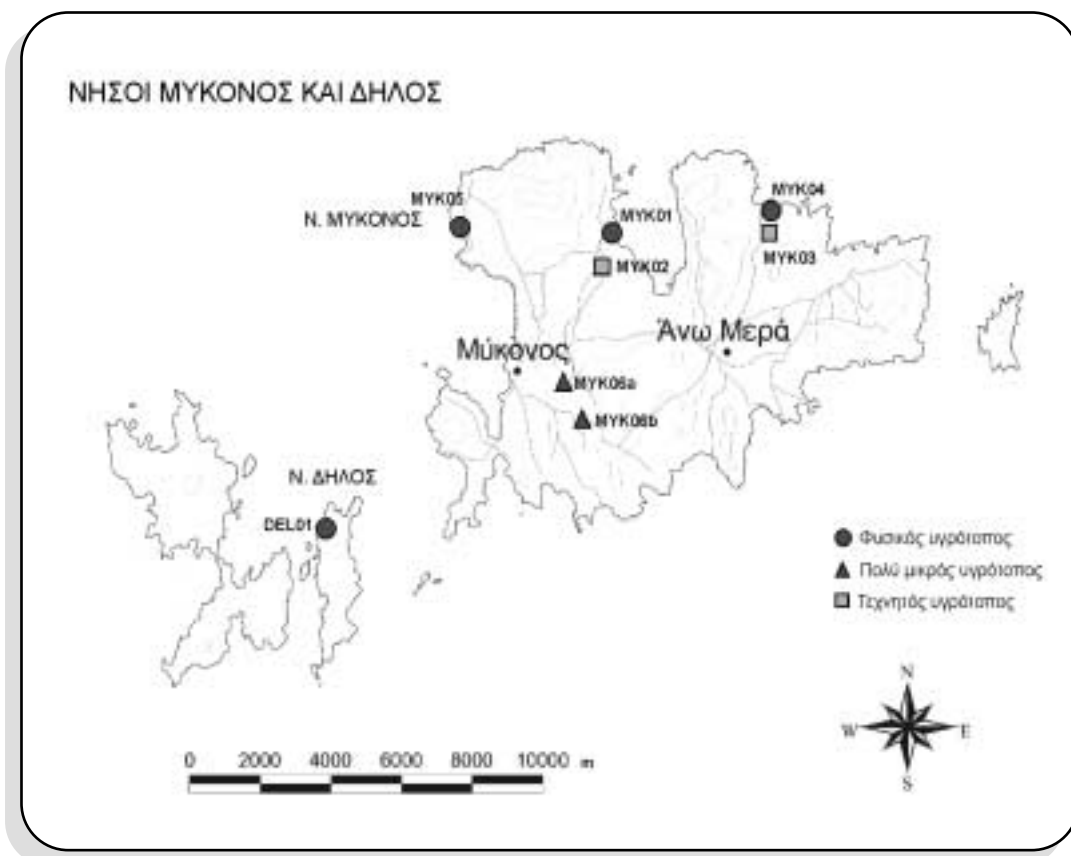
Οι υγρότοποι της Τήνου (ΤΙΝ01: Έλος Πανόρμου, ΤΙΝ02: Κολυμπήθρα, ΤΙΝ03: Άγιος Φωκάς, ΤΙΝ04: Έλος Αγίου Ιωάννη (Πόρτο), ΤΙΝ05: Έλος Ροχάρι, ΤΙΝ06: Έλος Αγία Θάλασσα, ΤΙΝ07: Ρύακας Λιβάδας, ΤΙΝ08: Λιμνοδεξαμενή Στενής-Λιβάδας).

■ ΜΥΚΟΝΟΣ ΚΑΙ ΔΗΛΟΣ

Στη Μύκονο εντοπίστηκαν τέσσερα υγροτοπικά σύνολα (Χάρτης 15). Η τεχνητή λίμνη Μαραθίου (ΜΥΚ02) έγινε με φράγμα στο ομώνυμο ρέμα τη δεκαετία του '90 που κατέληγε στον όρμο Πάνορμος, όπου παλιότερα σχηματιζόταν πολύ μεγαλύτερος εκβολικός υγρότοπος (ΜΥΚ01). Το ακριβώς αντίστοιχο συνέβη με τη φραγμολίμνη Μαού (ΜΥΚ03) στον ρύακα Άνω Μεράς και την εκβολή Φωκό (ΜΥΚ04). Γενικώς οι υγρότοποι είναι μικροί, όπως θα περίμενε κανείς για τόσο μικρό και άνυδρο νησί όπως η Μύκονος. Το σύνολο των υγροτοπικών εκτάσεων κυμαίνεται από 183 ως 400 στρ. ανάλογα κυρίως με το πόσο πλημμυρισμένη είναι η φραγμολίμνη Μαραθίου και καλύπτει το 0,02-0,05% του νησιού (86,13 km²).

Η πιθανότητα ύπαρξης μη απογραμμένων υγροτόπων είναι ελάχιστη. Δεν γνωρίζουμε τίποτα πέραν της παρουσίας νεροχελωνών στη λίμνη Μαού και φυσικά τη στάθμευση πολλών ειδών πουλιών κυρίως στους δυο μεγαλύτερους υγρότοπους.

Έχει ενδιαφέρον ότι στην απογραφή του ΕΚΒΥ (Ζαλίδης και Μαντζαβέλας 1994) αναφέρεται μόνο ο φυσικός υγρότοπος «Λιμνοθάλασσα Πανόρμου Μυκόνου» η οποία κάλυπτε 280 στρ. πριν φυσικά κατασκευαστεί το φράγμα Μαραθίου. Σήμερα τέτοια «λιμνοθάλασσα» ούτε υπάρχει, ούτε μπορεί να υπάρξει. Οι εκβολές Πάνορμος και Φωκό κατάντη των δυο φραγμάτων, δεν τροφοδοτούνται με αρκετό νερό και θα αλλοιωθούν σοβαρά και από τη δόμηση που κυριεύει κυριολεκτικά το νησί.

Χάρτης 15: Οι υγρότοποι της Μυκόνου και της Δήλου (ΜΥΚ01: Εκβολή ρύακα Πανόρμου, ΜΥΚ02: Τεχνητή λίμνη Μαραθίου, ΜΥΚ03: Τεχνητή λίμνη Μαού / Άνω Μεράς, ΜΥΚ04: Ρέμα Μαού και Εκβολή Φωκό, ΜΥΚ05: Έλος Χουλιάκια, ΜΥΚ05α: Έλη αεροδρομίου, ΜΥΚ05β: Έλη αεροδρομίου, DEL01: Έλος Δήλου).

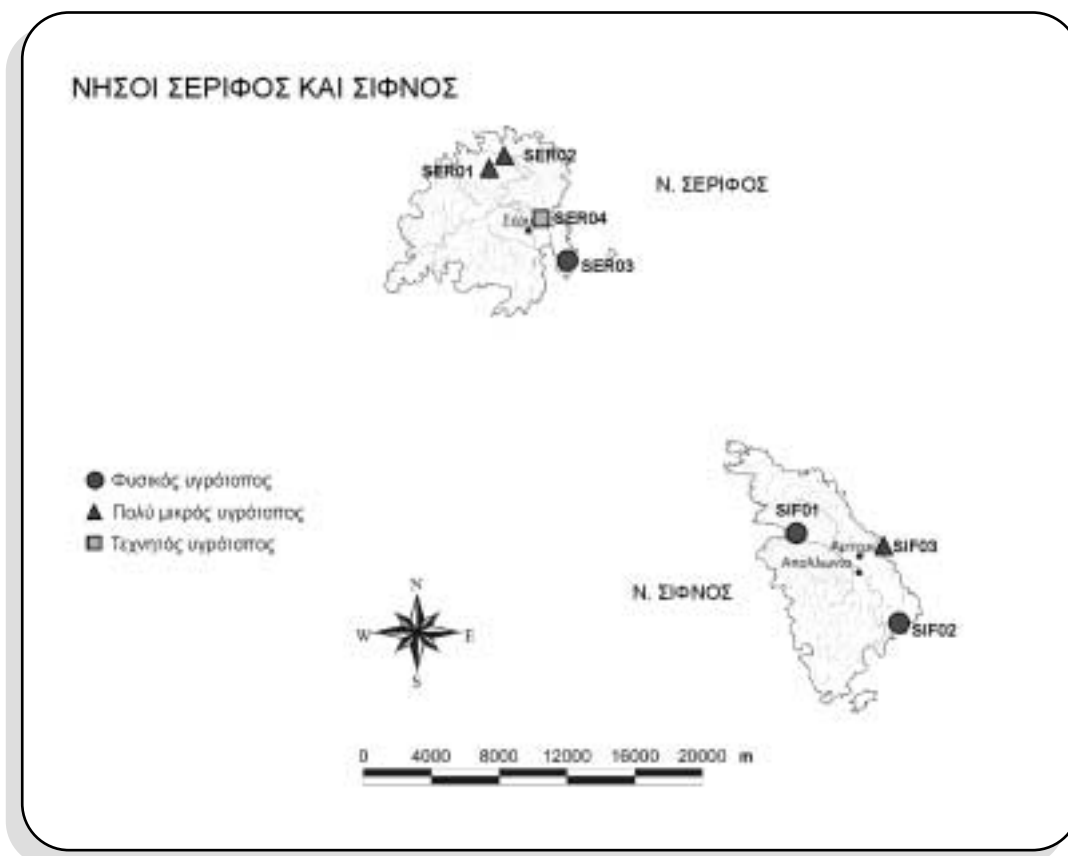
Αντίθετα, στη στενή και πολύ μικρότερη φραγμολίμνη Μαού δημιουργείται ένας αξιόλογος φυσικός υγρότοπος στο σημείο που το ρέμα Άνω Μεράς εισρέει στη λίμνη. Ειδικά στην φραγμολίμνη Μαραθίου με απλές επεμβάσεις θα μπορούσαν να δημιουργηθούν πολύ ευνοϊκότερες για τη βιοποικιλότητα συνθήκες.

Στο προστατευόμενο για τα αρχαιολογικά του μνημεία **νησί της Δήλου** εντοπίστηκαν δύο μικροί υγρότοποι (Δρετάκης προσωπική επικοινωνία), αλλά πέραν μιας φωτογραφίας στο βιβλίο «Αρχαιολογία: Νησιά του Αιγαίου», (Βλαχόπουλος 2005) δεν διαθέτουμε άλλα στοιχεία, διότι δεν επισκεφτήκαμε το νησί.

■ ΣΕΡΙΦΟΣ, ΣΙΦΝΟΣ ΚΑΙ ΚΥΘΝΟΣ

Γνωρίζαμε από τη βιβλιογραφία (Malicky 1987) αλλά και από προσωπικά στοιχεία την ύπαρξη αρκετών ρυάκων μόνιμης ροής στη Σέριφο (Χάρτης 16) καθώς και την ύπαρξη εκεί κάποιων ενδημικών ειδών Τριχοπτέρων. Ο Δενδρινός (προσ. επικοινωνία) μας υπέδειξε τον παράκτιο υγρότοπο στο Τσιλιπάκι (SER03), για τον οποίο όμως δεν γνωρίζουμε τίποτα άλλο, πέραν της θέσης του και ότι έχει έκταση πάνω από 10 στρ. Στη Σέριφο έχει ήδη κατασκευαστεί μια λιμνοδεξαμενή στο Στενό (SER04).

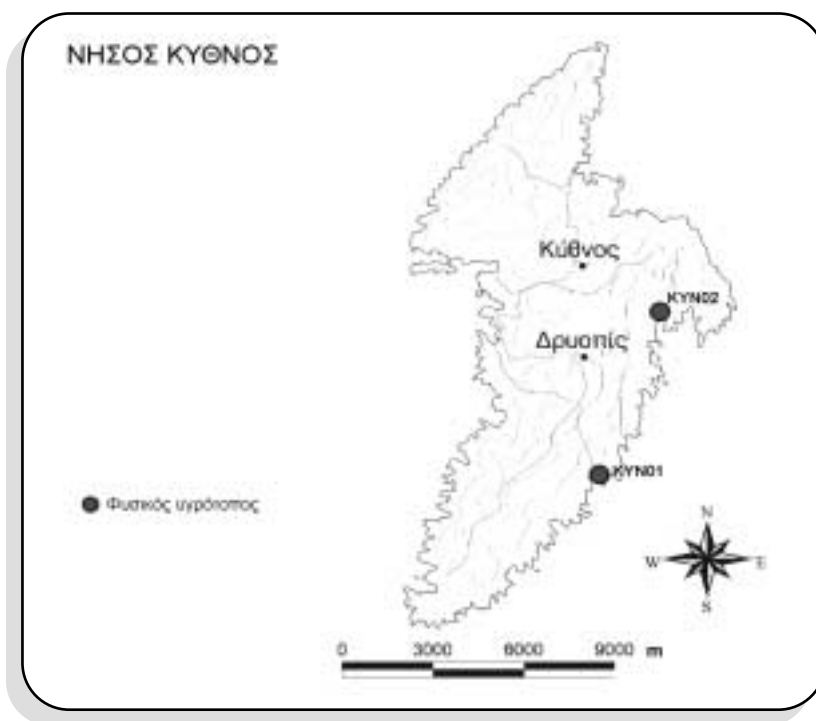
Στη **Σίφνο** υπάρχει στην ουσία ένας υγρότοπος, το έλος στις Καμάρες (SIF01, Χάρτης 16). Στο ίδιο

Χάρτης 16: Οι υγρότοποι της Σεριφου και της Σιφνου (SER01: Ανώνυμο Ρέμα 1, SER02: Ανώνυμο Ρέμα 2, SER03: Τσιλιπάκι, SER04: Τεχνητή λίμνη Στενού, SIF01: Έλος Καμαρών, SIF02: Έλος Φάρος, SIF03: Ρύακας Παναγιάς Πουλάτης).

ρέμα βρίσκεται υπό κατασκευή φράγμα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Το έλος στο Φάρο (SIF02) είναι πολύ μικρό, πολύ υποβαθμισμένο και απειλείται με πλήρη εξαφάνιση από τη δόμηση. Η ρεματιά στην Παναγία Πουλάτη (SIF03) είναι επίσης πολύ μικρή.

Για την παρουσία υγροτόπων στην **Κύθνο** δεν βρέθηκαν πληροφορίες. Εντοπίστηκαν, με επιφύλαξη, δυο υγρότοποι στις δορυφορικές φωτογραφίες του GoogleEarth, αλλά δεν έχουν επιβεβαιωθεί, ούτε έχουμε κάποιο άλλο στοιχείο (Χάρτης 17).

Χάρτης 17: Οι υγρότοποι της Κύθνου (ΚΥΝ01: Άγνωστος 1, ΚΥΝ02: Άγνωστος 2)

■ ΠΑΡΟΣ, ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ ΚΑΙ ΚΑΒΟΥΡΑΣ

Στην **Πάρο** πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε 6 φυσικούς υγρότοπους (Χάρτης 18). Είχαμε πληροφορίες επίσης για δύο ακόμα υγροτόπους στα ανατολικά του νησιού (PAR08: Αλυκή Πούντας, PAR09: Άγνωστη λιμνοθάλασσα) και έναν πολύ υποβαθμισμένο ως αποξηραμένο υγρότοπο στον Δρυό (PAR07), τους οποίους δεν επισκεφθήκαμε. Παρά το μικρό τους αριθμό η ποικιλία τύπων είναι αξιοσημείωτη, αν και δεν διαφοροποιούνται πολύ από τον κλασικό-αρχετυπικό τύπο παράκτιου υγροτόπου των νησιών που τροφοδοτείται με γλυκά νερά κυρίως από τον υδροφόρο ορίζοντα (βλυχάδες), έχει επίδραση από τη θάλασσα και διαθέτει ή όχι ελεύθερη επιφάνεια νερού.

Η έκταση των υγροτόπων της Πάρου κυμαίνεται από 12 ως 70 στρ. ενώ συνολικά καταλαμβάνουν 192-240 στρ., δηλαδή περίπου το 0,1 % της συνολικής έκτασης του νησιού, που είναι 196,7 km². Ο μέσος όρος φυσικότητας είναι σχετικά χαμηλός ($4,7 \pm 1,2$), ενώ ο υγρότοπος του νησιού που βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση είναι αυτός που συνιστά και την μόνη περιοχή του Δικτύου Φύση 2000 του νησιού, στο Μώλο (PAR04).

Μάλλον έχουν απογραφεί όλοι οι υγρότοποι του νησιού. Λόγω προφανώς της μικρής τους έκτασης δεν έχει δοθεί μεγάλη σημασία στην έρευνα για τους υγρότοπους της Πάρου, σε σύγκριση για παράδειγμα με εκείνους της Νάξου. Έτσι η γνώση και η κατανόηση που διαθέτουμε για αυτούς δεν είναι επαρκής. Με επιφύλαξη και στο βαθμό που μπορέσαμε να διαπιστώσουμε, δεν υπάρχει κανένα ιδιαίτερα εντυπωσιακό και αξιοσημείωτο στοιχείο για τη βιοποικιλότητα των υγροτόπων του νησιού. Περαιτέρω βιβλιογραφική έρευνα θα μπορούσε πάντως να οδηγήσει σε άλλα συμπεράσματα.

Από την άποψη των πουλιών, όλα φαίνεται να συνηγορούν ότι η Πάρος βρίσκεται όπως και η Νάξος πάνω στον κεντρικό μεταναστευτικό διάδρομο που περνάει από τις κεντρικές Κυκλάδες, γεγονός με μεγάλη σημασία στην ποικιλία των ειδών και τους αριθμούς των ατόμων που μπορούν να παρατηρηθούν στο νησί ιδιαίτερος την άνοιξη.

Όλοι οι φυσικοί υγρότοποι της Πάρου έχουν ήδη περιοριστεί και πολιορκηθεί ασφυκτικά από τη δόμηση, τους δρόμους και τα μπαζώματα. Αν όμως ληφθούν μέτρα ώστε η πίεση να σταματήσει εδώ, μπορούν να διατηρηθούν σε μια αξιοπρεπή κατάσταση. Τα επόμενα χρόνια στην Πάρο προβλέπεται να κατασκευαστούν ή ήδη κατασκευάζονται τρεις λιμνοδεξαμενές (Καβουροπόταμος, Μάρπησσα, Συρίγος) αλλά δεν είναι γνωστό αν και πως θα επηρεάσουν φυσικούς υγρότοπους.

Στην **Αντίπαρο** γνωρίζαμε την ύπαρξη τεσσάρων φυσικών υγροτόπων (Langangen 2004), αλλά οι δυο από αυτούς αποδείχτηκαν πάρα πολύ μικροί για να ενταχθούν στην απογραφή μας. Από τους δυο μεγαλύτερους επισκεφτήκαμε μόνο τον ένα, την Ψαραλική (APR01), η οποία στεγνώνει εντελώς το καλοκαίρι τις περισσότερες χρονιές. Ο δεύτερος υγρότοπος περιλαμβάνει και πολύ πλουσιότερη υγροτοπική βλάστηση και βρίσκεται πολύ κοντά, αλλά δεν διαθέτουμε παρά ελάχιστες πληροφορίες.

Στο διπλανό νησάκι **Κάβουρας**, εντοπίστηκε (Παπακωνσταντίνου και Καρδακάρη 1996, GoogleEarth) ένας μικρός, παράκτιος, εποχιακός υγρότοπος, που ίσως περιέχει μόνο θαλασσινό νερό. Ανάμεσα στο ρηχό τμήμα που συνδέει τα δυο νησιά, εντοπίστηκε ακόμη ένας υγρότοπος που περιλαμβάνει και μεγάλη πολύ ρηχή έκταση στη θάλασσα.

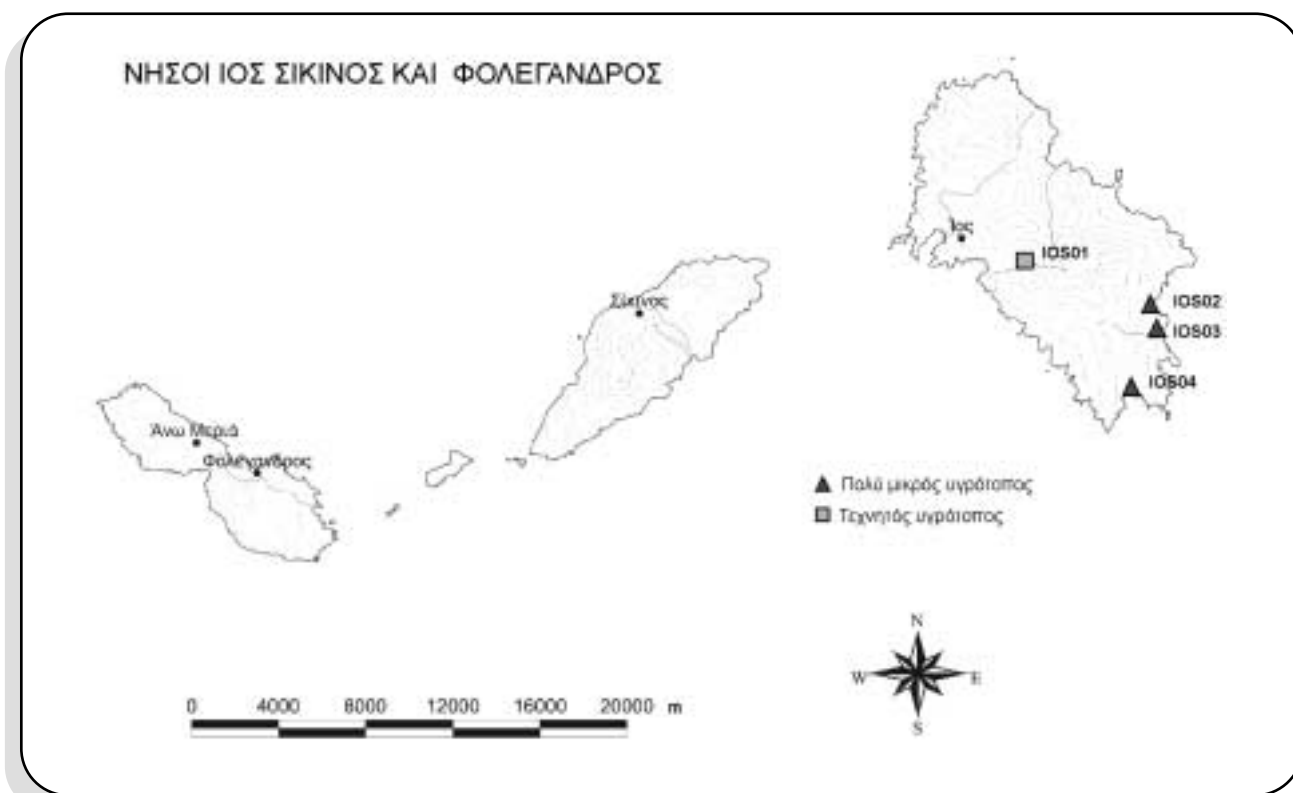

Χάρτης 18: Οι υγρότοποι των νησιών Πάρου, Αντίπαρος και Κάβουρας (PAR01: Έλος Κολυμπήθρες, PAR02: Λιμνοθάλασσα Σάντα Μαρία, PAR03: Αλυκή Αγκαιριάς, PAR04: Έλος Μώλου ή Κέφαλου, PAR05: Έλος Παροικιάς, PAR06: Έλος Χρυσής Ακτής, PAR07: Δρυός, PAR08: Αλυκή Πούντας, PAR09: Άγνωστη λιμνοθάλασσα, APR01: Ψαραλική (Αντιπάρου), APR02: Λιμνοθάλασσα Παλιάς Αλυκής, KAV01: Ανώνυμος 01, KAV02: Ανώνυμος 02).

■ ΓΥΑΡΟΣ ΚΑΙ ΙΟΣ

Ο, προφανώς εποχιακός, υγρότοπος της Γυάρου ήταν γνωστός από την προηγούμενη απογραφή (Ζαλίδης και Μαντζαβέλας 1994), αλλά ούτε η ακριβής του θέση πάνω στη νησί είναι γνωστή, ούτε καμιά άλλη πληροφορία γνωρίζουμε για αυτόν. Μάλλον βρίσκεται εντός του στρατοπέδου.

Στην Ίο έχει κατασκευαστεί εδώ και μια δεκαετία περίπου το μεγάλο φράγμα στο Μυλοπότα (IOS01), που είναι ήδη γεμάτο με νερό. Οι υπόλοιποι υγρότοποι που εντοπίστηκαν είναι μικρές εκβολές εποχιακών ρυάκων με έκταση μικρότερη του ενός στρέμματος (Χάρτης 19).

Χάρτης 19: Οι υγρότοποι της Ίου (IOS01: Τεχνητή λίμνη Μυλοπότα, IOS02: Κάλαμος, IOS03: Παππιάς, IOS04: Όρμος Μαγανάρη).

■ ΝΑΞΟΣ ΚΑΙ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ

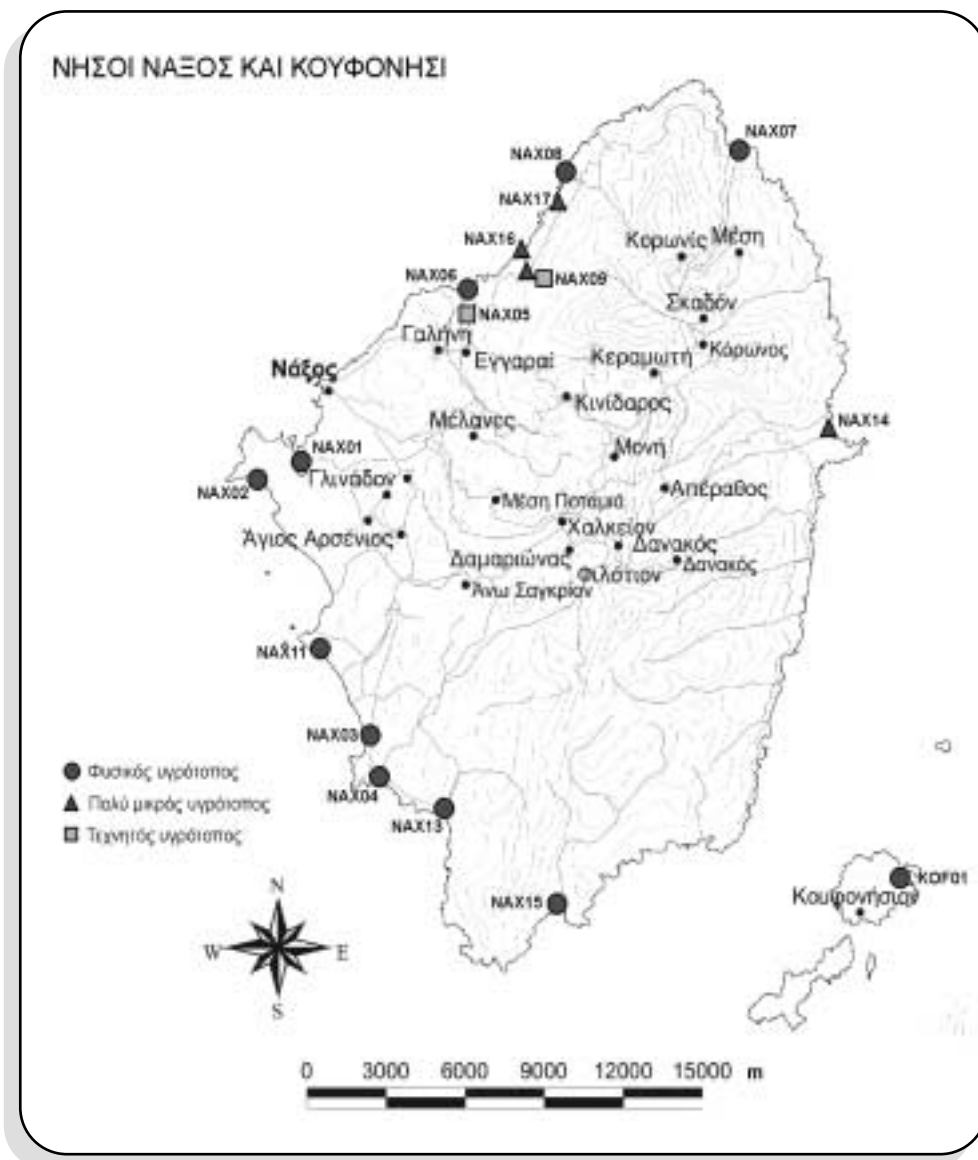
Όλοι οι υγρότοποι της Νάξου έχουν εντοπιστεί. Καταγράφηκαν 13 (Χάρτης 20), ενώ ο χειμάρρος Πνίχτης (NAX14) αλλά και ο ρυάκας Αγίου Μάμα (NAX17) είναι μικροί, εποχιακοί και δεν σχηματίζουν διακριτή εκβολή. Οι μεγάλοι υγρότοποι, επτά στη σειρά, βρίσκονται κατά μήκος της δυτικής-νοτιοδυτικής-νότιας ακτής του νησιού. Όλοι πλην του πρώτου και μεγαλύτερου υγρότοπου των Κυκλάδων, της Αλυκής (NAX01), ανήκουν στην περιοχή του Δικτύου Φύση 2000. Οι υγρότοποι της Νάξου έχουν συνολική επιφάνεια 1.412 - 1.597 στρ. καλύπτοντας περίπου το 0,4% της έκτασης του νησιού (389,43 km²).

Ο μέσος όρος φυσικότητας 10 φυσικών υγροτόπων είναι $6 \pm 2,8$, που σημαίνει σχετικά καλή κατάσταση, όσον αφορά τις ανεπίστρεπτες αλλοιώσεις εντός των ορίων τους.

Αν και το φυσικό περιβάλλον της Νάξου είναι από τα πιο μελετημένα στο Αιγαίο (Magioris 1992), οι υγρότοποι της Νάξου δεν είναι μελετημένοι συστηματικά. Τα πουλιά της Νάξου έχουν τραβήξει το ενδιαφέρον των μελετητών από παλιά και ένα μέρος του ενδιαφέροντος προσέλκυσαν οι υγρό-

τοποι. Υπάρχουν πολλές εργασίες για την πτηνοπανίδα του νησιού. Κυρίως όμως περιορίζονται σε ολιγόωρες ή ολιγοήμερες καταγραφές των ειδών που συναντώνταν κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης, μια και το ενδιαφέρον των αναπαραγόμενων ειδών είναι περιορισμένο, διότι είναι λίγα και κοινά συνήθως είδη. Λείπουν ειδικά οι ποσοτικές μετρήσεις και σε βάθος χρόνου, αλλά γενικώς η μελέτη της μετανάστευσης στο Αιγαίο παρουσιάζει μια σειρά ιδιαίτερα προβλήματα. Φαίνεται πάντως πως η Νάξος, όπως στη συνέχεια η Τήνος και η Εύβοια βρίσκονται επάνω σε ένα κύριο μεταναστευτικό διάδρομο, σε αντίθεση με νησιά που βρίσκονται δυτικότερα (Magiouris 1992). Η Αλυκή είναι ο πιο μελετημένος υγρότοπος. Στη Νάξο μέχρι το 1977 είχαν βρεθεί 22 είδη Τριχόπτωρων (Malicky 1977), μόνο η Εύβοια, η Κρήτη και η Λέσβος είχαν περισσότερα.

Παρότι οι υγρότοποι της δυτικής ακτής ανήκουν όλοι, πλην της Αλυκής σε περιοχή του Δικτύου Natura 2000 πολιορκούνται από ιδιοκτησίες, μεγάλα τμήματα υγροτοπικών εδαφών είναι μάλιστα ιδιόκτητα, αλλά και υφίστανται το καλοκαίρι ειδικά μεγάλη πίεση από χρήστες, κατοίκους και παραθεριστές. Κανείς δεν είναι αναλλοίωτος αισθητικά και όλοι έχουν κτίσματα εντός τους και δίπλα στα όριά τους. Παρόλα αυτά η συνολική εικόνα που παρουσιάζουν, αλλά και η αισθητική αξία που έχουν διατηρήσει είναι ακόμη αξιοσημείωτη. Σίγουρα αποτελούν μακράν το σημαντικότερο

Χάρτης 20:

Οι υγρότοποι της Νάξου και του Κουφονησιού (NAX01: Αλυκή, NAX02: Λίμνες Αγίου Προκοπίου, NAX03: Λίμνες Γλυφάδας, NAX04: Έλος Πυργάκι ή Ποταμίδες, NAX05: Λιμνοδεξαμενή Εγγαρών, NAX06: Εκβολή Πηγών Σκουληκαριάς / Αμίτι, NAX07: Ρύακας Απόλλωνα, NAX08: Εκβολές Μυλοπεράματος/Αμπράμ, NAX09: Τεχνητή λίμνη Φανερωμένης, NAX11: Λίμνες Μικρής Βίγλας, NAX13: Έλος Αγιασσού, NAX14: Εκβολή ρύακα Πνίχτη, NAX15: Έλος Καλαντού, NAX16a: Ρύακας Φανερωμένης, NAX16b: Εκβολή Φανερωμένης, NAX17: Άγιος Μάμας, KOF01: Παχιά Άμμος).

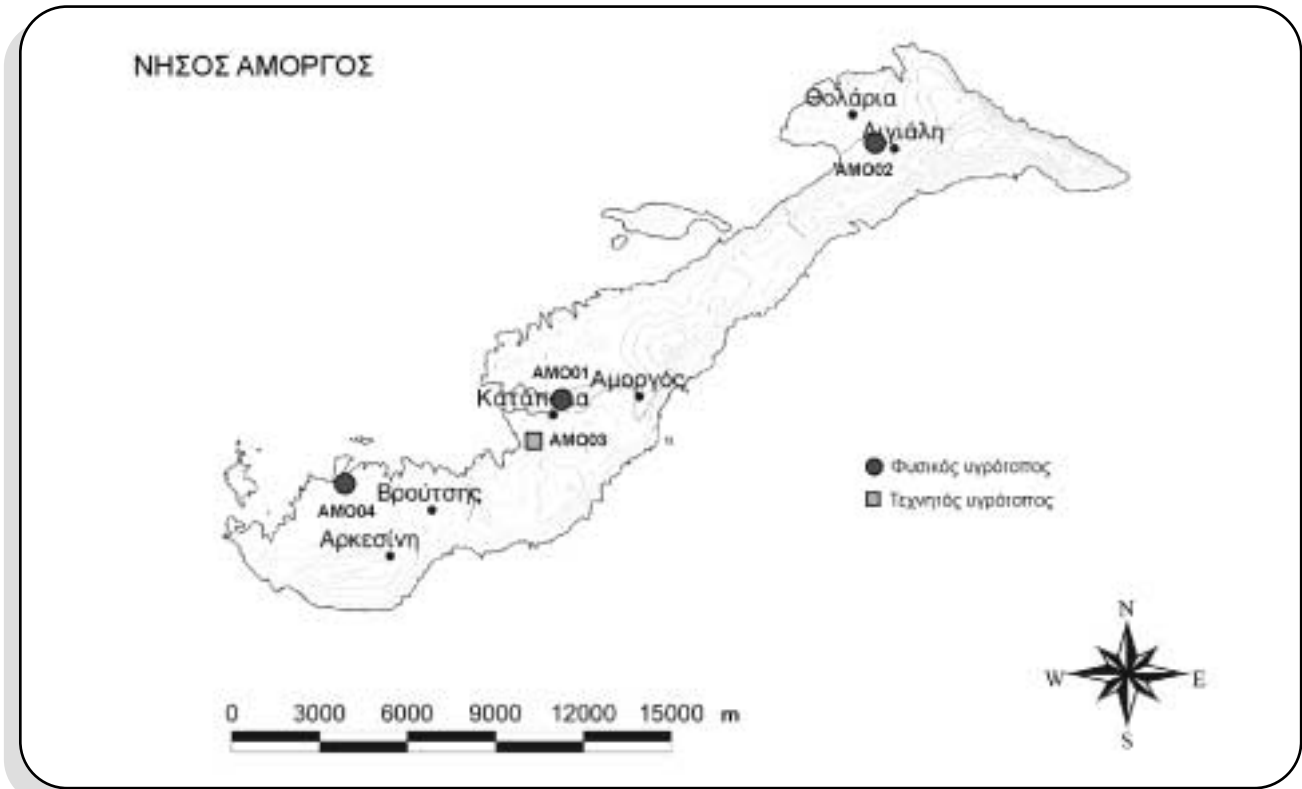
και εντυπωσιακότερο σύνολο υγροτόπων στις Κυκλάδες και στο νότιο Αιγαίο συνολικότερα.

Οι δυο πλέον απομονωμένοι από αυτούς ήταν τα έλη Αγιασσού (NAX13) και Καλαντού (NAX15). Το μεν πρώτο αν και πολύ πιο περιορισμένο δεν φαίνεται να απειλείται από εντυπωσιακές αλλαγές, πλην της σταδιακής επέκτασης της δόμησης που συνεχώς παρατηρείται στα νησιά. Το Έλος Καλαντού ήταν ως τώρα δυσπρόσιτο και απομακρυσμένο και συνδεόταν με το κοντινότερο αστικό κέντρο με 15 χιλιόμετρα χωματόδρομου κακής βατότητας. Η λεκάνη απορροής του ρύακα που το σχημάτιζε αποτελούσε το πιο απείραχτο και εκτεταμένο αγροτικό-κτηνοτροφικό τοπίο που γνωρίζουμε στα νησιά των Κυκλάδων. Η πρόσφατη (2005-2006) κατασκευή ασφαλτοστρωμένου δρόμου και η δημιουργία αλιευτικού καταφυγίου αναμένεται να αλλοιώσει σημαντικά τον υγρότοπο και να προσελκύσει νέα δόμηση.

Για την ύπαρξη ενός πολύ μικρού υγροτόπου στο **Κουφονήσι** (Χάρτης 20) πληροφορηθήκαμε από τον Τσιακίρη (προσ. επικοινωνία), αλλά δεν έχουμε καμιά άλλη πληροφορία ούτε καν για την ακριβή του θέση.

■ ΑΜΟΡΓΟΣ

Δεν επισκεφτήκαμε την Αμοργό, αλλά συλλέξαμε πληροφορίες για τους υγρότοπους του νησιού από τον Τσιακίρη (προσωπική επικοινωνία). Διαθέτει τρεις φυσικούς υγρότοπους, (Χάρτης 21), μάλλον μικρούς, αλλά δεν διαθέτουμε στοιχεία για έκταση, ούτε καλές φωτογραφίες, ούτε και δορυφορικές φωτογραφίες υψηλής ανάλυσης για να υπολογίσουμε την έκτασή τους. Στο νησί κατασκευάζεται ή ολοκληρώθηκε πρόσφατα φράγμα στην περιοχή των Καταπόλων (ΑΜ003).

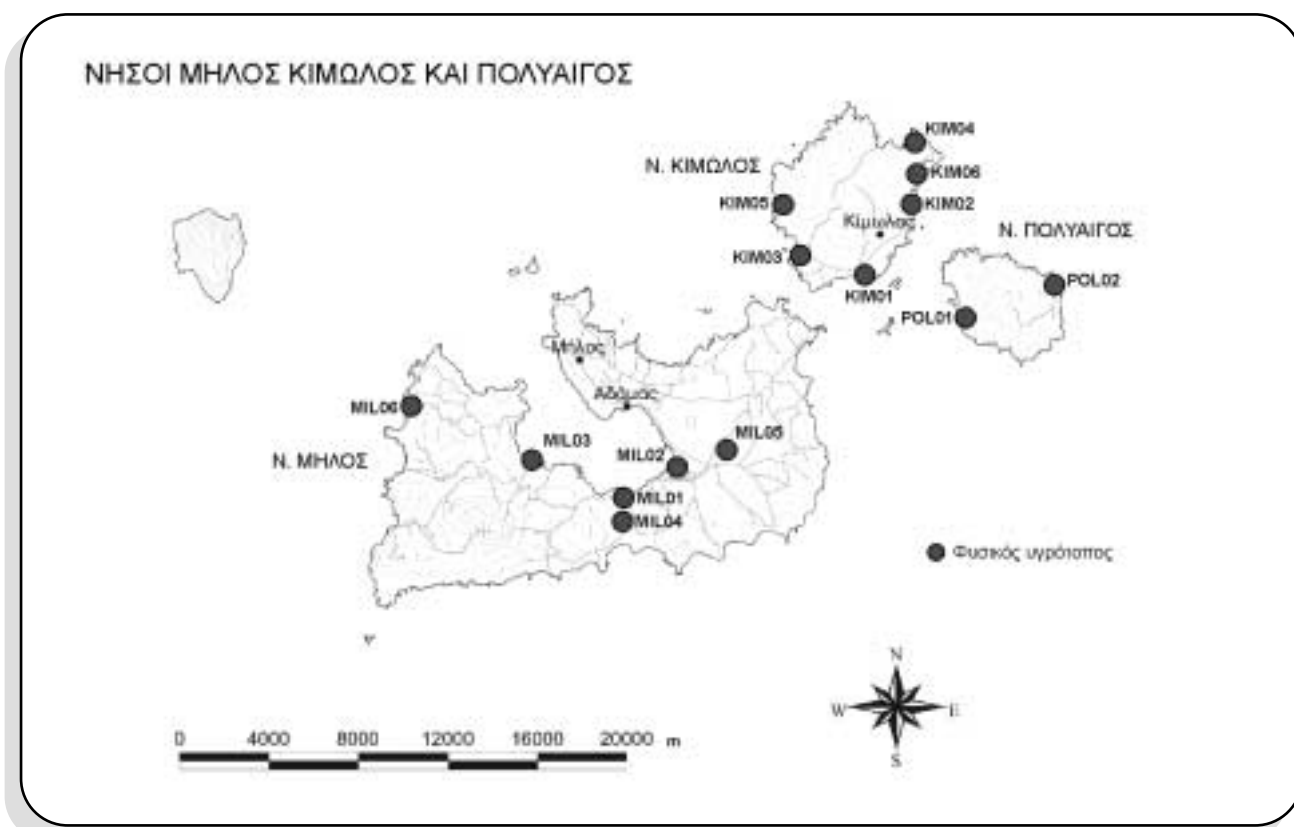
Χάρτης 21: Οι υγρότοποι της Αμοργού (ΑΜ001: Έλος Καταπόλων (Ψυλοκερατίδι), ΑΜ002: Αγιάλη, ΑΜ003: Τεχνητή λίμνη Φράγματος Καταπόλων, ΑΜ004: Κάτω Κάμπος).

■ ΜΗΛΟΣ, ΚΙΜΩΛΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΑΙΓΟΣ

Στα νησιά αυτά δεν πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις. Για τη **Μήλο** υπάρχει μια σχετικά ικανοποιητική εικόνα των υγροτόπων της μέσω στοιχείων της βιβλιογραφίας και όσων παρεχώρησε ευγενικά ο Γ. Ιωαννίδης (προσ. επικοινωνία). Οι πέντε φυσικοί υγρότοποι της Μήλου (Χάρτης 22), έχουν συνολική έκταση περίπου 561-572 στρεμμάτων, που αντιστοιχεί στο 0,4% της επιφάνειας του νησιού (158,4 km²). Η Αχιβαδολίμνη (MIL01) και το Ριβάρι (MIL03) είναι μόνιμα κατακλυσμένοι ενώ οι υπόλοιποι τρεις εποχιακοί. Η Αλυκή (MIL02) έχει έκταση μεγαλύτερη των 400 στρ. αλλά δε λειτουργεί πλέον ως αλυκή. Η έλλειψη ίδιας επιτόπιας έρευνας δεν επιτρέπει να εκφραστούν συγκρίσιμες με τους άλλους υγρότοπους εκτιμήσεις για την κατάσταση διατήρησης των υγροτόπων. Στον Άγιο Ιωάννη βρίσκεται υπό κατασκευή φράγμα ή λιμνοδεξαμενή.

Για τους υγρότοπους της **Κιμώλου** υπάρχει μια σχετικά επαρκής συνολική εικόνα από τις πληροφορίες που μας παρεχώρησε ευγενώς η Εταιρία Μελέτης και Προστασίας της Μεσογειακής Φώκιας, ΜΟπ, (Αναγνωστοπούλου Κατερίνα και Αδαμαντοπούλου Στέλλα, προσ. επικοινωνία). Υπάρχουν πέντε μικροί φυσικοί παράκτιοι υγρότοποι (Χάρτης 22), με έκταση από 2 ως 45 στρ., συνολικής έκτασης 75-90 στρεμμάτων, δηλαδή περίπου το 0,2% της έκτασης του νησιού. Έχουν όλοι υφάλμυρο ως αλμυρό νερό, είναι μάλλον όλα βλυκάδες, ενώ μόνο το έλος του Αγίου Μηνά (KIM02) είναι μόνιμα κατακλυσμένο. Από τους πέντε μόνο το Σουφιοκάλαμο (KIM05), δηλαδή το μικρότερο έλος, βρίσκεται εντός της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 του νησιού. Στην περιοχή Πύργος σχεδιάζεται λιμνοδεξαμενή ή φράγμα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Χάρτης 22: Οι υγρότοποι των νησιών Μήλος, Κίμωλος και Πολύαιγος (MIL01: Λιμνοθάλασσα Αχιβαδολίμνη, MIL02: Αλυκή Μήλου, MIL03: Λιμνοθάλασσα Ριβάρι, MIL04: Έλος Προβατάς, MIL05: Έλος Ζεφυριά, MIL06: Αγκάθια, KIM01: Αλυκή (Κιμώλου), KIM02: Έλος Αγίου Μηνά, KIM03: Έλος Ελληνικών, KIM04: Έλος Βρωμόλιμνος, KIM05: Έλος Σουφιοκάλαμο, KIM06: Λιβαδάκι, POL01: Έλος Κάτω Μερσίνης, POL02: Έλος Φάρος).

Τα στοιχεία για την **Πολύαιγο** παραχωρήθηκαν ευγενώς επίσης από την ΜΟπ (Αναγνωστοπούλου Κατερίνα και Αδαμαντοπούλου Στέλλα, προσ. επικοινωνία). Το νησί διαθέτει δυο πολύ μικρούς παράκτιους υγρότοπους (Χάρτης 22) συνολικής έκτασης περίπου 5 στρεμμάτων. Ολόκληρη η Πολύαιγος ανήκει στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 και προστατεύεται από την αρχαιολογική νομοθεσία. Οι υγρότοποι είναι δύσκολα προσβάσιμοι από τη στεριά και όλα αυτά αποτελούν ευκαιρία για μακροπρόθεσμη εξασφάλιση της διατήρησης των υγροτόπων αυτών.

3.1.7 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (Δωδεκάνησα)

■ ΠΑΤΜΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΨΟΙ

Στην Πάτμο εντοπίστηκαν συνολικά πέντε φυσικοί υγρότοποι, οι δυο εκ των οποίων είναι πολύ μικροί (Χάρτης 23). Ένα φράγμα ολοκληρωμένο μεν, αλλά χωρίς νερό ακόμη βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του νησιού, στο Λειβάδι Γερανού, ενώ οι εναπομείναντες τρεις φυσικοί υγρότοποι Αλυκή Διακόφτι (ΡΑΤ01), Αλυκή Ψιλής Άμμου (ΡΑΤ02) και Αλυκή Γροίκου (ΡΑΤ06) βρίσκονται στο νότιο τμήμα του νησιού. Πρόκειται για κοιλότοποι σε αμμώδες υπόστρωμα διαχωρισμένες από τη θάλασσα με αμμο-λουρίδες. Τροφοδοτούνται με κατακρημνίσματα και θαλασσινά νερά το χειμώνα και το καλοκαίρι ξεραίνονται. Στην πρώτη έχει διανοιχτεί μόνιμη διώρυγα σύνδεσης με τη θάλασσα που την έχει μετατρέψει σε λιμνοθάλασσα, ενώ στη δεύτερη η διώρυγα αυτή ανοιγοκλείνει με πρωτοβουλία του τοπικού δήμου. Στο παρελθόν σίγουρα συνέβαινε εδώ συλλογή αλατιού.

Ο μέσος βαθμός φυσικότητας των υγροτόπων της Πάτμου είναι $5,7 \pm 0,6$, δηλαδή λίγο πάνω από τον μέσο όρο. Η συνολική τους έκταση είναι 12-18 στρ., δηλαδή 0,03-0,05% της έκτασης του νησιού (34,14 km²). Ελάχιστα είναι γνωστά για το βιοτικό τους περιβάλλον.

Και οι τρεις φυσικοί υγρότοποι της Πάτμου φέρουν σαφή και έντονα τα σημάδια της ανθρώπινης παρουσίας και δράσης. Παρ' όλα αυτά όμως φαίνονται ενταγμένοι ακόμη αρμονικά σε ένα αγροτικό τοπίο με ανθρώπινο πρόσωπο. Η οικιστική πίεση δεν φαίνεται τεράστια ενώ με ελάχιστες διαχειριστικές παρεμβάσεις οι υγρότοποι είναι δυνατόν να διατηρηθούν σε αξιοπρεπή κατάσταση.

Οι δυο υγρότοποι που εντοπίστηκαν στους **Λειψούς** (Πορτόλου Δανάη, προσωπική επικοινωνία) είναι πολύ μικροί (Χάρτης 23). Υπάρχει επίσης μια λιμνοδεξαμενή στην Παναγιά Χάρου.

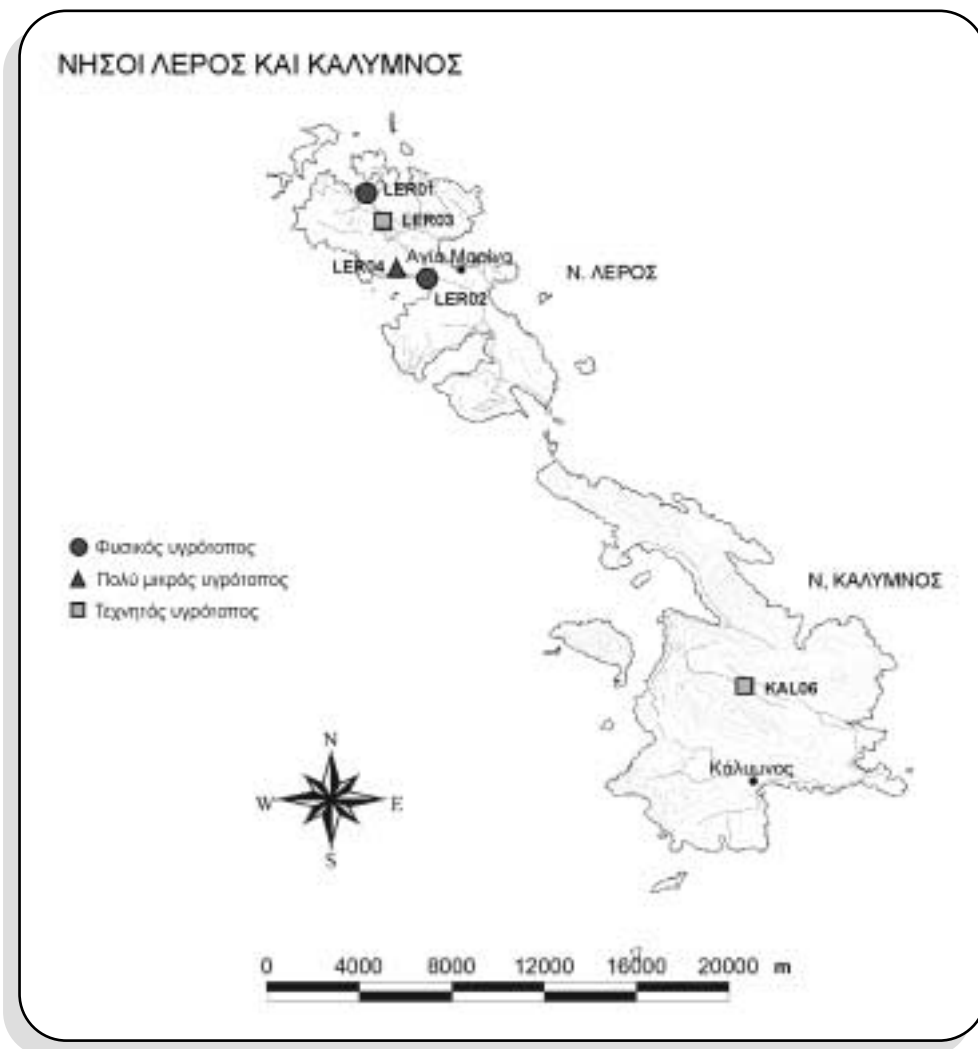
Χάρτης 23: Οι υγρότοποι της Πάτμου και των Λειψών (ΡΑΤ01: Αλυκή Διακόφτι, ΡΑΤ02: Αλυκή Ψιλής Άμμου, ΡΑΤ03: Φράγμα Λειβάδι (Γερανός), ΡΑΤ06: Αλυκή Γροίκου (Πέτρας), LPS01: Λιμνοδεξαμενή Παναγιάς, LPS02: Έλος Όρμου Κουσέλιο, LPS03: Έλος λιμανιού).

■ ΛΕΡΟΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΜΝΟΣ

Στην **Λέρο** εντοπίστηκαν μόνο δυο φυσικοί υγρότοποι μεγαλύτεροι του ενός στρέμματος (Χάρτης 24). Το Έλος Αγίας Κιουράς ή Παρθενίου (1-2 στρ.) και το Έλος Γούρνας (5-8 στρ.), οι οποίοι περιγράφονταν και στον Broggi (1997). Οι εισροές γλυκού νερού είναι υπόγειες (υψηλός υδροφόρος ορίζοντας). Πρόσφατα έχει χτιστεί στο ρέμα Παρθενίου και ένα φράγμα το οποίο όμως δεν έχει πλημμυρίσει ακόμη, λόγω τεχνικών προβλημάτων. Δεν μπορέσαμε να συγκεντρώσουμε λεπτομερή στοιχεία και στους δυο υγρότοπους λόγω περιορισμών στην πρόσβαση εξ' αιτίας παρουσίας στρατιωτικών εγκαταστάσεων. Η συνολική τους έκταση (6-10 στρ.) αποτελεί μόλις το 0,02% της έκτασης του νησιού (54 km²)

Δεν φαίνεται να υπάρχουν άλλοι υγρότοποι στο νησί. Ανάμεσα στις αρκετές εργασίες για την ερπετοπανίδα της Λέρου δεν εντοπίσαμε παρά ελάχιστες πληροφορίες για τους υγρότοπους του νησιού (Clark 1968, Pieper 1970, Schneider 1983, Buttle 1990, Broggi 1994 & 1997). Ο πράσινος φρύνος (*Bufo viridis*) έχει καταγραφεί και στους δυο υγρότοπους.

Οι δυο μικροί υγρότοποι της Λέρου είναι ήδη πολύ αλλοιωμένοι και βρίσκονται μάλιστα υπό πολιορκία από μπαζώματα, δόμηση και οικόπεδα. Οι επεμβάσεις στο Έλος Γούρνας είναι δραστηκές με μεγάλης κλίμακας μπαζώματα και ένα δρόμο που έκοψε τον υγρότοπο στα δυο. Αντιθέτως οι επεμβάσεις στο Παρθένι είναι πολλές και μικρής κλίμακας. Έχει ενδιαφέρον ότι το 1994 στην

Χάρτης 24:

Οι υγρότοποι της Καλύμνου και της Λέρου (ΚΑΛ06: Λιμνοδεξαμενή Στημένια, LER01: Έλος Αγ. Κιουρά ή Παρθενίου, LER02: Έλος Γούρνας, LER03: Φράγμα Παρθενίου, LER04: Έλος Κοκκάλι).

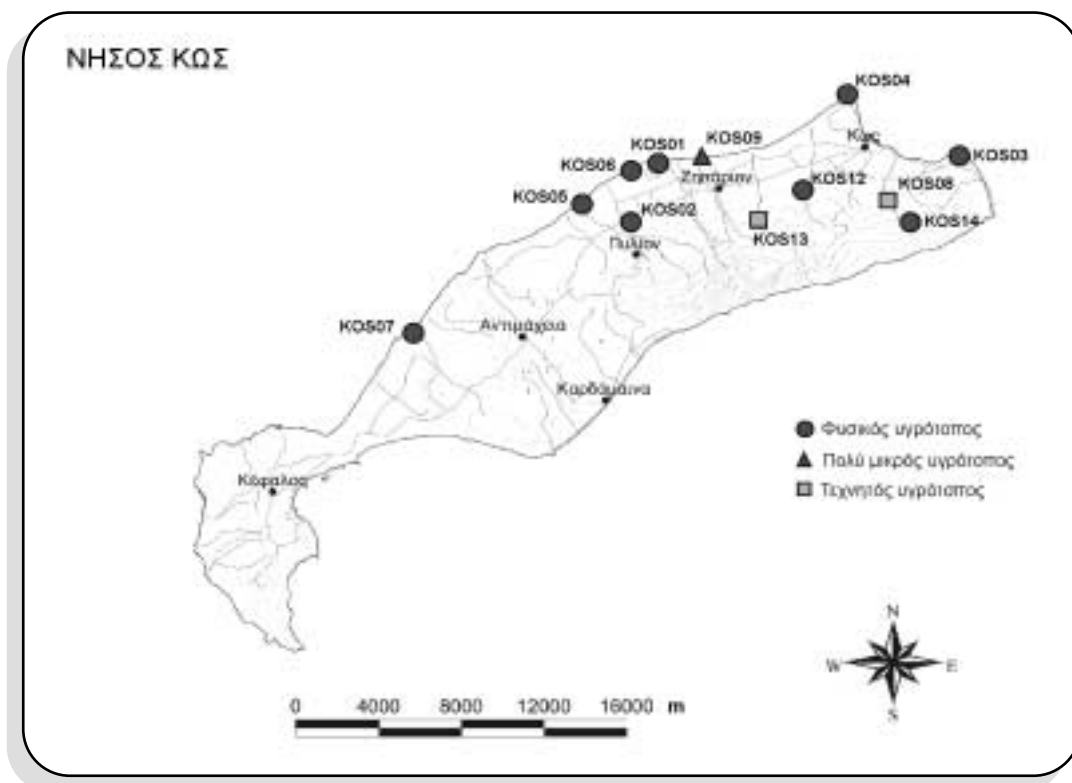
απογραφή του ΕΚΒΥ το Έλος Αγίας Κιουράς αναφερόταν με έκταση 80 στρεμμάτων ενώ εμείς υπολογίσαμε την έκτασή του σε 1-2 στρ.

Στην **Κάλυμνο** εντοπίστηκαν δυο φυσικοί υγροτόποι, το έλος στο Βαθύ και η Πηγή Βουτσάνι οι οποίες τελικώς δεν περιέχονται στη βάση μας, λόγω της πολύ μικρής τους έκτασης. Το Φράγμα στα Σημένια (Χάρτης 24) είναι ολοκληρωμένο αλλά δεν έχει πλημμυρίσει ακόμη για τεχνικούς λόγους.

■ ΚΩΣ

Στην Κω εντοπίστηκαν 12 υγροτόποι, 10 φυσικοί και 2 λιμνοδεξαμένες (Χάρτης 25) ενώ πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε 11 από αυτούς. Ο μεγαλύτερος και πιο σημαντικός υγροτόπος του νησιού είναι η Αλυκή Τιγκακίου (ΚΟΣ01), ενώ το Ψαλίδι (ΚΟΣ03) είναι ένας από τους δυο υγροτόπους του Αιγαίου που προστατεύονται σχετικά επαρκώς. Το Έλος Μαρμαρίου (ΚΟΣ06) θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως τμήμα του ευρύτερου συστήματος της Αλυκής μια και ο ρύακας από τη Νερομάνα Πυλίου (ΚΟΣ02) που το τροφοδοτεί μπορεί να θεωρηθεί ένας από εκείνους που σχημάτισαν και τροφοδοτούν με γλυκά νερά την Αλυκή και διευθετήθηκαν αργότερα με τους αναδασμούς. Δεν επισκεφτήκαμε την Αβδελολίμνη (ΚΟΣ14). Πρόκειται για ένα ουσιαστικά άγνωστο εποχιακό μεσογειακό τέλμα έκτασης 1 στρέμματος που βρίσκεται λίγο χαμηλότερα της κορυφής Σύμπετρο (482m). Ίσως να υπάρχουν ακόμη ένας-δυο μη απογραμμένοι μικροί υγροτόποι στο νησί.

Γενικώς τόσο η υδρολογία όσο και η βιοποικιλότητα των δυο μεγάλων υγροτόπων της Κω (ΚΟΣ01, ΚΟΣ03), είναι αρκετά μελετημένες και κατανοούμε σχεδόν πλήρως τα δομικά και λειτουργικά τους στοιχεία και τις αξίες τους. Η ορνιθοπανίδα που συναντιέται στην Αλυκή είναι βεβαίως αξιόλογη.

Χάρτης 25: Οι υγροτόποι της Κω (ΚΟΣ01: Αλυκή Τιγκακίου, ΚΟΣ02: Λίμνη Πυλίου ή Νερομάνα, ΚΟΣ03: Έλος Ψαλιδίου, ΚΟΣ04: Έλος Λάμπη, ΚΟΣ05: Έλος Λιμναρά, ΚΟΣ06: Έλος Μαρμαρίου, ΚΟΣ07: Έλος Μαστιχάρι, ΚΟΣ08: Λιμνοδεξαμένη Αγ. Νεκταρίου (Πλατύ), ΚΟΣ09: Έλος Ασμάκι, ΚΟΣ12: Ρέμα Ασκληπιείου, ΚΟΣ13: Λιμνοδεξαμένη Μεσσαριάς, ΚΟΣ14: Αβδελολίμνη).

Το σύνολο των υγροτοπικών εκτάσεων του νησιού είναι 1.067-1.170 στρ. δηλαδή περίπου το 0,4 % της έκτασής του (287,6 km²). Ο μέσος όρος φυσικότητας για τους 8 φυσικούς υγρότοπους είναι $5,5 \pm 2,6$ που σημαίνει μεγάλη ανομοιομορφία, αλλά σχετικά αναστρέψιμη κατάσταση.

Τα έλη Λάμπη (KOS03) καταγράφηκαν από εμάς ως υγρότοπος, αν και «πνέων τα λείσθια», ενώ οι Ζαλίδης και Μαντζαβέλας (1994) τον είχαν καταγράψει ως αποξηραθέντα. Από τη μεριά της θεσμοθετημένης προστασίας η Αλυκή αποτελεί μια ιδιαιτερότητα, ως μια μεγάλη και ήδη αλλοιωμένη περιοχή που προστατεύεται με καθεστώς απόλυτης προστασίας με ένα ανευέλκτο Προεδρικό Διάταγμα. Το ροκάνισμα του υγροτόπου με συνεχείς υποβαθμιστικές παρεμβάσεις από ιδιώτες, φορείς και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης συνεχίζεται και σε λίγα χρόνια θα έχουμε το παράλογο να υπάρχει μια περιοχή με νομική προστασία στον υψηλότερο βαθμό που θα είναι καταστρεμμένη. Το Ψαλίδι, παρά το στενό του στρίμωγμα ανάμεσα σε ιδιοκτησίες ιδιωτών, με την περίφραξη και την φύλαξή του ίσως διατηρηθεί μακροπρόθεσμα αν δεν γίνουν μεγάλες αλλαγές στην εισροή ρύπων και τον εμπλουτισμό του με γλυκά νερά καλής ποιότητας. Προβλέπεται η κατασκευή μιας λιμνοδεξαμενής στη Μία.

■ ΑΣΤΥΠΑΛΑΙΑ

Οι πληροφορίες για τους υγρότοπους της Αстуπάλαιας προέρχονται από τον Τσιακίρη (2006, προσωπική επικοινωνία). Διαθέτει 5 φυσικούς υγρότοπους και ένα ολοκληρωμένο φράγμα που δεν έχει ακόμη πλημμυριστεί (Χάρτης 26). Είναι όλοι πολύ μικροί υγρότοποι, αλλά δεν διαθέτουμε ακριβή στοιχεία έκτασης. Ο υγρότοπος στο Βαθύ (AST02) βρίσκεται στο μυκό βαθιού κόλπου που προσφέρει πολύ προστατευμένο αγκυροβόλιο από τους βόρειους και νότιους ανέμους, γνωστό από την αρχαιότητα.

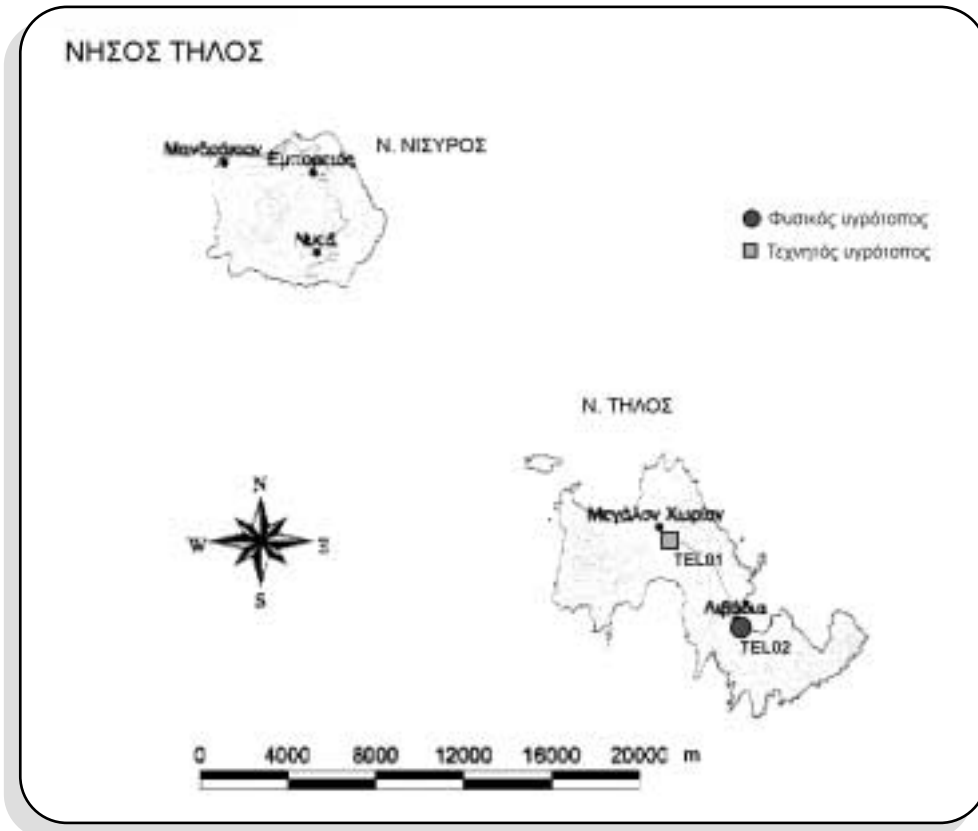

Χάρτης 26:

Οι υγρότοποι της Αстуπάλαιας (AST01: Φράγμα Λειβαδίου, AST02: Έλος Βαθέος, AST03: Κάμπος ή Λειβάδι, AST04: Πάνορμος, AST05: Μαρμάρι (Camping), AST06: Μαλτεζάνα (Αεροδρόμιο)).

■ ΤΗΛΟΣ

Στην Τήλο υπάρχει ένας φυσικός υγρότοπος, η Γκιόλα στα Λιβάδια (TEL02, Χάρτης 27) και ένα έλος στον κόλπο Ερίστου που είναι πολύ μικρό και σπάνια κρατάει νερό. Η Γκιόλα είναι εποχιακό τέλμα που πλημμυρίζει για λίγους μήνες με κατακρημνίσματα και θαλάσσια νερά. Υπάρχει ήδη μια λιμνοδεξαμενή με μεμβράνη στο κέντρο του νησιού (TEL01).

Χάρτης 27:

Οι υγρότοποι της Τήλου (TEL01: Λιμνοδεξαμενή Κόλπου Ερίστου/ Αγ. Ειρήνης, TEL02: Έλος Γκιόλα (Λιβάδια)).

■ ΚΑΡΠΑΘΟΣ ΚΑΙ ΑΡΜΑΘΙΑ

Η **Κάρπαθος** είναι νησί με έλλειμμα υδάτων, διαθέτει στο βόρειο τμήμα του, στο Τρίστομο, ένα πολύ κλειστό και προστατευμένο κόλπο, γνωστό αγκυροβόλιο από την αρχαιότητα. Ο υγρότοπος εκεί (Χάρτης 28) είναι εποχιακός και πλημμυρίζει κυρίως από το χειμérico κύμα, δέχεται εισροή ομβρίων αλλά και ίσως περιορισμένη υπόγεια εισροή. Στεγνώνει εντελώς το καλοκαίρι, αλλά λόγω θέσης ίσως να έχει δυσανάλογα μεγάλη σημασία για τα μεταναστευτικά πουλιά, επειδή η Κάρπαθος είναι το πρώτο νησί που συναντούν μετά από εκατοντάδες χιλιόμετρα θάλασσας. Η πρόσβαση είναι πιο εύκολη από τη θάλασσα μια και μόνο ένα μονοπάτι τον συνδέει με το εσωτερικό του νησιού. Δεν τον επισκεφτήκαμε αλλά συλλέξαμε πληροφορίες από την Εταιρία Μελέτης και Προστασίας της Μεσογειακής Φώκιας.

Τα **Αρμάθια** είναι μια ακατοίκητη νησίδα βόρεια της Κάσου (Χάρτης 28) που περιλαμβάνει ένα μεγάλο υγρότοπο (14 στρ.) και ένα πολύ μικρότερο (0,5 στρ.), μόνιμης κατάκλυσης με θαλασσινό νερό. Δεν επισκεφτήκαμε το νησί, αλλά με μεγάλη επιφύλαξη από τη δορυφορική φωτογραφία φαίνεται ότι πρόκειται ίσως για κοιλότητες που επικοινωνούν υπογείως με τη θάλασσα και ίσως να αποτελούν τμήματα της θάλασσας εντός του νησιού, διότι φαίνεται να έχουν μεγάλο βάθος.

Χάρτης 28:

Οι υγρότοποι των νησιών Κάρπαθος και Αρμάθια (KAR01: Έλος Τριστόμου, ARM01: Ανώνυμος (Αρμάθια)).

■ ΡΟΔΟΣ ΚΑΙ ΑΛΙΜΝΙΑ

Στη Ρόδο εντοπίστηκαν συνολικά 25 υγρότοποι (Χάρτης 29) εκ των οποίων οι 5 είναι τεχνητοί. Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε 20. Στο νησί δεν υπάρχουν φυσικοί υγρότοποι με ελεύθερες μεγάλες μόνιμες επιφάνειες νερού. Οι 17 από τους 20 φυσικούς υγρότοπους είναι ρυάκες-χειμαρροι εποχιακής, ή διακεκομμένης ροής. Λόγω της υψής του γεωλογικού υποστρώματος, το καλοκαίρι η επιφανειακή ροή στους περισσότερους ρυάκες διατηρείται μόνο στα τμήματα κοντά στις πηγές, ενώ στα χαμηλότερα τμήματα, είτε διατηρούνται μικρές λιμνούλες, είτε το νερό εμφανίζεται επιφανειακά σε ορισμένα μόνο τμήματα των κοιτών. Σχεδόν όλες οι κοίτες των ρεμάτων έχουν υποστεί σοβαρές επεμβάσεις από τον άνθρωπο, όπως βεβαίως και οι εκβολές, με εκβαθύνσεις, εγκιβωτισμούς και απόληψη-μετακίνηση υλικών. Στη Ρόδο επικρατεί ένα κροκαλοπαγές πέτρωμα η διάβρωση του οποίου προκαλεί τη δημιουργία ασυνήθιστα φαρδιών και ρηχών κοιτών ρυάκων και η υψηλή ηλιοφάνεια ζεσταίνει τα νερά που διατηρούν π. 20° C για το περισσότερο διάστημα του έτους επιτρέποντας την παραγωγή πολλών νηματοειδών φυκών (Malicky 1985).

Η συνολική έκταση των 20 υγροτόπων του νησιού για τους οποίους έχουμε δεδομένα υπολογίστηκε σε 1.619-2.308 στρ. που αντιστοιχεί σε 0,11-0,16% της συνολικής επιφάνειάς του (1.401,46 km²).

Σε γενικές γραμμές η φυσικότητα των ρυάκων είναι πολύ μεγαλύτερη όσο περισσότερο μετακινούμεθα προς τα ανάντη. Επίσης αξίζει να σημειωθεί ότι ο μεγαλύτερος αλλά εποχιακός υγρότοπος της Ρόδου, το έλος της Καταβιάς (ROD22), είναι σε εξαιρετική κατάσταση διατήρησης. Για ένα αριθμό 16 φυσικών υγροτόπων ο μέσος βαθμός φυσικότητας υπολογίστηκε σε $4,8 \pm 2,6$. Σε γενικές γραμμές οι υγρότοποι της Ρόδου βρίσκονται κάτω από τον μέσο όρο φυσικότητας, δηλαδή είναι αρκετά και ανεπίστρεπτα αλλοιωμένοι, ενώ υπάρχουν ανάμεσά τους και πολύ μεγάλες διαφορές.

Δεν καταγράψαμε όλα τα ρυάκια μόνιμης ή ημι-μόνιμης ροής στο νησί, που είναι πολλά. Η υδρολογία και γενικώς οι υδατικοί πόροι της Ρόδου έχουν μελετηθεί διεξοδικά από ερευνητές ελληνικών ερευνητικών ιδρυμάτων, με πρωτοβουλία κυρίως διεθνών οργανισμών. Υπάρχουν λεπτομερείς υδρολογικοί χάρτες που περιγράφουν με ακρίβεια και τα πολυάριθμα ρυάκια αλλά και τις λεκάνες απορροής τους (π.χ. Φαντίδης 1977, Iacovides 1988, Dellas 1990, Coccossis et al. 1991,

Χάρτης 29: Οι υγρότοποι της Ρόδου και της Αλιμνιάς (ROD01: Λίμνη Νάνων, ROD02: Τεχνητή λίμνη Απολακκιάς, ROD03: Ποταμός Γαδουράς, ROD05: Ποταμός Κρεμαστινός, ROD06: Ποταμός Αργυρός, ROD07: Χείμαρρος Λάρδου, ROD08: Χείμαρρος Ασκληπιός, ROD09: Χείμαρρος Κόνταρης, ROD10: Τεχνητή λίμνης Άτσακας, ROD11: Ρύακες Μάκαρης-Χας, ROD13: Ποταμός Λουτάνης, ROD14: Ποταμός Πελέμονης και Εκβολή Καμαρέ, ROD15: Ποταμός Παραδεισιώτης, ROD16: Ρύακας Πεταλούδων, ROD17: Ποταμός Πλατύς, ROD19: Νέα Ελεούσα, ROD20: Λιμνοδεξαμενή Σκολώνα, ROD21: Εκβολή Λαχανιάς, ROD22: Έλος Καταβιάς, ROD23: Ρέμα Σορωνής, ROD24: Έλος Πλημμυρίου, ROD25: Ανώνυμη εκβολή, ROD26: Ανώνυμες λιμνούλες Γενναδίου, ROD27: Ανώνυμη εκβολή, ROD28: Ανώνυμη εκβολή, ROD29: Επτά Πηγές, ALN01: Έλος Ανώνυμο (Αλιμνιά)).

Perissoratis et al. 1992, Grissac et al. 1994, Anonymous 1996). Στο βιβλίο «Το νησί των ελαφιών» (Masseti 2002) υπάρχουν συγκεντρωμένες αρκετές πληροφορίες σχετικά με την πανίδα των σπονδυλοζώων της Ρόδου. Εκεί επίσης περιλαμβάνονται και άρθρα με στοιχεία για τα σπονδυλόζωα των ρυάκων της Ρόδου, αλλά για τα περισσότερα στοιχεία δεν διευκρινίζεται ποιους ακριβώς ρυάκες αφορούν. Γενικώς τα σπονδυλόζωα της Ρόδου είναι ικανοποιητικά γνωστά όπως και αρκετές ομάδες ασπονδύλων.

Δεν υπάρχουν πολλές πρόσφατες εργασίες για την ορνιθοπανίδα της Ρόδου και των υγροτόπων της γενικώς και έτσι το επίπεδο της γνώσης μας για τα πουλιά πρέπει να θεωρηθεί χαμηλό. Πρέπει όμως να τονιστεί ότι επειδή τη μεγαλύτερη σημασία έχει η μεταναστευτική ορνιθοπανίδα, αυτό είναι ένα πρόβλημα που συναντάται σε όλο το Αιγαίο. Δεν υπάρχουν επίσης ποσοτικά δεδομένα. Οι Παπακωνσταντίνου και συν. (2002) θεωρούν ότι από την άποψη των φωλιαζόντων ειδών και πληθυσμών, η τεχνητή λίμνη της Απολακκιάς είναι εκείνη που συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον και επίσης φαίνεται ότι θα ευνοηθεί στο μέλλον ακόμη περισσότερο από την φυσική εξέλιξη της λίμνης και την επέκταση της φυσικής βλάστησης. Ομοίως, η υπό κατασκευή φραγμολίμνη του Γαδουρά φαίνεται πως θα έχει επίσης σημαντικό ρόλο για τα μεταναστευτικά πτηνά. Σύμφωνα με πληροφορίες, αλλά και επιτόπιες φετινές παρατηρήσεις, ήδη τα τελευταία δυο χρόνια, φαίνεται ότι αποτελεί φθινοπωρινό-χειμερινό σταθμό για πελεκάνους, πάπιες, ερωδιούς και κορμοράνους.

Η Ρόδος όπως και η Κρήτη έχουν σχετικά πολλά είδη Τριχοπτέρων (22 και 39 αντίστοιχα), γενικώς δε τα Τριχόπτερα των νησιών του Αιγαίου, είναι καλά μελετημένα. Τα νηματοειδή φύκη που αναπτύσσονται μαζικά στα νερά των ρυάκων της Ρόδου αποτελούν βασική τροφή για τα τριχόπτερα (Malicky 1985). Το είδος *Allotrichia laerma*, είναι ενδημικό της Ρόδου, ενώ τα παρακάτω είδη περιλαμβάνουν υποείδη διαφορετικά σε διάφορα νησιά: *Wormaldia triangulifera*, *Hydropsyche discreta complex*, *Plectrocnemia hierapetra*, *Mesophylax asperses*. Μετά το πλατώνι, *Dama dama*, σύμβολο του νησιού από παλαιά του οποίου, ας σημειωθεί, η επιβίωση καθόλου άσχετη δεν είναι με τα σημεία διαθέσιμου επιφανειακού νερού, αναμφίβολα το πιο διάσημο σπονδυλόζωο της Ρόδου είναι το μικρό ενδημικό ψάρι του γλυκού νερού γκιζάνι ή μινιά (*Ladigesocypris ghigii*), το οποίο συνεχίζει να διαβιεί στα περισσότερα σώματα νερού, στάσιμα ή ρέοντα, παρά τις μαρτυρίες ότι έχει εξαφανιστεί τις τελευταίες δεκαετίες από αρκετά από αυτά και μάλιστα από ορισμένα τους τμήματα (Stoumboudi et al. 2002, Demetropoulos 1994)

Οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 στο νησί δεν περιέχουν παρά μόνο πολύ μικρούς υγρότοπους. Σε δυο τουλάχιστον υγρότοπους θα έπρεπε να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή και να ληφθούν κάποια στοιχειώδη μέτρα προστασίας: στην εκβολή του ποταμού Γαδουρά (ROD03) και στην τεχνητή λίμνη Απολακκιάς (ROD02). Η πρώτη είναι η πιο εκτεταμένη και φυσική εκβολή των ποταμών της Ρόδου και παίζει σημαντικό ρόλο για την άγρια ζωή. Δεν θάπρεπε να αφεθεί να υποβαθμιστεί περαιτέρω, αλλά να της εξασφαλιστεί αρκετό ρέον νερό, μετά την ολοκλήρωση του φράγματος κοντά στις πηγές. Στη λίμνη Απολακκιάς πρέπει να ληφθούν στοιχειώδη μέτρα για τη δημιουργία καταφυγίων για την άγρια ζωή και την περαιτέρω ενθάρρυνση της φυσικής υγροτοπικής βλάστησης, μαζί με τη συνέχιση μέτρων για την αποφυγή υπερβολικής ενόχλησης.

Θεωρείται ότι έχουν ήδη ληφθεί ή θα ληφθούν στο άμεσο μέλλον μέτρα που δεν θα επιτρέψουν την εξαφάνιση του γκιζανιού από άλλα ρέματα και ποτάμια του νησιού. Η στοιχειώδης προστασία των απομονωμένων σωμάτων νερού που μένουν στις κοίτες πολλών ρυάκων το καλοκαίρι θεωρείται σοβαρό θέμα. Οι υπόλοιποι, μικροί και σχετικά ανέπαφοι υγρότοποι του νησιού, αν υπάρξει πολιτική βούληση είναι εύκολο να προστατευτούν αποτελεσματικά.

Η περιοχή του εποχιακού έλους Καταβιάς δεν χρειάζεται πολλά πράγματα για να διατηρηθεί, αρκεί να αποφευχθεί η δόμηση και η ρύπανση από στερεά απορρίμματα.

Η Αλιμνιά ή Αλιμιά (7,43 km²), είναι ακατοίκητο πλέον νησί κοντά στη Ρόδο που ήταν κατοικημένο από την αρχαιότητα και για πολλούς αιώνες, διαθέτει δε σωρεία μνημείων από διάφορες ιστορικές εποχές μέχρι και μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Ο υγρότοπος βρίσκεται στο βάθος ενός πολύ βαθειού κόλπου (Χάρτης 27) που χρησιμοποιούνταν από την αρχαιότητα ως λιμένας, διότι προσφέρει καλή προστασία από βόρειους και νότιους ανέμους. Δεν επισκεφτήκαμε το νησί. Διαθέτουμε δορυφορικές φωτογραφίες χαμηλής ανάλυσης, αλλά καθόλου ακριβείς πληροφορίες για τον υγρότοπο (Parakonstantinou 1997).

■ ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟ

Το Καστελλόριζο δεν διαθέτει φυσικούς υγρότοπους, παρά μόνο μια μικρή λιμνοδεξαμενή με μεμβράνη που συλλέγει όμβρια ύδατα και είναι κατασκευασμένη σε επαφή με τον διάδρομο του μικρού αεροδρομίου του νησιού. Δεν την επισκεφτήκαμε.

3.1.8 ΝΗΣΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ

■ ΑΙΓΙΝΑ, ΜΕΤΩΠΗ ΚΑΙ ΑΓΚΙΣΤΡΙ

Στην **Αίγινα**, ο μοναδικός υγρότοπος του νησιού είναι η εκβολή του ρύακα νότια του Μαραθώνα (ΑΙΓ01). Καταλαμβάνει έκταση 2 στρεμμάτων και είναι πολύ υποβαθμισμένος από δόμηση, μπαζώματα και διάνοιξη δρόμων.

Στο νοτιοδυτικό άκρο της ακατοίκητης νησίδας **Μετώπη** που βρίσκεται μεταξύ της Αίγινας και του Αγκιστριού εντοπίστηκε ένας υγρότοπος (ΜΕΤ01) που περιλαμβάνει μια φυσική αλυκή (10 στρ.) και μια πολύ μικρή λιμνοθάλασσα (4 στρ.). Ο υγρότοπος βρίσκεται σε εξαιρετική κατάσταση διατήρησης.

Στο νότιο-νοτιοδυτικό άκρο του νησιού **Αγκίστρι** υπάρχει επίσης μια αλυκή (ΑΓΙ01) έκτασης 40 στρεμμάτων. Οι ανθρώπινες επεμβάσεις είναι προς το παρόν ήπιες και έτσι ο υγρότοπος είναι πολύ καλά διατηρημένος.

Χάρτης 30:

Οι υγρότοποι των νησιών Αίγινα, Μετώπη και Αγκίστρι (ΑΙΓ01: Εκβολή Μαραθώνα, ΜΕΤ01: Αλυκή Μετώπης, ΑΓΙ01: Αλυκή Αγκιστριού).

■ ΚΥΘΗΡΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ

Τα δυο νησιά στην ουσία δεν διαθέτουν υγρότοπους όπως τους καθορίζουμε στην παρούσα απογραφή, δηλαδή άνω του ενός στρέμματος. Στο Βασίλι, στον Καραβά και στον Περιστεριώνα των Κυθήρων προβλέπεται η κατασκευή λιμνοδεξαμενών από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Στα Αντικύθηρα υπάρχουν δυο πολύ μικρά εσωτερικά εποχιακά τέλματα, όπου σε έδαφος ερυθρογής (terra rossa) συκρατείται νερό κατακρημνισμάτων για λίγες εβδομάδες κάθε χρόνο.

3.2 Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

3.2.1 ΑΡΙΘΜΟΣ, ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΗ

Από τα 51 νησιά για τα οποία υπάρχουν δεδομένα, τα 49 έχουν φυσικούς υγράτοπους μεγαλύτερους από ένα στρέμμα. Από αυτά τα 34 έχουν 1-5 φυσικούς υγράτοπους ενώ 9 νησιά έχουν 6-11 φυσικούς υγράτοπους. Η Λέσβος είναι με διαφορά το νησί με τους περισσότερους φυσικούς υγράτοπους (56) και ακολουθούν η Εύβοια (19), η Ρόδος και η Λήμνος (από 18), και η Άνδρος (14). Συνυπολογίζοντας φυσικούς και τεχνητούς υγράτοπους, ο νομός Κυκλάδων έχει τους περισσότερους (90 σε 18 νησιά) και ακολουθούν, ο νομός Λέσβου (84 σε 2 νησιά!) ο νομός Δωδεκανήσου (64 σε 12 νησιά), ο νομός Ευβοίας (43 σε 2 νησιά) και ο νομός Μαγνησίας (Βόρειες Σποράδες, 17 σε 7 νησιά). Τα νησιά των υπόλοιπων νομών διαθέτουν από λιγότερους υγράτοπους.

Συνολικά οι φυσικοί υγράτοποι των νησιών του Αιγαίου καταλαμβάνουν έκταση περίπου 40 km². Είναι αξιοσημείωτο ότι τα 3/4 αυτής της έκτασης βρίσκονται στα νησιά: Λέσβο (14,0 km²), Λήμνο (11,2 km²) και Εύβοια (6,2 km²)!

Οι υγράτοποι με έκταση μεγαλύτερη από ένα στρέμμα είναι 321 (257 φυσικοί και 64 τεχνητοί). Από αυτούς, περίπου οι μισοί έχουν έκταση από 1-20 στρ. ενώ η μεγάλη πλειονότητα δεν ξεπερνά τα 100 στρ. Μόνο 18 έχουν έκταση μεγαλύτερη από 500 στρ. ενώ 7 από αυτούς είναι μεγαλύτεροι από 1,5 km² [Αλυκή Λήμνου (LEM01, 6,7 km²), Λίμνη Δύστου Ευβοίας (EUB04, 4,8 km²), Αλυκή Καλλονής Λέσβου (LES01, 3,3 km²), Χορταρολίμνη Λήμνου (LEM02, 3,0 km²), Έλος Ντίπι-Λάρσος Λέσβου (LES06, 3,0 km²), Αλυκές Πολυχνίτου Λέσβου (LES04, 1,5 km²) και ενδεχομένως το Έλος Καταβιάς Ρόδου (ROD22, 1,5 km²)]. Αυτοί, παρόλο που αντιπροσωπεύουν το 3% των υγρατόπων για τους οποίους έχουμε στοιχεία καταλαμβάνουν περισσότερο από το μισό του συνόλου των υγρατοπικών εκτάσεων.

Οι Κυκλάδες παρουσιάζουν το μικρότερο ποσοστό κάλυψης με υγράτοπους (0,1%), ενώ όλες οι άλλες ομάδες νησιών (Σποράδες, Δωδεκάνησα, Εύβοια) έχουν ενδιάμεσα ποσοστά (0,16-0,26%). Η Λήμνος είναι το νησί που καλύπτεται στο μεγαλύτερο ποσοστό από υγρατοπικές εκτάσεις (2,6%) και ακολουθεί η Λέσβος με 1,4%.

3.2.2 ΤΥΠΟΙ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΑΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Στην πλειονότητά τους οι υγρατοπικές περιοχές των νησιών του Αιγαίου είναι παράκτιες και σχεδόν όλες περιλαμβάνουν περισσότερους από ένα τύπο υγρατόπων. Λόγω έλλειψης τυπικών και ισχυρών παλιρροϊκών φαινομένων στη Μεσόγειο, δεν υπάρχουν τυπικές λιμνοθάλασσες και οι παράκτιες μικρές λίμνες δεν περιλαμβάνονται στους κατά Ραμσάρ τύπους υγρατόπων (βλέπε και Vignals 2002). Σχεδόν κάθε λιμνοθάλασσα ή αλυκή τροφοδοτείται με υπόγεια γλυκά νερά είτε έχει κάποιο ρύακα ο οποίος την τροφοδοτεί περιοδικά με νερό. Η πλειονότητα των ρυάκων καταλήγουν σε εκβολές, με συνήθως διαφορετικά φυσικοχημικά και οικολογικά χαρακτηριστικά από τον ίδιο τον ρύακα, ενώ κοντά στις εκβολές υπάρχουν συνήθως εμφανίσεις υπόγειων νερών που σχηματίζουν έλη γλυκού, υφάλμυρου ή αλμυρού νερού. Οι κοινότεροι τύποι υγρατόπων είναι οι εκβολές ρυάκων, ποταμών και χειμάρρων, τα έλη υφάλμυρου ή αλμυρού νερού, τα έλη γλυκού νερού και οι εποχιακοί ρυάκες ή χείμαρροι. Αυτοί οι 4 τύποι εμφανίζονται στο 62,5% του συνόλου των υγρατόπων. Ένα σημαντικό ποσοστό (20%) καταλαμβάνουν επίσης και οι τεχνητοί υγράτοποι (τεχνητές λίμνες ορυχείων και λατομείων, λιμνοδεξαμενές και φραγμολίμνες).

Στο 57% των υγροτόπων υπάρχει μόνιμη παρουσία νερού, ενώ το 43% είναι εποχιακοί υγρότοποι. Ανάμεσα στους φυσικούς υγρότοπους, οι μισοί ακριβώς είναι μόνιμοι και οι μισοί εποχιακοί. Το 31% των φυσικών υγροτόπων, έχουν αποκλειστικά ή κυρίως γλυκό νερό, το 11,2 % αποκλειστικά ή κυρίως αλμυρό νερό και στους μισούς σχεδόν (49,2%) γλυκό και αλμυρό νερό αναμιγνύονται για μεγάλα χρονικά διαστήματα του ετήσιου κύκλου και σε μεγάλες ποσότητες δημιουργώντας υφάλμυρες συνθήκες. Όλοι οι τεχνητοί υγρότοποι περιέχουν γλυκό νερό.

3.2.3 ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Βλάστηση και τύποι οικοτόπων

Όπως προκύπτει από τους 211 φυσικούς υγρότοπους για τους οποίους έχουμε επαρκή στοιχεία, οι πιο κοινοί τύποι βλάστησης είναι η *υπερυδατική* (77,7%), η *υγρολιβαδική* (66,8%), η *θαμνώδης* (67,3%) και η *δενδρώδης* (46%). Επίσης, αρκετοί υγρότοποι (20,4%) περιέχουν *αλοφυτική βλάστηση* ή περιβάλλονται από *βλάστηση αμμωδών ακτών* και *αμμοθινών* (29,4%), ενώ λιγότερο από το 10% των υγροτόπων περιέχουν και υφυδατική βλάστηση (π.χ. φύκη *Chara* και *Nitella*, υδρόβια αγγειόσπερμα *Myriophyllum*, *Ceratophyllum*, κ.λπ).

Οι τύποι οικοτόπων της Οδηγίας 92/43 που καταγράφηκαν στους υγρότοπους των νησιών του Αιγαίου είναι συνολικά 30. Από αυτούς, οι παρακάτω 5 είναι οικοτόποι προτεραιότητας για προστασία, δηλαδή είναι πιο σπάνιοι και ευάλωτοι σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- *Υποθαλάσσια λιβάδια Ποσειδωνίας* (1120). Συναντώνται στη θαλάσσια περιοχή αμέσως μπροστά από τους περισσότερους παράκτιους υγρότοπους.
- *Παράκτιες λιμνοθάλασσες* (1150). Ο οικοτόπος αυτός καταγράφηκε σε 28 περιπτώσεις.
- *Παράκτιες αμμοθίνες με Juniperus spp.* (2250). Ο οικοτόπος αυτός καταγράφηκε σε τρεις περιπτώσεις στους υγρότοπους της Νάξου.
- *Μεσογειακά Εποχιακά Τέλματα* (3170). Καταγράφηκε πέντε φορές στα νησιά Αλόνησος, Ρόδος, Λέσβος, Σκόπελος, Ψαθούρα. Εκτιμάται ότι υπάρχουν πάνω από 30 σε διάφορα νησιά.
- *Θίνες με δάση από Pinus pinea και/ή Pinus pinaster* (2270): Καταγράφηκε μια φορά στις Κουκουναριές Σκιάθου.

Πανίδα

Μόνο για τους 79 από τους 260 υγρότοπους της βάσης έχουν καταχωρηθεί στοιχεία για την παρουσία κάποιων ενδιαφερόντων, σπανίων, ενδημικών ή προστατευόμενων / προστατευτέων ειδών ζώων. Τα ποσοστά αυτά είναι τα ελάχιστα και αν υπήρχε η δυνατότητα να ερευνηθούν οι εκατοντάδες εργασίες που περιέχουν στοιχεία για τα ζώα των υγροτόπων, τα ποσοστά θα αυξάνονταν πολύ. Η ενδελχής έρευνα της βιβλιογραφίας δεν ήταν ωστόσο μέσα στους σκοπούς και τις δυνατότητες της παρούσας απογραφής. Από την άλλη, κατά τη διάρκεια των επιτόπου επισκέψεων η απλή οπτική παρατήρηση ενός οργανισμού δεν καταλήγει πάντα και με βεβαιότητα στην ταυτοποίηση του είδους.

■ **Ασπόνδυλα:** Η πανίδα των ασπονδύλων ζώων τόσο των ρεόντων όσο και των στάσιμων νερών δεν έχει μελετηθεί εξαντλητικά. Τα υδρόβια ασπόνδυλα που απαντώνται στους υγρότοπους είναι κυρίως Εφημερόπτερα, Πλεκόπτερα, Οδοντόγναθα, Ημίπτερα, Νευρόπτερα, Λεπιδόπτερα, Δίπτερα (μύγες και κουνούπια), Κολεόπτερα, Τριχόπτερα και Βραχύουρα (κάβουρες). Έχουν εντοπιστεί πολλές σπάνιες και ενδημικές μορφές από τις παραπάνω κατηγορίες ζώων όπως τα Τριχόπτερα *Stactobia*

livadia και *Tinodes serifos* στη Σέριφο (Malicky 1977). Ελάχιστα είδη είναι προσαρμοσμένα στα υφάλμυρα νερά, ενώ ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι προσαρμογές των διαφόρων αυτών κατηγοριών ζώων που τους επιτρέπουν να επιβιώνουν στα εποχιακά σώματα νερού.

■ **Ψάρια:** Παρουσία ψαριών καταγράφηκε ή παρατηρήθηκε σε 72 από τους 260 υγρότοπους της βάσης δεδομένων, αλλά ο αριθμός αυτός πρέπει να θεωρηθεί ο ελάχιστος, διότι θα αυξηθεί με εντατικότερη έρευνα. Μόνο σε 19 υγρότοπους καταγράφηκαν ψάρια του γλυκού νερού. Το μόνο είδος γλυκού νερού που γνωρίζουμε ότι διατηρεί φυσικούς πληθυσμούς σε υγρότοπους του Αιγαίου είναι το ενδημικό γκιζάνι (*Ladigesocypris ghigii*), που ζει σε πολλά ρέματα και χειμάρρους της Ρόδου. Στο Τιγκάκι της Κω (KOS01) παρατηρήθηκε επίσης κάποιο είδος *Aphanius*. Τα υπόλοιπα είδη γλυκού νερού έχουν εισαχθεί από τον άνθρωπο: κουνουπόψαρα (*Gambusia affinis*) σε 5 τουλάχιστον ταμιευτήρες, κυπρίνοι (*Cyprinus carpio*) τουλάχιστον στη λίμνη Δύστου και στη λίμνη των Νάνων και χρυσόψαρα (*Carassius sp.*) στον ταμιευτήρα Βάθες στο Μουντέ Ικαρίας. Στους περισσότερους υγρότοπους εκβολών μπορεί να εισέρχονται ευρύαλα ψάρια όπως οι κέφαλοι (*Mugil sp.*), αλλά και σε αρκετούς, κυρίως της Ικαρίας, εισέρχονται και χέλια (*Anguilla anguilla*). Στις τυπικές λιμνοθάλασσες εισέρχονται τόσο ευρύαλα όσο και καθαρά θαλασσινά είδη (αθερίνες, λαυράκια, τσιπούρες, κέφαλοι, κ.λπ).

■ **Αμφίβια, ερπετά, θηλαστικά, πουλιά:** Οι πράσινοι βάτραχοι είναι τα πιο κοινά αμφίβια στους υγρότοπους του Αιγαίου. Είναι είδη άμεσα εξαρτώμενα από τους υγρότοπους και οι πληθυσμοί τους μειώνονται. Η ομάδα των πράσινων βατράχων «*Rana ridibunda*» έχει μεγάλη εξάπλωση αν και φαίνεται ότι δεν πρόκειται για ένα είδος. Για παράδειγμα σε πολλά ανατολικά νησιά του Αιγαίου αναφέρεται πλέον ως *R. bedriagae* ενώ το *R. cerigensis* περιγράφηκε πρόσφατα από την Κάρπαθο (μαζί με το *R. cretensis* από την Κρήτη) και πιθανότατα εξαπλώνεται και στη Ρόδο. Η μπράσκα (*Bufo bufo*) καταγράφηκε σε υγρότοπους της Εύβοιας ενώ υπάρχει και στη Λέσβο. Ο πράσινος φρύνος (*Bufo viridis*) και ο δενδροβάτραχος (*Hyla arborea*) καταγράφηκαν στα 7,1% και 5,0% των υγροτόπων, αντίστοιχα, αλλά υπάρχουν σίγουρα σε περισσότερους.

Τα ερπετά που έχουν μεγάλη σχέση με τους υγρότοπους είναι οι νεροχελώνες και τα νερόφιδα. Η γραμμωτή νεροχελώνα (*Mauremys rivulata*) είναι η κοινότερη και καταγράφηκε στο 36.7% των υγροτόπων ενώ η στικτή νεροχελώνα (*Emys orbicularis*) έχει πιο περιορισμένη εξάπλωση (καταγράφηκε στο 3.8% των υγροτόπων). Νερόφιδα (*Natrix natrix* και *N. tessellata*) καταγράφηκαν στο 11,4% των υγροτόπων και συνυπάρχουν μόνο στα νησιά Εύβοια, Τήνο, Λέσβο και Σάμο. Η οχιά της Μήλου (*Macronipera schweizeri*) που είναι ενδημικό είδος των νησιών Μήλου, Κιμώλου, Πολυαίγου και Σίφνου, σχετίζεται εμμέσως με τους υγρότοπους και καταγράφηκε σε υγρότοπους των δύο πρώτων νησιών.

Από τα θηλαστικά, η βίδρα (*Lutra lutra*) υπάρχει σίγουρα ακόμη σε αρκετούς υγρότοπους της Εύβοιας, η παρουσία της στη Λέσβο είναι δεδομένη, αλλά έχει υποστεί σημαντική μείωση, ενώ στη Χίο όπου είχε καταγραφεί παλαιότερα, η επιβίωσή της αμφισβητείται. Το μόνο ελληνικό νησί στο οποίο συνεχίζουν να υπάρχουν τσακάλια (*Canis aureus*) είναι η Σάμος και η περιστασιακή παρουσία του είδους αυτού στους μεγάλους καλαμιώνες του νησιού πρέπει να θεωρείται βεβαία.

Τουλάχιστον 20 είδη καθαρά υδρόβιων πουλιών φωλιάζουν στους υγρότοπους των νησιών. Τα συνηθέστερα είδη είναι τα *Charadrius dubius* και *Gallinula chloropus* ενώ λιγότερο κοινά είναι τα: *Fulica atra*, *Tachybaptus ruficollis*, *Charadrius alexandrinus*, *Himantopus himantopus*, *Recurvirostra avosetta*, *Ardea purpurea*, *Tadorna ferruginea*, *Tadorna tadorna*, *Rallus aquaticus*, *Burhinus oedicnemus*, *Motacilla alba*, *Motacilla cinerea*, *Cettia cetti*, *Cisticola juncidis*, *Acrocephalus scirpaceus*,

Acrocephalus arundinaceus και *Merops apiaster*. Οι πιο εκτεταμένοι υγρότοποι, προσφέρουν μεγαλύτερη ποικιλία ενδιαιτημάτων και σε μεγαλύτερες εκτάσεις και για το λόγο αυτό φιλοξενούν και περισσότερα αναπαραγόμενα είδη. Το χειμώνα απαντώνται στους υγρότοπους των νησιών περισσότερο είδη από όσα αναπαράγονται και σε μεγαλύτερους αριθμούς, λόγω του ότι όλοι οι νησιωτικοί υγρότοποι έχουν νερό και οι καιρικές συνθήκες είναι σχετικά ήπιες. Τέτοια είδη είναι τα φοινικόπτερα, οι κύκνοι, πάπιες επιφανείας, κάποια είδη αρπακτικών πουλιών, αρκετά είδη παρυδάτιων και άλλα.

Η αξία των υγροτόπων του Αιγαίου για τα μεταναστευτικά, τα αναπαραγόμενα και τα διαχειμάζοντα πουλιά είναι πολλαπλή. Σε όλους τους υγρότοπους του Αιγαίου κατά τη διάρκεια των μεταναστεύσεων παρατηρούνται πολλά είδη πουλιών. Η σημασία των υγροτόπων των νησιών για τα πουλιά γίνεται πιο φανερή όταν ξεσπούν έντονες κακοκαιρίες με παρατεταμένες χαμηλές θερμοκρασίες. Τότε, οι μεγάλοι παράκτιοι υγρότοποι της ΒΑ Ελλάδας που φιλοξενούν κάθε χειμώνα περίπου το 60-80% του συνόλου των διαχειμαζόντων πουλιών της χώρας, παγώνουν ολοσχερώς. Τα πουλιά αναγκάζονται να αναζητήσουν καταφύγιο νοτιότερα, στους υγρότοπους των νησιών. Αν δεν υπήρχαν τα καταφύγια που προσφέρουν αυτοί οι υγρότοποι, η χειμερινή θνησιμότητα των πουλιών από τις έντονες κακοκαιρίες θα ήταν σαφώς πολύ μεγαλύτερη. Εκεί όμως που φαίνεται η τεράστια σημασία των υγροτόπων των νησιών, όχι τόσο του καθενός ξεχωριστά αλλά ως ενός δικτύου ενδιαιτημάτων είναι κατά τη διάρκεια των μεταναστεύσεων. Ιδιαίτερα την άνοιξη οι υγρότοποι αυτοί αποτελούν αναντικατάστατους σταθμούς ξεκούρασης, τροφοδοσίας και καταφυγίου για εκατομμύρια μεταναστευτικά πουλιά, που χρησιμοποιούν τα νησιά ως ενδιάμεσους σταθμούς στο ταξίδι τους προς το βορρά. Ακόμα και οι πολύ μικροί υγρότοποι έχουν να προσφέρουν λίγη τροφή και νερό, ενώ η βλάστησή τους αποτελεί ασφαλές μέρος για ξεκούραση (Catsadorakis et al. 2006)

3.2.4 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΕΙΛΕΣ

Στην Ελλάδα, δεν υπάρχουν νόμοι που να αφορούν ειδικά την προστασία των υγροτόπων και βεβαίως ειδικότερα την προστασία των υγροτόπων των νησιών του Αιγαίου. Αντιθέτως, πάρα πολλοί νόμοι αφορούν και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προστασία και τη συνετή διαχείριση των υγροτόπων, αλλά τα προβλήματα που παρουσιάζονται στην αποτελεσματική ερμηνεία και εφαρμογή τους είναι πολλά, πολυεπίπεδα και ποικίλης φύσης (Παπαδημητρίου 1998). Ως αποτέλεσμα του θεσμικού ελλείμματος ή ανεπάρκειας οι υγρότοποι των νησιών υποβαθμίζονται ταχύτατα. Ιδιαίτερα οι μικροί υγρότοποι είναι σήμερα τα περισσότερο απειλούμενα οικοσυστήματα στο Αιγαίο και ίσως αρκετοί από αυτούς εξαφανιστούν πριν καν προλάβει να θεσπιστεί κάποιο νομικό πλαίσιο προστασίας και γίνουν αποτελεσματικοί οι μηχανισμοί εφαρμογής του.

Σε σύνολο 257 φυσικών υγροτόπων μόνο οι 128 εμπίπτουν σε κάποιο καθεστώς θεσμικής προστασίας ή απολαμβάνουν κάποιο καθεστώς προστασίας βασισμένο σε αποφάσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης ή κάποιων τοπικών υπηρεσιών (π.χ. δασαρχείων) κυρίως για την αξία τους ως προς τη βιοποικιλότητα. Τουλάχιστον 117 υγρότοποι βρίσκονται μέσα στα όρια προστατευόμενων περιοχών. Οι 85 ανήκουν σε κάποια περιοχή του δικτύου Φύση 2000, δηλαδή περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) (Dafis και συν. 1996). Από τις περιοχές που απολαμβάνουν κάποιο άλλο καθεστώς προστασίας αξίζει να αναφερθεί ότι 4 ανήκουν στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Βορείων Σποράδων, 3 εντάσσονται μέσα σε αρχαιολογικούς χώρους, για 6 ισχύει απαγόρευση θήρας, 4 ανήκουν στο Μνημείο της Φύσης του Απολιθωμένου Δάσους της Λέσβου, 6 προστατεύονται από τη Σύμβαση της Βαρκελώνης, ένας είναι Αισθητικό Δάσος και για 3 ισχύει προστατευτική Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου. Επίσης οι 34 είναι ανάμεσα στα άλλα και Καταφύγια Άγριας Ζωής και οι 38 βρίσκονται σε Ζώνες Ειδικής

Προστασίας (SPA), που σημαίνει ότι προστατεύονται με βάση την Οδηγία ΕΕ 79/409 για τα άγρια πουλιά και τα ενδιαιτήματά τους.

Στην πράξη η κατάσταση είναι δραματικά χειρότερη. Από τους 352 υγρότοπους που έχουν καταγραφεί μόνο 2 (!) προστατεύονται ικανοποιητικά και απολαμβάνουν, σχετικά, επαρκείς περιβαλλοντικές διαχείρισης: η λίμνη Στροφιλιάς στις Κουκουναριές Σκιάθου (SKI03) και το Έλος Ψαλιδίου στην Κω (KOS03).

Ρύπανση

Σε σύνολο 249 υγροτόπων για τους οποίους υπάρχουν επαρκή δεδομένα, παρατηρήθηκε με σιγουριά στους 103 κάποια μορφή ρύπανσης με ρύπους σε στερεά ή υγρή μορφή. Στους 68 (27,6%) δεν καταγράφηκε ρύπανση, αλλά οι 20 εξ αυτών είναι τεχνητοί ενώ για 78 (31,7%) δεν υπάρχουν στοιχεία για να υποστηριχθεί οτιδήποτε. Δηλαδή, όσο αφορά τους φυσικούς υγρότοπους για τους οποίους συγκεντρώθηκαν στοιχεία, οι 2 στους 3 υποφέρουν από κάποια μορφή ρύπανσης. Ας σημειωθεί ότι δεν περιλήφθηκαν καθόλου περιπτώσεις ελαφράς ρύπανσης με στερεά απορρίμματα, η οποία εύκολα και με μικρό κόστος μπορεί να αρθεί. Σε ελάχιστους τεχνητούς υγρότοπους διαπιστώθηκαν ενδείξεις έντονης ρύπανσης από υγρά απόβλητα. Ο κύριος τύπος ρύπανσης που παρατηρήθηκε σε φυσικούς υγρότοπους είναι τα στερεά απορρίμματα και μάλιστα σε εντυπωσιακό ποσοστό (83,4%!).

Αλλοιώσεις

Στους 189 από τους 226 υγρότοπους για τους οποίους έχουμε στοιχεία, είτε από τις δικές μας επιτόπιες επισκέψεις, είτε μέσω της πρόσφατης βιβλιογραφίας, καταγράψαμε κάποιον, συνήθως περισσότερους του ενός, τύπο αλλοίωσης ή υποβάθμισης. Οι εκχερσώσεις και τα μπαζώματα, η δόμηση, η διάνοιξη δρόμων και η επέκταση των καλλιεργειών είναι οι σημαντικότεροι.

Τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα μετά τη δεκαετία του '60, οι παράκτιες επίπεδες προσχωματικές εκτάσεις των υγροτόπων που χρησιμοποιούνταν για καλλιέργεια, ήταν δηλαδή χωράφια, άρχισαν αυξανόμενα να οικοδομούνται κυρίως για παραθεριστικές κατοικίες και τουριστικές εγκαταστάσεις. Οι εκχερσώσεις και τα μπαζώματα, είναι τα πρώτα στάδια άλλων παρεμβάσεων, διότι γίνονται για να εξυπηρετήσουν είτε δημιουργία οικοπέδων ή χωραφιών, ή διάνοιξη δρόμων ή απευθείας υπόστρωμα για δόμηση και για να υλοποιήσουν καταπατήσεις δημόσιων εκτάσεων από παρακείμενους ιδιοκτήτες. Δεν είναι λοιπόν δυνατόν να διαχωριστούν από τις άλλες μορφές αλλοίωσης και επεμβάσεων. Ειδικότερα οι εκχερσώσεις και ακόμη πιο ειδικά οι εκσκαφές και οι μετακινήσεις μεγάλων όγκων χωμάτων για λόγους θεμελίωσης κτηρίων, είναι μια μορφή επέμβασης που αλλοιώνει ουσιαστικά και κυρίως αισθητικά όχι μόνο τις υγροτοπικές περιοχές αλλά και την άμεση γειτονία τους.

Η δόμηση πάνω σε καθαρά υγροτοπικά εδάφη καταγράφηκε σε 103 από τις 187 περιπτώσεις υποβάθμισης, αλλά πρέπει να θεωρηθεί η σοβαρότερη μορφή διότι, σε αντίθεση με άλλες, έχει σχεδόν αμετάκλητο χαρακτήρα. Η επίδραση της δόμησης δεν πρέπει με κανένα τρόπο να θεωρηθεί ότι αφορά μόνο αυτές τις 103 περιπτώσεις διότι όλοι οι υγρότοποι - μηδενός εξαιρουμένου - επηρεάζονται με τον έναν ή τον άλλο τρόπο από τη δόμηση. Με άλλα λόγια ακόμη και σε υγρότοπους που δεν έχουν κτίρια πάνω σε καθαρά υγροτοπικά εδάφη, υπάρχουν σε άμεση γειτονία κτίρια, που αλλοιώνουν ανεπανόρθωτα το τοπίο του υγροτόπου.

Το παράνομο κυνήγι είναι δύσκολο να τεκμηριωθεί για προφανείς λόγους. Η υπεραλίευση και η υπεράντληση είναι τις περισσότερες φορές πολύ δύσκολο να τεκμηριωθούν σε ολιγόλεπτες επισκέψεις ή

μέσω ερωτηματολογίων. Η υπερβόσκηση αν και είναι επίσης δύσκολο να τεκμηριωθεί, σε αρκετές περιπτώσεις είναι σαφής, αν και συνήθως αφορά ορισμένα μόνο σημεία του υγροτόπου ή μιας περιοχής.

Οι υπόλοιποι τύποι αλλοιώσεων αφορούν κυρίως προσπάθειες στραγγίσεων, κατασκευή αεροδρομίων και ελικοδρομίων, εγκαταστάσεις ιχθυοτροφείων, διενέργεια στρατιωτικών ασκήσεων, έργα που οδηγούν σε απότομες μεταβολές αλατότητας των νερών, διενέργεια αγώνων μοτοκρός ή οδήγηση οχημάτων για διασκέδαση, κατασκευή και λειτουργία πρόχειρων θερμοκηπίων και απολήψεις αδρανών υλικών.

Πάνω από το 60% των υγροτοπικών εκτάσεων της Ελλάδας καταστράφηκε τον προηγούμενο αιώνα, αλλά οι υγρότοποι που αποξηράνθηκαν στην ηπειρωτική Ελλάδα μετατράπηκαν στη μεγάλη τους πλειονότητα (93,3%) σε καλλιεργήσιμη γη (Τσιούρης και Γεράκης 1991, Γεράκης και Κουτράκης 1996). Αντιθέτως, η κύρια αιτία για την αποξήρανση 25 υγροτόπων (Πίνακας 1) στα νησιά του Αιγαίου από το 1965 ως σήμερα, ήταν η ίδρυση νέων οικισμών και τουριστικών εγκαταστάσεων.

Δεν υπάρχουν στα νησιά του Αιγαίου υγρότοποι που να μην έχουν επηρεαστεί από τον άνθρωπο. Ανάλογα με το πόσο είναι αλλοιωμένος συνολικά από τις ανθρώπινες δραστηριότητες ένας υγρότοπος του αποδόθηκε ένας υποκειμενικώς εκτιμώμενος δείκτης φυσικότητας σε κλίμακα από 1 έως 10 (1 = εντελώς τεχνητός ή εντελώς αλλοιωμένος και ανεπίστρεπτα υποβαθμισμένος υγρότοπος, 10 = «παρθένος» - για τα μεσογειακά δεδομένα - υγρότοπος, που συνήθως σημαίνει ότι οι ανθρώπινες επεμβάσεις είναι εύκολα αναστρέψιμες ή ότι έχουν πλέον ενσωματωθεί πλήρως σε νέες φυσικές ισορροπίες). Επί συνόλου 173 υγροτόπων οι 30 παρουσιάζουν πολύ χαμηλό δείκτη φυσικότητας (1-3), δηλαδή έχουν αλλοιωθεί τόσο πολύ που είναι μάλλον απίθανο να αποκατασταθούν ως οικοσυστήματα. Επιπλέον, 48 υγρότοποι παρουσιάζουν χαμηλό δείκτη φυσικότητας (4-5) και απειλούνται άμεσα από μη αναστρέψιμη υποβάθμιση. Υψηλό δείκτη φυσικότητας (8-10) παρουσιάζουν υγρότοποι που προστατεύονται ή είναι απομονωμένοι ή λόγω μεγέθους διατηρούν σε μεγάλο βαθμό τις φυσικές τους λειτουργίες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΠΟΥ ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΗΚΑΝ Ή ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΡΙΟ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ	ΝΗΣΙ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΗΣ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΗΣ	ΠΗΓΗ
Λ/Θ Ανώνυμη	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	2005-2006	Διάνοιξη δρόμου-επιχωμάτωση	Αυτή η μελέτη
Έλος Κολιού	ΣΚΙΑΘΟΣ	1980-1990	Ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων	Αυτή η μελέτη
Έλος Πλατανιά	ΣΚΙΑΘΟΣ	1980-1990	Ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων	Αυτή η μελέτη
Έλος Έλιος Σκοπέλου	ΣΚΟΠΕΛΟΣ	1965-1987	Ίδρυση χώρων αναψυχής - Ίδρυση νέων οικισμών	Γεράκης και Κουτράκης 1996 και αυτή η μελέτη
Άναξος	ΛΕΣΒΟΣ	Άγνωστο	Άγνωστο	Αυτή η μελέτη
Έλος Κοντάρη	ΧΙΟΣ	1967	Δημιουργία αεροδρομίου	Αυτή η μελέτη
Έλος Παρπάντων	ΧΙΟΣ	2000	Επέκταση βιομηχανικών εγκαταστάσεων	Αυτή η μελέτη
Έλος Κώμης	ΧΙΟΣ	1990-2000	Ίδρυση νέων οικισμών-Ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων	Αυτή η μελέτη
Έλος Γαυρίου	ΑΝΔΡΟΣ	1977-78	Ίδρυση νέων οικισμών	Γεράκης και Κουτράκης 1996
Έλος Αγίου Φωκά	ΤΗΝΟΣ	1990-2000	Επιχωμάτωση-Ίδρυση νέων οικισμών-δημιουργία ελικοδρομίου	Αυτή η μελέτη
Έλος Αγ. Ιωάννη-Αγ. Σώστη-Πόρτο	ΤΗΝΟΣ	1985-1995	Ίδρυση νέων οικισμών - Ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων	Αυτή η μελέτη
Έλος Ροχάρι	ΤΗΝΟΣ	Άγνωστο	Δεν υπάρχει υγρότοπος, ίσως φυσικό μπάζωμα και δόμηση	Αυτή η μελέτη
Εκβολή Φτελιάς	ΜΥΚΟΝΟΣ	1970-80	Ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων	Γεράκης και Κουτράκης 1996
Εκβολή Καλαφάτη	ΜΥΚΟΝΟΣ	1970-80	Ίδρυση χώρων αναψυχής	Γεράκης και Κουτράκης 1996
Έλος Φάρου	ΣΙΦΝΟΣ	Άγνωστο	Άγνωστο	Αυτή η μελέτη
Έλος Δρυού	ΠΑΡΟΣ	Δεκαετία '90	Ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων	Αυτή η μελέτη
Εκβολή Κουλούκι	ΛΕΡΟΣ	1970	Ίδρυση χώρων αναψυχής	Γεράκης και Κουτράκης 1996
Έλος Λακί	ΛΕΡΟΣ	1970	Ίδρυση νέων οικισμών	Γεράκης και Κουτράκης 1996
Έλος Κοκάλι	ΛΕΡΟΣ	Άγνωστο	Άγνωστο	Αυτή η μελέτη
Έλος Βαθύ	ΚΑΛΥΜΝΟΣ	Άγνωστο	Άγνωστο	Αυτή η μελέτη
Έλος Λάμπη	ΚΩΣ	Άγνωστο	Ίδρυση νέων οικισμών	Γεράκης και Κουτράκης 1996
Έλος Ασμάλι	ΚΩΣ	Άγνωστο	Άγνωστο	Αυτή η μελέτη
Εκβολή Αχλάδι	ΣΥΡΟΣ	1977-80	Ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων	Γεράκης και Κουτράκης 1996
Έλος Γαλυσά	ΣΥΡΟΣ	1970-72	Ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων	Γεράκης και Κουτράκης 1996
Έλος Φοίνικα	ΣΥΡΟΣ	1967-70	Ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων	Γεράκης και Κουτράκης 1996

3.2.5 ΑΞΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

Οι υγράτοποι των νησιών προσφέρουν στους νησιώτες πολλές υπηρεσίες. Κάποιες από αυτές είναι φανερές και όλοι τις κατανοούν, άλλες είναι ελάχιστα γνωστές και παρά τη σημαντικότητά τους χρειάζεται ειδική προσπάθεια για να τις αντιληφθεί και να τις εκτιμήσει το ευρύ κοινό, κάποιες άλλες αγνοούνται πλήρως και υποεκτιμώνται σοβαρά ενώ κάποιες θεωρούνται δεδομένες, χωρίς καθόλου να είναι:

- Το νερό από τουλάχιστον 40 υγράτοπους χρησιμοποιείται άμεσα για ύδρευση. Τουλάχιστον 105 υγράτοποι χρησιμοποιούνται για άρδευση. Σε πάνω από 100 εξασκείται βόσκηψη αγροτικών ζώων. Σε τουλάχιστον 80 εξασκείται κυνήγι.
- Οι προσχώσεις που δημιουργήθηκαν από τη δράση του νερού σχημάτισαν στους υγράτοπους τις πολύτιμες επίπεδες εκτάσεις που καλλιεργούνταν εντατικά για αιώνες.
- Οι υγράτοποι είναι οι χώροι όπου για χιλιάδες χρόνια με τη δράση του νερού φτιάχνονται και διατηρούνται οι πανέμορφες και πολύτιμες παραλίες των νησιών μέσω των διαδικασιών διάβρωσης των πετρωμάτων και ανακατανομής των ιζημάτων.
- Οι υγράτοποι είναι οι χώροι όπου τα υπόγεια γλυκά νερά «επικάθηνται» πάνω στον θαλασσινό ορίζοντα και έτσι αποτρέπουν την αλμύριση των παρακείμενων γεωργικών εδαφών τα οποία αλλιώς θα καταστρέφονταν από τη διείσδυση του αλατιού
- Οι υγράτοποι αυξάνουν την ποικιλία, την ομορφιά και τη μωσαϊκότητα των τοπίων και τονίζουν τη γραφικότητά τους στηρίζοντας με τον τρόπο τους τον τουρισμό, τη σύγχρονη βασική οικονομική δραστηριότητα των νησιωτών.
- Σε πολλούς γίνεται ακόμη αλοπηγία και παραγωγή αλατιού είτε με βιομηχανικό ή με παραδοσιακό τρόπο

Οι υγράτοποι των νησιών του Αιγαίου έχουν υπολογίσιμη μακροπρόθεσμη οικονομική σημασία. Η καταστροφή και η μετατροπή τους σε άλλες χρήσεις γης, όπως για παράδειγμα οικόπεδα για χτίσιμο, πράγματι αποφέρει βραχυπρόθεσμα οικονομικό κέρδος σε λίφους ή πολλούς ιδιοκτήτες γης. Αντίθετα, ως σύνολα, οι νησιωτικές κοινωνίες όχι μόνο θα απωλέσουν για πάντα όλες τις παραπάνω φανερές ή αφανείς υπηρεσίες και δυνατότητες που προσφέρουν οι υγράτοποι, αλλά θα πληρώνουν για πολλές γενιές τις μεγάλες ζημιές που απορρέουν από την καταστροφή τους. Πολλές από αυτές τις ζημιές δυστυχώς εμφανίζονται αργότερα ή εκδηλώνονται με τρόπους οι οικονομικές διαστάσεις των οποίων δεν μετρώνται εύκολα. Επιπλέον, οι υγράτοποι του Αιγαίου προσελκύουν ένα ολοένα αυξανόμενο αριθμό επισκεπτών που κυνηγούν, ψαρεύουν, παρατηρούν ή απλώς απολαμβάνουν τη φύση. Μερικά νησιά, όπως για παράδειγμα η Λέσβος, έχουν ήδη γίνει προορισμός σημαντικού αριθμού τουριστών που παρατηρούν πουλιά, κυρίως σε υγράτοπους. Η περιβαλλοντική εκπαίδευση μαθητών και φοιτητών είναι ακόμα δυο δραστηριότητες για τις οποίες προσφέρονται οι υγράτοποι και έχουν αναπτυχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια.

3.3. ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Οι απογραφές είναι διαδικασίες που άπαξ και ξεκινήσουν συνεχίζονται για πολύ καιρό. Η φύση και τα οικοσυστήματα εξελίσσονται αλλά και οι ανθρώπινες πιέσεις και παρεμβάσεις επάνω τους μεταβάλλονται, έτσι και τα απογραφικά δεδομένα πρέπει συνεχώς να προσαρμόζονται στις αλλαγές ώστε να αντικατοπτρίζουν κατά το δυνατόν πιστότερα την πραγματικότητα ανά πάσα στιγμή. Είναι σίγουρο ότι δεν έχουμε καταγράψει τους υγρότοπους των νησιών του Αιγαίου με εξαντλητική πληρότητα. Εκτιμούμε ότι θα εντοπιστούν ακόμη 10-20 υγρότοποι μεγαλύτεροι από ένα στρέμμα. Είναι ακόμη σίγουρο ότι τα συλλεχθέντα στοιχεία είναι σε κάποιο βαθμό ατελή και περιέχουν λάθη. Καλούμε λοιπόν όσους μπορούν να συνεισφέρουν ώστε τα στοιχεία για τους υγρότοπους αυτούς να συμπληρωθούν, διορθωθούν και βελτιωθούν να επικοινωνούν με το WWF Ελλάς αποστέλλοντας τα σχόλια και τις παρατηρήσεις τους είτε ηλεκτρονικά (support@wwf.gr) είτε συμβατικά στην παρακάτω διεύθυνση, αναφέροντας «Για το Πρόγραμμα Υγρότοποι του Αιγαίου»: WWF Ελλάς, Φιλελλήνων 26, 105 58 ΑΘΗΝΑ.

ΜΕΡΟΣ Β΄

> ΔΕΛΤΙΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

Παραθέτουμε παρακάτω τα δελτία απογραφής για κάθε έναν από τους υγρότοπους που έχουμε απογράψει. Για όσους υγρότοπους έχουμε επισκεφτεί και διαθέτουμε πλήρεις σειρές στοιχείων παραθέτουμε πλήρη απογραφικά δελτία, τα οποία όμως, ως σημειωθεί, αποτελούν μόνο μια σύνοψη των διαθέσιμων στη βάση μας δεδομένων, για λόγους χώρου. Για όσους υγρότοπους δεν έχουμε επισκεφτεί και για όσους δε διαθέτουμε πλήρεις σειρές δεδομένων παραθέτουμε έναν άλλο τύπο πολύ συνοπτικού δελτίου. Όλα μαζί τα συνοπτικά αυτά δελτία παρατίθενται αφού τελειώσει η παράθεση των πλήρων δελτίων στο τέλος του κειμένου του αφιερωμένου σε κάθε νησί. Μια τρίτη δε κατηγορία είναι οι υγρότοποι που γνωρίζουμε ότι υπάρχουν και ενδεχομένως τη θέση τους, αλλά δεν διαθέτουμε για αυτούς καμιά άλλη πληροφορία. Αυτοί αναφέρονται με τον κωδικό τους στο Παράρτημα Α και βεβαίως σημειώνονται στο χάρτη των υγροτόπων κάθε νησιού. Έτσι οι αναγνώστες που θα θελήσουν να δουν ένα συνολικό κατάλογο όλων των υγροτόπων σε κάθε νησί πρέπει να ανατρέχουν στο Παράρτημα Α ή στα υπομνήματα των χαρτών κάθε νησιού. Τα δελτία των υγροτόπων που ακολουθούν παρατίθενται ανά νησί αρχίζοντας από τα βορειότερα νησιά και καταλήγοντας στο νότο.

Ρύακας Φονιάς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAT02

- **Νησί:** ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
- **Νομός:** ΕΒΡΟΥ (GR111)
- **Συντεταγμένες:** 40,48893 N, 25,65615 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** 16 km ανατολικά της Καμαριώτισσας.
- **Περιγραφή:** Ρύακας μόνιμης ροής που δεν σχηματίζει διακριτή εκβολή. Σύμφωνα με τη Μαλτέζου (1996), πηγάζει από την κορυφή Λουλούδι (1550 m) του όρους Σάος και είναι το μεγαλύτερο ρυάκι του νησιού. Οικότοποι 92/43: 92C0.
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πρόσβαση με χωματόδρομο. Κοντά σε ασφαλτο. Στην εκβολή του βρίσκεται ο πύργος των Gattelusi του Φονιά.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Alnus glutinosa* (σκλήθρο), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά)
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Τμήμα του ρυάκα υψηλότερα από τα 400 υψόμετρο εντός της SCI GR 1110004 / IBA (GR 007/B)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Οργανωμένος χώρος αναψυχής, περιπάτου και μπάνιου σε βάθρες.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιερχειών.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Μικρής κλίμακας καταπατήσεις καλλιερχεισιμων εδαφών.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 1988, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Μαλτέζου 1996, Gritzalis et al. 2002.

Λιμνοθάλασσα Αγίου Ανδρέα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAT03

- **Νησί:** ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
- **Νομός:** ΕΒΡΟΥ (GR111)
- **Συντεταγμένες:** 40,46941 N, 25,44877 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 115 έως 120
- **Θέση:** 1 km δυτικά της Καμαριώτισσας.
- **Περιγραφή:** Ιδιότυπη, σχετικά βαθιά λιμνοθάλασσα σε ακρωτήριο Αγίου Ανδρέα, λίγα υπόγεια γλυκά νερά εισέρχονται στο νότιο τμήμα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Charadrius dubius* (μάλλον φωλιάζει), *Ardea purpurea*, *Ciconia ciconia*, *Milvus migrans*, *Numenius phaeopus*, *Tringa glareola* (Broggi & Willi 1988).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR 007/B)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άλλες χρήσεις: Μέχρι το 1995 αλιεύονταν από τον τοπικό συνεταιρισμό, μετά εγκαταλείφθηκε.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων, αμμοληπιών.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ανακατατάξεις υλικού κυρίως, επικωματώσεις για κατασκευή δρόμου παραλιακού, βοτσαλοληπίες (αδρανή), εγκαταλειμένο αλιευτικό οίκημα.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1988, Κουτράκης και συν. 2001.

Λιμνοθάλασσα Ανώνυμη

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAT06

- **Νησί:** ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
- **Νομός:** ΕΒΡΟΥ (GR111)
- **Συντεταγμένες:** 40,46935 N, 25,45400 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 1 km δυτικά της Καμαριώτισσας.
- **Περιγραφή:** Ramsar A5 ή A8, E, H. Αποκλεισμένο από βοτσαλώδη ζώνη αλμυρό σώμα νερού, που επικοινωνεί υπόγεια με τη θάλασσα, χωρίς εμφανή επιφανειακή επικοινωνία, περιβάλλον αλλοιωμένο από δρόμο.
- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα).
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Κύκνοι με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Charadrius dubius* (μάλλον φωλιάζει).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR007/B)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερνώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Γίνεται συστηματική προσπάθεια μπαζώματος η οποία μάλλον προωθείται ή επιτρέπεται επισήμως.

Έλος ανώνυμο (Φονιά)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAT08

- **Νησί:** ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
- **Νομός:** ΕΒΡΟΥ (GR111)
- **Συντεταγμένες:** 40,48761 N, 25,65704 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 16 km από Καμαριώτισσα.
- **Περιγραφή:** Μικρό παράκτιο έλος, με υπόγεια τροφοδότηση, μάλλον μέσα στη λεκάνη απορροής του ρύακα Φονιά. (Ramsar A11, K, Tr).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K).
Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Carex* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Mauremys rivulata* μεγάλος πληθυσμός, *Emys orbicularis*
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Ardea purpurea*, *Gallinula chloropus* (Broggi & Willi 1988).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Ύπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 1988, Broggi & Willi 1988.

Ρύακας Κατσαμπάς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAT09

- **Νησί:** ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
- **Νομός:** ΕΒΡΟΥ (GR111)
- **Συντεταγμένες:** 40,49735 N, 25,51209 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** 4 km ανατολικά της Καμαριώτισσας.
- **Περιγραφή:** Ρύακας του οποίου η εκβολή δεν διαφοροποιείται σχεδόν καθόλου από το ρύακα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Κολεόπτερα *Gyrinidae*, Οδοντόγναθα Anisoptera, *Mauremys rivulata*, *Rana ridibunda group*.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Ardeola ralloides*, *Ardea purpurea*, *Himantopus himantopus*, *Burhinus oedicephalus*, *Tringa nebularia*, *Gallinula chloropus* (Broggi & Willi 1988).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ128)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ένα οίκημα σε 70-80 μέτρα απόσταση.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1988.

Ποταμός Βάτος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAT01

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR111011000
- Νησί: ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
- Νομός: ΕΒΡΟΥ (GR111)
- Συντεταγμένες: 40,39379 N, 25,60333 E
- Έκταση (στρέμματα): 2 έως 3
- Θέση: Στο νότιο τμήμα του νησιού.
- Περιγραφή: Δεν τον επισκεφθήκαμε. Περιγραφή από Ζαλίδης & Μαντζαβέλας (1994). Σύμφωνα με τη Μαλτέζου (1996), στον ρύακα αυτό χύνονται τα ρυάκια Μπάρδενας, Καραβιού, Κούσταντα και Καραγιαννάκη. Η εκβολή προσβάσιμη μόνο από τη θάλασσα, δεν φτάνει δρόμος. Το τμήμα του υγροτόπου πάνω από την εκβολή βρίσκεται εντός SCI GR 1110004.
- Τύπος υγροτόπου: Ρυάκας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: Δημόσιο.
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 10

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Μαλτέζου 1996.

Έλος Παλαιόπολης

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAT07

- Νησί: ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
- Νομός: ΕΒΡΟΥ (GR111)
- Συντεταγμένες: 40,50152 N, 25,53276 E
- Έκταση (στρέμματα): 0 έως 1
- Θέση: 5 km ανατολικά της Καμαριώτισσας.
- Περιγραφή: Μικρή κοιλάτητα με καρστικές αναβλύσεις και εισροή ρυάκα. Δενδρώδεις καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση Πυκνή βλάστηση.
- Τύπος υγροτόπου: Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: Δημόσιο.
- Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (K128). Βρίσκεται εντός αρχαιολογικού χώρου, κάτω από Πύργο των Gattelusì, παλιότερα πιο εκτεταμένος και με λιγότερη βλάστηση. Ο περιφερειακός δρόμος Καμαριώτισσα-Κήποι έκοψε τον υγρότοπο στη μέση και τον απέκοψε επιφανειακά από τη θάλασσα.
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

Βρωμόλιμνος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKI01

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 143134000
- **Νησί:** ΣΚΙΑΘΟΣ
- **Νομός:** ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- **Συντεταγμένες:** 39,13480 N, 23,44450 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 30
- **Θέση:** 3 km ανατολικά από τον Τρούλλο Σκιάθου ή 2 km νότια από Κολιό.
- **Περιγραφή:** Σχετικά βαθειά λιμνούλα με απότομα πρανή και με πυκνότερη υγροτοπική βλάστηση σε ζώνη γύρω της. Οικότοποι 92/43: 2110, καλαμιώνες, 6420. Η Οικονομίδου (1969) αναφέρει "περιοδική επικοινωνία με θάλασσα". Την ονομάζει δε Βρωμόλιμνο-Αργυρόλιμνο, το δεύτερο όνομα είναι σήμερα άγνωστο.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.
Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Οικονομίδου 1969, Economίδου 1973, Μαρκοπούλου 1989, Magioris 1992, Matsakis 1992, Παναγιωτοπούλου 1996.

Λιμνοθάλασσα Αγίου Γεωργίου ή Λίμνη Σκιάθου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKI02

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR 143135000
- Νησί: ΣΚΙΑΘΟΣ
- Νομός: ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- Συντεταγμένες: 39,16817 N, 23,50159 E
- Έκταση (στρέμματα): 100 έως 120
- Θέση: 2 km ανατολικά της Σκιάθου.

■ **Περιγραφή:** Στο παρελθόν ενιαίος υγρότοπος υφάλμυρο νερού, αλλά ο δρόμος κι ο διάδρομος του αεροδρομίου έχουν χωρίσει τη λιμνοθάλασσα από το έλος-καλαμώνα. Οικότοποι 92/43: 1110, 1150*, 1310, 1410, 1420, 2110.

Υπαρξη μεγάλων πληθυσμών νεαρών θαλασσινών μαλακίων σημαίνει ενεργή λιμνοθάλασσα.

- **Τύπος υγροτόπου:** Λιμνοθάλασσα (Ramsar J), έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Βαθμός φυσικότητας για Έλος αεροδρομίου=3
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Larus michahellis*, *Cettia cetti*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, δενδρώδεις καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Παλιότερα πρέπει να λειτουργούσε ως ιχθυοτροφείο. Δεν υπάρχει καμιά ένδειξη ότι ακόμη συμβαίνει αλιεία.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Διάδρομος αεροδρομίου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Οικονομίδου 1969, Εconoμίδου 1973, Αδαμαντοπούλου & Ανδρουκάκη 1987, Μαρκοπούλου 1989, Magioris 1992, Matsakis 1992, Παναγιωτοπούλου 1996.

Λίμνη Κουκουναριών

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKI03

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 143136000
- **Νησί:** ΣΚΙΑΘΟΣ
- **Νομός:** ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- **Συντεταγμένες:** 39,14799 N, 23,39941 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 300 έως 320
- **Θέση:** 2 km δυτικά των Κουκουναριών.

■ **Περιγραφή:** Έλος τροφοδοτούμενο από υπόγεια νερά, αναβλύσεις, που σχηματίζουν λίμνη, σε τύπο λιμνοθάλασσας. Με σταθερή επικοινωνία με τη θάλασσα και διαχωρίζεται από αυτήν με αμμώδεις εκτάσεις με δενδρώδη θινική βλάστηση (ώριμες θίνες με *Pinus pinea*). Οικότοποι 92/43: 1150*, 1310, 1410, 1420, 2270, 2260.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Λιμνοθάλασσα (Ramsar J) Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Καλό παράδειγμα πραγματικά προστατευόμενου πλέον υγροτόπου και διαχειριζόμενου, αν και τα προβλήματα ρύπανσης δεν είναι ακόμη εντελώς λυμένα και στο πρόσφατο σχετικά παρελθόν έχει εν μέρει μπαζωθεί και χτιστεί στην περιφέρειά του. Παλιότερα ήταν μαλλον πολύ μεγαλύτερος. Κόσμημα για ευρύτερη περιοχή που ενισχύει την τουριστική αξία της ωραίας παραλίας.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Halocnemum* spp. (αρμύρες), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Streptopelia decaocto*, *Luscinia megarhynchos*, *Emberiza melanocephala*, *Hirundo daurica*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR1430003), Αισθητικό δάσος (Α9), Σύμβαση Βαρκελώνης.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Διαδρομή για βόλτα γύρω από υγρότοπο.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, αλλά ίσως πρόσφατα ελήφθησαν μέτρα για το σταμάτημά τους.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Παλιότερα μπαζώματα ενσωματωμένα πλέον, αλλά ακόμη φανερά.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Οικονομίδου 1969, Εconoμίδου 1973, Μαρκοπούλου 1989, Μαγίορις 1992, Matsakis 1992, Παναγιωτοπούλου 1996.

Ρύακας Κεχριάς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKI05

- **Νησί:** ΣΚΙΑΘΟΣ
- **Νομός:** ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- **Συντεταγμένες:** 39,18313 N, 23,44356 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 1
- **Θέση:** 8 km βορειοδυτικά της Σκιάθου.
- **Περιγραφή:** Μικρός ρύακας που ίσως σταματάει να ρέει κάποιες ξερές χρονιές ή ρέει πολύ λίγο. Οικότοποι 92/43: 92C0.

- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πρόσβαση με χωματόδρομο και στη συνέχεια μονοπάτι. Διάφοροι μικροί ρύακες, Κάστρου, Αχίλλας βρίσκονται σε μικρή απόσταση και όλα χρησιμοποιούνται από Ασημόγλαρους *Larus michahellis* για πλύσιμο, πόση, ξεκούραση. Έχουν αναφερθεί κάβουρες γλυκού νερού (*Potamon potamios fluviatilis*) (Türkey 1987).
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Türkey 1987, Matsakis 1992.

Έλος Πλατανιά

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKI08

- **Νησί:** ΣΚΙΑΘΟΣ
- **Νομός:** ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- **Συντεταγμένες:** 39,13964 N, 23,43730 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 15
- **Θέση:** Στον οικισμό Πλατανιά.
- **Περιγραφή:** Μεσογειακό Εποχιακό Τέλμα που τροφοδοτείται από κατακρημνίσματα αλλά μάλλον και υπόγεια για λίγους μήνες και ίσως έχει και κάποια επίδραση από το χειμέριο κύμα. Οικότοπος προτεραιότητας 92/43: 3170*.
- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού. Έλος υφαλμυρού-αλμυρού νερού (H, Ss, Q, R, G).
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, δενδρώδεις καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Οικονομίδου 1969, Εconomίδου 1973, Παναγιωτοπούλου 1996.

Έλος Μηλιών

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKO01

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 143137000
- **Νησί:** ΣΚΟΠΕΛΟΣ
- **Νομός:** ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- **Συντεταγμένες:** 39,11330 N, 23,65168 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 4
- **Θέση:** 5 km νότια - νοτιοανατολικά από Έλιος.

■ **Περιγραφή:** Τροφοδοτείται από πηγές που εκτονώνονται στη βάση των ασβεστολιθικών βουνών, σε υψόμετρο λίγο πιο πάνω από τη θάλασσα. Οικότοποι 92/43: 2110, 2190, 2260, 3140, 6420.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Επίκειται χτίσιμο ξενοδοχείου, αλλά αντιδρούν τοπικές οικολογικές οργανώσεις. Από καιρού σε καιρό ρίχνουν πετρέλαιο στα νερά για να σκοτώσουν τα κουνούπια. Παρά τα μπαζώματα και τις περιφράξεις, βλάστηση πολύ πυκνή και ο υγρότοπος πολύ όμορφος.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Πράσινος βάτραχος (*Rana ridibunda* group), 2 είδη *Odonata* (Anisoptera).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Χώρος για ετοιμασία ξυλοκάρβουνων στο παρελθόν, λίγο για άρδευση.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Καρβουνοποιείο στο παρελθόν.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Αδαμαντοπούλου & Ανδρουκάκη 1987, Magioris 1992, Matsakis 1992.

Έλος Λούτσας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKO02

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 143138000
- **Νησί:** ΣΚΟΠΕΛΟΣ
- **Νομός:** ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- **Συντεταγμένες:** 39,09785 N, 23,66780 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 5 έως 8
- **Θέση:** 8 km νότια-νοτιοδυτικά της Χώρας Σκοπέλου προς τη Γλώσσα.

- **Περιγραφή:** Σχεδόν λείπει η καθαρά υγρόφιλη βλάστηση, έτσι πιθανά το νερό των βροχών απλώς καθυστερεί εκεί μέχρι να αποχετευθεί μέσα από υπόγειες ρωγμές, δηλαδή τα εδάφη δεν είναι απολύτως υδατοστεγανά. Κατάκλυση μάλλον ολιγοήμερη και όχι κάθε έτος. Οικότοπος 92/43: 3170* (προτεραιότητας).
- **Τύπος υγροτόπου:** Εποχιακό τέλμα (Ramsar Ts) αλλά μη τυπικό. Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Δεν είναι απολύτως σίγουρο ότι ταυτίζεται με εκείνον του ΕΚΒΥ (Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994).
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υγρολιβαδική.
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Περιφράξεις ιδιοκτησιών.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση. Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Περιφράξεις και λίγα σπίτια.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Παναγιωτοπούλου 1996.

Έλος Αγίου Δημητρίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΑΛΟ01

- **Νησί:** ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ
- **Νομός:** ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- **Συντεταγμένες:** 39,21710 N, 23,94268 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 5
- **Θέση:** 3,5 km Βόρεια-Βορειοανατολικά της Στενής Βάλας.
- **Περιγραφή:** Μεσογειακό εποχιακό τέλμα που γεμίζει νερό από τις βροχές και στεγνώνει τον Ιούνιο. (Ramsar Ts παράκτιο).
- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Carex* spp. (Βούρλα).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR1430004), Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Βορείων Σποράδων, Ελεγχόμενη Κυνηγετική Περιοχή / IBA (GR065/A).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Οδήγηση αυτοκινήτων το καλοκαίρι.

Έλος Πλανήτης

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΡΑ01

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR143141000
- Νησί: ΚΥΡΑ ΠΑΝΑΓΙΑ
- Νομός: ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- Συντεταγμένες: 39,34160 N, 24,06214 E
- Έκταση (στρέμματα): 1 έως 2
- Θέση: Στην δυτικό τμήμα του βόρειου όρμου του νησιού.
- Περιγραφή: Δεν το επισκεφθήκαμε. Μόνο από περιγραφές των Ζαλίδη & Μαντζαβέλα (1994). Εποχιακό Μεσογειακό τέλμα. Βρίσκεται σε περιοχή IBA (GR115).
- Τύπος υγροτόπου: Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: ΑΓΝΩΣΤΟ.
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 10

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Έλος Παλιοφάναρο

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΡΕΡ01

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR 143140000
- Νησί: ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ
- Νομός: ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- Συντεταγμένες: 39,23670 N, 23,96932 E
- Έκταση (στρέμματα): 1 έως 2
- Θέση: Στο βόρειο άκρο του νησιού.
- Περιγραφή: Δεν το επισκεφθήκαμε, μόνο από την περιγραφή των Ζαλίδη & Μαντζαβέλα (1994).
- Τύπος υγροτόπου: Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 10

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR1430004), Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Βορείων Σποράδων, SPA (GR1430005)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Ανώνυμη λιμνούλα 1

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: TSO01

- **Νησί:** ΤΣΟΥΓΚΡΙΑΣ
- **Νομός:** ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- **Συντεταγμένες:** 39,12786 N, 23,49746 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 1
- **Θέση:** Στο βορειότερο τμήμα του νησιού.
- **Περιγραφή:** Δεν έχουμε επισκεφτεί το νησί.
- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

Ανώνυμη λιμνούλα 2

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: TSO02

- **Νησί:** ΤΣΟΥΓΚΡΙΑΣ
- **Νομός:** ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- **Συντεταγμένες:** 39,12366 N, 23,49445 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 1
- **Θέση:** Δυτικά-βορειοδυτικά τμήμα του νησιού.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε το νησί. Παρατηρήσαμε τον υγρότοπο περνώντας κοντά με σκάφος.
- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

Ανώνυμη λιμνούλα 3

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: TSO03

- **Νησί:** ΤΣΟΥΓΚΡΙΑΣ
- **Νομός:** ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- **Συντεταγμένες:** 39,11877 N, 23,49459 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 3
- **Θέση:** Ανατολική πλευρά του νησιού.
- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

Ανώνυμο έλος 01

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: PSA01

- **Νησί:** ΨΑΘΟΥΡΑ
- **Νομός:** ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (GR143)
- **Συντεταγμένες:** 39,49770 N, 24,18115 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1
- **Περιγραφή:** Μικρός υγρότοπος πολύ κοντά στον φάρο της Ψαθούρας. Δίπλα υπάρχει ακόμα ένας μικρότερος (0,5 στρμ.).
- **Τύπος υγροτόπου:** Εσωτερικός υγρότοπος. Εποχιακό μεσογειακό τέλμα με γλυκό νερό.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 10
- **Τύπος καθεστώτος προστασίας:** SCI (GR1430004), Εθνικό θαλάσσιο Πάρκο Βορειων Σποράδων, SPA (GR1430005)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Λιμνοθάλασσα Μεγάλο & Μικρό Λιβάρι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB01

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR242268000
- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 39,00361 N, 23,13141 E, 38,98048 N, 23,09413 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 900 έως 1.000
- **Θέση:** 6 km βόρεια της Ιστιαίας.

■ **Περιγραφή:** Το Μεγάλο Λιβάρι είναι αβαθής λιμνοθάλασσα (0,5-1,2 m) η τροφοδοσία της οποίας γίνεται κυρίως από υπόγεια νερά, επιφανειακή απορροή και είσοδο θαλάσσιου νερού κατά την πλημμυρίδα. Η υδάτινη επιφάνεια είναι 500 στρ. σύμφωνα με τον Σφουγγάρη (1996a). Το Μικρό Λιβάρι δεν το επισκεφτήκαμε.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Στην περιοχή υπάρχει αρκετά όμορφη παραλία. Κοντά υπάρχει τμήμα υδροχαρούς δάσους με δρυς, πλατάνους και φτελιές στη θέση Άγιος Νικόλαος στο χωριό Κανατάδικα. Το δάσος έχει κηρυχθεί Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης (Σφουγγάρης 1996a).

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Δενδροβάτραχος (*Hyla arborea*).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SPA (GR420007), SCI (GR2420004), ZOE / IBA (GR109/B). Απαγόρευση κυνηγιού, Υδροχαρές δάσος σε Κανατάδικα (Άγιος Νικόλαος) Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομου κυνηγιού, επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Η λιμνοθάλασσα λειτουργεί ως φυσικό ιχθυοτροφείο με ιχθυοσυλληπτικές εγκαταστάσεις.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Grimmet & Jones 1989, Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας - Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας, Τμήμα Περιβάλλοντος 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Σφουγγάρης 1996α.

Τεχνητή Λίμνη Καρύστου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB02

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,02110 N, 24,39605 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 6 έως 10
- **Θέση:** 2 km δυτικά Καρύστου.
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Πληροφορίες από Βλάμη (2000): Τρεις τεχνητές λιμνούλες, σε απόσταση μεταξύ τους, που προέκυψαν από αργιοληψία εντός προσχωματικής λεκάνης ρέματος Ρηγιάς τη δεκαετία του '70: Ψαθί, Πάνω Σουβάλα, Μεγάλη Σουβάλα. Κάμπος με πολλά στραγγιστικά, υψηλό υδροφόρο ορίζοντα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη σε ορυχεία, λατομεία κλπ (Ramsar 7). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Ελεύθερα επιπέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, εφυδατική (ριζόφυτα).
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλια), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Typha* spp. (ψαθιά), *Salix* spp. (ιτιές).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Lutra lutra*, *Emys orbicularis*, *Hyla arborea*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, στέρνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Plegadis falcinellus*, *Chlidonias leucopterus*, *Tringa glareola*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερώσεων/μπαζωμάτων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζόγκαρης 1985, Matsakis 1992, Δημόπουλος και συν. 1998, Βλάμη 2000, Ανώνυμος 2003.

Έλος Ψαχνών ή Κολοβρέχτης

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB03

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,54368 N, 23,62938 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 150 έως 200
- **Θέση:** 1 km νοτιοανατολικά Ψαχνών.

■ **Περιγραφή:** Εκτεταμένο έλος γλυκού νερού με καλαμώννα τροφοδοτείται από εκφορτίσεις υπόγειων υδροφορέων που ενώνονται με ρύακα και σχηματίζουν ρύακα μόνιμης ροής (Κολοβρέχτης) ο οποίος εκβάλλει στη θάλασσα κοντά σε αλμυρόβαλτο και αλίπεδα.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M), έλος γλυκού νερού (Ramsar K), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana ridibunda* group.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Hirundo rustica*, *Carduelis chloris*, *Anthus pratensis*, *Cettia cetti*, *Gallinago gallinago*, *Charadrius* sp., *Rallus aquaticus*, *Circus aeruginosus*, *Anas querquedula*, *Ardea cinerea*, *Egretta garzetta*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Πινακίδες απαγόρευσης κυνηγίου, ρίψης μπάζων και κατασκήνωσης.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, πυκνή δόμηση, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Ιχθυοτροφείο ιδιωτικό.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά Βιομηχανικά-Βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά Βιομηχανικά-Βιοτεχνικά απόβλητα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ιδιωτικό ιχθυοτροφείο.

Λίμνη Δύστου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB04

■ **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR242279000

■ **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ

■ **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)

■ **Συντεταγμένες:** 38,36431 N, 24,14709 E

■ **Έκταση (στρέμματα):** 4.500 έως 4.750

■ **Θέση:** 7 km νοτιοανατολικά του Αλιβερίου.

■ **Περιγραφή:** Φυσική ρηχή λίμνη σε υψόμετρο 16 m. Έκταση ποικίλλει από 1.500 ως 8.000 στρ. Μόνο από υπέργειες απορροές. Βάθος μικρότερο από 2m, 90% της επιφάνειας καλύπτεται από καλάμια και ψαθιά. Λεκάνη απορροής 18.370 στρμ. (Σφουγγάρης 1996b).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Λίμνη μόνιμη >80 στρ. (Ramsar 0). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πολλά και λεπτομερή στοιχεία αναφέρει ο Σφουγγάρης (1996b).

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Δενδροβάτραχος (*Hyla arborea*), Βίδρα (*Lutra lutra*) (Σφουγγάρης 1996b).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Γριβάδια *Cyprinus carpio*, κουνουπόψαρα *Gambusia affinis*.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Aythya* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SPA (GR2420008) / IBA (GR112/A). Απαγορεύσεις αλιείας και θήρας.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Μη σημειακή ρύπανση από γεωργικές δραστηριότητες.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, υπεράντλησης, υπεραλίευσης, στραγγίσεων, παράνομου κυνηγίου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας, Τμήμα Περιβάλλοντος 1992, Grimmet & Jones 1989, Βαβίζος & Μαρίνου 1984, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Σφουγγάρης 1996b.

Εκβολή Βούδωρου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB05

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR242271000
- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,83375 N, 23,47218 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 30 έως 35
- **Θέση:** 4 km βόρεια του Μαντουδίου (παραλία Κρύας Βρύσης).
- **Περιγραφή:** Ουσιαστικά πρόκειται για τις εκβολές των ποταμών Νηλέα και Κηρέα οι οποίοι έξω από το Μαντουδί Ευβοίας ενώνονται και σχηματίζουν τον ποταμό Βούδωρο που εκβάλλει στην παραλία της Κρύας Βρύσης.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Salix* spp. (τιές), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη)
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αμμοληψία: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, αμμοληψιών.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Διεύθυνση Περιβάλλοντος-Χωροταξίας, Τμήμα Περιβάλλοντος 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Ποταμός Νηλέας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB06

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR242269000
- Νησί: ΕΥΒΟΙΑ
- Νομός: ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- Συντεταγμένες: 38,80106 N, 23,45043 E
- Έκταση (στρέμματα): 0 έως 0
- Θέση: 2,5 km βορειοανατολικά του Μαντουδίου.

■ **Περιγραφή:** Έχει μήκος 25 km και πηγάζει στο όρος Ήρo. Συναντά τον ποταμό Κηρέα ανατολικά της Κηρίνθου σχηματίζοντας μαζί του τον ποταμό Βούδωρο, ο οποίος εκβάλλει στον όρμο Πελέκι στην παραλία της Κρύας Βρύσης.

- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salix* spp. (ιτιές), *Populus* spp. (λεύκες), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Βίδα (*Lutra lutra*).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Δενδρώδεις καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκκερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας, Τμήμα Περιβάλλοντος 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Ποταμός Κηρέας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB07

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR242270000
- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,78718 N, 23,47365 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** Νότια του Μαντουδίου.

■ **Περιγραφή:** Πηγάζει στις νοτιοανατολικές κλιτύες του όρους Κανδήλι, 9 km νότια του Προκοπίου. Έχει μήκος περίπου 15 km και συναντά τον ποταμό Νηλέα ανατολικά της Κηρίνου σχηματίζοντας μαζί του τον ποταμό Βούδωρο, ο οποίος εκβάλλει στον όρμο Πελέκι στην παραλία της Κρύας Βρύσης. Οικότοποι 92/43: 92C0, 92D0.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salix* spp. (ιτιές), *Populus* spp. (λεύκες), *Platanus orientalis* (πλατάνι)
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Βίδα (*Lutra lutra*).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: ΑΓΝΩΣΤΟ

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα. Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Εταιρεία Οικολογίας και Ανάπτυξης και Agenzia per la ricerca la Documentazione e l' Educazione Ambientale 1990, Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας, Τμήμα Περιβάλλοντος 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Έλος Καλάμι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB09

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR242277000
- Νησί: ΕΥΒΟΙΑ
- Νομός: ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- Συντεταγμένες: 38,40553 N, 23,99470 E
- Έκταση (στρέμματα): 5 έως 8
- Θέση: 5 km δυτικά του Αλιβερίου.
- Τύπος υγροτόπου: Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Aythya* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Έλος Αλιβερίου (ΑΓΕΤ)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB10

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR242280000
- Νησί: ΕΥΒΟΙΑ
- Νομός: ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- Συντεταγμένες: 38,39125 N, 24,02536 E
- Έκταση (στρέμματα): 18 έως 20
- Θέση: 4 km ανατολικά του Αλιβερίου.
- Περιγραφή: Παράκτιο έλος γλυκού-υφάλμυρου νερού σε έντονη αλληλεπίδραση με τη θάλασσα, το οποίο τροφοδοτείται από υπόγειες αναβλύσεις και μικρό χείμαρρο.
- Τύπος υγροτόπου: Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βιομηχανίες - βιοτεχνίες, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Η βιομηχανία της ΑΓΕΤ Ηρακλής που συνορεύει με τον υγρότοπο έχει αλλοιώσει την εικόνα και πιθανότατα και την έκταση του.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Εκβολή Παραλίας Αγ. Δημητρίου (Λιμιώνας)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB12

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,14169 N, 24,44899 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 3 km ανατολικά του Αγ. Δημητρίου.
- **Περιγραφή:** Μικρή εκβολή του ρύακα συνεχόμενης ροής που διασχίζει το φαράγγι του Αγ. Δημητρίου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πολύ όμορφη παραλία.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR2420001) / IBA (GR113)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Διάνοξης δρόμων.

Εκβολή Δημοσάρη (Καλλιανού)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB13

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,14014 N, 24,48132 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 1 km ανατολικά της Καλλιανούς.
- **Περιγραφή:** Μικρός ποταμός συνεχούς ροής που διασχίζει το φαράγγι του Δημοσάρη.
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Όμορφη παραλία.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR2420001) / IBA (GR113)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, παράνομου κυνηγίου, επέκτασης καλλιέργειών, εκκερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Έλος & Εκβολή Ποτάμι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB14

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,00777 N, 24,56472 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 8 έως 10
- **Θέση:** 3 km ανατολικά του Πλατανιστού.
- **Περιγραφή:** Ο ποταμός που διασχίζει την κοιλάδα του Πλατανιστού Ευβοίας εκβάλλει στην παραλία Ποτάμι τροφοδοτώντας ταυτόχρονα και δύο μικρά παράκτια έλη υφάλμυρου νερού.

- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Στην περιοχή υπάρχει πολύ όμορφη παραλία.
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλια), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus*.
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Νεροχελώνες.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR2420001) / IBA (GR113)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, επέκτασης καλλιιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, αμμοληψιών.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Έχει γίνει εγκιβωτισμός της κοίτης για αρκετές δεκάδες μέτρα.

Τεχνητή Λίμνη Γεροποτάμου (ορυχεία Τρούπι)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB15

■ Κωδικός ΕΚΒΥ: GR242272000

■ Νησί: ΕΥΒΟΙΑ

■ Νομός: ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)

■ Συντεταγμένες: 38,72251 N, 23,42614 E

■ Έκταση (στρέμματα): 35 έως 40

■ Θέση: 7 km δυτικά του Προκοπίου.

■ Περιγραφή: Τεχνητή λίμνη σε πρώην ορυχεία στην περιοχή Τρούπι, η οποία τροφοδοτείται από τα ατμοσφαιρικά κατακρημνίσματα και συγκρατεί μόνιμα ποσότητες νερού.

■ Τύπος υγροτόπου: Τεχνητή λίμνη σε ορυχεία, λατομεία κλπ (Ramsar 7). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ Ιδιοκτησιακό καθεστώς: ΑΓΝΩΣΤΟ

■ Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Χώροι εξορμητικών δραστηριοτήτων, φυσική δεινδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Ύπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

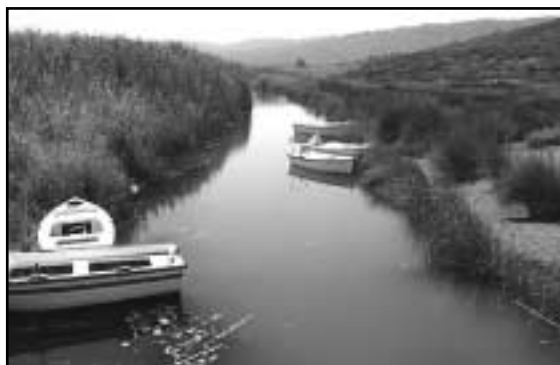
ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Έλος Βάλτος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB16

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,84072 N, 23,46445 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 35 έως 40
- **Θέση:** 4 km βορειοδυτικά του Μαντουδίου.
- **Περιγραφή:** Εκβολές μικρού μήκους ρέματος και έλος καλάμωνα που τροφοδοτούνται από υπόγεια ύδατα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ο υγρότοπος βρίσκεται σε πολύ όμορφη παραλία (παραλία Κρύας Βρύσης).
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά), *Carex* spp. (Βούρλα).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κέφαλοι.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Ποταμός Ξηριάς ή Κάλας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB18

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 39,00838 N, 23,15408 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** 4,5 km βόρεια της Ιστιαίας.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εποχιακός ρύακας/χείμαρρος (Ramsar N). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SPA (GR 2420007), SCI : GR 242268000, η ίδια περιοχή Natura 2000 στην οποία ανήκει και το Μικρό & Μεγάλο Λιβάρι / IBA (GR109).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: ΑΓΝΩΣΤΟ

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Αμμοληψιών.

Εκβολή Δαφνοπόταμου (Κυμάσι)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB19

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,81092 N, 23,51541 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 2 km βόρεια του Μαντουδίου.
- **Περιγραφή:** Εκβολές, στην παραλία Κυμάσι, του μικρού ποταμού Δαφνοπόταμου που πηγάζει πάνω από το χωριό Πηλί.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κέφαλοι.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εντατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομοι κυνηγίου, επέκτασης καλλιεργείων, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Επιπλέον έχει πραγματοποιηθεί εγκιβωτισμός της κοίτης για αρκετά μέτρα ανάντη των εκβολών.

Τεχνητή Λίμνη Παρασκευόρεμα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB20

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,76160 N, 23,48566 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 100 έως 120
- **Θέση:** 4 km νότια του Μαντουδίου.

■ **Περιγραφή:** Υπόγειες πηγές, οι οποίες βρίσκονται σε πρώην εξορυκτικό χώρο μεταλλείων λευκολίθου τροφοδοτούν την τεχνητή αυτή λίμνη που δημιουργήθηκε μετά από το κλείσιμο των μεταλλείων. Το νερό σε κάποια σημεία φτάνει και σε 80 m βάθος.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη σε ορυχεία, λατομεία κλπ (Ramsar 7). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

-Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Τεχνητές Λίμνες Γεροπλατάνου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB21

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,75682 N, 23,48092 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 25 έως 30
- **Θέση:** 5 km νότια του Μαντουδίου.

■ **Περιγραφή:** Δύο μικρές τεχνητές λίμνες οι οποίες σχηματίστηκαν από τις αποθέσεις των υπολειμμάτων επεξεργασίας λευκολίθου από τα παρακείμενα λατομεία. Η μεγαλύτερη εξ αυτών συγκρατεί κάποιες ποσότητες νερού καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη σε ορυχεία, λατομεία κλπ (Ramsar 7). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Platanus orientalis* (πλατάνι).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερώσεων/μπαζωμάτων.

Εκβολή Λίλα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB22

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR242276000
- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,40198 N, 23,64646 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 30 έως 35
- **Θέση:** 2 km νοτιοδυτικά του Βασιλικού.

■ **Περιγραφή:** Πρόκειται για την εκβολή του εποχιακού χειμάρρου Λίλα στην παραλία Μπούρτζι δίπλα στον οικισμό Όασπ. Η εκβολή αυτή βρίσκεται σε άμεση αλληλεπίδραση με τη θάλασσα εμπίπτοντας έτσι περισσότερο στην κατηγορία των διαπαλιρροιακών ιλυωδών, αμμωδών και αλατούχων πεδίων (Ramsar G).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Όμορφη παραλία.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Λαυράκια, κέφαλοι.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, Αραιή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Εκβολή Ανώνυμου χειμάρρου στο Αλιβέρι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB24

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,38722 N, 24,02397 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** Παραλία Αλιβερίου.
- **Περιγραφή:** Μικρή εκβολή χειμάρρου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Τεχνητή Λίμνη Κούρδα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB25

- **Νησί:** ΕΥΒΟΙΑ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,05777 N, 24,35982 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 4 έως 5
- **Θέση:** 7 km βόρεια της Καρύστου.
- **Περιγραφή:** Κοιλότητα που προέκυψε από συλλογή πηλώδους χώματος, στην οποία συγκεντρώνονται νερά από ατμοσφαιρικά κατακρημνίσματα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη σε ορυχεία, λατομεία κλπ (Ramsar 7). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Τεχνητή Λίμνη Ορυχείων Αλιβερίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB08

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR242278000
- Νησί: ΕΥΒΟΙΑ
- Νομός: ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- Συντεταγμένες: 38,41022 N, 24,06312 E
- Έκταση (στρέμματα): 50 έως 50
- Θέση: 10 km βορειοανατολικά του Αλιβερίου.
- Περιγραφή: Λίμνη στα ορυχεία Αλιβερίου.
- Τύπος υγροτόπου: Τεχνητή λίμνη σε ορυχεία, λατομεία κλπ (Ramsar 7). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ Ιδιοκτησιακό καθεστώς: ΑΓΝΩΣΤΟ

■ Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Έλος Προκοπίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: EUB11

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR242278000
- Νησί: ΕΥΒΟΙΑ
- Νομός: ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- Συντεταγμένες: 38,75091 N, 24,52587 E
- Έκταση (στρέμματα): 0 έως 0

■ Περιγραφή: Υπάρχει μόνο η πληροφορία για την ύπαρξη αυτού του έλους, η οποία δίνεται από το CD: "Σημαντικές Περιοχές για την Προστασία της Φύσης".

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003β.

Όρμος Καλαμίτσα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKR01

- **Νησί:** ΣΚΥΡΟΣ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,83615 N, 24,56655 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 700 έως 700
- **Θέση:** Δυτικά-νοτιοδυτικά της Καλαμίτσας.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε το νησί της Σκύρου. Πληροφορηθήκαμε για ύπαρξή του από τον Broggi (2005) ο οποίος αναφέρει και παρουσία ψαροφάρων πουλιών (*Egretta garzetta*, *Ixobrychus minutus*, *Botaurus stellaris*, *Plegadis falcinellus*).

- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 2006.

Όρμος Ασπούς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKR02

- **Νησί:** ΣΚΥΡΟΣ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,86869 N, 24,56378 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0

- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τη Σκύρο. Πληροφορηθήκαμε για ύπαρξή του από Broggi (2005).

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 2006.

Ποταμός Κηφισσός

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKR03

- **Νησί:** ΣΚΥΡΟΣ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,91754 N, 24,55537 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** Ανατολικά της Σκύρου.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε το νησί της Σκύρου. Πληροφορία από Turkey(1987) και Broggi (2005).

- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος. Ο ποταμός βρίσκεται σε Καταφύγιο Άγριας Ζωής (ΚΑΖ313), όχι όμως και η εκβολή. Ο Broggi (2005) αναφέρει την παρουσία *Rana ridibunda*, *Mauremys rivulata*, *Natrix natrix persa*.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Türkey 1987, Broggi 2006.

Παλαμάρι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKR04

- **Νησί:** ΣΚΥΡΟΣ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,95921 N, 24,50836 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 50 έως 60
- **Θέση:** 1 km ανατολικά από το Τραχύ.

■ **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τη Σκύρο. Πληροφορία από Broggi (2005).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 2006.

Όρμος Καρεφλού

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SKR05

- **Νησί:** ΣΚΥΡΟΣ
- **Νομός:** ΕΥΒΟΙΑΣ (GR242)
- **Συντεταγμένες:** 38,94557 N, 24,53340 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 5 έως 7
- **Θέση:** 4 km νοτιοανατολικά από το Τραχύ.

■ **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τη Σκύρο. Πληροφορία από Broggi (2005).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 2006.

Αλυκή (Καλλονής)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES01

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR411324000
- Νησί: ΛΕΣΒΟΣ
- Νομός: ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- Συντεταγμένες: 39,21112 N, 26,25167 E
- Έκταση (στρέμματα): 3.200 έως 3.300
- Θέση: 2,5 km νότια-νοτιοδυτικά από την Αγία Παρασκευή.

■ **Περιγραφή:** Στον υγρότοπο περιλαμβάνονται η βιομηχανική αλυκή, τα υγρά λιβάδια, οι αλμυρόβαλτοι και οι παράκτιες θίνες. Η αλυκή περιβάλλεται από ανάκωμα και στραγγιστική τάφρο μέσω της οποίας τα γλυκά ύδατα παροχετεύονται στη θάλασσα αφού ενώνονται με την εκβολή του ρύακα Μυλοποτάμου. Εισαγωγή θαλασσινού νερού από δυο κανάλια. Οικότοποι 92/43: 1420, 1410, 3260, 2110, 1210 (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Αλυκή (Ramsar 5), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Σημαντικός υγρότοπος λόγω μεγέθους και θέσης, επίκεντρο υγροτόπων Κόλπου Καλλονής, έντονη οριζόντια ετερογένεια, υψηλή ποικιλία πουλιών, πολλά φωλιάζοντα είδη, δέχεται την υψηλότερη κυνηγετική πίεση στο νησί, πολύ μελετημένος.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Πελεκάνοι με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, κορμοράνοι με σποραδική παρουσία, ερωδιοί με τακτική παρουσία σε σημαντικούς πληθυσμούς, αλκυόνες με σποραδική παρουσία, στέρνες με τακτική παρουσία σε σημαντικούς πληθυσμούς.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με τακτική παρουσία σε σημαντικούς πληθυσμούς, φαλαρίδες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, φλαμίνγκο με τακτική παρουσία σε σημαντικούς πληθυσμούς, βαρβάρες με τακτική παρουσία σε σημαντικούς πληθυσμούς, καστανόχηνες με σποραδική παρουσία.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Φωλιάζουν: *Himantopus himantopus*, *Recurvirostra avosetta*, *Tadorna tadorna* (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR 4110004), SPA (GR 4110007) / IBA (GR137/A/A/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, Βιομηχανίες - Βιοτεχνίες, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Παραγωγή αλατιού, παρατήρηση πουλιών.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, παράνομου κυνηγίου, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Βιομηχανικές εγκαταστάσεις, έντονες μεταβολές αλατότητας νερών σε διάφορες περιόδους.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Κιλικίδης και συν. 1992β, Βουλβούλης & Γαβριήλ 1995, Μαρκαντώνη & Τσενεκίδης 1995, Γαληνού 1999, Ρετανίδου 1999, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Παππάς και συν. 2001α, Ανώνυμος 2003β, Δαλάκα & Πετανίδου 2004, Ευαγγελόπουλος και συν. 2005

Έλος Παρακοίλων

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES02

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR 411328000
- Νησί: ΛΕΣΒΟΣ
- Νομός: ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- Συντεταγμένες: 39,17850 N, 26,15122 E

■ Έκταση (στρέμματα): 114 έως 114

■ Θέση: 2 km βόρεια-βορειοδυτικά από τα Παρακοίλα.

■ Περιγραφή: Κοιλότητα επί αργιλικών αποθέσεων (βάθους 10 m), αρχικώς μόνο με θαλασσινό νερό λόγω εμφάνισης θαλάσσιου ορίζοντα. Κατόπιν διοχετεύθηκαν εκεί αρτεσιανά ύδατα από γεωτρήσεις σε Δάσος και Ντουσλά. Οικότοποι 92/43: 1410, 1420, 1510, 92D0. (Μανδουλές & Καρδακάρη 1998, 2000).

■ Τύπος υγροτόπου: Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ Ιδιοκτησιακό καθεστώς: Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο: Εντονότατη οριζόντια ετερογένεια και λίγοι καλαμιώνες γλυκού νερού. Χλωριδική ποικιλότητα. Βασικός τόπος αναπαραγωγής Καλαμοκανά (Μανδουλές & Καρδακάρη 1998, 2000).

■ Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., νεροχελώνες.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Himantopus himantopus* (Φωλιάζει, Μανδουλές & Καρδακάρη 1998, 2000, Brooks 1998).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR 4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137/A/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Πτώση αλατότητας λόγω διοχέτευσης γλυκών υδάτων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Brooks 1995, Ζόγκαρης 1995, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2003Β, Ανώνυμος 2004Β.

Αλυκές Πολυχνίτου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES04

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR4111325000
- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,11339 N, 26,17736 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1.400 έως 1.600
- **Θέση:** 0,5 km βόρεια της Σκάλας Πολυχνίτου.

■ **Περιγραφή:** Βιομηχανική αλυκή, παράκτιο εποχιακά κατακλυζόμενο υφάλμυρο-αλμυρό έλος, περιφερειακά υποβαθμισμένες υγρολιβαδικές εκτάσεις, περιφερειακή τάφρος αποστράγγισης με αλμυρά έλη. Γειτονεύει με χείμαρρο Αλμυροπόταμο ο οποίος τροφοδοτείται από τις θερμές πηγές Λισβορίου (Ramsar Zg). Οικότοποι 92/43: 1410, 1420, 2110, 1210, 1510* (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000). Μόνη η έκταση της Αλυκής είναι περίπου 800 στρέμματα.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Αλυκή (Ramsar 5), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Εξαιρετική ποικιλία πουλιών. Ο χείμαρρος Αλμυροπόταμος εκβάλλει ~ 650m δυτικά των αλυκών, έχει 5,8 km μήκος και μικρότερο πλάτος 5m. Τροφοδοτείται από τις θερμοπηγές Λισβορίου, με υψηλή αλατότητα, δέχεται ανεπεξέργαστα λύματα του Λισβορίου και ελαιοτριβείων.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Halocnemum* spp. (αρμύρες), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, σκουφοβουτηχτάρια με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, στέρνες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, φλαμίνγκο με σποραδική παρουσία.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Φωλιάζουν: *Charadrius alexandrinus*, *Sterna hirundo* (περιστασιακά, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137/A/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Παραγωγή αλατιού, παρατήρηση πουλιών.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, στραγγίσεων, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Βιομηχανικές εγκαταστάσεις και έργα για την παραγωγή αλατιού, απότομες αυξομειώσεις αλατότητας νερών στις λεκάνες αλοπηγίας.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Ζόγκαρης 1995, Brooks 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Korovessis & Lekkas 1999, Ρετανίδου 1999, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2004β, Δαλάκα & Πετανίδου 2004.

Λιμνοθάλασσα Μέσων

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES05

■ **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR411329000

■ **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ

■ **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)

■ **Συντεταγμένες:** 39,18408 N, 26,29742 E

■ **Έκταση (στρέμματα):** 800 έως 1.200

■ **Θέση:** 6 km νοτιοανατολικά της Αγίας Παρασκευής, στη διασταύρωση για Αχλαδερή.

■ **Περιγραφή:** Υγροτοπικό σύμπλεγμα που σχηματίζεται αναμεσα στις εκβολές δυο χειμάρρων (Καλάμι και Κρυονέρι) και από τη δράση της θάλασσας, επί αργιλικών αποθέσεων, υπόλειμμα λιμνοθάλασσας, αποκλεισμένης εσωτερικά από αποθέσεις. Αλίπεδα, αλμυρόβαλτοι, βάλτοι, έλη, το καλοκαίρι πλημμυρισμένο με θαλασσινό νερό. Τροφοδοσία μέχρι και το καλοκαίρι με γλυκά νερά. Οικότοποι 92/43: 1410, 1420, 1210.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Λιμνοθάλασσα (Ramsar J), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χείμαρρος (Ramsar N), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υψηλή αισθητική αξία, αρχαιολογικός χώρος Μέσων, σημαντική κυνηγετική όχληση κυρίως το χειμώνα.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, υγρολιβαδική, αλοφυτική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά).
- Είδη ψαριών: Mugilidae, *Petroleuciscus smyrnaeus*, *Gambusia holbrooki*, *Atherina boyeri*, *Knipowitschia caucasica*, *Salaria fluviatilis*, *Zosterisessor ophiocephalus*.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε σημαντικούς πληθυσμούς, αλκυόνες με σποραδική παρουσία.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, φαλαρίδες με σποραδική παρουσία, φλαμίνγκο με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, βαρβάρες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, καστανόχηνες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Αναπαράγονται: *Tadorna ferruginea*, *Merops apiaster*, *Coracias garrulus*, *Calandrella brachydactyla*, *Oenanthe isabellina*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137/A/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Επισκέψεις σχολείων για αναψυχή. Παρατήρηση πουλιών.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, υπερβόσκησης, παράνομου κυνηγιού, επέκτασης καλλιέργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Διενεργούνται αγώνες μοτοκρός το καλοκαίρι. Καλώδια και στύλοι ΔΕΗ-ΟΤΕ στη μέση του υγροτόπου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Ζόγκαρης 1995, Brooks 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2004α, Stoumboudi et al. 2006.

Έλος Ντίπι Λάρσος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES06

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR411332000
- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,11242 N, 26,45172 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2500 έως 3.000
- **Θέση:** 3 km νοτιοδυτικά του Ιππείου.
- **Περιγραφή:** Παράκτιο, μονίμως κατακλυσμένο έλος αλμυρού - υφάλμυρου νερού και ποταμός συνεχούς ροής.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), ρύακας ποταμός (Ramsar M), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, Ιδιωτικό.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Populus* spp. (λεύκες), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Βίδρα (*Lutra lutra*), *Mauremys rivulata*, *Rana ridibunda*.
- Είδη ψαριών: Χέλι (*Anquilla anquilla*), Κέφαλοι, *Barbus pergamonensis*, *Squalius cii*, *Oxyngoemacheilus theophilii* (πηγές Ευεργέτουλα, ενδημικό Λέσβου).
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Κορμοράνοι με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, αλκυόνες με σποραδική παρουσία, στέρνες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110005), Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους / IBA (GR138/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, Βιομηχανίες - Βιοτεχνίες, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Παρατήρηση πουλιών.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά Βιομηχανικά-Βιοτεχνικά απόβλητα, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά Βιομηχανικά-Βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, στραγγίσεων, παράνομου κυνηγίου, επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 1978, Μπιμπίτσος 1992, Τρούμπης 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Tsunis & Dimitropoulos 1995, Ζόγκαρης 1995, Brooks 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2004α, Stoumboudi et al. 2006.

Έλος Ευρειακής

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES07

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR411333000
- Νησί: ΛΕΣΒΟΣ
- Νομός: ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- Συντεταγμένες: 39,06300 N, 26,46815 E
- Έκταση (στρέμματα): 30 έως 40
- Θέση: 2 km Βόρεια - βορειοδυτικά από το Πέραμα.
- Περιγραφή: Παράκτιο έλος αλμυρού - υφάλμυρου νερού με καλαμιώνα *Phragmites*.
- Τύπος υγροτόπου: Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερδυατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φαλαρίδες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Egretta garzetta*, *Ardea purpurea*, *Circus aeruginosus*, *Phalacrocorax aristotelis*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110005) / IBA (GR138)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομοι κυνηγίου, επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Τρούμπης 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Ανώνυμος 2004α.

Έλος Αλυκούδι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES08

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR411327000
- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,12910 N, 26,20973 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 80 έως 90
- **Θέση:** 1 km ανατολικά-βορειοανατολικά από το Σκαμνιούδι.

■ **Περιγραφή:** Επίπεδη κοιλότητα που χωρίζεται από τη θάλασσα με στενή αμμώδη λωρίδα γης, περιοδικά κατακλυζόμενη από θαλάσσια διείσδυση και μικρές απορροές κατακρημνισμάτων αλλά μάλλον και υπόγεια νερά, ειδικά ο βάλτος με τα *Carex*. Τύποι οικοτόπων 92/43: 1210, 1410, 1420, 2110, 1510*.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Αλυκή (Ramsar 5), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Βρίσκεται αρκετά μακριά από Αλμυροπόταμο και Αλυκή Πολυχνίτου για να θεωρηθούν ότι συγκροτούν ενιαίο σύμπλεγμα.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Πελεκάνοι με σποραδική παρουσία, ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, αλκύνες με σποραδική παρουσία, σκουφοβουτηχτάρια με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, φαλαρίδες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Φωλιάζου: *Charadrius alexandrinus*, *Sterna hirundo* (περιστασιακά), (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR 4110007) / IBA (GR137/A/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Στο παρελθόν συλλογή άλατος.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομου κυνηγίου, επέκτασης καλλιερχειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Μικρής κλίμακας αλλοιώσεις γενικώς.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Κιλικίδης 1992β, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Brooks 1995, Ζόγκαρης 1995, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Heath et al 2000, Ανώνυμος 2004α.

Έλος & εκβολή Βούβαρη

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES09

■ Κωδικός ΕΚΒΥ: GR411326000

■ Νησί: ΛΕΣΒΟΣ

■ Νομός: ΛΕΣΒΟΥ (GR411)

■ Συντεταγμένες: 39,15633 N, 26,28488 E

■ Έκταση (στρέμματα): 120 έως 150

■ Θέση: 6 km βορειοανατολικά από τη Σκάλα Βασιλικών.

■ Περιγραφή: Ο Βούβαρης δημιουργείται από τρία ρέματα: Καβουροπόταμος, Στρογγυλού και Καμαρέλι. Η λεκάνη απορροής του είναι συνολικά 24 km². Η "λιμνοθάλασσα" που σχηματίζεται έχει έκταση 80-90 στρ. Υπάρχει ελεύθερη επικοινωνία με τη θάλασσα λόγω ίδιου υψομέτρου. Υπάρχουν, διάφορες τάφροι λόγω κατασκευής εγκαταλειμμένου πλέον ιχθυοτροφείου. Οικότοποι 92/43: 1130, 1140, 1410, 1510, 1420, 2195 (Μανδουλές & Καρδακάρη 1998, 2000).

■ Τύπος υγροτόπου: Ρύακας-ποταμός (Ramsar M), έλος γλυκού νερού (Ramsar K), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ Ιδιοκτησιακό καθεστώς: Δημόσιο

■ Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο: Υψηλή χλωριδική και οικολογική ποικιλότητα, υψηλή αισθητική αξία, αρχαιολογικό ενδιαφέρον λόγω γειτνίασης με αρχαία Πύρρα.

■ Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., *Mauremys rivulata*.
- Είδη ψαριών: Mugilidae, *Gambusia holbrooki*, *Squalius cii*.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, αλκυόνες με σποραδική παρουσία, στέρνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φαλαρίδες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, βαρβάρες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, καστανόχνης με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137/A/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Παλαιότερα και αλιεία. Στην εκβολή του ποταμού υπάρχει εγκαταλελειμμένη ιχθυοτροφική μονάδα.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, παράνομου κυνηγίου, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Κατασκευή έργων διευθέτησης ροής των υδάτων και λεκανών πάχυνσης του παλαιού ιχθυοτροφείου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Brooks 1995, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2004α, Stoumboudi et al. 2006.

Έλος Αχλαδεράς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES10

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR41133000
- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,15135 N, 26,27220 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 30
- **Θέση:** 1 km από την Αχλαδερά.

■ **Περιγραφή:** Περιλαμβάνει την εκβολή του εποχιακού ρύακα της Αχλαδεράς και μικρά έλη. Διατηρείται νερό όλο το χρόνο λόγω υπόγειων γλυκών νερών και επαφής με υδροφόρο ορίζοντα θάλασσας. Οικότοποι 92/43: 2195, 1410, 1210, 92D0.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χείμαρρος (Ramsar N), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Σημαντική χλωριδική ποικιλότητα και περιλαμβάνει τους μεγαλύτερους υφάλμυρους καλαμιώνες στην περιοχή του Κόλπου Καλλονής, υψηλή αγροτουριστική αξία όπως και αρχαιολογική (Βασιλική Αχλαδεράς).

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA(GR4110007) / IBA (GR137/A/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: ΑΓΝΩΣΤΟ

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Αυξανόμενη κίνηση στους παράκτιους χωματόδρομους και ανεξέλεγκτη εκχέρσωση βλάστησης καλαμιώνων. Είναι ακόμα εμφανή τα ίχνη παλαιότερης πυρκαϊάς στην εκβολή του ρύακα Αχλαδεράς.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΥΠΕΧΩΔΕ, Τμήμα Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού 1992, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2004α.

Εκβολή Μάκαρων

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES11

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,08584 N, 26,07245 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 3,5 km νοτιοδυτικά από την Αποθήκα.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή χειμάρρου. Οικότοποι 92/43: 92D0, 3290, 3260, 3170, 1210 (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Charadrius dubius* (φωλιάζει), *Ciconia nigra* (Τρέφεται συχνά) (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Ανώνυμος 2004α.

Καρδαμάς / Περάντου - Αποθήκα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES12

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,11039 N, 26,10330 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 50 έως 60
- **Θέση:** 1 km ανατολικά από την Αποθήκα.

■ **Περιγραφή:** Ο χείμαρρος Καρδαμάς εκβάλλει στη θάλασσα σχηματίζοντας ευρύ άνοιγμα κοίτης στο οποίο εισέρχεται το χειμώνα και θαλασσινό νερό και αναμιγνύεται με το γλυκό. Το καλοκαίρι στεγνώνει. Οικότοποι 92/43: 1410. Οι Μανδυλάς & Καρδακάρη (1998,2000) αναφέρουν έκταση 138 στρέμματα. Εκτιμήθηκε κατά μέγιστο 70 στρέμματα.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Θαλασσινά (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998,2000)
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με σποραδική παρουσία, στέρνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με σποραδική παρουσία.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Charadrius dubius* (φωλιάζει).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Ανώνυμος 2004α.

Κούκουμος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES13

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,13871 N, 26,12599 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 60 έως 70
- **Θέση:** 3,5 km νότια των Παρακοίλων.
- **Περιγραφή:** Κοιλότητα επί αργιλλοαμμώδους υποστρώματος βάθους 10-15 m (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2005) όπου εισρέουν θαλασσινά χειμέρια νερά, αλλά και ένα μικρό περιοδικό ρέμα. Οικότοποι 92/43: 1210, 1420, 1310, 1410. Το καλοκαίρι, αν υπάρχει νερό, οφείλεται σε διείσδυση θαλασσινού νερού.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Charadrius alexandrinus* (φωλιάζει) (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, επέκτασης καλλιερχειών, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Ανώνυμος 2004α.

Λιμενάκι ή Λιμνοθάλασσα Παρακοίλων

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES14

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,15216 N, 26,13942 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 70 έως 75
- **Θέση:** 2 km νότια των Παρακοίλων.

■ **Περιγραφή:** Μόνιμη κατάκλυσης αλμυρόβαλτος, κυρίως τροφοδοτείται από εισροή θαλασσινού νερού, επί ηφαιστειακών πετρωμάτων, υπόστρωμα αργιλο-ιλυώδες, βάθους 10-15 m (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Λιμνοθάλασσα (Ramsar J), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Στην μελέτη του Ζόγκαρη 1995 ονομάζεται λιμνοθάλασσα Παρακοίλων (Ζόγκαρης 1995).

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γέννη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, στέρνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Charadrius alexandrinus* (Φωλιάζει) (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR 4110007) / IBA (GR137).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Άγνωστης έντασης άντληση των υδάτων που εκβάλλουν στον υγρότοπο.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζόγκαρης 1995, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Ανώνυμος 2004α.

Εκβολή Ταξιάρχη Παρακοίλων

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES15

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,16046 N, 26,15381 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 4
- **Θέση:** 1,5 km νοτιοανατολικά των Παρακοίλων.

■ **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή χειμάρρου όπου η υγροτοπική βλάστηση αναπτύσσεται εκατέρωθεν και κατά μήκος του χειμάρρου. Οικότοποι 92/43: 92C0, 2195, 1210. Τροφοδοτείται και από πηγές που το νερό τους το καλοκαίρι δεν φτάνει στη θάλασσα λόγω άντλησης για άρδευση (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Λεκάνη απορροής 19 km². Γεωθερμικό πεδίο, αναβλύσεις όξινων νερών. Μνημεία νεωτέρων χρόνων, νερόμυλος, λουτρά, γέφυρα, λιθόστρωτο δίκτυο ημιονικών οδών, αιωνόβια δέντρα, μάντρες. Γενικά βρίσκεται σε καλή κατάσταση.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Λαγρόνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Charadrius alexandrinus* (φωλιάζει) (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Ανώνυμος 2004α.

Εκβολή Ποταμιάς (Καραβούλια)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES16

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,19646 N, 26,18160 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 4
- **Θέση:** 4 km βορειοδυτικά των Παρακοίλων.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τον υγρότοπο. Από Μανδυλά & Καρδακάρη (1998, 2000): "Νερό ρέει για 6 μήνες το χρόνο, πυκνό υδρογραφικό δίκτυο, κύριος παραπόταμος Λαγκάδι Παναγιάς, εκβολή με αβαθές έλος εντός της κοίτης, επάνω σε χειμαρρικές αποθέσεις άμμου (βάθους 50 m). Οικότοποι 92/43: 3290, 92D0, 1410, 1210, 2110, 2195".
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χείμαρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Salix* spp. (ιτιές), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Lutra lutra* (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, αλκυόνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, στέρνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, φαλαρίδες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, κύκνοι με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, καστανόχηνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137/A/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: ΑΓΝΩΣΤΟ

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό:

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης, επέκτασης καλλιέργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Κίνηση τροχοφόρων μέσα στην κοίτη.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Heath et al. 2000.

Εκβολή Εννιά Καμάρες ή Έλος Κεραμίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES17

■ **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR411331000

■ **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ

■ **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)

■ **Συντεταγμένες:** 39,20062 N, 26,19263 E

■ **Έκταση (στρέμματα):** 1.100 έως 1.100

■ **Θέση:** 1, 5 km νοτιοδυτικά από το Κεράμι.

■ **Περιγραφή:** Πολύ εκτεταμένο και πολύπλοκο σύστημα με έντονη οριζόντια ετερογένεια. Τα ρέματα Λαχανικού, Κυπριανού, Μύλου και Χριστού ενώνονται στο κύριο (Εννιά Καμάρες) και σχηματίζουν μεγάλη εκβολή, σε βαθιές αργιλικές αποθέσεις (βάθους 50 m), ενώ τριγύρω σχηματίζονται αλίπεδα και αλμυρόβαλτοι λόγω ανοικτής επικοινωνίας με θάλασσα. Οικότοποι 92/43: 1410, 1420 (Μανδουλός & Καρδακάρη 1998, 2000).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υψηλή οριζόντια ετερογένεια, υποβαθμίσεις διάφορες, οχλήσεις, αλλά ακόμη μεγάλη αξία λόγω μεγέθους. Οι υγρότοποι Μετόχι Λειμώνος και Έλος Κεραμίου είναι εκπλαύνσεις των ρεμάτων ανάντη των εκβολών, δηλαδή στην ουσία ο ίδιος υγρότοπος.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Halocnemum* spp. (αρμύρες), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., *Mauremys rivulata*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Πελεκάνοι με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, στέρνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, φαλαρίδες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, κύκνοι με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, καστανόχηνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR 4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137/A/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δρόμοι, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, υπερβόσκησης, στραγγίσεων, παράνομου κυνηγιού, επέκτασης καλλιερχειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Η κοίτη του ποταμού εκχερσώνεται και διευθετείται με μπουλντόζες. Ανεξέλεγκτη εκτός δρόμων κίνηση οχημάτων, θερμοκήπια.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζόγκαρης 1995, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2004α.

Μετόχι Λειμώνος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES18

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 411331000
- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,22329 N, 26,18781 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 100 έως 120
- **Θέση:** 2 km νότια - νοτιοδυτικά από τα Δάφια.

■ **Περιγραφή:** Ο παρών υγρότοπος είναι αναπόσπαστο κομμάτι του ποταμού Εννιά Καμάρες (LES17) αλλά καταχωρίζεται ξεχωριστά διότι έχει διακριτά χαρακτηριστικά μια και αποτελείται από διαπλάτυνση του ποταμού που σχηματίζει "λίμνη" γλυκού νερού σε απόσταση περίπου 2,5 km βόρεια της εκβολής και έχει νερό και το καλοκαίρι οπότε η εκβολή μισοστεγνώνει. Ταυτίζεται με την τοποθεσία "Λίμνη" που αναφέρεται από τους Μανδυλά & Καρδακάρη (1998, 2000) στο κεφάλαιο για τις Εννιά Καμάρες.

■ **Τύπος υγρότοπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Αποτελεί διαπλάτυνση με μορφή λίμνης του ποταμού (Εννιά Καμάρες) στη συμβολή κάποιων ρυάκων που τον συναποτελούν.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- **Μορφές βλάστησης:** Υφυδατική υδρόβια, ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- **Κοινά είδη ή γένη φυτών:** *Myriophyllum* spp. (μυριόφυλλα), *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλα), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Typha* spp. (ψαθιά), *Salix* spp. (ιτιές), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- **Αξιοσημείωτα είδη ζώων:** *Rana* sp., *Mauremys rivulata*.
- **Υπαρξη ψαριών:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Ψαροφάγα είδη πουλιών:** Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- **Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση:** Φαλαρίδες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζόγκαρης 1995, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2004α.

Σκάλα Καλλονής

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES19

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,20486 N, 26,20415 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 70 έως 80
- **Θέση:** Στη Σκάλα Καλλονής.
- **Περιγραφή:** Παράκτια αβαθής ελώδης έκταση επί αργιλικών αποθέσεων, μωσαϊκό βλάστησης και ελεύθερων επιφανειών γλυκού έως υφάλμυρου νερού. Οικότοποι 92/43 : 3260, 1410, 92D0 (Μανδουλός & Καρδακάρη 1998, 2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Απειλείται με ολοσχερή καταστροφή λόγω επικείμενου κτισίματος ξενοδοχειακής μονάδας. Μεγάλη σημασία για οικοτουρισμό ορνιθοπαρατηρητών.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, εφυδατική (ριζόφυτα), αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., *Mauremys* sp.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, στέρνες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, στέρνες με σποραδική παρουσία.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με σποραδική παρουσία, πάπιες *Aythya* με σποραδική παρουσία, φαλαρίδες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, βαρβάρες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, καστανόχηνες με σποραδική παρουσία.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Plegadis falcinellus*, *Himantopus himantopus* (φωλιάζει) (Μανδουλός & Καρδακάρη 1998, 2000).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, Βιομηχανίες - Βιοτεχνίες, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, πυκνή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Ορνιθοπαράτηρησις καθόλη τη διάρκεια του έτους, κυρίως από Άγγλους.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανσις από: Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, στραγγίσεων, παράνομου κυνηγίου, επέκτασις καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησις, διάνοιξις δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Ανώνυμος 2004α.

Εκβολή Τσικνιά

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES20

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,20127 N, 26,21893 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 120 έως 150
- **Θέση:** 0,5 km ανατολικά από την Σκάλα Καλλονής.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή ποταμού Τσικνιά με απευθείας εισροή θαλασσινών νερών κατά την παλίρροια, (Ramsar G). Επί αμμώδους υποστρώματος βάθους περίπου 100 m. Δυο βασικές διακλαδώσεις Τσικνιά, α: Κρόλα + Καβάδι > Καμάρα, β: Θέρμα + Κορτσία + Ρέμα + Ακόνι. Οικότοποι 92/43: 92D0, 1130, 1140, 1410, 2110 (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Μεγαλύτερη λεκάνη απορροής από όλους τους υγροτόπους του Κόλπου Καλλονής. Ερείπια αρχαίας Αρίσβης, Ιερό Κλοπεδής. Η ευθυγράμμιση, η εκβάθυνση κοίτης και η εκχέρωση της παρόχθιας βλάστησης έγινε τη δεκαετία του '60. (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., *Mauremys rivulata*, πιθανώς βίδρα (*Lutra lutra*) (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).
- Είδη ψαριών: *Squalius ci*.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, αλκυόνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, στέρνες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Βαρβάρες με σποραδική παρουσία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, πυκνή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Οрниθοπαράτηρησις.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, υπεράντλησις, στραγγίσεων, παράνομου κυνηγίου, επέκτασις καλλιεργείων, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησις, διάνοιξις δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Pasquali 1988, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Ανώνυμος 2004α, Stoumboudi et al. 2006.

Εκβολή Μυλοποτάμου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES21

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,19790 N, 26,26697 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 50 έως 70
- **Θέση:** 1,5 km νοτιοδυτικά από τη διασταύρωση της Αγίας Παρασκευής.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή χειμάρρου (φτιάχνεται από δυο χειμάρρους: Ήπραγριλιά και Λαγκάδα) και έλος υφάλμυρου νερού τροφοδοτούμενο από υπόγεια ύδατα. Στην εκβολή του ενώνεται και με περιμετρική στραγγιστική τάφρο Αλυκής (LES01). Εκβολή επι ιλυσιαμμόδους υποστρώματος πάχους 20 m. Οικότοποι 92/43: 92D0, 1130, 1140, 1410, 2110, 1210 (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Παλαιοχριστιανική Βασιλική Χαλινάδου Αγίας Παρασκευής.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γέννη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Είδη ψαριών: *Squalius cii*, *Petroleuciscus smyrnaeus*.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Φωλιάζει: *Merops apiaster* (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137/A/A).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Η κοίτη του ποταμού διαμορφώνεται τακτικά με μπουλντόζες. Έχουν γίνει αναχώματα για να μην υπερχειλίζει ο ποταμός.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2004α, Stoumboudi et al. 2006.

Φαρμακιές, Εκβολή Μάκρη και Λούτα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES22

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,13902 N, 26,24737 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 1 km δυτικά του Αγίου Παύλου.

■ **Περιγραφή:** Μωσαϊκό καλλιεργειών και συρρικνούμενων υγροτοπικών εκτάσεων από εκβολές δυο χειμάρρων, Μάκρη και Λούτα. Μάκρης τροφοτεείται από πηγές εντός κοίτης επί μήκους 800 m, που ρέουν όλο το χρόνο με παροχή ~ 200 lt/sec το καλοκαίρι. Οικότοποι 92/43: 92D0, 1410, 1210 (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Στις Φαρμακιές υπήρχαν παλιά δυο έλη έκτασης 350 στρ. το καθένα, που στραγγίστηκαν τη δεκαετία του '60 και αποδόθηκαν στη γεωργία.

■ **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Mauremys rivulata*.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα. Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, υπεράντλησης, επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Το καλοκαίρι μηδενική ροή κατάντη λόγω υπεράντλησης για άρδευση στο σημείο επί της κοίτης του Μάκρη, όπου τη δεκαετία '60 κατασκευάστηκε τσιμέντινο φράγμα εκτροπής για διοχέτευση των νερών των πηγών σε διώρυγα και αρδευτικό δίκτυο με διώρυγες και τσιμενταύλακες.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Ανώνυμος 2004α.

Έλος Νυφίδας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES23

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,08794 N, 26,12134 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 30
- **Θέση:** Στον οικισμό της Νυφίδας.
- **Περιγραφή:** Παράκτιο έλος το οποίο επικοινωνεί με τη θάλασσα μέσω ενός τεχνητού καναλιού (χαντάκι 1m βάθος και 25-35 m μήκος). Εισρέουν γλυκά νερά από βροχές. Σε αργιλικές αποθέσεις βάθους περίπου 10 m. Οικότοποι 92/43: 1410 (Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, 2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Λιμνοθάλασσα (Ramsar J), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Bufo viridis*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Vanellus spinosus*, *Tringa glareola*, φωλιάζει: *Charadrius dubius*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, πυκνή δόμηση, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Κολύμπι στην παραλιακή ζώνη αμέσως δίπλα στον υγρότοπο.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Brooks 1995, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Ανώνυμος 2004α.

Χαραμίδα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES24

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,01609 N, 26,55564 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 80 έως 90
- **Θέση:** 3,5 km Βόρεια των Λουτρών.
- **Περιγραφή:** Εκβολή χειμάρρου και παράκτιο έλος. Τύποι οικοτόπων 92/43: 92D0, 1410, 2195.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N), έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ο υγρότοπος χρησιμοποιείται για δακτυλιώσεις πουλιών
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., νεροχελώνες.
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, αλκυόνες με σποραδική παρουσία, στέρνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φαλαρίδες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110005) / IBA (GR138/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Οрниθοπαράτηρησις, εκπαιδευτικές δακτυλιώσεις.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Κίνηση τροχοφόρων μέσα στον υγρότοπο.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2004α.

Άγιος Θεράπων (Πηγαδάκι)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES25

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,07773 N, 26,44959 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 25
- **Θέση:** 4 km βόρεια - βορειοδυτικά του Περάματος.
- **Περιγραφή:** Παράκτιο έλος με γλυκό-υφάλμυρο νερό.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ο υγρότοπος δέχεται πολύ μεγάλη πίεση από ανθρώπινες δραστηριότητες. Έχει μείνει το 40% της αρχικής έκτασης. Εκτός της φυσικής εξόδου του νερού έχει διανοιχθεί στο νότιο μέρος και ένα αποστραγγιστικό κανάλι.
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Αλκυόνες με σποραδική παρουσία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110005) / IBA(GR138/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Αρκετός σχετικά κόσμος επισκέπτεται το εκκλησάκι του Αγίου Θεράποντα.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων, στραγγίσεων, επέκτασης καλλιερχειών.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2004α.

Ανώνυμο έλος Περάματος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES26

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,03174 N, 26,51019 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 1,5 km νότια - νοτιοανατολικά του Περάματος.
- **Περιγραφή:** Εκβολικό έλος (τύπος Ramsar K, Ts), βλυχάδα, τροφοδοτούμενο με υπόγεια γλυκά νερά αναμιγνυόμενα με τον θαλάσσιο ορίζοντα προκύπτει μωσαϊκό γλυκών και υφάλμυρων νερών, υψηλός υδροφόρος ορίζοντας.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πολύ υποβαθμισμένος και ταχύτητα συρρικνούμενος υγρότοπος. Είναι οικοπεδοποιημένος.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, ελεύθερα επιπλέουσα, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Myriophyllum* spp. (μυριόφυλλα), *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλα), *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Καβούρια του γλυκού νερού, *Rana sp.*
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με σποραδική παρουσία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110005) / IBA (GR138)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, δρόμοι, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, δρόμοι, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργείων, εκχερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Στρατιωτικές εγκαταστάσεις στο 1 km.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2004α.

Εκβολές Χρούσου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES27

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,10501 N, 25,96286 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 80 έως 100
- **Θέση:** 5 km νοτιοδυτικά του Μεσότοπου.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή χειμάρρου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερδυατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Populus* spp. (λεύκες), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με σποραδική παρουσία, αλκυόνες με σποραδική παρουσία.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Recurvirostra avosetta*, *Himantopus himantopus*, *Tringa glareola*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ282) / IBA (GR134)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2004α.

Σκάλα Ερεσού, Ψαροποταμός

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES28

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,13512 N, 25,92290 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 30
- **Θέση:** 1 km βορειοδυτικά της Σκάλας Ερεσού.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή ποταμού.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), ρύακας, ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., Νεροχελώνες.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Μνημείο της Φύσης, Σύμβαση Βαρκελώνης, SCI (GR4110003) / IBA (GR134).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, πυκνή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Pasquali 1988.

Ποταμός Τσιχλιώτας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES29

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,16438 N, 25,86761 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 170 έως 200
- **Θέση:** 6 km νότια του Σιγρίου.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή ποταμού και έλη. Οικότοποι 92/43: 1210, 1410, 2110, 3260, 2195, 92D0, 3290.

- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), ρύακας-ποταμός (Ramsar M), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ένας από τους πιο καλά διατηρημένους υγροτόπους του Αιγαίου, ελάχιστες επεμβάσεις και κυρίως ελάχιστη δόμηση.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Myriophyllum* spp. (μυριόφυλλα), *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλα), *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (Βούρλα), *Typha* spp. (ψαθιά), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Mauremys rivulata*, *Rana ridibunda*.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής K267 (όχι η εκβολή, αλλά πάνω από το δρόμο), Μνημείο της Φύσης, Σύμβαση της Βαρκελώνης, SCI (GR4110003) / IBA (GR134/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, παράνομου κυνηγίου.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Υπάρχει ένα περιφραγμένο οικόπεδο με δύο καινούρια κτίσματα (σπίτι και αποθήκη) ακριβώς δίπλα στην κοίτη και σε απόσταση 1300m από την ακτή.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Heath et al. 2000, Ανώνυμος 2004α.

Φάρος (Λίμενα)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES30

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,22447 N, 25,85522 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 300 έως 400
- **Θέση:** 2 km βορειοδυτικά του Σιγρίου.
- **Περιγραφή:** Ρηχά θαλάσσια νερά (Ramsar A), και διαπαλιρροιακά ιλυώδη, αμμώδη και αλατούχα πεδία (Ramsar G).
- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110003), Σύμβαση της Βαρκελώνης / IBA (GR134)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2004α.

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,23684 N, 25,85919 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 30 έως 50
- **Θέση:** 3 km Βόρεια του Σιγρίου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), ρύακας, ποταμός (Ramsar M), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Plegadis falcinellus*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110003), Σύμβαση της Βαρκελώνης / IBA (GR134)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι-υποβαθμισμένοι θαμνώδες-φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργείων, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Λίγη δόμηση (τουριστικές μονάδες).

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2004α.

Λάψαρνα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES32

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,27651 N, 25,92475 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** Εντός του οικισμού.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110003), Μνημείο της Φύσης, Σύμβαση της Βαρκελώνης/ΙΒΑ (GR134)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργείων, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2004α.

Παλαιόκαστρο

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES33

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,28523 N, 26,00624 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 150 έως 200
- **Θέση:** 7 km βορειοδυτικά του Σκαλοχωρίου.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή ρύακα και μόνιμη λιμνού-λα γλυκού νερού, μόνιμα έλη γλυκού νερού και υπερυδατική βλάστηση (Ramsar Tr αλλά παράκτιο).
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), ρύακας, ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ο ποταμός που εκβάλλει στην περιοχή του Παλαιόκαστρου είναι ο Βούλγαρης
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Populus* spp. (λεύκες), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Είδη ψαριών: *Petroleuciscus smyrnaeus*.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με σποραδική παρουσία.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Καστανόχηνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (ΚΑΖ 260)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιέργειών, εκκερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Έργα διαπλάτυνσης της κοίτης του ποταμού και πιθανή χαλικοληψία.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2004a, Stoumboudi et al 2006.

Τσόνια

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES35

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,36724 N, 26,35485 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 4
- **Θέση:** 0,5 km Βόρεια από τον οικισμό Τσόνια.
- **Περιγραφή:** Παράκτιο έλος γλυκού νερού, βλυχάδα, υφάλμυρο νερό λόγω ανάμιξης με θαλασσινό ορίζοντα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., *Mauremys rivulata*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Αλλοιώσεις λόγω της αυξανόμενης τουριστικής ανάπτυξης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2004α.

Πεδή - Βάλτος Πεδής

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES37

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,27172 N, 26,37582 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 25
- **Θέση:** 0,5 km βόρεια της Πεδής.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή ποταμού και εποχιακές λιμνούλες γλυκού-υφάλμυρου νερού (τύπος Ramsar Ts) με υπόγεια τροφοδότηση.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp., *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., νεροχελώνες.
- Είδη ψαριών: Mugilidae, *Aphanius aff. fasciatus*, *Atherina boyeri*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ257)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2004α, Stoumboudi et al. 2006.

Αλμυροπόταμος (Βατερρά)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES38

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,01498 N, 26,17927 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 100 έως 120
- **Θέση:** 1,5 km δυτικά των Βατερών.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), ρύακας, ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με σποραδική παρουσία, αλκυόνες με σποραδική παρουσία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2004α.

Μικρή Λίμνη Αγιάσου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES40

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,10632 N, 26,26329 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 40 έως 50
- **Θέση:** 3,5 km ανατολικά - βορειοανατολικά των Βασιλικών.

- **Περιγραφή:** Έλος (Ramsar Ts), υψηλός υδροφόρος ορίζοντας, πολύ ιδιαίτερος τύπος υγροτόπου, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και εποχιακό τέλμα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ο υγρότοπος είναι μοναδικός για τη Λέσβο και βρίσκεται σε πολύ κατάσταση διατήρησης. Οι λίγες επεμβάσεις μπορούν εύκολα να αρθούν και να αποκατασταθεί ο υγρότοπος πολύ σύντομα. Η παρουσία της Δασικής Υπηρεσίας που διατηρεί φυτώριο ακριβώς δίπλα στον υγρότοπο του δίνει πλεονέκτημα στην προστασία.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, ελεύθερα επιπλέουσα, υγρολιβαδική, δενδρώδης, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Myriophyllum* spp. (μυριόφυλλα), *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλα), *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Alnus glutinosa* (σκλήθρο), *Salix* spp. (τιές), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR138)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.
Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ
- Βόσκηση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, παράνομου κυνηγίου, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Διεξάγονται αγώνες μοτοκρός στη γύρω περιοχή. Έχει εκχερσωθεί η πολύτιμη ζώνη με λυγαριές περιμετρικά του υγροτόπου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Brooks 1998.

Μεγάλη Λίμνη Αγιάσου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES42

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,10269 N, 26,32680 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1.200 έως 1.300
- **Θέση:** 4 km βορειοδυτικά της Αγιάσου.

■ **Περιγραφή:** Εποχιακές λιμνούλες γλυκού νερού και εποχιακά έλη (Ramsar Ts) θα μπορούσε να είναι και Ramsar 4 (Εποχιακά πλημμυριζόμενες γεωργικές γαίες).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Η "Μεγάλη Λίμνη" ήταν πράγματι λίμνη πριν από τη δεκαετία του '30. Μετά αποξηράνθηκε και μετατράπηκε σε γεωργική γη. Σήμερα κρατά νερό μικρού βάθους τους βροχερούς μήνες και γι'αυτό η καλλιεργητική δραστηριότητα κρατά λίγους μήνες κάθε χρόνο. Αν κλείσει ο αγωγός εξόδου του νερού η λίμνη θα επανέλθει στην πρότερή της μορφή.

■ **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, φαλαρίδες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, βαρβάρες με σποραδική παρουσία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR138)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Ολόκληρη η "λίμνη" είναι περιφραγμένη και καλλιεργείται.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, υπεράντλησης, στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Brooks 1998.

Τεχνητή Λίμνη Μονής Πυθαρίου (Ερεσού)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES45

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,16379 N, 25,95740 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 200 έως 300
- **Θέση:** 3 km ανατολικά της Ερεσού.
- **Περιγραφή:** Φραγμολίμνη με υπερχειλιστή, φράγμα χωμάτινο με αργιλικό πυρήνα, φυσική στεγανότητα (λάβες), στο χείμαρρο Χαλάντρα. Αναφέρεται μέγιστη επιφάνεια 750 στρ. (Ανώνυμος 2003) αλλά η εκτίμησή μας από τις δορυφορικές φωτογραφίες είναι πολύ μικρότερη, ίσως 200 στρ.
- **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη >80 στρ. (Ramsar 6). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana sp.*
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR138)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Διάνοξης δρόμων, αρδευτικών δικτύων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Δεξαμενές Μεσοτόπου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES46

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,15393 N, 25,96264 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 4 έως 5
- **Θέση:** 3 km νοτιοανατολικά της Ερεσού.

■ **Περιγραφή:** Οι λιμνοδεξαμενές είναι τρεις και βρίσκονται δεξιά και αριστερά του δρόμου Μεσότοπος-Ερεσός. Πιθανά πρόκειται για λακκούβες που προέκυψαν από εκκαφές για πηλοληψία για αγγειοπλαστική, οι οποίες πλημμυρίζουν.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη σε ορυχεία, λατομεία κλπ (Ramsar 7). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με σποραδική παρουσία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR138)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, διάνοιξης δρόμων.

Άγιος Γεώργιος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ:: LES49

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,19020 N, 26,48893 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 4
- **Θέση:** 2,5 km βόρεια - βορειοδυτικά της Παραλίας Θερμής.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χείμαρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Η έξοδος του χειμάρρου γίνεται τεχνητά από τσιμεντένιο κανάλι που είναι κατασκευασμένο σε επίπεδα (σκαλοπάτια). Η μορφή του έργου δίνει την εντύπωση ότι η θάλασσα εισρέει στην κοίτη του χειμάρρου μάλλον δύσκολα. Πιθανώς λοιπόν το νερό να είναι γλυκό σχεδόν όλο το έτος.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

- Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά απορρίμματα.
- Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, επέκτασης καλλιεργειών, διάνοιξης δρόμων.

Έλος Περάματος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES52

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,04303 N, 26,50103 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 30 έως 40
- **Θέση:** 0,5 km βορειοδυτικά του Περάματος.
- **Περιγραφή:** Παράκτιο έλος γλυκού νερού, βλυχάδα, υδροφόρος ορίζοντας πολύ ψηλά και ανάμιξη με θαλασσινό ορίζοντα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Αντίθετα με τον κοντινό LES26, ο υγρότοπος αυτός μπορεί σχετικά εύκολα να αποκατασταθεί. Η αποκατάστασή του θα αναβαθμίσει σημαντικά την περιοχή, η οποία -το χειμώνα τουλάχιστον- είναι ένας σκουπιδότοπος.
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες).
- Υπαρξη ψαριών:
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φαλαρίδες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Calidris alpina*, *Actitis hypoleucos*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110005) / IBA (GR138)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, Βιομηχανίες - Βιοτεχνίες, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, Εκτατικές καλλιέργειες, πυκνή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

- Άλλες χρήσεις: Αποτελεί χώρο απόρριψης μπάζων και άχρηστων υλικών. Επίσης τμήμα του έχει διαμορφωθεί σε δημοτικό χώρο στάθμευσης.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2004α.

Τεχνητή Λίμνη Πέτρας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES53

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,34245 N, 26,19160 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 250 έως 350
- **Θέση:** 3 km νοτιοανατολικά της Μήθυμνας.
- **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη >80 στρ. (Ramsar 6). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Υπαρξη πινακίδας απαγόρευσης κυνηγιού / IBA (GR134)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Στην γύρω περιοχή υπάρχει τάση προς οικιστική ανάπτυξη.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, δόμησης.

Εκβολή Βούρκου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES54

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,00994 N, 26,25264 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 4
- **Θέση:** 9 km ανατολικά των Βατερών.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή χειμάρρου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., νεροχελώνες.
- Είδη ψαριών: *Squalis ci*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Παρουσία μεγάλης τουριστικής μονάδας στις παρυφές του λόφου, πλησίον του υγροτόπου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Stoumboudi et al. 2006.

Δρότα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES55

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,00212 N, 26,27707 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 22 έως 30
- **Θέση:** Στον οικισμό της Δρότας.

■ **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή ρύακα χειμαρρικού χαρακτήρα του οποίου η ροή νερού μειώνεται δραστικά το καλοκαίρι, αλλά διατηρείται.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμαρρός (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υγρότοπος με ελάχιστες αλλοιώσεις.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Populus* spp. (λεύκες), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

- Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα.
- Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Παραλία Θερμής

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES56

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,17030 N, 26,50877 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 4 έως 6
- **Θέση:** 2,5 km από τους Πύργους Θερμής.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή χειμάρρου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Myriophyllum* spp. (μυριόφυλλα), *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Πιθανόν να υπάρχει υποτυπώδες αρδευτικό δίκτυο με σωλήνες άντλησης νερού.

Σκάλα Νέων Κυδωνιών

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES57

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,22816 N, 26,45498 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** Στον οικισμό της Σκάλας Νέων Κυδωνιών.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή χειμάρρου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερλώσεων/μπαζωμάτων.

Ρέμα Αγίου Ιωάννη

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES58

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,24991 N, 26,41750 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 15
- **Θέση:** 2,5 km βορειοδυτικά από τα Ξαμπέλια.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή χειμάρρου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ (αλλά πινακίδες απαγόρευσης κυνηγιού).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργείων, εκχερνώσεων/μπαζωμάτων.

Λαγκάδα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES59

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,33920 N, 26,36485 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 4
- **Θέση:** 5 km δυτικά-βορειοδυτικά από το Μανταμάδο.
- **Περιγραφή:** Παράκτια εκβολή χειμάρρου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- **Μορφές βλάστησης:** Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- **Κοινά είδη ή γένη φυτών:** *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (Βούρλα), *Carex* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (τιτές).
- **Υπαρξη ψαριών:** ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ (αλλά πινακίδες απαγόρευσης ρίψης σκουπιδιών και μπάζων).

Τύπος καθεστώτος προστασίας:

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

Βόσκηση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Λιμνοδεξαμενή Σκαλοχωρίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES60

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,26588 N, 26,08406 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 0,7 km ανατολικά από το Σκαλοχώρι.
- **Περιγραφή:** Ιδιωτική φραγμολίμνη που οριοθετείται από φυσικά εμπόδια (βράχους) και από ανάκωμα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana sp.*
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Για πότισμα κτηνοτροφικών ζώων.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Έλος Κοφινά

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES61

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,16437 N, 26,28637 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 2 km νότια από τη διασταύρωση της Αχλαδεράς.
- **Περιγραφή:** Παράκτιο εποχιακό έλος. Τύποι οικοτόπων 92/43: 1410, 1210, 3260.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar Κ). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, υγρολιβαδική, εφυδατική (ριζόφυτα), θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Myriophyllum* spp. (μυριόφυλλα), *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλα), *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Juncus* spp. (βούρλα).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp.
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Καστανόχηνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SPA (GR4110007), SCI (GR4110004) / IBA (GR137/A/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Παρουσία μικρής κτηνοτροφικής μονάδας δίπλα στον υγρότοπο.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Heath et al. 2000.

Λιμνοδεξαμενή Κεραμίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES62

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,21486 N, 26,17095 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 70 έως 80
- **Θέση:** 4 km δυτικά - νοτιοδυτικά της Καλλονής.
- **Περιγραφή:** Εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή με ακάλυπτη μεμβράνη στον χείμαρρο Ποταμιά, Καλλονής (Ανώνυμος 2003α). Μέγιστη επιφάνεια 100 στρ.
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, δενδρώδης.
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Testudo graeca*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ (προστατεύεται ως δημόσια περιουσία).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση, δενδρώδεις καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκηση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003.

Ελάφι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES64

- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,17954 N, 25,85231 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 25
- **Θέση:** 5 km νότια του Σιγρίου.

■ **Περιγραφή:** Μικρός απομονωμένος υγρότοπος η πρόσβαση στον οποίο γίνεται μόνο με τα πόδια. Περιλαμβάνει τις εκφορτίσεις της σχετικά μικρής λεκάνης απορροής εκ των οποίων η μεγαλύτερη είχε διαμορφωθεί σε πηγάδι (διαμέτρος ~3m) για τις ανάγκες παλαιάς (ανεργού πλέον) αγρο-κτηνοτροφικής μονάδας. Τα μικρά ρυάκια που δημιουργούνται συγκλίνουν σε αβαθή κολπίσκο με άμμο.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πριν δεκαετίες ο υγρότοπος είχε εντατική χρήση λόγω του νερού. Σήμερα υπάρχουν ερειπωμένα ένα πετρόχτιστο μαντρί, ένα μικρό οίκημα, ένα αλώνι και διαμορφωμένες πεζούλες. Εκτός από τη βιολογική, η περιοχή έχει μεγάλη αισθητική αξία.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, θαμνώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Μνημείο της Φύσης, Σύμβαση της Βαρκελώνης, SCI (GR4110003) / IBA (GR134/A).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Heath et al. 2000.

Εκβολή Αλμυροποτάμου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LES65

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR4111325000
- **Νησί:** ΛΕΣΒΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,12305 N, 26,18850 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 5
- **Θέση:** 3,5 km Βόρεια-Βορειοδυτικά της Σκάλας Πολυχνίτου.

■ **Περιγραφή:** Ο Αλμυροπόταμος έχει συνολικό μήκος 6 km. Τροφοδοτείται στα ανάντη από τις θερμοπηγές Λισβορίου. Η κοίτη του στα κατάντη έχει πλάτος 5-10m και διαμορφώνεται με μπουλντόζες ανά τακτά χρονικά διαστήματα για πρόληψη πλημμυρικών φαινομένων.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χείμαρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110004), SPA (GR4110007) / IBA (GR137/A/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, Βιομηχανίες - Βιοτεχνίες, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, δρόμοι, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, παράνομου κυνηγιού, επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Ζόγκαρης 1995, Μανδυλάς & Καρδακάρη 1998, Μανδυλάς & Καρδακάρη 2000, Brooks 1998, Heath et al. 2000.

Αλυκή (Λήμνου)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM01

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR411321000
- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,94338 N, 25,37219 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 6.000 έως 6.700
- **Θέση:** 3 km βορειοανατολικά του Κοντοπουλίου.

- **Περιγραφή:** Αλυκή, κάτι σαν λιμνοθάλασσα (δεν είναι όμως τυπική λιμνοθάλασσα) και αλμυρόβαλτος. Εκτεταμένο αλίπεδο με θαλασσινό νερό, μεγάλο τμήμα του οποίου ξηραίνεται την περίοδο του Ιουλίου/Σεπτεμβρίου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Αλυκή (Ramsar 5), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G), Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, με παραχώρηση στις "Ελληνικές Αλυκές ΑΕ" μέχρι το 2040
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Alnus glutinosa* (σκλήθρο), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με σποραδική παρουσία.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Βαρβάρες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, φλαμίνγκο με τακτική παρουσία σε σημαντικούς πληθυσμούς.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Himantopus himantopus*, *Tringa glareola*, *Tringa totanus*. Το 1988 φώλιαζαν εδώ 4 ζευγάρια *Anas platyrhynchos*, 2 ζευγάρια *T. tadorna*, 1 ζευγάρι *C. dubius*, 8 ζευγάρια *C. alexandrinus*, 2 ζευγάρια *R. avosetta*, 7 ζευγάρια *B. oedicnemus* (Hözlinger 1991).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4110001), SPA (GR 4110006) / IBA (GR132/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Αλατοσυλλογή.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομου κυνηγίου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Hölzinger 1991, Κιλικίδης και συν. 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Ζόγκαρης 1995, Petanidou 1999, Koronessis & Lekkas 1999, Enveco 2000.

Χορταρολίμνη ή Χορτατού

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM02

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR411322000
- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,89794 N, 25,33524 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2.300
- **Θέση:** 0,5 - 1 km νότια της Καλλιόπης.
- **Περιγραφή:** Εποχιακώς κατακλυζόμενο έλος γλυκού - υφάλμυρου νερού. Μεσογειακό εποχιακό τέλμα (Ramsar Ts), οικότοπος προτεραιότητας 92/43.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο και ιδιωτικό.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γέννη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φλαμίνγκο, κύκνοι, πάπιες Anas με τακτική παρουσία σε σημαντικούς πληθυσμούς
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Falco naumanni*, *Circus aeruginosus*, *Circus cyaneus*. Το 1988 φώλιαζαν εδώ: 5 ζευγάρια *T.ruficollis*, 2 ζευγάρια *I.minutus*, 1 ζευγάρι *C.ciconia*, 8 ζευγάρια *T.ferruginea*, 15 ζευγάρια *A.querquedula*, 1 ζευγάρι *C.aeruginosus*, 10 ζευγάρια *G.chloropus*, 4 ζευγάρια *F.atra*, 90 ζευγάρια *H.himantopus*, 2 ζευγάρια *B.oedipnemus*, 6 ζευγάρια *T.totanus* (Hölzinger 1991).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SPA (GR4110006), SCI (GR4110001) / IBA (GR132/A), Καταφύγιο Άγριας Ζωής (K203).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Την άνοιξη προσελκύει παρατηρητές πουλιών.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, παράνομου κυνηγίου, επέκτασης καλλιιεργειών, εκχερώσεων/μπαζωμάτων.
Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Γενικώς αλλοιώσεις μικρής κλίμακας. Στρατιωτικές ασκήσεις, κίνηση οχημάτων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Hölzinger 1991, Κιλικίδης κ.ά. 1992, ΥΠΕΧΩΔΕ, Τμήμα Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού 1992β,
Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Ζόγκαρης 1995, Enveco 2000, Παππάς και συν. 2001.

Τεχνητή Λίμνη Κοντιά

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM03

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR411323000
- Νησί: ΛΗΜΝΟΣ
- Νομός: ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- Συντεταγμένες: 39,88572 N, 25,14453 E
- Έκταση (στρέμματα): 200 έως 320
- Θέση: 3 km βόρεια του Κοντιά.

■ **Περιγραφή:** Φραγμολίμνη με υπερχειλιστή. Φράγμα χωμάτινο με αργιλικό πυρήνα, στο χείμαρρο Χανδριά. Φυσική στεγανότητα (ανδεσίτες). Μέγιστη επιφάνεια 320 στρ. (Ανώνυμος 2003).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη >80 στρ. (Ramsar 6). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΔΗΜΟΣΙΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Βαθιά νερά (>6 m), υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γέννη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Populus* spp. (λεύκες), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Alnus glutinosa* (σκλήθρο).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, παράνομου κυνηγίου, διάνοιξης δρόμων, αρδευτικών δικτύων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α, Ανώνυμος 2004α.

Έλος Διαπορίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM04

- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,85312 N, 25,17037 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 600 έως 700

■ **Θέση:** 0,5 km νοτιοδυτικά της Τσιμανδριάς.

■ **Περιγραφή:** Παράκτιο έλος γλυκού νερού. Στο έλος καταλήγουν στραγγιστικά κανάλια από τη γύρω αγροτική περιοχή στην οποία καλλιεργούνται δημητριακά και επίσης μικρός ρύακας εποχιακής ροής. Περιέχει και μικρά τμήματα μεσογειακών εποχιακών τελμάτων (Ramsar Ts), οικότοπο προτεραιότητας 92/43. Πιθανότητα κοινή υπόγεια εκβολή γλυκών νερών με τον διπλανό ρύακα Χανδριά, του οποίου η εκβολή βρίσκεται πολύ κοντά για να είναι ανεξάρτητη.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερδυαδική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Populus* spp. (λεύκες), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φαλαρίδες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, βαρβάρες με σποραδική παρουσία, καστανόχηνες με σποραδική παρουσία.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Chlidonias leucopterus*, *Falco naumanni*, *Ardeola ralloides*, *Tadorna ferruginea*. Το 1988 φώλιαζαν εδώ: 6 ζευγάρια *Tachybaptus ruficollis*, 2 ζευγάρια *Ixobrychus minutus*, 5-7 ζευγάρια *Ardea purpurea*, 1-2 ζευγάρια *Plegadis falcinellus*, 1 ζευγάρι *Ciconia ciconia*, 17 ζευγάρια *Tadorna ferruginea*, 3 ζευγάρια *T. tadorna*, 20 ζευγάρια *Anas platyrhynchos*, 15 ζευγάρια *Anas querquedula*, 2 ζευγάρια *Rallus aquaticus*, 15 ζευγάρια *Gallinula chloropus*, 10 ζευγάρια *Fulica atra*, 29 ζευγάρια *H. Himantopus*, 1 ζευγάρι *R. avosetta*, 2 ζευγάρια *B. oedipnemus*, 3 ζευγάρια *T. totanus* (Hölzinger 1991). Είναι αμφίβολο αν κάποιο από τα πιο μεγαλόσωμα είδη εξακολουθεί να φωλιάζει.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ (αλλά πινακίδες απαγόρευσης κυνηγιού) / IBA (GR132)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, παράνομου κυνηγιού, επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, αρδευτικών δικτύων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Hölzinger 1991.

Ασπρολίμνη

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM05

- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,91694 N, 25,37445 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 500 έως 550
- **Θέση:** 3,5 km ανατολικά της Καλλιόπης.

■ **Περιγραφή:** Κοιλότητα θαλασσινού νερού χωρίς κανάλι επικοινωνίας με τη θάλασσα. Μια μεγάλη και 4 μικρές "λιμνούλες". Οικότοποι 92/43: 1110, 1150*, 1410, 2110, 2120, 2190, 2230, 3140. Πυθμένας χαμηλότερα από τη στάθμη της θάλασσας.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Scirpus* spp. (ψαθιά).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με σποραδική παρουσία, καστανόχνης με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Tadorna ferruginea*, *Circus aeruginosus*, *Circus macrourus*, *Circus cyaneus*, *Recurvirostra avosetta*, *Himantopus himantopus*, *Burhinus oediconemus*, *Charadrius dubius*, *Charadrius alexandrinus*, *Calidris alpina*, *Calidris ferruginea*, *Tringa glareola*. Το 1988 φώλιαζαν εδώ: 11 ζεύγη *T.ferruginea*, 2 ζευγάρια *T.tadorna*, 2 ζευγάρια *H.himantopus*, 2 ζευγάρια *R.avosetta*, 2 ζευγάρια *B.oediconemus*, 5 ζευγάρια *C.alexandrinus* (Hoelzinger 1991).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SPA (GR 4110006), SCI (GR4110001) / IBA (GR132/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δρόμοι, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Χώρος εξάσκησης μελισσοκομίας.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, παράνομου κυνηγίου, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων, στραγγίσεων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Τοπικά ίσως υπάρχει υπερβόσκηση, αλλά σε γενικές γραμμές υγρότοπος σε εξαιρετική κατάσταση, με μικρό βαθμό αλλοιώσεων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Hölzinger 1991.

Κόλπος Μούδρου - Αεροδρόμιο

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM07

- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,91082 N, 25,24769 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 200 έως 230
- **Θέση:** 1,5 km δυτικά της Λύχνας, νοτιοανατολικά του Αεροδρομίου.

■ **Περιγραφή:** Σύστημα πλημμυρογενών εκτάσεων και αλίπεδων και εκβολές πολλών χειμάρρων. Μεσογειακό εποχιακό τέλμα (Ramsar Ts), αλμυρόβαλτοι, αλίπεδα, στραγγιστικά κανάλια. Οικότοποι 92/43: 1310, 1410, 1420, 3170*.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Μέσο υψόμετρο εδάφους υγροτόπου πολύ χαμηλό, κοντά σε θαλασσινό ορίζοντα, εδάφη εν πολλοίς αλμυρισμένα.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp. (Βατράχια), *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Halocnemum* spp. (αρμύρες), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με σποραδική παρουσία.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Falco vespertinus*, *Falco naumanni*, *Plegadis falcinellus*, *Tringa totanus*, *Tringa glareola*, *Recurvirostra avosetta*, *Himantopus himantopus*, *Anas querquedula*, *Ardea purpurea*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ200) / IBA (GR132)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βιομηχανίες - βιοτεχνίες, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, αεροδρόμιο.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, υπερβόσκησης, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων, στραγγίσεων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Στραγγιστικά κανάλια.

Εκβολή ανώνυμου χειμάρρου (Κότσινας)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM08

- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,93693 N, 25,28835 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 50 έως 100
- **Θέση:** Δυτικά του οικισμού Κότσινα.
- **Περιγραφή:** Εκβολή εποχιακού χειμάρρου. Οικότοποι 92/43: 1410, 2110, 3140, 3290.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Ammophila arenaria*, *Pancratium maritimum*.
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκκερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Εκβολή Παραλίας Τηγάνι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM09

- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,96376 N, 25,34762 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 4 έως 6
- **Θέση:** 2 km δυτικά του Αγ. Αλεξάνδρου.
- **Περιγραφή:** Εποχιακός χείμαρρος με εκβολή και εμφάνιση υπόγειων γλυκών νερών. Οικότοποι 92/43: 1410, 2110, 2120, 3290.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Ammophila arenaria*, *Vitex agnus-castus* (λυγαριά), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με σποραδική παρουσία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων. Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Αραιή και διάσπαρτη δόμηση.

ΜΕΤΟΧΙ ΦΑΚΟΥ

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM10

- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,84048 N, 25,16116 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 110 έως 130
- **Θέση:** 3 km νότια από τα Τσιμάνδρια.

■ **Περιγραφή:** Μεσογειακό εποχιακό τέλμα (Ramsar Ts), ίσως και Ramsar H ή ακόμη και Ramsar G. Μπορεί και να δέχεται άμεσα θαλασσινό χειμérico κύμα το χειμώνα εκτός των νερών της βροχής. Οικότοποι 92/43: 1110, 1140, 3170*.

(Φωτ. Γ. Τσουγκράκης)

- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR132)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: ΑΓΝΩΣΤΟ

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

Έλος ακρωτηρίου Ασπρόκαβος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM11

- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,83924 N, 25,08003 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 15
- **Θέση:** 1,6 km νότια από το θάναος.

■ **Περιγραφή:** Παράκτιο έλος γλυκού- υφάλμυρου νερού σε αρκετή απόσταση από τη θάλασσα, σε ασβεστολιθικό υπόστρωμα. Ramsar Tr, μόνιμη λιμνούλα γλυκού νερού και μόνιμο έλος γλυκού νερού, σίγουρα υπόγεια τροφοδοσία με γλυκά νερά (βλυχάδα). Οικότοποι 92/43: 1410, 2110, 3140,6420.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υψηλή αισθητική αξία, αλλά δυστυχώς διάσπαρτη δόμηση και δρόμοι την έχουν υποβαθμίσει σοβαρά.

■ **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Myriophyllum* spp. (μυριόφυλλα), *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλα), *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Βαρβάρες με σποραδική παρουσία, καστανόχηνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Falco naumanni*, *Buteo buteo*, *Tadorna ferruginea*, *Himantopus himantopus*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμόδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργείων, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Εκβολή Χανδριά

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM12

- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,85321 N, 25,16133 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 4 έως 6
- **Θέση:** 1,4 km νότια - νοτιοανατολικά του Κοντιά.

■ **Περιγραφή:** Εποχιακός χείμαρρος με εκβολή πολύ κοντά στο Έλος Διαπορίου. Με τον χείμαρρο ενώνεται ανάντη και η υπερχειλίση από τη φραγμολίμνη Κοντιά η οποία βασικά τροφοδοτείται από το κεντρικό ρέμα του χείμαρρου Χανδριά.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλια), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Salix* spp. (τιτές), *Ammophila arenaria*, *Juncus* sp.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ208) / IBA (GR132)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Παρουσία τουριστικών μονάδων στη γύρω περιοχή.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Τεχνικό έργο (γέφυρα) και τσιμέντινη κοίτη του χείμαρρου στην εκβολή.

Εκβολή Ζεματά

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM13

- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,84943 N, 25,12068 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 4 έως 6
- **Θέση:** 2,8 km ανατολικά από το Θάνος (Νεβγάλη).
- **Περιγραφή:** Εποχιακός ρύακας με εκβολή.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), ρύακας, ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Myriophyllum* spp. (μυριόφυλλα), *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλια), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Alnus glutinosa* (σκλήθρο), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Falco naumanni*, *Buteo buteo*, *Nycticorax nycticorax*, *Ardeola ralloides*, *Ardea purpurea*, *Miliaria calandra*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ208)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομοι κυνηγίου, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Πιθανώς να έχει γίνει επέκταση των καλλιεργειών. Στην περίμετρο του υγροτόπου υπάρχουν μια αποθήκη ασφάλτου και κεραμοποιεία.

Λιμνοδεξαμενή Θάνους

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LEM14

- **Νησί:** ΛΗΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΛΕΣΒΟΥ (GR411)
- **Συντεταγμένες:** 39,85695 N, 25,11380 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 30
- **Θέση:** 3 km ανατολικά από το θάνος.
- **Περιγραφή:** Δεν την επισκεφτήκαμε, αναγνωρίστηκε από δορυφορική φωτογραφία και από ΥπΓε (Ανώνυμος 2003α). Τροφοδοτείται από μια υδροληψία στο χείμαρρο θάνους ο οποίος είναι κλάδος του ρέματος Ζεματά (LEM13). Εξωποτάμια με ακάλυπτη μεμβράνη (Ανώνυμος 2003α).
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (K208) / IBA (GR132)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α

Έλος Λήννος ή Βάλτος Μαρμάρου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH101

■ **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 41339000

■ **Νησί:** ΧΙΟΣ

■ **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)

■ **Συντεταγμένες:** 38,53795 N, 26,11637 E

■ **Έκταση (στρέμματα):** 130 έως 150

■ **Θέση:** Εντός του οικισμού Μάρμαρα.

■ **Περιγραφή:** Βλυχάδα, δηλαδή παράκτια εκφόρτιση υδροφορέα λίγο πάνω από θαλάσσιο υδροφόρο ορίζοντα. Μεγάλος καλαμώνας. Διατρέχεται από στενούς δρόμους και υπάρχουν διάφορα κτίρια εδώ κι εκεί, χωράφια και στραγγιστικά κανάλια και τσιμέντινοι αγωγοί παροχέτευσης υδάτων στη θάλασσα. Οικότοποι 92/43: 1110, 3140, 6420, καλαμώνες.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ήταν μικρές λιμνούλες που είχαν δημιουργηθεί λόγω εκκαφών για απόληψη πηλού για αγγειοπλαστική. Τη δεκαετία '60 το αυλάκι που τη συνέδεε με τη θάλασσα έκλεισε. Αργότερα έγιναν τα αποστραγγιστικά που βλέπουμε σήμερα αλλά έμειναν στη μέση (Σπινθάκης κ.α. 1993).

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, εφυδατική (ριζόφυτα).
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Mauremys rivulata*, *Elaphe longissima*, *Hyla arborea* (Taylor 2003).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR 4130001)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, πυκνή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργείων, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Σπινθάκης και συν. 1993, Taylor 2003.

Γιβάρι Λαγκάδας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH102

- **Νησί:** ΧΙΟΣ
- **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)
- **Συντεταγμένες:** 38,48558 N, 26,12133 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 2 km Βόρεια της Λαγκάδας Χίου.

■ **Περιγραφή:** Ρηχός θαλάσσιος κόλπος (Ramsar A). Δυο πηγές γλυκού νερού που βγαίνουν πολύ κοντά η μια στην άλλη μέσα στη θάλασσα σε έναν πολύ ρηχό και κλειστό κόλπο. Το περισσότερο γλυκό νερό αντλείται πλέον με αντλιοστάσιο, άρα μόνο υπογείως φτάνει κάποιο γλυκό νερό στη θάλασσα. Οικότοποι 92/43: 1110, 1120, 1160.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Η μοναδική περιοχή που υπάρχουν *Phragmites australis* που βγαίνουν μέσα στη θάλασσα, πράγμα που σημαίνει ότι τα νερά εκεί είναι υφάλμυρα προς γλυκά. Πριν από χρόνια ο υγρότοπος λειτουργούσε ως διβάρι. Υπάρχουν υπολλείμματα πασσάλων μέσα στο νερό.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Natrix natrix* (Taylor 2003)
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4130001)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκταση καλλιέργειών, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ένα ιχθυοτροφείο έχει ποντισμένους κλωβούς 200-300 μέτρα μακριά από τον μυχό, υπάρχει και ένα αντλιοστάσιο με το οποίο αντλείται το νερό για τη Λαγκάδα.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Γκαίτλιχ 1990, Σπινθάκης και συν. 1993, Taylor 2003.

Έλος Κώμης

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH105

■ **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 413334000

■ **Νησί:** ΧΙΟΣ

■ **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)

■ **Συντεταγμένες:** 38,19948 N, 26,04048 E

■ **Έκταση (στρέμματα):** 30 έως 40

■ **Θέση:** Μέσα και δίπλα στον οικισμό Κώμη.

■ **Περιγραφή:** Χείμαρρος με *Arundo donax* και πικροδάφνες *Nerium oleander* σχηματίζει ασήμαντη εκβολή με ελεύθερη επιφάνεια νερού. Προσχωματικό πεδίο κατειλημμένο από κτίρια και χωράφια. Υπό εξαφάνιση. Οικότοποι 92/43: 3290.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Όλος ο παραθεριστικός οικισμός έχει χτιστεί πάνω στον υγρότοπο. Στην ουσία δεν υπάρχει πλέον ενιαίος υγρότοπος.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, φυσική δεινρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομου κυνηγιού, επέκτασης καλλιέργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Λαθροθηρία.

Λιμνοδεξαμενή Βικίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH107

- **Νησί:** ΧΙΟΣ
- **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)
- **Συντεταγμένες:** 38,58062 N, 26,02064 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 15 έως 25
- **Θέση:** 3 km βόρεια του Βικίου.
- **Περιγραφή:** Εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή με μεμβράνη.
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR 4130001) / IBA (GR141)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

Έλος Φανών ή Κάτω Φανών

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH108

- **Νησί:** ΧΙΟΣ
- **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)
- **Συντεταγμένες:** 38,20445 N, 25,92539 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 25 έως 30
- **Θέση:** 6,5 km δυτικά - νοτιοδυτικά από το Πυργί.

■ **Περιγραφή:** Ρύακας εποχιακός με εκβολή και υψηλό υδροφόρο ορίζοντα που κρατάει υγροτοπική βλάστηση. Στεγνώνει εντελώς το καλοκαίρι. Σε διάφορα σημεία μικρά αλίπεδα με αλοφυτική βλάστηση. Οικότοποι 92/43: 1110, 1120, 1160, 1310, 2110, 1410.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Εν μέρει καταπατημένος από κατασκηνωτές, καλλιέργειες, δρόμους. Τυπική βλυχάδα, αλλά χωρίς σήμερα να αξιοποιείται το νερό. Ύπαρξη πηγαδιού πολύ κοντά στη θάλασσα. Ίσως ο καλύτερος υγρότοπος του νησιού. Πολύ κοντά βρίσκονται τα ερείπια του ιερού του Φαναίου Απόλλωνα.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Danaus chrysippus*, *Charaxes jasius* (*Lepidoptera*), *Stenopogon* sp. (*Juncaeus*) (*Diptera*), *Palpares libelluloides* (*Neur.*), *Haematopota graeca* (*Dipt.*), *Nemoptera sinuata* (*Neur.*), *Ascalaphus rhomboides* (*Ascal.*), *Lestes macrostigma* (*Odonata*), *Conops flavicauda* (*Diptera*, *Conopidae*), *Myrmeleon* sp. (*Neu.*), *Bufo viridis*, *Typhlops vermicularis* (Taylor 2003).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Tringa glareola*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Ελεύθερη κατασκήνωση.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Καλλιέργειες αμπελιών, μαστιχόδεντρων, ημιμόνιμα τροχόσπιτα, ημιμόνιμες παράγκες.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

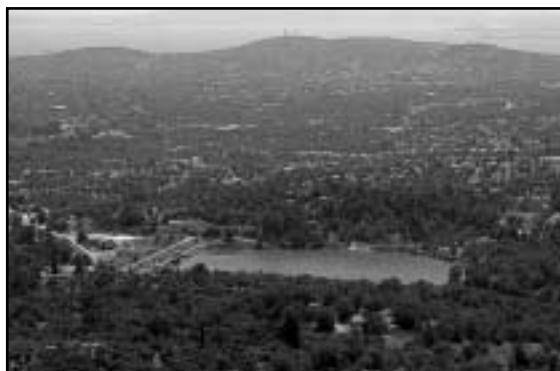
Taylor 2003.

Τεχνητή Λίμνη Ζυφιά

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH109

- **Νησί:** ΧΙΟΣ
- **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)
- **Συντεταγμένες:** 38,32128 N, 26,08089 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 50 έως 60
- **Θέση:** 2 km νοτιοδυτικά του Ζυφιά.
- **Περιγραφή:** Φράγμα, χωμάτινο ομογενές, χωρίς μεμβράνη, σε πηλώδη αδιαπέραστα εδάφη, στον χείμαρρο Ζυφιά με μέγιστη επιφάνεια 65 στρ. (Ανώνυμος 2003α).
- **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη >80 στρ (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, εφυδατική (ριζόφυτα).
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Myriophyllum* spp. (μιριόφυλλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., *Hydrometridae*, *Odonata* (Anisoptera).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Larus michahellis*, *Tringa glareola*. Θα μπορούσε να φωλιάζει *Gallinula chloropus*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Δενδρώδεις καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Με υπόγειο σύστημα άρδευσης.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Λιμνοδεξαμενή Αγίου Γεωργίου Συκούση

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH110

- **Νησί:** ΧΙΟΣ
- **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)
- **Συντεταγμένες:** 38,32663 N, 26,03898 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 29
- **Θέση:** 3 km από τον Άγιο Γεώργιο Συκούση.

■ **Περιγραφή:** Εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή με ακάλυπτη μεμβράνη, συλλέγει νερό από 2 υδροληψίες στα ρέματα Άγιος Βίκτωρ και Κακόραχη. Μάλλον και για ύδρευση, υπάρχει και σταθμός χλωρίωσης σε κάτι σαν μικρό διύλιστήριο. Μέγιστη επιφάνεια 29 στρ. (Ανώνυμος 2003α).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΔΗΜΟΣΙΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Τεχνητή Λίμνη Αρμολίων

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH12

- **Νησί:** ΧΙΟΣ
- **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)
- **Συντεταγμένες:** 38,25124 N, 26,03205 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 4
- **Θέση:** Νότια από τα Αρμόλια, στα όρια του οικισμού.
- **Περιγραφή:** Τεχνητή λίμνη σε αδιαπέρατα πηλώδη εδάφη, σε εποχιακό ρύακα, με κυκλικό ανάχωμα και τσιμεντοστρωμένο σημείο εισόδου. Οικότοποι 92/43: 92D0.
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Βαθαίνει απότομα, χωμάτινα αναχώματα, πηλώδες έδαφος, χωρίς μεμβράνη.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γέννη φυτών: *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Ascalaphus rhomboides* (*Ascalaphidae*) (Taylor 2003).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Larus michahellis*. Φωλιάζει *Gallinula chloropus*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Περιφραγμένο με συρματοπλέγμα. Φυσική βλάστηση αποτελεί προστασία.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Μποστανικά, πατάτες, καρπούζια.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Ύπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας:

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Taylor 2003.

Εκβολή Καμπιών

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH113

- **Νησί:** ΧΙΟΣ
- **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)
- **Συντεταγμένες:** 38,58411 N, 25,93668 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 5 km βόρεια των Καμπιών.
- **Περιγραφή:** Μικρή εκβολή ρύακα με ροή που μειώνεται πολύ αλλά δεν στεγνώνει. Βαθεία κοιλάδα. Οικότοποι 92/43: 3290, 2110, 92C0.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χείμαρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, βλάστηση αμμωδών ακτών, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Cacile maritima*, *Medicago marina*, *Crithmum maritimum*.
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Οδοντόγναθα: *Cordulegaster insignis*, *Onychogomphus forcipatus*, *Caliaeschna microstigma*, *Calopteryx virgo*, *Orthetrum brunneum*, *O. anceps* (Taylor 2003).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κάτι σαν κωβιός (*Blennius* sp.).
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Luscinia megarhynchos*, *Hirundo daurica*, *Hirundo rustica*, *Larus michahellis*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4130001) / IBA (GR141)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση, δενδρώδεις καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΝΑΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Δυο εκκλησίες πολύ κοντά στην εκβολή.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Taylor 2003.

Έλος Λιθίου ή Παπόρι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH14

- **Νησί:** ΧΙΟΣ
- **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)
- **Συντεταγμένες:** 38,33738 N, 25,99026 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 90 έως 100
- **Θέση:** 2 km βόρεια του Λιθίου (Επίγειο Λιθίου).

■ **Περιγραφή:** Βάλτος με τροφοδότηση από κατακρημνίσματα καθώς και υπόγεια. Μάλλον η υπερβολική άντληση ανάντη έχει ως αποτέλεσμα να μη φτάνει γλυκό νερό από τις αρχές της άνοιξης στον υγρότοπο και τα εδάφη έχουν αρχίσει να αλμυρίζουν έντονα, λόγω εισροής του θαλασσινού νερού, με σοβαρές αλλαγές στη βλάστηση του υγροτόπου. Ξεραίνεται τελείως το καλοκαίρι. Οικότοποι 92/43: 1410, 6420.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Αλμύριση εδαφών. Σε λίγα χρόνια θα έχει κτιστεί πλήρως. Το 1/5 συνολικής υγροτοπικής βλάστησης είναι καλάμια *Phragmites*, το υπόλοιπο είναι *Scirpus*.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1= τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Charaxes jasius* (*Lepidoptera*), *Bufo viridis* (Taylor 2003).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Αλάτωση εδαφών.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Αλμύριση εδαφών.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Pasquali 1988, Taylor 2003.

Έλος Δελφινίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CHI21

- **Νησί:** ΧΙΟΣ
- **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)
- **Συντεταγμένες:** 38,48884 N, 26,12479 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 6
- **Θέση:** 1,5 km βόρεια της Λαγκάδας, δίπλα στο Γιβάρι.
- **Περιγραφή:** Προφανώς πρόκειται για βλυχάδα, όπως και το γειτονικό Γιβάρι CHI02. Δεν επιτρέπεται η πρόσβαση λόγω του ότι ο υγρότοπος είναι μέσα σε στρατόπεδο και είναι εποχιακός με βλάστηση υγρολιβαδική, αλλά υπάρχει και τμήμα που δεν φαινόταν και μπορεί να είχε και άλλη υπερυδατική βλάστηση. Ένα τμήμα του, μάλλον μπορεί να χαρακτηριστεί Μεσογειακό Εποχιακό Τέλμα. Οικότοποι 92/43: 1410, 3170*.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Στον κατάλογο του ΕΚΒΥ δεν περιεχόταν. Πρόκειται όμως για διαφορετικό από το Γιβάρι υγρότοπο. Οι δυο υγρότοποι γειτονεύουν μεν, αφορούν δε διαφορετικές λεκάνες απορροής. Είναι αμφίβολη η παρουσία βίδρας σήμερα.

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Lutra lutra* (Γκαίτλιχ 1990).
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φλαμίνγκο με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4130001)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: ΑΓΝΩΣΤΟ

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Υπαρξη στρατοπέδου ειδικών δυνάμεων πλησίον, επάνω σχεδόν στον υγρότοπο.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Γκαίτλιχ 1990, Σπινθάκης και συν. 1993.

Έλος Κοντάρι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH103

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 413337000
- **Νησί:** ΧΙΟΣ
- **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)
- **Συντεταγμένες:** 38,33895 N, 26,13711 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 5 έως 10
- **Θέση:** 2 km νότια της Χίου.
- **Περιγραφή:** Δεν το επισκεφτήκαμε από κοντά και επισταμένα. Δεν υπάρχει πλέον νερό και δεν υπάρχει πλέον υγρότοπος, έχει καταληφθεί από το αεροδρόμιο και μόνο δώθε κείθε υπάρχουν εκτάσεις με καλαμιώνες γλυκού νερού. Μάλλον ήταν Ramsar Tr, σχεδόν παράκτιο. Ετροφοδοτείτο από δύο χειμάρρους Παρθένη και Κοκκαλά (Σπινθάκης κ.α. 1993)
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ήταν ο γνωστότερος και σημαντικότερος υγρότοπος του νησιού ως τη δημιουργία του αεροδρομίου το 1967. Οι προσπάθειες στράγγισής του είχαν όμως αρχίσει από τους Γενοβέζους από τον 15ο αιώνα (Σπινθάκης κ.α. 1993).
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

Έλος Παρπάντων (αποξηραμένο)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: CH120

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR413339000
- **Νησί:** ΧΙΟΣ
- **Νομός:** ΧΙΟΥ (GR413)
- **Συντεταγμένες:** 38,54043 N, 26,12536 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 4
- **Θέση:** 2 km ανατολικά των Μάρμαρων.
- **Περιγραφή:** Μικρό παράκτιο έλος με ελεύθερη επιφάνεια νερού και υδρόβια βλάστηση. Αναφερόταν από τους Ζαλίδη & Μαντζαβέλα (1994) ως ένας υγρότοπος κάτω από τον ίδιο κωδικό ως Λήμνος-Παρπάντα, ενώ επρόκειτο για δυο εντελώς διακριτούς υγροτόπους. Το έλος Παρπάντων δεν υπάρχει πια. Μπαζώθηκε και χτίστηκε από την ΝΗΡΕΥΣ ΑΕ Ιχθυοκαλλιέργειες, η οποία και κατέχει το χώρο.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υπήρχε "αποικία Βαλτοχελώνας" κατά τους Σπινθάκη κ.α. 1993. Βρίσκεται σε περιοχή SCI (GR 4130001).

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Σπινθάκης και συν. 1993.

Ποταμός Χάλαρης

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΙΚΑ01

- **Νησί:** ΙΚΑΡΙΑ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,61947 N, 26,05771 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 7 έως 8
- **Θέση:** 2 km βόρεια του Αρμενιστή.
- **Περιγραφή:** Μικρός ποταμός (περίπου 4-5 km) που διασχίζει το Φαράγγι του Χάλαρη και εκβάλλει στον κόλπο του Να σχηματίζοντας μικρή εκβολή (0,5-1 στρ.).
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Η περιβαλλοντική οργάνωση Αρχιπέλαγος Αιγαίου, υλοποιεί έρευνα ενώ παράλληλα συνεργάζεται με την τοπική κοινωνία για τη θεσμοθέτηση καθεστώτος προστασίας.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Alnus glutinosa* (σκληθρο), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Γραμμωτή νεροχελώνα (*Mauremys rivulata*), Νερόφιδο (*Natrix* sp), φρύνος (*Bufo viridis*), καβούρι γλυκού νερού (*Potamon* sp), Λιβελούλα (*Orthetrum brunneum*), *Rana* sp.
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Χέλι (*Anquilla anquilla*), Κέφαλοι.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4120004), SPA (GR4120005), Καταφύγιο Άγριας Ζωής / IBA (GR143)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, υπερβόσκησης, υπεράντλησης, παράνομου κυνηγίου, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων, αρδευτικών δικτύων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 2001.

Υγρότοπος Κάμπου (Εκβολή Βουτσιδέ)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΙΚΑ02

- **Νησί:** ΙΚΑΡΙΑ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,62882 N, 26,16039 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 6 έως 8
- **Θέση:** 0,5 km Βόρεια του Κάμπου.
- **Περιγραφή:** Ρύακας (ποταμός Βουτσιδέ) που εκβάλλει στην παραλία του Κάμπου σχηματίζοντας μικρή εκβολή.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γέννη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Mauremys rivulata*, *Rana* sp.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κέφαλοι, χέλια.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπεράντλησης, παράνομου κυνηγιού, επέκτασης καλλιεργειών, δόμησης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 2001.

Υγρότοπος Μεσακτής (Εκβολή Μύρσωνα)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΙΚΑ03

- **Νησί:** ΙΚΑΡΙΑ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,62813 N, 26,09792 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 15
- **Θέση:** 0,5 km δυτικά του Γυαλισκαρίου.
- **Περιγραφή:** Ο ρύακας Μύρσωνας εκβάλλει στην παραλία της Μεσακτής (Γυαλισκάρι) σχηματίζοντας παράκτιο έλος. Ο ίδιος ρύακας τροφοδοτεί και την ΤΛ Βάθες (ΙΚΑ05).
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Ποταμοχελώνες, Βατράχια, *Lutra lutra*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κέφαλοι, χέλι (*Anquilla anquilla*).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ (ήταν Καταφύγιο Άγριας Ζωής αλλά καταργήθηκε το 2003).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, παραλίες, αμμόδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομου κυνηγιού, δόμησης.

Έλος Λειβάδι (Εκβολή Χάρακα)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΙΚΑ04

- **Νησί:** ΙΚΑΡΙΑ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,62841 N, 26,08930 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 6 έως 8
- **Θέση:** 1 km ανατολικά του Αρμενιστή.
- **Περιγραφή:** Ο ρύακας Χάρακας εκβάλλει στην παραλία Λειβάδι (Αρμενιστή) σχηματίζοντας εκβολικό έλος με καλαμιώνα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Bufo viridis*, *Rana* sp., *Mauremys rivulata rivulata*.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: *Anquilla anquilla*.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ (ήταν Καταφύγιο Άγριας Ζωής αλλά καταργήθηκε το 2003).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Το πρώην κάμπινγκ συνορεύει με τον υγρότοπο αλλοιώνοντας πλέον μόνο την αισθητική εικόνα. Παρατηρήθηκε κοπή καλαμιών για επέκταση της δόμησης από την πάνω πλευρά του δρόμου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 1994, Broggi 2001.

Τεχνητή Λίμνη Βάθες (Μουντέ)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΙΚΑ05

- **Νησί:** ΙΚΑΡΙΑ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,59623 N, 26,09987 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 12
- **Θέση:** 1,5 km νοτιοδυτικά των Καστανιών (Ράχες).
- **Περιγραφή:** Μικρή τεχνητή λίμνη που σχηματίζεται από δυο φράγματα σε χείμαρρο.
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Typha* spp. (ψαθιά), *Salix* spp. (ιτιές), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Alnus glutinosa* (σκλήθρο), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Χρυσόψαρα.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Τεχνητή Λίμνη Πέζι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΙΚΑ06

- **Νησί:** ΙΚΑΡΙΑ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,56712 N, 26,05745 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 80 έως 100
- **Θέση:** 5 km νοτιοδυτικά του Προφήτη Ηλία.
- **Περιγραφή:** Φραγμολίμνη που τροφοδοτείται από δύο μικρούς χειμάρρους.
- **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη >80 στρ. (Ramsar 6). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Alnus glutinosa* (σκλήθρο).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Bufo viridis*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4120004), SPA (GR4120005)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 2001.

Αλυκή Ψιλής Άμμου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAM01

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR412340000
- **Νησί:** ΣΑΜΟΣ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,70333 N, 27,00932 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 130 έως 150
- **Θέση:** 2 km δυτικά του οικισμού Ψιλής Άμμου.
- **Περιγραφή:** Αβαθής λιμνοθάλασσα η οποία καταλαμβάνει και τις παλιές αλυκές των οποίων η λειτουργία σταμάτησε στις αρχές της δεκαετίας 1970 (βλέπε και Petanidou 1999).
- **Τύπος υγροτόπου:** Αλυκή (Ramsar 5), Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υγρολιβαδική, υπερυδατική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φλαμίνγκο με τακτική παρουσία σε σημαντικούς πληθυσμούς, καστανόχηνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Γλάροι (*Larus ridibundus*).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4120001), SPA (GR4120007), Καταφύγιο Άγιας Ζωής / IBA (GR146)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομου κυνηγίου, δόμησης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Δημάκη και συν. 1996, Petanidou 1999, Μπούσμπουρας 2000, Παππάς και συν. 2001β.

Έλος Μεσοκάμπου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAM02

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR412341000
- **Νησί:** ΣΑΜΟΣ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,70620 N, 26,98425 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 140 έως 160
- **Θέση:** 2 km ανατολικά από το Μεσοκάμπο.

■ **Περιγραφή:** Έλος μόνιμης κατάκλισης που στραγγίζεται μερικώς από δύο κανάλια και συνορεύει με την παραλία του Μεσοκάμπου. Πιθανότατα παλιότερα όλος ο Μεσοκάμπος ήταν περιοχή υδροτοπική, σήμερα μόνο η περιοχή με τα περισσότερα αναβλύζοντα νερά έχει μείνει και ο τεράστιος καλαμιώνας. Φυσικά Βλυχάδα, με πολύ νερό μάλιστα. Στον κάμπο καταλήγουν αρκετοί χείμαρροι.

- **Τύπος υδροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar Κ). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Πελεκάνοι με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φλαμίνγκο με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, αραιή δόμηση, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγρότοπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ
- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, παράνομου κυνηγιού, επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Το έλος έχει μερικώς στραγγιστεί και κατακερματιστεί.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Δημάκη και συν. 1996.

Έλος Γλυφάδας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAM03

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR412342000
- **Νησί:** ΣΑΜΟΣ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,67517 N, 26,88973 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 650 έως 700
- **Θέση:** Μεταξύ των οικισμών Ηραίο και Πυθαγόρειο.
- **Περιγραφή:** Παράκτιο μονίμως κατακλυσμένο έλος γλυκού-υφάλμυρου νερού.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, υγρολιβαδική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Απαγορεύσεις κυνηγιού.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, παράνομου κυνηγιού, επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ένα μεγάλο μέρος του υγροτόπου έχει εκκερωθεί για την κατασκευή του αεροδρομίου. Στραγγιστικά κανάλια και στρατιωτικές κατασκευές βρίσκονται διάσπαρτες στην περιοχή μέσα στον καλαμώνα.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Δημάκη και συν. 1996.

Ανώνυμες Λίμνες Αεροδρομίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAM04

- **Νησί:** ΣΑΜΟΣ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,68767 N, 26,92309 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 30 έως 40
- **Θέση:** 3 km ανατολικά του Πυθαγόρειου.
- **Περιγραφή:** Τρεις μικρές αβαθείς φυσικές λίμνες δίπλα στο αεροδρόμιο της Σάμου, που σχηματίζονται από εκφόρτιση υπόγειων υδροφορέων σχηματίζοντας μικρή εκβολή με ανεμπόδιση επικοινωνία με τη θάλασσα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, υγρολιβαδική, υπερυδατική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κέφαλοι στις εκβολές προς τη θάλασσα.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Απαγορεύσεις κυνηγιού.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκησις: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Πίστα αεροδρομίου.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Διάνοιξης δρόμων, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Πίστα αεροδρομίου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Δημάκη και συν. 1996.

Λιμνοδεξαμενή Μυτιληνιών (Ρόγγια)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAM05

- **Νησί:** ΣΑΜΟΣ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,73758 N, 26,89491 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 30
- **Θέση:** 5 km Βόρεια από Μυτιληνιούς (περιοχή Ρόγγια).
- **Περιγραφή:** Λιμνοδεξαμενή εξωποτάμια με καλυμμένη μεμβράνη από μια υδροληψία στο χείμαρρο Γιάννου Ρέμα, χωρητικότητας περίπου 150.000 m³ (Ανώνυμος 2003α).
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κουνουπόψαρα.
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Gallinula chloropus*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Απαγόρευση κυνηγιού.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομου κυνηγιού.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Λιμνοδεξαμενή Μαραθοκάμπου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SAM06

- **Νησί:** ΣΑΜΟΣ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,71676 N, 26,70885 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 30 έως 40
- **Θέση:** 5 km νοτιοανατολικά του Μαραθόκαμπου.
- **Περιγραφή:** Λιμνοδεξαμενή με μεμβράνη χωρητικότητας 170-200.000 m³ για αρδευτικούς σκοπούς (Διακογιάννης προσ. επικ.) ή 342.000 σύμφωνα με ΥΠΓε (Ανώνυμος 2003α). Από δυο υδροληψίες στα ρέματα Καμάρες και Μέγα Ρέμα, μέγιστη επιφάνεια 40 στρ. (Ανώνυμος 2003α).
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση, δενδρώδεις καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Ποταμός Κυπαρίσσι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΙΚΑ07

- **Νησί:** ΙΚΑΡΙΑ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,62664 N, 26,20680 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** Στο Κυπαρίσσι.
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Στοιχεία από «Αρχιπέλαγος Αιγαίου». Χείμαρρος συνολικού μήκους μεγαλύτερου από 3 km, που εκβάλλει σε μικρή παραλία.
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υδροφιλή βλάστηση με *Juncus spp.* (βούρλα), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά). Υπάρχουν νεροχελώνες και χέλια.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.

Εκβολή Κεραμέ

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΙΚΑ08

- **Νησί:** ΙΚΑΡΙΑ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,62412 N, 26,18671 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** 1 km ανατολικά από Κεραμέ.
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Στοιχεία από «Αρχιπέλαγος Αιγαίου». Χείμαρρος συνολικού μήκους μεγαλύτερου από 2 km, που εκβάλλει σε μικρή παραλία.
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υδροφιλή βλάστηση με *Juncus spp.* (βούρλα), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά). Υπάρχουν νεροχελώνες και χέλια.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.

Ποταμός Άρης

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΙΚΑ09

- **Νησί:** ΙΚΑΡΙΑ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,63390 N, 26,22331 E
- **Θέση:** Ανατολικά του Καραβόσταμου.
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Στοιχεία από «Αρχιπέλαγος Αιγαίου». Χείμαρρος συνολικού μήκους περίπου 3 km, ο οποίος εκβάλλει σε μικρή παραλία.
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υδρόφιλη βλάστηση με *Juncus* spp. (βούρλα), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά). Υπάρχουν νεροχελώνες και χέλια
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό

Λιμνοδεξαμενή Αγίου Κηρύκου (Χριστός)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΙΚΑ11

- **Νησί:** ΙΚΑΡΙΑ
- **Νομός:** ΣΑΜΟΥ (GR412)
- **Συντεταγμένες:** 37,61096 N, 26,27403 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 16
- **Θέση:** 1,5 km ανατολικά του Άγιου Κήρυκου.
- **Περιγραφή:** Εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή με ακάλυπτη μεμβράνη, από δυο υδροληψίες στα ρέματα της πλαγιάς Χριστού, με μέγιστη επιφάνεια 17,6 στρ. (Ανώνυμος 2003).
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003.

Έλος Βιτάλι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND01

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR422343000
- **Νησί:** ΑΝΔΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,93439 N, 24,82328 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 15
- **Θέση:** 2 km ανατολικά από το Βιτάλι.
- **Περιγραφή:** Μικρό έλος το οποίο τροφοδοτείται από ρύακα μόνιμης ροής.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Όμορφη παραλία.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, εφυδατική (ριζόφυτα), βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (Βούρλα), *Carex* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana ridibunda*.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4220001) / IBA (GR147)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Σωλήνες άντλησης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Broggi 1996.

Έλος Άχλα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND02

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR422345000
- Νησί: ΑΝΔΡΟΣ
- Νομός: ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- Συντεταγμένες: 37,89006 N, 24,94967 E
- Έκταση (στρέμματα): 30 έως 40
- Θέση: 6 km ανατολικά από το χωριό Βουρκωτή.
- Περιγραφή: Χείμαρρος ο οποίος καταλήγει στον ομώνυμο όρμο σχηματίζοντας ένα παράκτιο έλος που εποχικά συνδέεται με τη θάλασσα.
- Τύπος υγροτόπου: Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: Δημόσιο, ιδιωτικό.
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, εφυδατική (ριζόφυτα), βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (βούρλα), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Mauremys rivulata*, τρανόσαυρα (*Lacerta trilineata*).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: κέφαλοι (*Mugil* sp.).
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Χαραδριόμορφα (*Tringa* sp.).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, παράνομου κυνηγίου.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Περιφράξεις.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Αλεξούλη-Λειβαδίτη & Λειβαδίτης 2004.

(Λίμνη) Ατένν

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND03

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR422345000
- **Νησί:** ΑΝΔΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,90702 N, 24,83690 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 40 έως 50
- **Θέση:** 1 km ανατολικά από Ατένν.

■ **Περιγραφή:** Πρόκειται για ρέμα το οποίο εκβάλλει στην ομώνυμη παραλία σχηματίζοντας μικρή εκβολή γλυκού νερού.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Αρκετά υποβαθμισμένος υγρότοπος με κύρια πηγή ρύπανσης και αλλοίωσης της εικόνας του τα στερεά απορρίμματα που βρίσκονται διάσπαρτα σε μεγάλες ποσότητες.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλια), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Mauremys rivulata*, *Rana ridibunda*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Tringa* sp.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4220001) / IBA (GR147)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, υπεράντλησης, στραγγίσεων, παράνομου κυνηγίου, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Broggi 1996, Αλεξούλη-Λειβαδίτη & Λειβαδίτης 2004, Αλεξούλη-Λειβαδίτη 2004.

Ποταμός Πιθάρα (Πηγές Σάριζα)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND04

- **Νησί:** ΑΝΔΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,84597 N, 24,90940 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** 2 km ανατολικά της Αποικίας.
- **Περιγραφή:** Ποταμάκι που κατά διαστήματα σχηματίζει κοιλότιπες (λούτσες) (μεχρι 60m²) με μέσο βάθος 40 cm.

- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M), πηγές (Ramsar Y). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Καταλήγει ανεμπόδιστα προς τη θάλασσα (εκβολή Γιάλια), σπάει σε μικρότερα ρέματα και αποδυναμώνεται λόγω αντλήσεων για αρδευτικούς σκοπούς και υδρευτικούς σκοπούς.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Salix* spp. (ιτιές), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Alnus glutinosa* (σκλήθρο), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, εντατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Σωλήνες για άρδευση, ύδρευση.

Ρέμα Αλαδινού

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND05

- **Νησί:** ΑΝΔΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,80722 N, 24,89829 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** 5 km νοτιοδυτικά της Χώρας.
- **Περιγραφή:** Ρέμα που σχηματίζει δυο λούτσες με δύο μικρά φράγματα αντιστάθμισης, εκ των οποίων η μία έχει στην άκρη της καλαμιώνα με *Typha*.
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M).
Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ύπαρξη πέτρινου τοξοτού γεφυριού.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Typha* spp. (ψαθιά), *Salix* spp. (ιτιές), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Alnus glutinosa* (σκλήθρο), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Mauremys rivulata*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Χέλια

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 1996.

Εκβολή Παραπόρτι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND06

- **Νησί:** ΑΝΔΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,83439 N, 24,93952 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 5 έως 7
- **Θέση:** Στα όρια της Χώρας, νοτιοανατολικά.
- **Περιγραφή:** Ρύακας Αλαδινού που εκβάλλει στην παραλία Παραπόρτι.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Potamogeton* spp. (ποταμογείτονες, νεροφύλλια), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Βατράχια.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Απαγόρευση κυνηγιού.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, πυκνή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Τα νερά πριν καταλήξουν στον ποταμό που εκβάλλει στη θάλασσα αντλούνται για αρδευτικούς σκοπούς. Παρόλα αυτά υπάρχει συνεχής και μόνιμη ροή προς τη θάλασσα καθόλη τη διάρκεια του χρόνου.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Αθλητικές εγκαταστάσεις.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Αλεξούλη-Λειβαδίτη & Λειβαδίτη 2004, Αλεξούλη-Λειβαδίτη 2004.

Εκβολή Γιάλια

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND07

- **Νησί:** ΑΝΔΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,84941 N, 24,93709 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 2,5 km Βόρεια της Χώρας.
- **Περιγραφή:** Ποταμάκι, που σχηματίζουν οι πηγές Πιθάρα (AND04), το οποίο εκβάλλει στην παραλία χωρίς να σχηματίζει εκτεταμένο υγρότοπο.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Salix* spp. (ιτιές), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά)
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κέφαλοι

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, δρόμοι, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Σπίτια και φράχτες στις όχθες του υγροτόπου, δρομάκια και κεντρικός δρόμος στον περίγυρο, εγκιβωτισμός της κοίτης

Εκβολή Ζόρκου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND08

- **Νησί:** ΑΝΔΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,96656 N, 24,79036 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 15 έως 20
- **Θέση:** 4 km βορειοανατολικά της Παλαιστού.
- **Περιγραφή:** Ποταμάκι που καταλήγει σε μικρό εκβολικό δέλτα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Όμορφη παραλία.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., *Lacerta trilineata*.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Αιγοπρόβατα βόσκουν ελεύθερα και ποτίζονται από τα νερά.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιωσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, εκκερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Αλεξούλη-Λειβαδίτη & Λειβαδίτης 2004, Αλεξούλη-Λειβαδίτη 2004.

Εκβολή Όρμου Φελλός

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND09

- **Νησί:** ΑΝΔΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,89462 N, 24,70701 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 5 km δυτικά του Φελλού.
- **Περιγραφή:** Χείμαρρος ο οποίος εκβάλλει στον όρμο Φελλού σχηματίζοντας μικρό δελταϊκό έλος.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Mauremys rivulata*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκηση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Δύο σπίτια σχεδόν ζώνουν και χωρίζουν το χείμαρρο σε δύο μέρη.

Υπάρχουν περιφράξεις.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 1996.

Έλος Καντούνι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND11

- **Νησί:** ΑΝΔΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,76626 N, 24,95108 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 1
- **Θέση:** 1 km νότια από τον Όρμο.
- **Περιγραφή:** Δύο χείμαρροι εκβάλλουν στην παραλία Καντούνι σχηματίζοντας ένα μικρό έλος.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Mauremys rivulata*.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: ΑΓΝΩΣΤΟ

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Όρμος Βόρην

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND12

- **Νησί:** ΑΝΔΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,89947 N, 24,87207 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 7 έως 8
- **Θέση:** 5,5 km βορειοανατολικά του Κατάκοιλου.
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Στοιχεία από Broggi 1996. Βρίσκεται σε περιοχή SCI (GR4220001) / IBA (GR147)
- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 1996.

Έλος Γαυρίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AND13

- **Νησί:** ΑΝΔΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,88575 N, 24,73134 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 40 έως 50
- **Θέση:** Βόρεια-Βορειοδυτικά του Γαυρίου, στα όρια του οικισμού.
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε, στοιχεία από Broggi 1996.
- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Είναι πολύ πιθανό ο υγρότοπος να μην υπάρχει ή να έχει συρρικνωθεί δραματικά ή να έχει υποβαθμιστεί πολύ από το 1996 έως σήμερα. Έχουν καταγραφεί *Egretta garzetta*, *Plegadis falcinellus*, *Himantopus himantopus* (Broggi 1996).

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 1996.

Έλος Πανόρμου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΤΙΝ01

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 422346000
- **Νησί:** ΤΗΝΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,65068 N, 25,04810 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 7 έως 9
- **Θέση:** 3,2 km βορειοανατολικά του Πανόρμου.
- **Περιγραφή:** Βλυχάδα στο χαμηλό μέρος ρέματος πολύ κοντά στην ακτή. Οικότοποι 92/43: 1110, 1130, 1410, 1420, 2110. Στον ίδιο κόλπο και σε μικρή απόσταση βρίσκονται οι υγρότοποι Ροχάρι (ΤΙΝ05, δεν υπάρχει καθόλου υγρότοπος), και Αγία Θάλασσα (ΤΙΝ06), που δεν τον επισκεφτήκαμε.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πολύ μικρός, σοβαρά υποβαθμισμένος υγρότοπος, εκβολή και μικρός βάλτος σε στενό πέρασμα, ανάμεσα σε σπίτια, δρόμους, οικόπεδα, καλλιέργειες, μπάζα. Βαθμός Φυσικότητας 2, Ροχάρι 5-6, Αγίας Θάλασσας ίσως 7. Στο Ροχάρι αναφερόταν (Matsakis 1992) ρύακας μόνιμης ροής, αλλά δεν υπήρχε καθόλου νερό και η εκβολή ήταν καλυμμένη με άμμο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Actitis hypoleucos*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ (Μόνο Αγία Θάλασσα σε Καταφύγιο Άγριας Ζωής K447 ή K436).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκοτόποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, πυκνή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό:

- Άρδευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Μια παιδική χαρά σε υγροτοπική βλάστηση αρμυρικών.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, υγρά απόβλητα οικισμών, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργείων, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Κυρίως δόμηση.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Κυρτάτος 1989, Matsakis 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Μάρης & Μαρίνος 2004.

Κολυμπήθρα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΤΙΝ02

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 422347000
- **Νησί:** ΤΗΝΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,62729 N, 25,13998 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 100 έως 150
- **Θέση:** 3,5 km Βόρεια της Κώμης.
- **Περιγραφή:** Ρύακας και εκβολική λίμνη με υφάλμυρο, ως γλυκό νερό, διαχωρίζεται με λωρίδα άμμου από θάλασσα. Οικότοποι 92/43: 1150*, 2110, 2120, 3140, 3290, 6420.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M), έλος γλυκού νερού (Ramsar K), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ο υγρότοπος διατρέχει την πιο μεγάλη και εύφορη πεδιάδα του νησιού που έχει δημιουργηθεί στο προσχωματικό του πεδίο. Καλλιεργούνται τομάτα, πατάτα, οπωροκηπευτικά και πολύ αγκινάρα. Η παραλία είναι υπέροχη, αλλά την πιάνει ο βοριάς το χειμώνα και μαζεύει πολλά σκουπίδια. Αιολική διάβρωση στα βράχια. Άμμος εισχωρεί μέχρι και 100 m εσωτερικά και 15-20 m ψηλά στα βράχια σπρωγμένη από τον άνεμο. Σίγουρα ο πιο σημαντικός υγρότοπος του νησιού.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Myriophyllum* spp. (μυριόφυλλα), *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana ridibunda*, νεροχελώνες.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Αναφέρονται χέλια (*Anquilla anquilla*) και κέφαλοι (*Mugil* sp.).
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φαλαρίδες με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Fulica atra* (όλο το έτος, αλλά σε παλιότερες πηγές). *Gallinula chloropus* μάλλον φωλιάζει.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκησις: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Μη σημειακή ρύπανση από εντατική γεωργία.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων, αρδευτικών δικτύων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Κυρτάτος 1989, Magioris 1992, Matsakis 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Μάρης & Μαρίνος 2004.

Άγιος Φωκάς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΤΙΝ03

- **Νησί:** ΤΗΝΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,52578 N, 25,18334 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 8 έως 10
- **Θέση:** 2,5 km ανατολικά της Χώρας Τήνου.

■ **Περιγραφή:** Ουσιαστικά ο υγρότοπος αυτός δεν υπάρχει πλέον. Πιθανότατα στο τελευταίο κομμάτι απείραχτου αλμυρόβαλτου έφτιαξαν το ελικοδρόμιο. Δεν υπάρχει πουθενά νερό, αλλά μικρά μπαλώματα < 1 στρ. με βλάστηση *Juncus* και *Tamarix* σε αλίπεδα.

- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ένα τμήμα της περιοχής φροντίζει ο Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Halocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Παλιότερα (δεκαετία '80) είχαν καταγραφεί ερωδιοί, πάπιες *Anas* και *Aythya*, φώλιαζε *Gallinula chloropus*, χαραδριόμορφα και αρπακτικά.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR148)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιέργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ελικοδρόμιο.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Κурτάτος 1989, Magioris 1992, Matsakis 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Έλος Αγίου Ιωάννη (Πόρτο)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΤΙΝ04

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 422348000
- **Νησί:** ΤΗΝΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,53047 N, 25,21710 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 8 έως 10
- **Θέση:** 6 km ανατολικά της Χώρας Τήνου.

■ **Περιγραφή:** Στους Ζαλίδης & Μαντζαβέλας (1994) αναφέρεται ως: "Έλη Πόρτο Τήνου ή Αγ. Σώστη ή Λίμνη Αγ. Ιωάννη". Εποχιακό έλος. Ουσιαστικά δεν υπάρχει πλέον υγρότοπος. Χωρίς νερό τουλάχιστον για το μεγαλύτερο μέρος του έτους. Ίσως ελάχιστα υπόγεια νερά και ότι φέρνει το χειμérico κύμα. Η πρωτογενής μορφή του υγροτόπου είναι πλέον μη αναγνωρίσιμη.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ο υγρότοπος πρέπει να θεωρηθεί ως μη υπάρχων πλέον. Την άνοιξη του 2005 δεν υπήρχε καθόλου νερό, ούτε κορεσμένα με νερό εδάφη κοντά στην επιφάνεια. Ακόμη και οι εμβρυακές αμμοθίνες που υπάρχουν υφίστανται πίεση από τη μεριά της στεριάς από δρόμους και δόμηση.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, θαμνώδης, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Μέχρι τη δεκαετία '80 φώλιαζαν *Tachybaptus ruficollis* (Κυρτάτος 1989). Τα παρατηρημένα είδη πουλιών αναφέρονται για τη δεκαετία του '80. Σήμερα δεν υπάρχουν πλέον και ιδιαιτέρως δεν υπάρχουν ανοιχτές επιφάνειες νερού.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Η πρωτογενής μορφή του υγροτόπου είναι πλέον μη αναγνωρίσιμη. Προφανώς επρόκειτο για μικρής έκτασης αλλά επιμήκη εποχιακά έλη που τροφοδοτούνταν με υπόγεια νερά αλλά επηρεάζονταν και από τον θαλάσσιο υδροφόρο ορίζοντα (βλυχάδες). Εδώ και πολλά χρόνια αλλοιωμένα και από καλλιέργειες και από δόμηση.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Κυρτάτος 1989, Kyrtatos 1990, Kyrtatos 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Μάρης & Μαρίνος 2004.

Ρύακας Λιβάδας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΤΙΝ07

- **Νησί:** ΤΗΝΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,60779 N, 25,23521 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** 7,2 km βορειοανατολικά της Στενής.

■ **Περιγραφή:** Ρύακας μόνιμης και σημαντικής ροής. Η εκβολή του δεν είναι ιδιαίτερος διακριτή, απλώς τα νερά λιμνάζουν σε φυσική κοιλότητα πριν βγουν στη θάλασσα. Οικότοποι 92/43: 1410, 3280, 92C0, 92D0.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Σχεδόν αναλλοίωτος υγρότοπος εξαιρετικής ομορφιάς. Τόσο το ίδιο το ρυάκι, όσο και η εκβολή. Μόνο ένας χωματόδρομος για πρόσβαση. Ψάρια μόνο στην εκβολή.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana ridibunda*, *Mauremys rivulata* (πολλές και μεγάλες), *Hydrometridae*, *Notonectidae*. Μεγάλος πληθυσμός από μικρό, μαύρο μαλάκιο σαν *Melanopsis*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Egretta garzetta*, *Actitis hypoleucos*, *Tringa sp.*, *Muscicapa striata*, *Phylloscopus sibilatrix*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR 4220019), ΚΑΖ υπό κήρυξη (Λόφος Τσικνιά-Λιβάδα) / IBA (GR148).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ (Στα ανάντη της εκβολής επί του ρυάκα).

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Λύματα οικισμών

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Μια ταβέρνα πολύ κοντά στην εκβολή και ακόμη ένα κτίριο πιο πίσω αλλά εκτός επιρροής.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Κυρτάτος 1989, Μάρης & Μαρίνος 2004.

Λιμνοδεξαμενή Στενής-Λιβάδας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΤΙΝ08

- **Νησί:** ΤΗΝΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,60048 N, 25,22590 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 5 έως 10
- **Θέση:** 6 km βορειοανατολικά της Στενής.
- **Περιγραφή:** Εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή με μεμβράνη στον ρύακα Λιβάδας
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Για ύδρευση και για άρδευση. Ο Ανώνυμος (2003α) γράφει ότι τροφοδοτείται "από υδροληψίες της περιοχής" δηλαδή από άντληση φρεάτων και όχι από τα νερά του ρύακα κατευθείαν.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR 4220019) / IBA (GR148)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Λύματα οικισμών.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Τεχνητή Λίμνη Μαραθίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΜΥΚ02

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR 422352000
- Νησί: ΜΥΚΟΝΟΣ
- Νομός: ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- Συντεταγμένες: 37,46611 N, 25,35617 E
- Έκταση (στρέμματα): 100 έως 250
- Θέση: 5 km βορειοανατολικά της Χώρας Μυκόνου.

■ **Περιγραφή:** Ρυάκια ασυνεχούς ροής και ρέματα γεμίζουν τη φραγμολίμνη, από την οποία αφήνεται νερό να ρέει - πολύ λίγο - προς την εκβολή Πανόρμου. Φράγμα από RCC με στεγανωτική πλάκα σκυροδέματος ανάντη, στο χείμαρρο Μαραθί, μέγιστη επιφάνεια 500 στρ. (Ανώνυμος 2003α).

- **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη >80 στρ. (Ramsar 6). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υπάρχουν παντού πινακίδες και περιμετρικά ένας πέτρινος τοίχος, που εμποδίζει την πρόσβαση αλλά και την οπτική επαφή.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- **Μορφές βλάστησης:** Η φραγμολίμνη δεν έχει βλάστηση. Τα ρυάκια τροφοδοσίας έχουν *Vitex*, *Carex*, *Nerium*. Στην εκβολή υπάρχουν πολύ καλές θίνες με τυπική βλάστηση καθώς και λίγα *Typha*, *Phragmites*.
- **Υπαρξη ψαριών:** ΝΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ463)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Τεχνητή Λίμνη Μαού / Άνω Μεράς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΜΥΚ03

- **Νησί:** ΜΥΚΟΝΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,47439 N, 25,40953 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 80 έως 150
- **Θέση:** 4 km βόρεια-βορειοδυτικά της Άνω Μεράς.
- **Περιγραφή:** Ρύακας (Άνω Μεράς) με σχεδόν μόνιμη ροή τροφοδοτεί τη φραγμολίμνη, από την οποία αφήνεται νερό να ρέει ως την παραλία Φωκό όπου και χάνεται πριν φτάσει. Οικότοποι 92/43: 2110, 1130, 3290. Φράγμα από RCC με στεγανωτική πλάκα σκυροδέματος, φυσική στεγανότητα (γρανίτες) και μέγιστη επιφάνεια 150 στρ. (Ανώνυμος 2003α).
- **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη >80 στρ. (Ramsar 6). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πολύ υποβαθμισμένο τοπίο λόγω εκβραχισμών, χωματουργικών, δρόμων, κλπ.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Ελεύθερα επιπλέουσα, υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Salix* spp. (ιτιές).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Νεροκελώνες, οδοντόγναθα (Ζυγόπτερα).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Plegadis falcinellus*, *Tringa* sp., *Egretta garzetta*, *Circus aeruginosus*, *Gallinula chloropus*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Έλος Χουλάκια

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΜΥΚ05

- **Νησί:** ΜΥΚΟΝΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,47689 N, 25,30871 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 1 km βόρεια από τον Άγιο Στέφανο.

■ **Περιγραφή:** Σημείο όπου υπήρχε ή υπάρχει ανάβλυση γλυκού νερού (γλύφα) και ενώνεται με θάλασσα. Μπορεί το θαλασσινό νερό να παγιδεύεται σε λίμνη λόγω μετατόπισης αδρανών υλικών της παραλίας (χοντρά βότσαλα). Οικότοποι 92/43: 1150, 1310, 1410.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: θαμνώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Tringa totanus*, *Tringa glareola*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκκερνώσεων/μπαζωμάτων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ίσως ο υγρότοπος να είναι αποτέλεσμα μετακίνησης υλικών της παραλίας από φυσικές ή ανθρωπογενείς αιτίες ή συνδυασμό.

Έλη αεροδρομίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΜΥΚ06

- **Νησί:** ΜΥΚΟΝΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,43785 N, 25,34038 E, 37,43042 N, 25,34669 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 3 km νοτιοδυτικά της Χώρας Μυκόνου.
- **Περιγραφή:** Δυο μικρές λιμνούλες με αναβλύσεις κοντά στο αεροδρόμιο της Μυκόνου. Η πρώτη δίπλα στην είσοδο. Η άλλη μερικές εκατοντάδες μέτρα παρακάτω.
- **Τύπος υγροτόπου:** Πηγές (Ramsar Y). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Juncus* spp. (βούρλα)
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana ridibunda*, *Bufo viridis*.
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δρόμοι, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ
- Άλλες χρήσεις: Διατηρούν μερικές ημέρες πάπιες.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.
Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερνώσεων/μπαζωμάτων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Langangen 2004.

Αλυκή (Νάξου)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: NAX01

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 422357000
- **Νησί:** ΝΑΞΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,07897 Ν, 25,36321 Ε
- **Έκταση (στρέμματα):** 920 έως 980
- **Θέση:** 3,5 km νοτιοδυτικά της Χώρας Νάξου.

■ **Περιγραφή:** Σύστημα υγροτόπων που αποτελείται από: Έλος γλυκού νερού που τροφοδοτείται από χειμάρρο (Περίτση NAX12) και υπόγεια ύδατα και συνδεόταν με κοιλότητα όπου συνέβαινε αλοπηγία. Σήμερα μοιάζει με λιμνοθάλασσα, αλλά υπάρχουν και αλμυρόβαλτοι, αλίπεδα, και τέσσερις μεγάλες επιφάνειες γλυκών και αλμυρών νερών που διαχωρίστηκαν από τον διάδρομο του αεροδρομίου. Οικότοποι 92/43: 1110, 1120*, 1140, 1150*, 1160, 1310, 1410, 1420, 2110, 3140, 3170*, 3290, 6420.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G), Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ο μεγαλύτερος σε έκταση υγρότοπος του Κεντρικού και Νότιου Αιγαίου. Υψηλής αισθητικής αξίας παρά τις παρεμβάσεις. Έκταση υπολογισμένη από δορυφορικές φωτογραφίες. Ως αλυκή σταμάτησε να λειτουργεί ανάμεσα στο 1951 και το 1980 (Petanίδου 1999).

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς, στέρνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Τον Απρίλιο του 1984 παρατηρήθηκαν: *Plegadis falcinellus*, *Himantopus himantopus*, *Tachybaptus ruficollis* (Broggi & Willi 1986).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασις καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Διάδρομος αεροδρομίου και ασφαλτοστρωμένος δρόμος σε επικωματωμένη λωρίδα.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1986, Magioris 1992, Matsakis 1992, Ζόγκαρης 1995, Ζόγκαρης και συν. 1996, Petanidou 1999, Langangen 2004.

Λίμνες Αγίου Προκοπίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΝΑΧ02

- **Νησί:** ΝΑΪΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,07438 N, 25,34540 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 80 έως 90
- **Θέση:** 1 km από τον Άγιο Προκόπιο.

■ **Περιγραφή:** Τρεις, σχεδόν διακριτές συγκεντρώσεις νερού με υφάλμυρο νερό, εκ των οποίων οι δυο στεγνώνουν, αλλά η μια παραμένει με νερό όλο το έτος. Θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν και εποχιακά πλημμυριζόμενες λεκάνες. Οικότοποι 92/43: 1110, 1150*, 1410, 2110, 2230, 3140, 3170*.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Η έκταση υπολογίστηκε από δορυφορικές φωτογραφίες.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Philomachus rugnax*, *Himantopus himantopus*, *Tringa glareola*, *Charadrius alexandrinus*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR 4220014)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Οδήγημα οχημάτων το καλοκαίρι. Ο υγρότοπος μπαζώνεται συνεχώς και λίγο-λίγο. Έχει ήδη μπαζωθεί η βορειοδυτική πλευρά (ταβέρνα Γοργόνα) και περίπου στη μέση για άλλη μια ταβέρνα.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Langangen 2004.

Λίμνες Γλυφάδας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΝΑΧ03

- **Νησί:** ΝΑΪΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,99211 N, 25,39031 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 80 έως 90
- **Θέση:** Νότια του τουριστικού οικισμού της Γλυφάδας.

■ **Περιγραφή:** Δυο σχεδόν διακριτές λεκάνες με αλμυρό νερό στις οποίες εμφανίζονται και υπόγεια γλυκά νερά (υπήρχε και παλιό πηγάδι με μαγγάνι). Μετά την άνοιξη το νερό γίνεται εντελώς αλμυρό ως υπεραλμυρό.

Οικότοποι 92/43 : 1110, 1150*, 1410, 1420, 2110, 2120, 2210, 2230, 2250*, 3140.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Εξαιρετικά καλοδιατηρημένος υγρότοπος.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φαλαρίδες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Ardea cinerea*, *Egretta garzetta*, *Tringa glareola*, *Charadrius dubius*, *Tringa totanus*, *Philomachus pugnax*, *Gallinula chloropus*, *Tringa nebularia*, *Fulica atra*, *Calidris minuta* (Broggi & Willi 1986).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR 4220014), Καταφύγιο Άγριας Ζωής.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες - αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκκερνώσεων/μπαζωμάτων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ελάχιστα μπαζώματα, γενικώς υγρότοπος σε πολύ καλή κατάσταση.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1986, Langangen 2004.

Έλος Πυργάκι ή Ποταμίδες

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΝΑΧ04

- **Νησί:** ΝΑΪΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,97743 N, 25,39449 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 15
- **Θέση:** Δίπλα στον οικισμό Ποταμίδες.
- **Περιγραφή:** Γλυκά ύδατα σε ρέμα που εμφανίζονται περίπου 100 μέτρα από τη θάλασσα και θαλασσινά νερά που παγιδεύονται. Οικότοποι 92/43: 1310, 1410, 2120, 2250*, 6420.

- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G), εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Χειμέριο κύμα μπαίνει άνετα.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερδρατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Tringa totanus*, *Philomachus rugnax*, *Gallinula chloropus*, *Alcedo atthis*, *Actitis hypoleucos*, *Charadrius dubius*. Τον Απρίλιο 1984 παρατηρήθηκαν: *G.chloropus*, *H.himantopus*, *C.dubius*, *C.minuta*, *T.nebularia* (Broggi & Willi 1986).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR 4220014)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, δρόμοι, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1986.

Λιμνοδεξαμενή Εγγαρών

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΝΑΧ05

- **Νησί:** ΝΑΪΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,12557 N, 25,43446 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 30 έως 95
- **Θέση:** 2 km βόρεια από τις Εγγαρές.
- **Περιγραφή:** Εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή με ακάλυπτη μεμβράνη, στενόμακρου σχήματος και βαθειά, απότομα πρανή, χωρίς φυσική βλάστηση, από μια υδροληψία στον χείμαρρο Εγγαρών (Ανώνυμος 2003).

- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Νερό από τη φραγμολίμνη Φανερωμένης διοχετεύεται στη λιμνοδεξαμενή Εγγαρών και από κει στη Χώρα Νάξου για την ύδρευσή της.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Νερό έρχεται και από τη φραγμολίμνη Φανερωμένης για ύδρευση Χώρας Νάξου.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1986, Ανώνυμος 2003.

Εκβολή Πηγών Σκουληκαριάς / Αμίτι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΝΑΧ06

- **Νησί:** ΝΑΪΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,13401 N, 25,43610 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 28 έως 30
- **Θέση:** 3 km βόρεια από Εγγαρές (Γαλήνη).
- **Περιγραφή:** Ρυάκι από πηγές που διέρχεται από τις Εγγαρές και εκβάλλει στη θάλασσα. Γνωστός και ως υγρότοπος του Όρμου Αμίτι. Μικρός καλαμώνας με *Phragmites*. Οικότοποι 92/43: 1410, 2110, 3290.

- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρυάκα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, θαμνώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Ardea purpurea*. Τον Απρίλιο 1984 παρατηρήθηκε *Charadrius alexandrinus* (Broggi & Willi 1986).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ένα μεγάλο σπίτι ακριβώς δίπλα σε ρυάκι και πάνω σε εμβρυακές θίνες.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1986, Langangen 2004.

Ρύακας Απόλλωνα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΝΑΧ07

- **Νησί:** ΝΑΪΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,17560 Ν, 25,55228 Ε
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 4
- **Θέση:** 0,2 km νοτιοανατολικά από τον Απόλλωνα.
- **Περιγραφή:** Μικρός ρύακας που εκβάλλει στον ομώνυμο κόλπο χωρίς να σχηματίζει ιδιαίτερα ξεχωριστού χαρακτήρα εκβολή.
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Platanus orientalis* (πλατάνι).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana ridibunda* group, *Mauremys rivulata*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Cettia cetti*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Διάφορες επεμβάσεις κατά μήκος του ρύακα, ιδιαίτέρως στα τελευταία 500 μέτρα του.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1986.

Εκβολές Μυλοπεράματος / Αμπράμ

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΝΑΧ08

- **Νησί:** ΝΑΪΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,17120 N, 25,47990 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 9 km βορειοανατολικά των Εγγαρών.

■ **Περιγραφή:** Πολύ μικρή και στενή εκβολή και ρέμα, διατηρεί όμως πολύ περισσότερο νερό στην εκβολή για πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από όσο ρέει στο ρυάκι.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1986.

Τεχνητή Λίμνη Φανερωμένης

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΝΑΧ09

- **Νησί:** ΝΑΪΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,13712 N, 25,46706 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 60 έως 70
- **Θέση:** 6 km βορειοανατολικά των Εγγαρών.
- **Περιγραφή:** Φραγμολίμνη υψηλού σχετικά φράγματος, η υπερχειλίσιή του οποίου καταλήγει σε ρυάκι με *Platanus*, *Nerium* και ελιές και σε μικρή εκβολή με *Tamarix*, *Juncus*, *Typha angustifolia*, *Arundo*. Οικότοποι 92/43: 3290.
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Τα νερά της φραγμολίμνης με σωλήνες διοχετεύονται σε λιμνοδεξαμενή Εγγαρών (ΝΑΧ05) και από εκεί για ύδρευση της Χώρας Νάξου. Βαθμός φυσικότητας για το ρυάκι ΝΑΧ16: 9-10 για την εκβολή 6.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Βαθιά νερά (>6 μ).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1986.

Λίμνες Μικρής Βίγλας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: NAX11

- **Νησί:** ΝΑΞΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,01812 N, 25,37356 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 80 έως 90
- **Θέση:** 0,2 km νότια της Μικρής Βίγλας.

■ **Περιγραφή:** Μια μεγάλη αλμυρή "λίμνη" και δυο μικρότερες εκατέρωθεν. Πιθανές υπόγειες εισδοχές. Βάθος 10-50 εκ. Οικότοποι 92/43: 1150*, 1310, 1410, 1420, 2110, 2120, 3140, 3170*.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G), Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υγρότοπος σε σχετικά πολύ καλή κατάσταση, όχι πολύ δόμηση ακόμη, αμμοθίνες εξαιρετικές, με δυναμικό για πλήρη αποκατάσταση και υποψήφιο για ουσιαστική προστασία. Έκταση υπολογισμένη από δορυφορικές φωτογραφίες.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, θαμνώδης, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Charadrius dubius* (μάλλον φωλιάζει), *Charadrius alexandrinus*, *Calidris minuta*, *Tringa glareola*, *Actitis hypoleucos*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4220014)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες-αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Ταβέρνες και κατοικίες στην όχθη του υγροτόπου.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Γενικώς, λίγο αλλοιωμένος υγρότοπος.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Langangen 2004.

Έλος Αγιασσού

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: NAX13

- **Νησί:** ΝΑΪΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,96284 N, 25,42471 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 43 έως 45
- **Θέση:** 2 km νοτιοανατολικά της Αγιασσού.

■ **Περιγραφή:** Παράκτιο έλος υφάλμυρου-γλυκού νερού. Υπάρχει δίπλα του από παλιά μια πηγή με γλυφό νερό. Μεγάλος καλαμώνας. Μικρές επιφάνειες νερού. Κάποιες χρονιές με μεγάλη ξηρασία στεγνώνει. Θίνες στενές αλλά όμορφες. Οικότοποι 92/43: 2110, 2250*, 2260, 3140, 3150, 6420.

- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Typha* spp. (ψαθιά).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Gallinula chloropus* και *Charadrius dubius* μάλλον φωλιάζουν.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4220014) / IBA (GR154).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιέργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Τμήμα του υγροτόπου, ειδικά το υγρολιβαδικό έχει κτισθεί και καλλιεργηθεί.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1986.

Έλος Καλαντού

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: NAX15

- **Νησί:** ΝΑΞΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,93436 N, 25,47059 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 80 έως 90
- **Θέση:** 11 km νότια από το Φιλώτι.

■ **Περιγραφή:** Χείμαρος και εκβολή με έλος γλυκού νερού και προφανώς και εκφόρτιση υπόγειων υδροφορέων. Επίδραση αλμυρού νερού επιφανειακή και ίσως υπόγεια επικοινωνία με θάλασσα. Λεκάνη απορροής μεγάλη και ίσως η λιγότερο αλλοιωμένη στη Νάξο και στις Κυκλάδες γενικότερα. Οικότοποι 92/43:1310, 1410, 1420, 3140, 3290, 6420.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), εποχιακός ρύακας/χείμαρος (Ramsar N), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υπάρχουν μικρές επιφάνειες ρηχών νερών που προσφέρουν καλούς τόπους διατροφής για πουλιά. Προφανώς οι περισσότερες στεγνώνουν το καλοκαίρι. Το 2006 φτιάχτηκε η άσφαλτος πρόσβασης, 11 km από Πύργο Χειμάρρου. Κατασκευάζεται εκεί αλιευτικό καταφύγιο.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Νεροχελώνες.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Himantopus himantopus*, *Ardea purpurea*, *Tringa glareola*, *Actitis hypoleucos*, *Motacilla alba*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4220014), SPA (GR4220026) / IBA (GR154).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομου κυνηγίου, επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ύπαρξη πολλών στάλων. Ένας χωματόδρομος διασχίζει τον υγρότοπο και οδηγεί σε οικίες στους γύρω λόφους. Μια ξύλινη καλύβα στην ακροθαλασσιά. Πολύ λίγα κτίρια στους γύρω λόφους.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi & Willi 1986, Φιλιππίδης 2004.

Έλος Κολυμπήθρες

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: PAR01

■ **Νησί:** ΠΑΡΟΣ

■ **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)

■ **Συντεταγμένες:** 37,12232 N, 25,21125 E

■ **Έκταση (στρέμματα):** 60 έως 70

■ **Θέση:** 2 km δυτικά της Νάουσας.

■ **Περιγραφή:** Εκβολή, παράκτια λιμνούλα, και έλος γλυκού νερού με καλαμώνα.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G), ρηχός θαλάσσιος κόλπος (Ramsar A). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Εκτεταμένος υγρότοπος αλλοιωμένος βάναυσα από μπάζα και κτίσιμο ξενοδοχείου και παραθεριστικών κατοικιών μέχρι τη θάλασσα. Η έκταση υπολογίστηκε από δορυφορικές φωτογραφίες.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερδυατική, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Motacilla alba*, *Egretta garzetta*, *Ardea cinerea*, *Tringa* sp.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR153/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργείων, εκκερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Nisbet 1967.

Λιμνοθάλασσα Σάντα Μαρία

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: PAR02

■ Κωδικός ΕΚΒΥ: GR422354000

■ Νησί: ΠΑΡΟΣ

■ Νομός: ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)

■ Συντεταγμένες: 37,12953 N, 25,27526 E

■ Έκταση (στρέμματα): 30 έως 35

■ Θέση: 3,5 km ανατολικά της Νάουσας.

■ Περιγραφή: "Λίμνη" αλμυρού νερού από εισροή χειμέριου θαλασσινού νερού και εισροή υπόγειων γλυκών υδάτων στο νότιο τμήμα της.

■ Τύπος υγροτόπου: Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G), Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ Ιδιοκτησιακό καθεστώς: ΑΓΝΩΣΤΟ

■ Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο: Η έκταση υπολογίστηκε από δορυφορικές φωτογραφίες

■ Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1= τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, δενδρώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Tringa totanus*, *Tringa nebularia*, *Pernis apivorus*

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SPA (GR4220025) / IBA (GR153/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Δυτικό τμήμα μπαζωμένο σε ύψος 2μ, θα κτιστεί κάτι φαίνεται.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Nisbet 1967, Langangen 2004.

Αλυκή (Αγκαιριάς)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: PAR03

■ Κωδικός ΕΚΒΥ: GR422355000

■ Νησί: ΠΑΡΟΣ

■ Νομός: ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)

■ Συντεταγμένες: 36,99632 N, 25,12860 E

■ Έκταση (στρέμματα): 20 έως 30

■ Θέση: 0 km δυτικά της Αλυκής.

■ Περιγραφή: Χρησιμοποιούνταν για συλλογή άλατος παλιότερα, πηγάδι γλυφό στο βόρειο τμήμα της. Οικότοποι 92/43: 1130, 1150, 1310, 1410.

■ Τύπος υγροτόπου: Αλυκή (Ramsar 5), Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ Ιδιοκτησιακό καθεστώς: Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο: Πολύ μεγαλύτερος στο παρελθόν, μπαζώθηκε και μπαζώνεται συνεχώς.

■ Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, θαμνώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γέννη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Carex* spp. (Βούρλα), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Laudakia stellio*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Ardeola ralloides*, *Burhinus oedicephalus*, *Charadrius dubius* (φωλιάζει;), *Pluvialis squatarola*, *Calidris temminckii*, *Philomachus pugnax*, *Tringa ochropus*, *T.glareola*, *T.totanus*, *T.nebularia*, *Gallinago gallinago*, *Larus genei*, *Larus michahellis*, *Hirundo rustica*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR153)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, πυκνή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.
Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Γήπεδο τένις σε μπαζωμένη έκταση δίπλα, συνεχή μπαζώματα από όλες τις μεριές.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Langangen 2004.

Έλος Μώλου ή Κέφαλου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: PAR04

- **Νησί:** ΠΑΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,05417 N, 25,26241 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 30 έως 40
- **Θέση:** 1,5 km ανατολικά από τα Μάρμαρα.
- **Περιγραφή:** Τυπική βλυχάδα. Υπάρχουν μάλιστα πολλά παλιά πηγάδια. Υπόγειες αναβλύσεις. Πολύ πλούσια και απείραχτη βλάστηση.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Ardeola ralloides*, *Ardea cinerea*, *Gallinula chloropus* (σίγουρα φωλιάζει), *Calidris temminckii*, *Tringa glareola*, *Larus cacchianans*, *Anthus pratensis*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR 4220025) (Νησίδες Πάρου και Νότια Αντίπαρος) / IBA (GR153)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Παλιότερα υδρεύονταν από τα πηγάδια. Βόσκουν αγελάδες.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ένα δίκτυο μικρών και ρηχών καναλιών στράγγισης. Ιδιωτικοί δρόμοι και οικίες καταπατούν τον υγρότοπο. Αλλά γενικώς σε αρκετά καλή κατάσταση παρόλα αυτά.

Έλος Παροικιάς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: PAR05

- **Νησί:** ΠΑΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,09246 N, 25,15377 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 40 έως 50
- **Θέση:** 1 km βόρεια του λιμανιού της Παροικιάς.
- **Περιγραφή:** Υδροφόρος ορίζοντας πολύ κοντά στην επιφάνεια. Δεν υπάρχουν ελεύθερες επιφάνειες νερού. Οικότοποι 92/43: 3290, 1410, 1310.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Γενικώς υπάρχει πολύ πυκνή βλάστηση. Τα 2/3 του καλαμώνα βρίσκοντα μέσα σε ισχυρά περιφραγμένες ιδιοκτησίες με πέτρινους ψηλούς φράχτες. Κάποιο τμήμα έχει καλυφθεί με εντατικές καλλιέργειες. Η μισή του έκταση βρίσκεται κάτω από τη στάθμη της θάλασσας ή πολύ κοντά σε αυτήν.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γέννη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana ridibunda*.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Gallinula chloropus* (φωλιάζει), *Tringa glareola*, *Philomachus rugnax*, *Anthus pratensis*, *Cettia cetti*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR153)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, πυκνή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιέργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Οδήγηση διαφόρων οχημάτων, κοίτη ρέματος τσιμενταρισμένη και εν μέρει δρόμος και κανάλι στράγγισης. Διάφορα κανάλια στραγγιστικά.

Έλος Χρυσής Ακτής

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: PAR06

- **Νησί:** ΠΑΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,00891 N, 25,23981 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 12 έως 15
- **Θέση:** 1,7 km βορειοανατολικά του Δρυού.

■ **Περιγραφή:** Κοιλότητα που γεμίζει με θαλασσινό νερό το χειμώνα και αργότερα στεγνώνει και περιβάλλεται από εκτάσεις με εμβρυακές αμμοθίνες και αλμυρισμένα εδάφη και βούρλα. Θα μπορούσε να θεωρηθεί και εποχιακό Μεσογειακό τέλμα.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμώδων ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, εκτατικές καλλιέργειες.
Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Οδήγηση οχημάτων όταν στεγνώνει.

Ψαραλυκή (Αντιπάρου)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: APR01

- **Νησί:** ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,03383 N, 25,07977 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 30 έως 40
- **Θέση:** Στο νότιο άκρο του οικισμού Αντίπαρος.

■ **Περιγραφή:** Οικότοποι 92/43: 1150. Κοιλότητα όπου παλιότερα λίμναζε θαλασσινό νερό το οποίο εξατμιζόταν και όταν στέγνωσε μάζευαν αλάτι. Δεν έχει σταθερή επικοινωνία με θάλασσα, άρα δεν μπορεί να χαρακτηριστεί λιμνοθάλασσα.

- **Τύπος υγροτόπου:** Αλυκή (Ramsar 5). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Δέχεται μεγάλες πιέσεις και μπαζώματα. Θα μπαζώνεται σιγά σιγά όλο και περισσότερο μέχρι να υποβαθμιστεί πολύ.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), Άλλα:
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Charadrius dubius*, *C.hiaticula*, *Actitis hypoleucos*, *Tringa totanus*, *T.nebularia*, *Philomachus pugnax*, *Motacilla flava*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR153/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, πυκνή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα. Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιέργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Οικόπεδα, αυλές σπιτιών, πάρκιν, μπαρ, δρόμοι. Έντονα μπαζώματα.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Langangen 2004.

Έλος Καμαρών

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SIF01

- **Νησί:** ΣΙΦΝΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,98921 N, 24,67758 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 4
- **Θέση:** 0.5 km βορειοδυτικά από τις Καμάρες.
- **Περιγραφή:** Ο κεντρικός χείμαρρος (Απολλωνία-Καμάρες) διασπάται προς τη θάλασσα (Καμάρες) σε μικρά ρέματα τροφοδοτώντας δύο μικρά συνορεύοντα έλη, τα οποία φέρουν γύρω τους πυκνή υγροτοπική και αμμόφιλη βλάστηση.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά), *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Υπήρχε *Mauremys rivulata* αλλά μάλλον εξαφανίστηκε. Ίσως πολύ μικρός πληθυσμός *Rana* sp.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κέφαλοι.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Απαγόρευση κυνηγιού.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό:

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Η κοίτη που τροφοδοτεί τα έλη έχει μπαζωθεί, εκτραπεί και διαχωριστεί σε μικρότερα αυλάκια.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 2000.

Έλος Φάρος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: SIF02

- **Νησί:** ΣΙΦΝΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,94053 N, 24,75088 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** Νοτιοδυτικά του χωριού Φάρος.
- **Περιγραφή:** Υδροφόρος ορίζοντας πολύ κοντά στην επιφάνεια. Μικρός καλαμιώνας που καλύπτει μικρή περιοχή με υψηλό υδροφόρο ορίζοντα, όπου καταλήγει γλυκό νερό υπόγεια και τροφοδοτείται το χειμώνα και από την απορροή μικρού ρέματος. Υπάρχει και παλιό πηγάδι με μαγγάνι (βλυχάδα). Υπό εξαφάνιση.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Βρίσκεται σε επαφή με ΚΑΖ αλλά δεν περιλαμβάνεται σε αυτό.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1= τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ο χείμαρρος, με εξαίρεση τους λιθοφράχτες κατά μήκος της κοίτης, σε καλή κατάσταση. Το έλος πολύ υποβαθμισμένο, κατακερματισμένο, μπαζωμένο δέχεται συνεχείς πιέσεις.

Έλος Καταπόλων (Ψυλοκερατίδι)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΑΜΟ01

- **Νησί:** ΑΜΟΡΓΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,82730 N, 25,86699 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 30
- **Θέση:** 1 km βόρεια από τα Κατάπολα (ανάμεσα Ραχίδι-Ψυλοκερατίδι).
- **Περιγραφή:** Δεν τον έχουμε επισκεφτεί. Σύμφωνα με Τσιακίρη (προσ. επικ. 2005) είναι παράκτιες αγροτικές εκτάσεις με πολυάριθμα πηγάδια, εποχιακά υγρολίβαδα και αλμυρόβαλτους, πλημμυρισμένες με γλυκό νερό την άνοιξη, επιφανειακά νερά ως αρχές καλοκαιριού. Υπολείμματα αλμυρόβαλτων, προς την εκβολή του ξεροχείμαρρου δίπλα στο Ραχίδι, όσο και στην είσοδο των Κατάπολων, (σήμερα πλέον parking) και κυρίως στην άκρη στο Ψυλοκερατίδι. Βρίσκεται στην IBA (GR156).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

Αιγιάλη

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΑΜΟ02

- **Νησί:** ΑΜΟΡΓΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,90828 N, 25,99275 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 50 έως 100
- **Θέση:** 1 km νότια - νοτιοδυτικά της Αιγιάλης.
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Σύμφωνα με Τσιακίρη (προσ. επικ. 2005): "Έκταση που πλημμυρίζει. Κυρίως αγροτική γη με εποχιακά υγρολίβαδα, καναλάκια, αλμυρόβαλτους και εποχιακά, κατά θέσεις, επιφανειακό γλυκό νερό, αρκετά πηγάδια στο κέντρο και υφάλμυρο κοντά στην παραλία". Τυπική βλυχάδα, σύμφωνα με την περιγραφή. Βρίσκεται στην IBA (GR156).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

Τεχνητή Λίμνη Φράγματος Καταπόλων

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΑΜΟ03

- **Νησί:** ΑΜΟΡΓΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,81549 N, 25,85965 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 1
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Σύμφωνα με Τσιακίρη (προσ. επικ. 2005): "Το φθινόπωρο του 2004 δεν είχε καθόλου νερό, ούτε υγρόφιλη βλάστηση. Τροφοδοτείται όμως από μικρό ρυάκι, με σχεδόν μόνιμη ροή από τις πηγές του Αγίου Γεωργίου του Βαρσαμίτη και έχει πολύ αξιόλογη χλωρίδα και πανίδα όπως πλατάνια, πικροδάφνες, βατράχια. Αναφέρονται και καβούρια του γλυκού νερού". Υπάρχουν βάτραχοι *Rana sp.*, καβούρια γλυκού νερού *Potamon* (Τσιακίρης, προσ. επικ. 2005). Βρίσκεται στην IBA (GR156).
- **Τύπος υγροτόπου:** Εποχιακός ρυάκας/χείμαρρος (Ramsar N), μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

Κάτω Κάμπος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΑΜΟ04

- **Νησί:** ΑΜΟΡΓΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,80328 N, 25,78220 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 20
- **Θέση:** 1,5 km βόρεια της Κολοφάνας.
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Σύμφωνα με Τσιακίρη (προσ. επικ. 2005): "Μικρός υγρότοπος σε εκβολή ξεροχείμαρρου σε μικρό αλμυρόβαλτο, παράκτια λασποτόπια και εσωτερικά με εποχιακά πλημμυρισμένα χωράφια, με βούρλα και λίγα καλάμια. Διατηρεί κατά τόπους επιφανειακά γλυκά και υφάλμυρα νερά μέχρι τα τέλη της άνοιξης". Σύμφωνα με την περιγραφή προφανώς πρόκειται για Βλυχάδα. Βρίσκεται στην IBA (GR156).
- **Τύπος υγροτόπου:** Εποχιακός ρυάκας/χείμαρρος (Ramsar N), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

Λιμνοθάλασσα Αχιβαδολίμνη

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΜΙΛ01

- **Νησί:** ΜΗΛΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,68553 N, 24,44124 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 40 έως 50
- **Θέση:** 8 km νότια του Αδάμαντα.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τον υγρότοπο. Στοιχεία από Γ. Ιωαννίδη (προσ. επικ. 2004)
- **Τύπος υγροτόπου:** Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμώδων ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά), *Typha domingensis*
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Ποταμοχελώνα (*Mauremys rivulata*), νερόφιδο (*Natrix natrix schweizeri*), οχιά της Μήλου (*Macronipera schweizeri*), βάτραχοι (*Rana* sp.).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, σκουφοβουτηχτάρια με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, κύκνοι με σποραδική παρουσία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4220020)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: ΑΓΝΩΣΤΟ

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Ύπαρξη αλλοιώσεων: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Magioris 1992, Broggi 2000, ΟΙΚΟΣ 2001.

Αλυκή (Μήλου)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: MILO2

- **Νησί:** ΜΗΛΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,69618 N, 24,46941 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 400
- **Θέση:** 4,5 km νότια-νοτιοανατολικά του Αδάμαντα.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τον υγρότοπο. Στοιχεία από Γ. Ιωαννίδη (προσ. επικ. 2004)
- **Τύπος υγροτόπου:** Αλυκή (Ramsar 5). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Λειτουργήσε ως αλυκή μέχρι το 1990 (Petanidou 1999).

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, εφυδατική ριζόφυτα, αλοφυτική, βλάστηση αμμώδων ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών)
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Ποταμοχελώνα (*Mauremys rivulata*), οχιά της Μήλου (*Macronipera schweizeri*), Βάτραχοι (*Rana* sp.) (Broggi 2000).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Κύκνοι με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4220005)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, Βιομηχανίες - Βιοτεχνίες, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δρόμοι, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Η άμεση γειτνίαση με δρόμους υποβαθμίζει σε κάποιο βαθμό την αξία του, κυρίως για την ορνιθοπανίδα.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Magioris 1992, Matsakis 1992, Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας 1998, Petanidou 1999, ΟΙΚΟΣ 2001, Ιωαννίδης 2004, Broggi 2000.

Λιμνοθάλασσα Ριβάρι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΜΙΛ03

- **Νησί:** ΜΗΛΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,69961 N, 24,39875 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 100
- **Θέση:** 1,5 km νοτιοανατολικά του Εμπορείου.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τον υγρότοπο. Στοιχεία από Γ. Ιωαννίδη (προσ. επικ. 2004).
- **Τύπος υγροτόπου:** Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική.
- Κοινά είδη ή γέννη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Ποταμοχελώνα (*Mauremys rivulata*), νερόφιδο (*Natrix natrix schweizeri*), οχιά της Μήλου (*Macronipera schweizeri*).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Λαγρόνες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Στρειδοφάγος (*Haematopus ostralegus*), Χουλιανομούτα (*Platalea leucorodia*), Ψαραετός (*Pandion haliaetus*).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4220005)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, δρόμοι, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Magioris 1992, Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας 1998, ΟΙΚΟΣ 2001, Ιωαννίδης 2004.

Έλος Προβατάς

Κωδικός WWF Ελλάς: MILO4

- **Νησί:** ΜΗΛΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,67629 N, 24,44156 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20
- **Θέση:** 9 km νότια του Αδάμαντα.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τον υγρότοπο. Στοιχεία από Γ. Ιωαννίδη (προσ. επικ. 2004).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Στις όχθες του υγρότοπου αναπτύσσονται σπάνιες για το Αιγαίο και μοναδικές για στη Μήλο συστάδες *Populus alba* (λευκή λεύκα) και *Salix alba* (ιτιά, σκλιάρος).

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ranunculus* spp. (βατράχια), *Salix* spp. (ιτιές), *Populus* spp. (λεύκες).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Νερόφιδο (*Natrix natrix schweizeri*), οχιά της Μήλου (*Macronipera schweizeri*).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4220005)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, δρόμοι, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας 1998, ΟΙΚΟΣ 2001, Ιωαννίδης 2004.

Έλος Ζεφυρία

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΜΙΛ05

- **Νησί:** ΜΗΛΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,70269 N, 24,48694 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** Κοντά στον Ζεφυρία.
- **Περιγραφή:** Κοιλότητα με νερό. Δεν επισκεφτήκαμε τον υγρότοπο. Στοιχεία από Γ. Ιωαννίδη (προσ. επικ. 2004).
- **Τύπος υγροτόπου:** Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας 1998, ΟΙΚΟΣ 2001.

Αλυκή (Κιμώλου)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΙΜ01

- **Νησί:** ΚΙΜΩΛΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,77614 N, 24,55861 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 40 έως 45
- **Θέση:** 3 km νότια από το λιμάνι της Χώρας.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τον υγρότοπο. Στοιχεία από ΜΟm (2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Αλυκή (Ramsar 5). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πρόκειται για τον μεγαλύτερο και πιο υποβαθμισμένο υγρότοπο της Κιμώλου.

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, εντατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Το καλοκαίρι η αλυκή μετατρέπεται σε γήπεδο ποδοσφαίρου. Επιπρόσθετα, η αμμώδης ακτή έχει υποστεί έντονες επιδράσεις, καθώς η περιοχή κατοικείται και είναι σχετικά πολυσύχναστη. Μια λωρίδα φυτεμένα αρμυρίκια και το μονοπάτι κατά μήκος της διακόπτουν τη συνέχεια του βιοτόπου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΜΟm 2000.

Έλος Αγίου Μηνά

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΙΜ02

- **Νησί:** ΚΙΜΩΛΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,80542 N, 24,58700 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 7 έως 10
- **Θέση:** 3 km βορειοανατολικά από το λιμάνι της Χώρας.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τον υγρότοπο. Στοιχεία από ΜΟm (2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ο όρμος χρησιμοποιείται για αγκυροβόληση σκαφών. Στο εγγύς μέλλον σχεδιάζεται να γίνουν έργα εκβάθυνσης και δημιουργία αλιευτικού καταφυγίου.

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμώδων ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.
Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Ύπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΜΟm 2000.

- **Νησί:** ΚΙΜΩΛΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,78257 N, 24,53030 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 25
- **Θέση:** 5,5 km δυτικά της Χώρας.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τον υγρότοπο. Στοιχεία από ΜΟm (2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πρόκειται για τον μεγαλύτερο σε έκταση και πιο καλοδιατηρημένο υγρότοπο του νησιού. Περιστοιχίζεται από καλλιέργειες, που έχουν περιορίσει την έκταση του και έχουν επηρεάσει τους φυσικούς οικοτόπους. Ωστόσο φαίνεται να έχει επέλθει ισορροπία στο σύστημα.

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμώδων ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Macronipera schweizeri* απαντάται στην ευρύτερη περιοχή.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Η ευρύτερη περιοχή είναι κηρυγμένη Ζώνη Προστασίας από την Αρχαιολογική Υπηρεσία.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΜΟm 2000.

Έλος Βρωμόλιμνος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΙΜ04

- **Νησί:** ΚΙΜΩΛΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,82991 N, 24,58901 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 5 έως 7
- **Θέση:** 5 km βορειοδυτικά από το λιμάνι της Χώρας.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τον υγρότοπο. Στοιχεία από ΜΟm (2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Ύπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΜΟm 2000.

Έλος Σ(Ζ)ουφιοκάλαμο

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΙΜ05

- **Νησί:** ΚΙΜΩΛΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,80383 N, 24,52124 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 6,5 km δυτικά από το λιμάνι της Χώρας.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τον υγρότοπο. Στοιχεία από ΜΟm (2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γέννη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.
Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΜΟm 2000.

Έλος Κάτω Μερσίνας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΡΟΛ01

- **Νησί:** ΠΟΛΥΑΙΓΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,75885 N, 24,61599 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 5
- **Θέση:** Νοτιοδυτικά στο νησί.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε το νησί. Πληροφορίες από ΜΟm (2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Εξαιτίας της απουσίας ανθρώπινων παρεμβάσεων και υποδομών, η Πολύαιγος προσφέρει ιδανικές προοπτικές για τη διατήρηση των υγροτόπων που απαντώνται στο νησί.

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, αλοφυτική, βλάστηση αμμώδων ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Στην ευρύτερη περιοχή απαντάται η *Macronipera schweizeri* και το νερόφιδο *Natrix natrix schweizeri* καθώς και η σαύρα *Podarcis milensis*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4220006), Περιοχή Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΥΑ 1176/2000)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Ύπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΜΟm 2000.

- **Νησί:** ΠΟΛΥΑΙΓΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,77016 N, 24,65809 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** Ανατολικά στο νησί.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε το νησί. Πληροφορίες από ΜΟm (2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Εξαιτίας της απουσίας ανθρώπινων παρεμβάσεων και υποδομών, η Πολύαιγος προσφέρει ιδανικές προοπτικές για τη διατήρηση των υγροτόπων που απαντώνται στο νησί.

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, αλοφυτική, βλάστηση αμμώδων ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4220006), Περιοχή Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΥΑ 1176/2000)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΜΟm 2000.

Παχιά Άμμος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΟΦ01

- **Νησί:** ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,272 N, 25,604 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 20
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Σύμφωνα με Τσιακίρη (προσ. επικ. 2005): "Πλημμυρίζει από ανοιξιιάτικες βροχές. Αλμυρόβαλτος και κατά θέσεις εποχιακό έλος. Εσωτερικά από αμμοθίνες, έχει αλόφυτα και βούρλα, έκταση δεκάδες στρέμματα, αρκετές ομοιότητες με υγράτοπους νότιας Νάξου". Βρίσκεται σε πριοκή SCI (GR 4220013). Αλλοιώνεται εξ αιτίας: Εκχερλώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.
- **Τύπος υγράτοπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγράτοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

Ανώνυμος Γυάρου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: GYA01

- **Νησί:** ΓΥΑΡΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,598 N, 24,734 E
- **Θέση:** Βόρεια στο νησί.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε το νησί.
- **Τύπος υγράτοπου:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Έλος Δήλου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: DEL01

- **Νησί:** ΔΗΛΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 37,40208 N, 25,26631 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 3
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε το νησί.
- **Τύπος υγροτόπου:** Παράκτιος υγρότοπος.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο

Τεχνητή λίμνη Μυλοπότα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: IOS01

- **Νησί:** ΙΟΣ
- **Νομός:** ΚΥΚΛΑΔΩΝ (GR422)
- **Συντεταγμένες:** 36,71204 N, 25,30890 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 36
- **Θέση:** 1,5 km ανατολικά του Μυλοπότα.
- **Περιγραφή:** Τεχνητή λίμνη δημιουργημένη με λιθόρριπτο ανάχωμα και με μεμβράνη στο χείμαρρο Μυλοπότα. Βρίσκεται σε Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ521)
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Αλυκή Διακόφτη

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΡΑΤ01

- **Νησί:** ΠΑΤΜΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 37,28900 N, 26,55237 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 4 έως 6
- **Θέση:** 1,5 km νότια από τη Χώρα.
- **Περιγραφή:** Λιμνοθάλασσα η οποία τροφοδοτείται με θαλασσινό νερό από τεχνητό αυλάκι.
- **Τύπος υγροτόπου:** Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κέφαλοι.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR161/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ
- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Εκτός από τις παρακείμενες κατοικίες υπάρχουν και λιθοφράχτες περιμετρικά στα όρια του νερού που αλλοιώνουν τόσο την εικόνα όσο και τη ζώνη κατάκλισης.

Αλυκή Ψιλής Άμμου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΡΑΤ02

- **Νησί:** ΠΑΤΜΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 37,28511 N, 26,55535 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 4 έως 6
- **Θέση:** 2 km νότια από τη Χώρα.
- **Περιγραφή:** Φυσική αλυκή που τροφοδοτείται περιοδικά από θαλασσινό νερό μέσω καναλιού.
- **Τύπος υγροτόπου:** Αλυκή (Ramsar 5), Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR161/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ
- Βόσκησις: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Φράχτες.

Φράγμα Λειβάδι (Γερανός)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΡΑΤ03

- **Νησί:** ΠΑΤΜΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 37,34995 N, 26,58500 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 25
- **Θέση:** 2 km από τον Κάμπο.
- **Περιγραφή:** Καρστική πηγή στα κατάντη της οποίας υπάρχει νεόδμητο φράγμα με τη βοήθεια του οποίου σχηματίστηκε μικρή λίμνη.
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR161/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άλλες χρήσεις: Αναφέρθηκε ότι θα χρησιμοποιηθεί μελλοντικά για την κάλυψη οικιστικών αναγκών πλην πόσης.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλυκή Γροίκου (Πέτρας)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΡΑΤ06

- **Νησί:** ΠΑΤΜΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 37,29365 N, 26,55948 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 4 έως 6
- **Θέση:** 1 km νότια από το Γροίκο.

■ **Περιγραφή:** Φυσική αλυκή η οποία γεμίζει με θαλασσινό νερό μέσω τεχνητού καναλιού, που κλείνεται ή ανοίγεται κατά περιόδους από το Δήμο. Την περίοδο της επίσκεψης το κανάλι ήταν κλειστό (μπαζωμένο) και η αλυκή σχεδόν ξερή.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Αλυκή (Ramsar 5), Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR161/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Στην παραλία που συνορεύει με την αλυκή υπάρχει καντίνα με ξαπλώστρες, ομπρέλες, θαλάσσια "σπορ" κλπ. Επίσης κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών υπάρχει οδήγηση σέ όλο το πλάτος του υγροτόπου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Pasquali 1988.

Έλος Αγ. Κιουρά ή Παρθενίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LER01

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 421359000
- **Νησί:** ΛΕΡΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 37,18413 N, 26,80159 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 0,5 km βορειοδυτικά από το αεροδρόμιο.
- **Περιγραφή:** Χείμαρρος ο οποίος εκβάλλει στην παραλία μεταξύ του αεροδρομίου και του στρατοπέδου Παρθενίου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Λόγω του στρατοπέδου, η προσέγγιση και η οποιαδήποτε καταγραφή είναι πολύ δύσκολη.
- **Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος):** 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Bufo viridis*.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, Βιομηχανίες - Βιοτεχνίες, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερνώσεων/μπαζωμάτων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Τόσο το παρακείμενο ναυπηγείο, όσο και ο στρατώνας έχουν αλλοιώσει και συρρικνώσει τον υγρότοπο.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Broggi 1997.

Έλος Γούρνας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LER02

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR 421360000
- Νησί: ΛΕΡΟΣ
- Νομός: ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- Συντεταγμένες: 37,15047 N, 26,82571 E
- Έκταση (στρέμματα): 5 έως 8
- Θέση: 0,5 km δυτικά από το Κοκάλι.
- Περιγραφή: Χείμαρρος εκβάλλει στη θάλασσα σχηματίζοντας έλος.

- Τύπος υγροτόπου: Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο: Πολύ υποβαθμισμένος. Υπό εξαφάνιση υγρότοπος.
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, δενδρώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ
- Βόσκηση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, επέκτασης καλλιιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Φράγμα Παρθενίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LER03

- **Νησί:** ΛΕΡΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 37,17594 N, 26,80456 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 80 έως 90
- **Θέση:** 0,5 km νότια από το αεροδρόμιο.
- **Περιγραφή:** Εποχιακό τέλμα (Ramsar Ts), το οποίο τροφοδοτείται από χείμαρρο και στο οποίο έχει χτιστεί λίθινο φράγμα. Όταν πλημμυρίσει με νερό ο υγρότοπος θα μετατραπεί σε Ramsar 2 ή Ramsar 6.

- **Τύπος υγροτόπου:** Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Το λίθινο φράγμα (μάλλον λόγω κατασκευαστικού σφάλματος) δεν έχει καταφέρει να κρατήσει νερό με αποτέλεσμα να αλλοιώνει απλώς την εικόνα του έλους. Μελλοντικά και με προϋπόθεση τη διόρθωση των κατασκευαστικών σφαλμάτων το νερό που θα αποθηκεύεται θα χρησιμοποιείται για άρδευση αλλά και για οικιστική χρήση πλην πόσης.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Bufo viridis*.
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.
Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Το φράγμα αλλοιώνει τη φυσικότητα του έλους. Επιπρόσθετα, έχει γίνει διάνοιξη δρόμου κατά μήκος του φράγματος και περιμετρικά του υγροτόπου.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 1997.

Λιμνοδεξαμενή Στημένια

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΑΛ06

- **Νησί:** ΚΑΛΥΜΝΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,98941 N, 26,97277 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 40 έως 50
- **Θέση:** 1 km Βόρεια των Στημενίων.
- **Περιγραφή:** Τεχνητή λιμνοδεξαμενή με μεμβράνη.
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Γλάροι.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Απαγόρευση κυνηγιού .

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

Λιμνοδεξαμενή Παναγιάς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: LPS01

- **Νησί:** ΛΕΙΨΟΙ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 37,28624 N, 26,77853 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 14
- **Θέση:** 1,5 km νοτιοανατολικά των Λειψών.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε τους Λειψούς. Εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή με καλυμμένη μεμβράνη, από δύο υδροληψίες σε ρέματα Μηλιού και Λιά (Ανώνυμος 2003α). Βρίσκεται σε περιοχή SCI (GR4210010 / IBA (GR160).
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Αλυκή Τιγκακίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΟΣ01

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 421361000
- **Νησί:** ΚΩΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,88365 N, 27,16979 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 930 έως 1.000
- **Θέση:** 1 km δυτικά του οικισμού Τιγκακί.
- **Περιγραφή:** Δύο χείμαρροι, μαζί με θαλασσινό νερό, το οποίο εισέρχεται μέσω αγωγού τροφοδοτούν μια λιμνοθάλασσα αλμυρού-υφάλμυρου νερού στην πρώην αλυκή Τιγκακίου. Οικότοποι 92/43: 21B011, 2120,5420,1410, 1420, 92D0,72A0,2250 (Γεωργιάδης κ.ά. 2001).
- **Τύπος υγροτόπου:** Αλυκή (Ramsar 5), έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G), λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Τα τελευταία χρόνια η είσοδος θαλασσινού νερού τους καλοκαιρινούς μήνες είχε σαν αποτέλεσμα τη συγκράτηση νερού καθ' όλη τη διάρκεια του έτους αλλάζοντας έτσι την υδροπερίοδο του υγροτόπου από εποχιακή σε μόνιμη. Η αλυκή λειτούργησε μέχρι το 1989 (Ρετανίδου 1999).
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερδυατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Νεροκελώνες (*Mauremys rivulata*), Νερόφιδα (*Natrix natrix*) (Γεωργιάδης κ.ά. 2001).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: *Aphanius* sp. (*fasciatus*).
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Πελεκάνοι με σποραδική παρουσία, ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, σκουφοβουτηχτάρια με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Πάπιες *Anas* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, πάπιες *Aythya* με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, φαλαρίδες με σποραδική παρουσία, φλαμίνγκο με σποραδική παρουσία, Βαρβάρες με άγνωστη συχνότητα παρουσίας, καστανόχνης με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4210008), Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ509), ΖΟΕ (1024/98), SPA (GR4210027) / IBA (GR166)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αμμοληψία: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, υπερβόσκησης, παράνομου κυνηγιού, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων, αμμοληψιών.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Την περίοδο λειτουργίας της αλυκής κατασκευάστηκαν αρκετά τεχνικά έργα όπως: περιμετρική τάφος, αντλιοστάσιο, αυλάκια. Τον τελευταίο χρόνο έχει τοποθετηθεί αγωγός, ο οποίος εισάγει μεγάλες ποσότητες θαλασσινού νερού όλο το καλοκαίρι.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Malsom & Ross 1995, Petanidou 1999, Γεωργιάδης και συν. 2001.

Λίμνη Πυλίου ή Νερομάνα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΟΣ02

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 421363000
- **Νησί:** ΚΩΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,86111 N, 27,15765 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 1,5 km βορειοανατολικά από το Πυλί.
- **Περιγραφή:** Μικρή τεχνητή λίμνη γλυκού νερού που δημιουργήθηκε από περιμετρικό φράγμα σε περιοχή με καρστικές πηγές. Κάποτε πότιζε όλον τον κάμπο της Κω.
- **Τύπος υγροτόπου:** Πηγές (Ramsar Y). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Populus* spp. (λεύκες), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Νεροχελώνες.
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κουνουπόψαρα, χέλια.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4210008), Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ507)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υπόγεια ρύπανση από βοθρολύματα παρακείμενων οικισμών.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, διάνοιξης δρόμων, αρδευτικών δικτύων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Γεωργιάδης και συν. 2001.

Έλος Ψαλιδίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: KOS03

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR421362000
- Νησί: ΚΩΣ
- Νομός: ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- Συντεταγμένες: 36,88208 N, 27,33981 E
- Έκταση (στρέμματα): 85 έως 100
- Θέση: 4 km ανατολικά από την πόλη της Κω.

■ **Περιγραφή:** Δύο χείμαρροι καταλήγουν στην ακτή Ψαλιδίου σχηματίζοντας ένα σχεδόν παράκτιο έλος. Υπάρχει κανάλι σύνδεσης με τη θάλασσα, το οποίο έχει μπαζωθεί (φυσικώς) από χώματα και βλάστηση. Τα χρόνια της Ιταλικής κατοχής ο υγρότοπος λειτουργούσε ως αλυκή για την παραγωγή αλατιού.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Populus* spp. (λεύκες), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Emys orbicularis* (Νεροχελώνες), Νερολαφιάτης.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με σποραδική παρουσία.
- Είδη πουλιών που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση: Φλαμίνγκο με τακτική παρουσία σε σημαντικούς πληθυσμούς.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SPA (GR4210027), Καταφύγιο Άγριας Ζωής (K507), SCI (GR4210008) / IBA (GR166/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Τα τελευταία χρόνια λειτουργεί πάρκο με νεροτσουλήθρες δίπλα στον υγρότοπο.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994, Malsom & Ross 1995, Αλεξανδροπούλου και συν. 1998.

Έλος Λάμπη

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΟΣ04

- **Νησί:** ΚΩΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,91570 N, 27,27839 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 15 έως 20
- **Θέση:** 1 km βορειοδυτικά από την πόλη της Κω.

■ **Περιγραφή:** Τρεις χείμαρροι, άλλοι μικρότεροι ρύακες αλλά και υπόγεια νερά σχημάτιζαν ένα μεγάλο έλος στην περιοχή Λάμπη. Το έλος λόγω της επέκτασης της πόλης της Κω έχει κατακερματιστεί, μπαζωθεί και περιοριστεί σε μικρά διάσπαρτα κομμάτια. Γρήγορα πρόκειται να εξαφανιστεί τελείως. Οι Ζαλίδης & Μαντζαβέλας (1994) τον αναφέρουν ως αποξηραθέντα υγρότοπο.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πολύ υποβαθμισμένο και κατακερματισμένο έλος το οποίο αναμένεται να εξαφανιστεί μέσα στα αμέσως επόμενα χρόνια.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερδυατική, θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Populus* spp. (λεύκες), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Στραγγίσεων, επέκτασης καλλιεργείων, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Με την επέκταση της πόλης αλλά και τη δημιουργία πολλών ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων το μεγαλύτερο κομμάτι του έλους έχει στραγγιστεί. Επιπρόσθετα έχει διασπαστεί η οικολογική συνοχή και η δομή του αφού έχει κατακερματιστεί προς όφελος της δόμησης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ζαλίδης & Μαντζαβέλας 1994.

Έλος Λιμναρά

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΟΣ05

- **Νησί:** ΚΩΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,87121 N, 27,34869 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 1 km βόρεια από Λιμναρά.
- **Περιγραφή:** Εποχιακό ρέμα που εκβάλλει στην παραλία Λιμναρά που σε συνδυασμό με υπόγειες αναβλύσεις σχηματίζουν μικρό έλος γλυκού έως υφάλμυρου νερού.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 7

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Πράσινος Βάτραχος (*Rana* sp.)
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Κέφαλοι.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI: (GR4210008) Λούρος-Ψαλίδι-Δίκαιος, Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ507) / IBA (GR166/A)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Έλος Μαρμαρίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΟΣ06

- **Νησί:** ΚΩΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,88197 N, 27,15835 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 15 έως 20
- **Θέση:** 1 km ανατολικά από το Μαρμάρι.
- **Περιγραφή:** Κανάλια που ξεκινούν από τη λίμνη Πυλίου (Νερομάνα) καταλήγουν στην παραλία του Μαρμαρίου σχηματίζοντας ένα έλος γλυκού έως υφάλμυρου νερού.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Όμορφη παραλία.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, υγρολιβαδική, αλοφυτική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Juncus* spp. (Βούρλα), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

- Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ
- Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4210008), Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ509)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμόδεις εκτάσεις, Αραιή δόμηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

- Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα, απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.
- Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπερβόσκησης, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.
- Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Τμήμα του υγροτόπου έχει μπαζωθεί και χρησιμοποιείται ως χώρος στάθμευσης των οχημάτων των λουομένων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Γεωργιάδης και συν. 2001.

Έλος Μαστιχάρι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΟΣ07

- **Νησί:** ΚΩΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,81347 N, 27,03499 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 3 έως 5
- **Θέση:** 4 km δυτικά από το Μαστιχάρι.

■ **Περιγραφή:** Πολύ μικρά ρέματα σε συνδυασμό με υπόγειες αναβλύσεις σχηματίζουν ένα παράκτιο έλος γλυκού-υφάλμυρου νερού με καλαμιώνα και περιμετρικά λόχμες αρκεύθου, στην παραλία δυτικά των εγκαταστάσεων της ΔΕΗ στο Μαστιχάρι.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Νεροχελώνες.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγιας Ζωής (Κ518)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

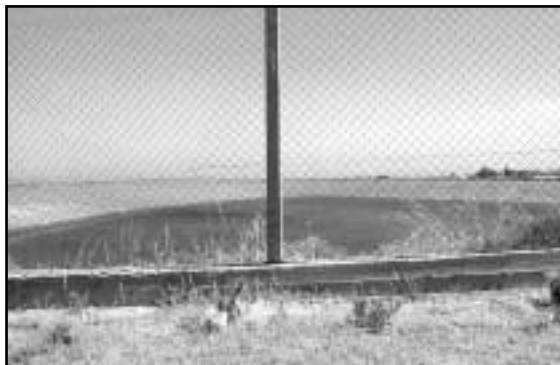
Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Παράνομοι κυνηγίου, επέκτασης καλλιέργειών, διάνοιξης δρόμων, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ο μοναδικός δρόμος (χωμάτινος) κόβει τον υγρότοπο στα δύο.

Λιμνοδεξαμενή Αγ. Νεκταρίου (Πλατύ)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΟΣ08

- **Νησί:** ΚΩΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,86400 N, 27,29462 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 8 έως 10
- **Θέση:** 1 km νοτιοδυτικά από τον Άγιο Νεκτάριο.
- **Περιγραφή:** Λιμνοδεξαμενή με μεμβράνη, η οποία τροφοδοτείται από δυο τουλάχιστον χειμάρρους.
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

Ρέμα Ασκληπιείου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΟΣ12

- **Νησί:** ΚΩΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,87419 N, 27,25284 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** 4 km νοτιοδυτικά της πόλης της Κω.
- **Περιγραφή:** Ρέμα εποχιακής ροής που με φράγματα αντιστάθμισης σχηματίζει μικρές λούτσες (<1στρ).
- **Τύπος υγροτόπου:** Εποχιακός ρύακας/χείμαρρος (Ramsar N). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 6

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, δενδρώδης, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Salix* spp. (ιτιές), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά) *Platanus orientalis* (πλατάνι).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4210008) Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ512). Μέρος του ρέματος βρίσκεται σε προστατευόμενο αρχαιολογικό χώρο.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκηση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων, παράνομου κυνηγίου, διάνοιξης δρόμων.

Λιμνοδεξαμενή Μεσσαριάς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΟΣ13

- **Νησί:** ΚΩΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,86698 Ν, 27,22269 Ε
- **Έκταση (στρέμματα):** 8 έως 10
- **Θέση:** 2 km νοτιοανατολικά από το Ζηπάρι.
- **Περιγραφή:** Λιμνοδεξαμενή με καλυμμένη μεμβράνη, η οποία τροφοδοτείται από υδροληψία στο ρέμα Μεσσαριάς Μέγιστη επιφάνεια 19 στρέμματα (Ανώνυμος 2003α).
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ512)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Φράγμα Λειβαδίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AST01

- **Νησί:** ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,54911 N, 26,33380 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 80 έως 105
- **Θέση:** 1,5 km βορειοδυτικά των Λιβαδιών.
- **Περιγραφή:** Χωμάτινο ομογενές φράγμα από το χείμαρρο Λειβάδι. Δεν το επισκεφτήκαμε, μόνο από πληροφορίες του ΥπΓε (Ανώνυμος 2003). Υπάρχει *Rana* sp. (Broggi 2002). Βρίσκεται σε IBA (GR164/A)
- **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη >80 στρ. (Ramsar 6). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος. 2003, Broggi 2002

Έλος Βαθέος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AST02

- **Νησί:** ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,61921 N, 26,41203 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 15 έως 25
- **Θέση:** Στην ανατολική μεριά του κλειστού κόλπου του Βαθέος.
- **Περιγραφή:** Δεν έχουμε επισκεφτεί την περιοχή. "Περιοδικά κατακλυζόμενο έλος" (ΕΟΕ 2000).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Ο υγρότοπος βρίσκεται σε περιοχή SCI (GR4210009). Η βλάστηση είναι κυρίως υγρολιβαδική και αλοφυτική με κύρια είδη τα *Salicornia* spp. (αρμυρήθρες), *Arthrocnemum* spp. (αρμύρες), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών). Αναφέρονται *Rana* sp. (Τσιακίρης 2005 προσ. επικ., Broggi 2002). Στερεά απορρίμματα και απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων είναι οι κύριοι τύποι ρύπανσης. Βρίσκεται σε IBA (GR164/A).
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία 2000, Broggi 2002.

Κάμπος ή Λειβάδι

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AST03

- **Νησί:** ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,54256 N, 26,34078 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 100 έως 200
- **Θέση:** 1 km δυτικά της Χώρας.

■ **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Σύμφωνα με Τσιακίρη (προσ. επικ. 2005): "Έκταση που πλημμυρίζει. Κυρίως αγροτική γη με εποχιακά υγρολίβαδα, καναλάκια, αλμυρόβαλτους και κάποιες εποχές κατά θέσεις ακόμη και με επιφανειακό γλυκό νερό, μέχρι και τις αρχές Ιουνίου. Πηγάδια στο κέντρο και υφάλμυρο νερό κοντά στην παραλία. Ποικίλη βλάστηση περιέχει και πολλά οπωροφόρα δέντρα". Από την περιγραφή πρόκειται για τυπική πεδινή παράκτια περιοχή με υψηλά ευρισκόμενο υδροφόρο ορίζοντα και έντονη εποχιακή διακύμανση που εξαρτάται από τις βροχοπτώσεις (βλ.υδάδα).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Υπάρχουν αμφίβια *Rana sp.* (Broggi 2002, Τσιακίρης προσ. επικ. 2005). Βρίσκεται σε IBA (GR164/A).

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 2002.

Πάνορμος

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AST04

- **Νησί:** ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,58668 N, 26,27431 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 20
- **Θέση:** 10 km βορειοδυτικά των Λιβαδιών.

■ **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Από Τσιακίρη (προσ. επικ. 2005): "Μικρός αλμυρόβαλτος ... πίσω από την αντίστοιχη παραλία με κυρίαρχη βλάστηση από βούρλα, πρέπει να πλημμυρίζει εποχιακά αλλά το καλοκαίρι δεν είχε καθόλου επιφανειακό νερό (πιθανά έχει άνοιξη-χειμώνα λόγω φανερών υπολλειμμάτων στις ελεύθερες βλάστησης επιφάνειες). Βρίσκεται σε IBA (GR164/A).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

Μαρμάρι (Camping)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AST05

- **Νησί:** ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,56421 N, 26,34989 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 30
- **Θέση:** Στο χώρο οργανωμένης κατασκήνωσης του Μαρμαρίου.
- **Περιγραφή:** Δεν τον έχουμε επισκεφτεί. Σύμφωνα με Τσιακίρη (προσ. επικ. 2005): "Μικρός καλαμώνας ... με εποχιακά επιφανειακά νερά μέχρι και αρχές καλοκαιριού". Προφανώς πρόκειται για βλυχάδα. Υπάρχει οργανωμένο Κάμπινγκ. Βρίσκεται σε IBA (GR164/A).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

Μαλτεζάνα (Αεροδρόμιο)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: AST06

- **Νησί:** ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,57467 N, 26,38337 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 50 έως 55
- **Θέση:** Σε επαφή με την Μαλτεζάνα, 2 km νότια του αεροδρομίου.
- **Περιγραφή:** Δεν τον έχουμε επισκεφτεί. Σύμφωνα με Τσιακίρη (προσ. επικ. 2005): "Παράκτιος μικρός αλμυρόβαλτος, παρόμοιος με αυτόν στο Λειβάδι κοντά στην ακτή, αλλά δεν έχει τόσες δεντροκαλλιέργειες. Διατηρεί επιφανειακά νερά (κυρίως υφάλμυρα) μέχρι τα μέσα της άνοιξης ίσως και αρκετά αργότερα". Από την περιγραφή προφανώς πρόκειται για βλυχάδα. Βρίσκεται σε IBA (GR164/A).
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

Λιμνοδεξαμενή Κάμπου Ερίστου / Αγ. Ειρηνής

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΤΕΛ01

- **Νησί:** ΤΗΛΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,44341 N, 27,35140 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 30
- **Θέση:** 1 km νοτιοανατολικά του Μεγάλου Χωριού.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφθήκαμε το νησί. Εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή με μεμβράνη στο ρέμα της Ερίστου.
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SPA (GR4210024) / IBA (GR168)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Παπαθεοδώρου & Πάγκας 2001, Broggi 2006.

Έλος Γκιάλα (Λιβάδια)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΤΕΛ02

- **Νησί:** ΤΗΛΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,41056 N, 27,38533 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 0,4 km νοτιοανατολικά από τα Λιβάδια.
- **Περιγραφή:** Δεν επισκεφτήκαμε την Τήλο. Από τις περιγραφές θα μπορούσε και να είναι Εποχιακό Μεσογειακό Τέλεσμα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με υφάλμυρο νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υγρολιβαδική.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SPA (GR4210024) / IBA (GR168)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: ΑΓΝΩΣΤΟ

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Ύπαρξη αλλοιώσεων: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Παπαθεοδώρου & Πάγκας 2001, Broggi 2006.

Λίμνη Νάνων

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD01

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR 421369000
- Νησί: ΡΟΔΟΣ
- Νομός: ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- Συντεταγμένες: 36,26409 N, 27,89226 E
- Έκταση (στρέμματα): 5 έως 6
- Θέση: 7 km νότια - νοτιοδυτικά από το Σάλακο Ρόδου.
- Περιγραφή: Τεχνητή λίμνη, που προέκυψε από φυσική κατολίσθηση το 1926. Το 1936 οι Ιταλοί έφτιαξαν τσιμεντένια όχθη και ενίσχυσαν με τσιμέντο το φυσικό φράγμα.
- Τύπος υγροτόπου: Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: Δημόσιο
- Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο: Περιοχή με μεγάλη φυσική ομορφιά.
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Βαθιά νερά (>6 m), δενδρώδης
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Platanus orientalis* (πλατάνι).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Potamon* sp. Κάβουρες γλυκού νερού.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Υπήρχε *Ladigesocypris ghigii* αλλά εξαφανίστηκε
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Έντονη άρδευση με βαρύτητα (λάστιχα), μοτέρ και φυσική ροή, σχεδόν τον στεγνώνουν το καλοκαίρι.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Φαντίδης 1977, Anonymous 1996, Iacovides 1988, Kounis et al. 1994, Στουμπούδη και συν. 2004, Corsini-Φωκά και συν. 2004.

Τεχνητή Λίμνη Απολακκιάς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD02

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR 4213377000
- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,10560 N, 27,79539 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 400 έως 450
- **Θέση:** 3 km βόρεια της Απολακκιάς.

■ **Περιγραφή:** Φραγμολίμνη με φυσική βλάστηση στις όχθες της, κατασκευάστηκε το 1984-1989. Φράγμα χωμάτινο με αργιλικό πυρήνα, φυσική στεγανότητα (μάργες) στο χείμαρρο Απολακκιώτη, μέγιστη επιφάνεια 720 στρ (Ανώνυμος 2003α).

- **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη >80 στρ. (Ramsar 6). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Το τοπίο στη λεκάνη απορροής είναι απείραχτο αισθητικά.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1= τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Falco eleonora*, *Gallinula chloropus* (φωλιάζει), *Larus michahellis*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Περίφραξη και φροντίδα λόγω υδάτων / IBA (GR171).

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, φυσική δεινρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Δεν αφήνουν νερό να ρέει κατάντη.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Ποταμός Γαδουράς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD03

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR 421364000
- Νησί: ΡΟΔΟΣ
- Νομός: ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- Συντεταγμένες: 36,14214 N, 28,07492 E
- Έκταση (στρέμματα): 100 έως 200
- Θέση: 2 km βόρεια της Καλάθου.

■ **Περιγραφή:** Εκβολή σε μικρό δέλτα, υπόστρωμα βοτσαλώδες και λίγο αμμώδες. Πολύ πλατειά βοτσαλώδης κοίτη. Νερό ρέει σε όλο το μήκος του ποταμού.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Με 160 km² η μεγαλύτερη λεκάνη απορροής στη Ρόδο. Παρά το ότι περιβάλλεται ασφυκτικά από μαντριά, σπαστήρες, και κάποιες καλλιέργειες μέσα στην κοίτη, η περιοχή βρίσκεται σε αρκετά καλή κατάσταση.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερουδατική, θαμνώδης, δενδρώδης, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Στα ψηλότερα σημεία *Ladigesocypris ghigii*.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Ardea purpurea*, *Circus aeruginosus*, *Burhinus oedipnemus* (μάλλον φωλιάζει όπως και στο παρελθόν), *Charadrius dubius* (φωλιάζει), *Tringa glareola*, *Larus michahellis*, *Acrocephalus scirpaceus*, *Apus melba*, *Columba livia*, *Sylvia cantillans*, *Philomachus pugnax*, *Merops apiaster* (φωλιάζει).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής. Η εκβολή βρίσκεται στο K534 ενώ η ευρύτερη περιοχή του φράγματος Γαδουρά στο K535.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, Βιομηχανίες - Βιοτεχνίες, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, δενδρώδεις καλλιέργειες, δρόμοι, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, πυκνή δόμηση, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αμμοληψία: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Βοτσαλοληψία (αδρανή). Υπάρχει και σπαστήρας.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης, διάνοιξης δρόμων, αμμοληψιών.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Κτήριο σπαστήρα, δρόμοι στην άκρη της κοίτης, βοτσαλοληψίες.

Ποταμός Κρεμαστινός

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD05

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR421367000
- Νησί: ΡΟΔΟΣ
- Νομός: ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- Συντεταγμένες: 36,41465 N, 28,10952 E
- Έκταση (στρέμματα): 30 έως 36
- Θέση: 1 km βόρεια της Κρεμαστής.
- Τύπος υγροτόπου: Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: Δημόσιο.
- Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο: Πολύ υποβαθμισμένος υγρότοπος, με σκουπίδια, καλλιέργειες και δρόμους.
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Salix* spp. (ιτιές), *Platanus orientalis* (πλατάνι).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Νεροχελώνες, *Gyrinidae*, μικρά μαύρα μαλάκια σαν *Melanopsis*.
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Υπήρχε στα ψηλότερα σημεία *Ladigesocypris ghigii*.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Μάλλον φωλιάζει *Gallinula chloropus*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ529)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, πυκνή δόμηση, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Ύδρευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Είχε παλιότερα και ανεμόμυλους για άντληση αρδευτικού νερού, όπως στο Λασίθι.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Τσιμεντένια περάσματα διασχίζουν κάθετα το ποτάμι από τη μια όχθη στην άλλη. Αυθαίρετα κτίσματα, χώρος επίσημης απόθεσης σκουπιδιών.

Ποταμός Αργυρός

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD06

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR 421368000
- Νησί: ΡΟΔΟΣ
- Νομός: ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- Συντεταγμένες: 36,34602 N, 27,93863 E
- Έκταση (στρέμματα): 25 έως 28
- Θέση: 1 km νοτιοδυτικά από την Καλαβάρδα.
- Τύπος υγροτόπου: Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Βαθμός φυσικότητας (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Υπήρχε παλιότερα *Ladigesocypris ghigii*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Ένα μικρό τμήμα των πηγών ίσως βρίσκεται μέσα στο SCI GR4210006

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών.

Χείμαρρος Λάρδου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD07

- Κωδικός ΕΚΒΥ: GR421371000
- Νησί: ΡΟΔΟΣ
- Νομός: ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- Συντεταγμένες: 36,07309 N, 28,01846 E
- Έκταση (στρέμματα): 1 έως 2
- Θέση: 2 km νότια της Λάρδου.

■ **Περιγραφή:** Μερικά χιλιόμετρα πριν φτάσει στη θάλασσα συμβάλλει σε αυτόν και ο χείμαρρος Φονιάς. Έτσι οι Ζαλίδης & Μαντζαβέλας (1994) τον αναφέρουν ως ποταμό Φονιά.

- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά).
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: Σε ψηλότερα σημεία υπάρχουν γκιζάνια (*Ladigesocypris ghigi*).
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Hippolais pallida*, *Passer domesticus*, *Apus apus*, *Delichon urbica*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (K535) / IBA (GR171/B)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Οικόπεδα, χωράφια, σπίτια, γήπεδα αντισφαιρίσης, πίεση από όλες τις μεριές, έχει αφήσει ελεύθερη μόνο την κοίτη.

Χείμαρρος Ασκληπιός

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD08

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,04011 N, 27,94402 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Θέση:** 4 km νότια από το Ασκληπιείο.
- **Περιγραφή:** Στεγνή και βοτσαλώδης κοίτη και εκβολή διαμορφωμένη, διανοιγμένη, εκβαθυμένη.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εποχιακός ρύακας/χείμαρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Κοντά στις πηγές πρέπει να διατηρεί κολύμπες για να υπάρχουν γκιζάνια.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: *Ladigesocypris ghigii* αναφέρεται πως υπάρχουν σε ψηλότερα σημεία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Μόνο οι πηγές και τμήμα των υψηλών τμημάτων βρίσκονται εντός της SCI GR 4210005

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Αμμοληψία: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Αμμοληψιών.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Διαμόρφωση κοίτης, εκβάθυνση, εναπόθεση υλικών κοίτης σε πρηνή, εγκιβωτισμός.

Χειμάρρος Κόνταρης

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD09

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,06127 N, 27,99172 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 4,5 km νοτιοδυτικά της Λάρδου.
- **Περιγραφή:** Εκβολή χειμάρρου ασφυκτικά κλεισμένη ανάμεσα σε ξενοδοχεία.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Κοντά στις πηγές έχει νερό όλο το χρόνο, ενδιάμεσα διατηρεί γκιόλες και στα τελευταία 200 μέτρα διατηρεί υφάλμυρο νερό, λόγω επαφής με ορίζοντα θαλασσινό. Πολύ αλλοιωμένος υγρότοπος.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Νεροχελώνες.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: Φωλιάζουν *Charadrius dubius* και *Motacilla alba*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Μόνο οι πηγές και τμήμα των υψηλών τμημάτων βρίσκονται εντός της SCI GR4210005

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αμμοληψία: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Άρδευση.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκκερσώσεων/μπαζωμάτων, αμμοληψιών.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Διαμόρφωση πρανών με σαζανέτ και λίθους, διανοίξεις, εκβαθύνσεις, τσιμεντάρισμα οχθών, διαμορφώσεις εξόδου νερών προς θάλασσα, χαλικοληψία.

Ρύακες Μάκαρης - Χας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD11

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,16290 N, 28,09092 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** Πολύ κοντά στο Χαράκι.
- **Περιγραφή:** Δυο χείμαρροι (Μάκαρης, Χας) ενώνονται σε χείμαρρο με βοτσαλώδη κοίτη, πλάτους 100 m. Δεν έχει νερό στην κοίτη. Πολύ λίγο νερό κοντά στη θάλασσα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εποχιακός ρύακας/χείμαρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Εντελώς αλλοιωμένη και υποβαθμισμένη εκβολή.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 2

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Rana* sp., Νεροχελώνες.
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: *Ladigesocypris ghigii* στα ψηλά σημεία.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Ptyonoprogne rupestris*, *Delichon urbica* (φωλιάζου), *Carduelis chloris*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Μάλλον η εκβολή περιλαμβάνεται μέσα στο Καταφύγιο Άγριας Ζωής K534

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αμμοληψία: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Βοτσαλοληψία. Άρδευση.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερσώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων, αμμοληψιών.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Εκτεταμένες ισοπεδώσεις, καθαρισμοί κοίτης και απομακρύνσεις αδρανών. Τσιμεντοστρωμένα περάσματα.

Ποταμός Λουτάνης

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD13

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,25298 N, 28,16595 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 12
- **Θέση:** 2 km ανατολικά από τα Κολύμπια (εκβολή).
- **Περιγραφή:** Μικρή εκβολή με λίγη βλάστηση και ρέον νερό. Τα νερά των Επτά Πηγών ενώνονται με τα νερά των πηγών Αγίου Νεκταρίου και σχηματίζουν τον ποταμό Λουτάνη που καταλήγει στη βοτσαλώδη εκβολή.
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Τουριστικό περίπτερο, εστιατόρια και γεφυρούλες σε Επτά Πηγές. Όμορφο τοπίο σε Επτά Πηγές.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 5

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Platanus orientalis* (πλατάνι), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), Άλλα:
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων:
- Υπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: *Ladigesocypris ghigii*.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Egretta garzetta*, *Nycticorax nycticorax*, *Larus michahellis*, *Motacilla alba*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Μεγάλο τμήμα Λουτάνη, αλλά όχι οι εκβολές, καθώς και οι 7 Πηγές, εντός της SCI GR4210006 / IBA (GR171). Εκβολή στο Καταφύγιο Άγριας Ζωής K531.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, πυκνή δόμηση, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Βόσκησις: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Αμμοληψία: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ
- Άλλες χρήσεις: Βοτσαλοληψία.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Αρδευτικών δικτύων, αμμοληψιών.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Τσιμεντένιοι υδραγωγοί μέσα σε κούπη ποταμού.

Ποταμός Πελέμονης και Εκβολή Καμαρέ

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD14

- **Κωδικός ΕΚΒΥ:** GR421366000
- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,27909 N, 28,17306 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 15 έως 16
- **Θέση:** 1 km ανατολικά από Αφάντου.
- **Περιγραφή:** Μικρή εκβολή με ελάχιστη υγροτοπική βλάστηση, διευθετημένη, σε βοτσαλώδες υπόστρωμα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εποχιακός ρύακας/χειμάρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πολύ μικρός και αλλοιωμένος υγρότοπος, χωρίς νερό, και χωρίς σημεία για καταφύγια.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- **Μορφές βλάστησης:** Υπερυδατική, θαμνώδης.
- **Κοινά είδη ή γένη φυτών:** *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Tamarix spp.* (αρμυρίκια).
- **Υπαρξη ψαριών:** ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (K531), μόνο η εκβολή / IBA (GR171)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Αραιή δόμηση, βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Εκχερνώσεων/μπαζωμάτων, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Διευθετήσεις κοίτης, τσιμεντοστρώσεις.

Ποταμός Παραδεισιώτης

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD15

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,39702 N, 28,05657 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 30 έως 32
- **Θέση:** 2 km ανατολικά από το Παραδείσι.

■ **Περιγραφή:** Το πλάτος της κοίτης στην εκβολή είναι περίπου 30 m. Δεν υπάρχει καθόλου εκβολική διαπλάτυνση. Ο χώρος είναι κατειλημμένος από αυθαίρετα και μπάζα.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M), εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 4

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Νεροχελώνες.
- Ύπαρξη ψαριών: ΝΑΙ
- Είδη ψαριών: *Ladigesocypris ghigii*.
- Ψαροφάγα είδη πουλιών: Ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Charadrius dubius*, *Gallinula chloropus* φωλιάζουν.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Κ529)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Αραιή δόμηση, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Υγρά απόβλητα οικισμών, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Επέκτασης καλλιεργειών, εκκερνώσεων/μπαζωμάτων, δόμησης, διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Χώρος "επίσημης" απόθεσης απορριμμάτων.

Ρύακας Πεταλούδων

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD16

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,33692 N, 28,05672 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 0 έως 0
- **Περιγραφή:** Υγρή ρεματιά με πυκνή δεντρώδη βλάστηση.
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M), πηγές (Ramsar Y). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Δενδρώδης
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Platanus orientalis* (πλατάνι).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: *Panaxia quadrifunctaria*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SCI (GR4210006)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Αναψυχή: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Ύπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

Ποταμός Πλατύς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD17

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,36467 N, 27,98094 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1 έως 2
- **Θέση:** 1 km βόρεια από Φανές.

■ **Περιγραφή:** Μικρή εκβολή, χωρίς ροή νερού. Όλη η προσχωματική λεκάνη προφανώς από παλιά παραδοσιακή αγροτική περιοχή.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Εποχιακός ρύακας/χείμαρρος (Ramsar N). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Όλη η περιοχή είχε ανεμόμυλους άντλησης υπογείων υδάτων, ίδιους με του Λασιθίου, άρα υψηλό υδροφόρο ορίζοντα.

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1= τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Charadrius dubius* φωλιάζει σε εκβολή, *Merops apiaster*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Μεγάλο τμήμα ποταμού, αλλά όχι οι εκβολές εντός SCI GR4210006

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, εντατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπεράντλησης, επέκτασης καλλιεργειών, αρδευτικών δικτύων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Προφανώς αντλούν νερό ανάντη της εκβολής, έχει φτιαχτεί δίκτυο με υπόγειες σωληνώσεις. Χοιροτροφείο πρωτόγονης κατάστασης δίπλα στην κοίτη.

Λιμνοδεξαμενή Σκολώνα

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD20

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,00765 N, 27,87224 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 50 έως 63
- **Θέση:** 3 km βορειοδυτικά του Γενναδίου.
- **Περιγραφή:** Περιφραγμένη τεχνητή λίμνη δημιουργημένη με ανάχωμα ύψους 20-30 m, κατά τα 3/4 του κύκλου. Εξωποτάμια με καλυμμένη μεμβράνη, από μια υδροληψία επί χειμάρρου Σκολωνίτη, μέγιστη επιφάνεια 63 στρ. (Ανώνυμος 2003α).
- **Τύπος υγροτόπου:** Τεχνητή λίμνη >80 στρ. (Ramsar 6). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Οι όχθες της λίμνης με βότσαλα. Κοντά στην είσοδο του ρύακα έχουν αρχίσει να αναπτύσσονται *Typha* και *Tamarix*.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: Περιφραγμένη ως ταμιευτήρας νερού.

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Δεν έχει ξεκινήσει ακόμη να λειτουργεί η άρδευση, αλλά προβλέπεται για περίπου 1000 στρέμματα της Λαχανιάς.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ανώνυμος 2003α.

Εκβολή Λαχανιάς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD21

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 35,95245 N, 27,88004 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 2,5 km νοτιοανατολικά της Λαχανιάς.
- **Περιγραφή:** Μικρή εκβολή ρύακα σχεδόν εποχιακού, με υφάλμυρο μάλλον νερό στην εκβολική λιμνούλα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρύακα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, υγρολιβαδική, βλάστηση αμμωδών ακτών.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Ammophila arenaria* (ψάθα αμμοθινών), *Juncus* spp. (βούρλα), *Carex* spp. (βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Scirpus* spp. (ψαθιά), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Νεροχελώνες, Οδοντόγναθα (Ανισόπτερα), *Notonectidae*.
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Gallinula chloropus* (φωλιάζει;), *Charadrius dubius* (φωλιάζει), *Merops apiaster* (φωλιάζει), *Hippolais pallida*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, φυσική δεινδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ύπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Δόμησης.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Υπάρχει μικρό αντλιοστάσιο κοντά στην κοίτη.

Έλος Καταβιάς

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD22

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 35,93865 N, 27,77398 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 1.000 έως 1.500
- **Θέση:** 2 km νότια από την Καταβιά.
- **Περιγραφή:** Εποχιακό τέλμα (Ramsar Ts). Οικότοποι 92/43: 3170*.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1= τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, υγρολιβαδική.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Juncus* spp. (Βούρλα), *Carex* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ / IBA (GR171/B)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώνες - φρύγανα.
Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ
- Βόσκηση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.
Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ
Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Διάνοιξης δρόμων.
Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Ελάχιστες αλλοιώσεις.

Ρέμα Σορωνής

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD23

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,37976 N, 28,01744 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 20 έως 25
- **Θέση:** 1,5 km βορειοανατολικά Σορωνής.
- **Τύπος υγροτόπου:** Ρύακας-ποταμός (Ramsar M). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πρόσβαση με κακό χωματόδρομο. Πολύ πυκνοί καλαμιώνες στην εκβολή. Πλατάνια μόνο ανάντη. Σε επαφή με το εργοστάσιο της ΔΕΗ στη Ρόδο. Ελαιώνες, θερμοκήπια και βιοτεχνίες, κηπευτικά.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 3

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης, δενδρώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Platanus orientalis* (πλατάνι).
- Ύπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Ύπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Δενδρώδεις καλλιέργειες, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Άρδευση: ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα, στερεά απορρίμματα.

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Υπεράντλησης, επέκτασης καλλιεργειών, δόμησης, διάνοιξης δρόμων, αρδευτικών δικτύων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Περιβάλλεται ασφυκτικά από θερμοκήπια που προφανώς βασίζονται στο νερό του.

Έλος Πλημμυρίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD24

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 35,92715 N, 27,85617 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 8 έως 10
- **Θέση:** 5 km νότια της Λαχανιάς, δίπλα στον οικισμό Πλημμύρι.
- **Περιγραφή:** Μικρό ρυάκι με στενή εκβολή με λίγο υφάλμυρο νερό, μάλλον εποχιακό.
- **Τύπος υγροτόπου:** Εκβολή ρυάκα ή ποταμού (Ramsar F). Παράκτιος υγρότοπος με γλυκό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 8

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υπερυδατική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Arundo donax* (καλάμι υφάλμυρων νερών), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια), *Nerium oleander* (πικροδάφνη), *Vitex agnus-castus* (λυγαριά).
- Υπαρξη ψαριών: ΟΧΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδεις - φρύγανα, φυσική δεινδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΑΓΝΩΣΤΟ

Αλλοιώσεις εξ αιτίας: Διάνοιξης δρόμων.

Περιγραφή ειδών αλλοίωσης: Δρόμος κολλητά με την κοίτη οδηγεί σε αλιευτικό καταφύγιο.

Ανώνυμες λιμνούλες Γενναδίου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD26

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 35,99024 N, 27,89120 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** 3 km δυτικά από το Γεννάδι.
- **Περιγραφή:** Τρεις διαδοχικές μικρές φυσικές λιμνούλες που δημιουργούνται σε εκβαθύνσεις ρύακα. Μπορεί να υπάρχει και παρέμβαση ανθρώπου παλιότερα.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος γλυκού νερού (Ramsar K). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Έχουν μεγάλη σημασία για το πότισμα των πλατωνιών (*Dama dama*). Η Νο 3 είναι η παλιότερη, η Νο2 νεώτερη και η Νο1 νεώτατη.
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1= τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 9

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Μορφές βλάστησης: Υφυδατική υδρόβια, υπερυδατική, θαμνώδης.
- Κοινά είδη ή γένη φυτών: *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών), *Typha* spp. (ψαθιά), *Tamarix* spp. (αρμυρίκια).
- Αξιοσημείωτα είδη ζώων: Πλατώνι, νεροχελώνες, οδοντόγναθα (Ανισόπτερα), *Hydrometridae*.
- Υπαρξη ψαριών: ΑΓΝΩΣΤΟ
- Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο: *Tringa glareola*, *Gallinula chloropus* (φωλιάζει), *Hippolais pallida*.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΟΧΙ

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγρότοπου: Βοσκότοποι - υποβαθμισμένοι θαμνώδης - φρύγανα, εκτατικές καλλιέργειες, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Κυνήγι: ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

- Άλλες χρήσεις: Πότισμα κτηνοτροφικών ζώων.

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Υπαρξη ρύπανσης: ΟΧΙ

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

Τεχνητή Λίμνη Άτσακας

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD10

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,18333 N, 28,02039 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 15 έως 18
- **Θέση:** 7 km βορειοανατολικά της Μαλώνας.
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Σε δορυφορική φωτογραφία φαίνονται δυο λιμνοδεξαμενές από 7-8 στρέμματα η καθεμιά. Υπάρχουν κέφαλοι και γκιζάνια τα οποία έχουν εισαχθεί στις λιμνοδεξαμενές.
- **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1= τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Iacovides 1988, Dellas 1990, Demetropoulos 1994, Corsini-Φωκά κ.ά. 2004.

Νέα Ελεούσα (Λιμνοδεξαμενή Αγίας Ελεούσας)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ROD19

- **Νησί:** ΡΟΔΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,27267 N, 28,02382 E
- **Θέση:** Πολύ κοντά στο χωριό Αγία Ελεούσα.
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Πρόκειται για μικρή τεχνητή υδατοδεξαμενή της Αγίας Ελεούσας. Υπάρχει μεγάλος πληθυσμός Γκιζανιού που πιθανά έχει εισαχθεί από το παρακείμενο ρέμα της Ελεούσας. Βρίσκεται σε περιοχή SCI (GR4210005) / IBA (GR171).
- **Τύπος υγροτόπου:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1=τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Iacovides 1988, Dellas 1990, Ανώνυμος 2003α, Corsini-Φωκά και συν. 2004.

Έλος Ανώνυμο (Αλιμνιά)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ALN01

- **Νησί:** ΑΛΙΜΝΙΑ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,26677 N, 27,70778 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 4 έως 5
- **Περιγραφή:** Αλμυρόβαλτος. Δεν τον επισκεφτήκαμε. Οι πληροφορίες που παρατίθενται αναφέρονται σε πρωτόκολλο καταγραφής των ΣΠΠ από τον Κ. Παπακωνσταντίνου (ΕΟΕ).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.

■ **Τύπος καθεστώτος προστασίας:** SPA (GR4210026) / IBA (GR170)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ
Papakonstantinou 1997

Ανώνυμος (Αρμάθια)

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ARM01

- **Νησί:** ΑΡΜΑΘΙΑ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 35,43634 N, 26,85008 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 2 έως 3
- **Θέση:** Στον όρμο του νησιού.
- **Περιγραφή:** Δεν τον έχουμε επισκεφτεί.

■ **Τύπος υγροτόπου:** Λιμνοθάλασσα (Ramsar J). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Τύπος καθεστώτος προστασίας:** Βρίσκεται στην IBA (GR174)

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1= τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 10

Λιμνοδεξαμενή Κιόλια

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: KST01

- **Νησί:** ΚΑΣΤΕΛΟΡΙΖΟ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 36,1401 N, 29,5749 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 10 έως 23
- **Θέση:** 1,5 km νοτιοδυτικά του οικισμού.
- **Περιγραφή:** Εξωποτάμια λιμνοδεξαμενή με ακάλυπτη μεμβράνη, τροφοδοτείται από όμβρια ύδατα που πέφτουν στην πίστα του αεροδρομίου και σε μικρές λεκάνες απορροής, μέγιστη επιφάνεια 23 στρ. (Ανώνυμος 2003α).

■ **Τύπος υγροτόπου:** Μικρή τεχνητή λίμνη (Ramsar 2). Εσωτερικός υγρότοπος με γλυκό νερό, μόνιμη παρουσία νερού.

■ **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** ΑΓΝΩΣΤΟ

■ **Βαθμός φυσικότητας** (1-10, όπου 1= τεχνητός ή πολύ υποβαθμισμένος): 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ
Ανώνυμος 2003α.

Έλος Τριστόμου

ΚΩΔΙΚΟΣ WWF ΕΛΛΑΣ: ΚΑΡ01

- **Νησί:** ΚΑΡΠΑΘΟΣ
- **Νομός:** ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (GR421)
- **Συντεταγμένες:** 35,81702 N, 27,20793 E
- **Έκταση (στρέμματα):** 12 έως 14
- **Θέση:** 10 km Βόρεια των οικισμών Ολύμπου και Διαφάνι.
- **Περιγραφή:** Δεν τον επισκεφτήκαμε. Πληροφορίες από ΜΟm (1999). Από τη δορυφορική φωτογραφία φαίνεται έλος που πλημμυρίζει το χειμώνα είτε από το χειμέριο κύμα είτε από κατακρημνίσματα ή από τα δύο, αλλά το καλοκαίρι δεν φαίνεται να περιέχει νερό.
- **Τύπος υγροτόπου:** Έλος υφάλμυρου-αλμυρού νερού (Ramsar H, Ss, Q, R, G). Παράκτιος υγρότοπος με αλμυρό νερό, εποχιακή παρουσία νερού.
- **Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Δημόσιο, ιδιωτικό.
- **Άλλα σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο:** Πρόκειται για μικρή υφάλμυρη λιμνοθάλασσα στον κόλπο Τριστόμου η οποία βρίσκεται στα όρια ενός σχεδόν εγκαταλελειμμένου οικισμού και περιβάλλεται από ιδιωτικούς εγκαταλελειμμένους αγρούς. Η πρόσβαση στον υγρότοπο είναι δύσκολη μιας και δεν υπάρχει κανένας δρόμος - πέρα από ένα μονοπάτι - ο οποίος να οδηγεί σε αυτόν. Αυτός είναι και ο κύριος λόγος της ελάχιστης έως μηδαμινής υποβάθμισης.

ΒΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- **Μορφές βλάστησης:** Υπερυδατική, θαμνώδης, αλοφυτική, βλάστηση αμμώδων ακτών.
- **Κοινά είδη ή γένη φυτών:** *Juncus* spp. (Βούρλα), *Phragmites australis* (αγριοκάλαμο-γλυκών νερών).
- **Αξιοσημείωτα είδη ζώων:** Μεσογειακή φώκια στην ευρύτερη περιοχή του κόλπου .
- **Υπαρξη ψαριών:** ΑΓΝΩΣΤΟ
- **Ψαροφάγα είδη πουλιών:** Πελεκάνοι με σποραδική παρουσία, ερωδιοί με άγνωστη συχνότητα παρουσίας.
- **Επιπλέον είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στον υγρότοπο:** Απρίλιο και Μάιο του 1988. Παρατηρήθηκαν τα εξής είδη: *Egretta garzetta*, *Gallinula chloropus*, *Charadrius dubius*, *Tringa nebularia*, *T.stagnatilis*, *T.glareola*, *T.totanus*, *Gallinago gallinago*, *Actitis hypoleucos*, *Calidris minuta*, *C.alpina*, *Philomachus pugnax* (Broggi 1993).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Υπαρξη καθεστώτος προστασίας: ΝΑΙ

Τύπος καθεστώτος προστασίας: SPA (GR4210003) / IBA (GR172)

ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου: Παραλίες, αμμώδεις εκτάσεις, φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση.

Χρήση του υγροτόπου από τον τοπικό πληθυσμό: ΝΑΙ

- Βόσκηση: ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

Ρύπανση από: Στερεά απορρίμματα.

Υπαρξη αλλοιώσεων: ΟΧΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Broggi 1993, ΜΟm 1999

- **Androukaki, E. and S. Adamantopoulou.** 1992. A species-area relationship in the avifauna of Northern Sporades (Aegean, Greece). *Biol. Gallo-Hellen.* 19(22): 37-44 (121-128).
- **Anonymous.** 1996. Report of the Conference on the presentation of the final results of the coastal area Management Programme for the island of Rhodes. Rhodes 14-15 May 1996. UNEP, MAP, Mediterranean Environmental Technical Assistance Programme, European Investment Bank, 82 p. + Annex
- **Bader, A.** 1987. Ornithologische Beobachtungen auf der Insel Samos (Griechenland). *Orn. Mitt.* 39: 174-178
- **Broggi, M. und G. Willi.** 1988. Ornithologische Beobachtungen auf Samothrake (Griechenland). *Ber. Bot-Zool. Ges. Liechtenstein-Sargans-Werdenberg* 17: 79-91.
- **Broggi, M.** 1978. Herpetologische Beobachtungen auf der Insel Lesbos (Griechenland). *Salamandra* 14: 161-171.
- **Broggi, M.** 1988. Herpetologische Beobachtungen auf Samothrake (Griechenland). *Ber. Bot-Zool. Ges. Liechtenstein-Sargans-Werdenberg* 17: 93-99.
- **Broggi, M.** 1993. Ornithologische Beobachtungen auf Karpathos (Dodekanes, Griechenland). *Ber. Bot-Zool. Ges. Liechtenstein-Sargans-Werdenberg* 20: 117-132.
- **Broggi, M.** 1994. Herpetological observations on Greek islands including some remarks on biotopes that deserve consideration (Amphibia; Reptilia; Greece). *Herpetozoa* 7: 29-34.
- **Broggi, M.** 1996. Wetlands on the island of Andros, their amphibians and hydrophilous reptiles (Amphibia, Reptilia; Cyclades, Greece). *Herpetozoa* 8: 135-144.
- **Broggi, M.** 1997. Notes to the herpetofauna of Kalymnos and Leros (Dodecanese, Greece). *Herpetozoa* 10: 135-138.
- **Broggi, M.** 1999. Notizen zur Herpetofauna der Ägäisinsel Gökseada. *Herpetozoa* 12: 73-78.
- **Broggi, M.** 2000. Herpetological notes on the islands of Milos and Sifnos (Cyclades, Greece) (Amphibia, Reptilia). *Herpetozoa* 13: 89-93.
- **Broggi, M.** 2001. Notes on the herpetofauna of the Aegean Island of Ikaria (Greece) (Amphibia, Reptilia). *Herpetozoa* 14: 9-14.

- **Broggi, M.** 2002. Herpetologische und avifaunistische Notizen zur Insel Astypalea (Dodekanes, Griechenland). Ber. Bot-Zool. Ges. Liechtenstein-Sargans-Werdenberg 29: 371-378.
- **Broggi, M.** 2006. Feuchtgebiete auf Skyros (Nordliche Sporaden-Griechenland) - ihre Beschreibung und einige ornithologische und herpetologische Inselbeobachtungen. Ber. Bot-Zool. Ges. Liechtenstein-Sargans-Werdenberg 31: 269-274.
- **Broggi, M.** 2006. Isolation und Landnutzungswandel und ihre Einflüsse auf die Herpetofauna dargestellt am Beispiel der Insel Tilos (Dodekanes, Griechenland). Herpetozoa 19: 13-16.
- **Brooks, R.** 1995. Birding in Lesbos. Brookside Publishing, 142 p.
- **Buttle, D.** 1989. Notes on reptiles and amphibians of Northeastern Greece and the island of Samothraki. British Herpetological Society Bulletin 29: 49-53.
- **Catsadorakis G., N. Georgiadis and N. Panagiotou.** 2005. Aegean islands' wetlands and a WWF Greece project towards their conservation. International Symposium "Participation planning tools and methods for sustainable management of marine, coastal and island resources" Mediterranean SOS network, Sifnos 10-13 June 2005. Abstract
- **Catsadorakis, G., N. Georgiadis and K. Paragamian.** 2006. Wetland degradation at Aegean archipelago (Greece) threatens endemic island species and migrating birds. 1st European Congress of the Society for Conservation Biology. Eger, Hungary, 22-26 August 2006. Poster
- **Catsadorakis G. and K. Paragamian.** 2006. The wetlands of Lesvos Island (Greece): Inventory and assessment. 10th International Congress on the Zoogeography and Ecology of Greece and Adjacent Regions. Patras, 26-30 June 2006. Abstract
- **Choremi, J., Spinthakis and T. Papayiannis.** 1990. Traditional illegal capture and hunting of migratory birds on the island of Chios. WWF-Greece, Athens. (Unpublished report)
- **Clark, R.J.** 1968. A collection of snakes from Greece. Brit. J. Herpetol. 4: 45-48.
- **Coccosis, H., M. Karydis, N.S. Margaris, G. Papageorgiou, Y. Pyrgiotis, N. Vernicos and G. Chiotis.** 1991. Development-Environment Scenarios for Rhodes. Phase I Report. Coastal Area Management Programme for the island of Rhodes, Greece. Government of Greece/ Ministry of Environment, Phys. Planning and Public Works. United Nations Environment Program, Mediterranean Action Plan, Blue Plan, Regional Activity Center.
- **Dafis, S., E. Papastergiadou, K. Georghiou, D. Babalonas, T. Georgiadis, M. Papageorgiou, T. Lazaridou and V. Tsiaoussi (eds).** 1996. Directive 92/43/EEC - The Greek Habitat Project Natura 2000: An Overview. Greek Biotope / Wetland Centre. Thessaloniki, 893 pp.
- **Dellas, G.** 1990. On site report, the island of Rhodes. Mediterranean Action Plan, Priority Actions Programme, UNEP, 46 pp.
- **Demetropoulos, A.** 1994. Specially protected areas in Rhodes. Report RAC/SPA, Tunis.
- **Economidou, E.** 1973a. Contribution a l'étude de la flore et de la phytogéographie de l'île de Skopelos. Biol. Gallo-Hellen. 5: 77-122
- **Economidou, E.** 1973b. Etude et cartographie de la végétation halophile littorale de l'île de Skiathos. Biol. Gallo-Hellen. 4: 115-138

- **Grimmet R.F.A. and T.A. Jones.** (Compilers). 1989. Important Bird Areas in Europe. International Council of Bird Preservation (ICBP), Technical Publication No 9. International Waterfowl and Wetland Research Bureau (IWRB).
- **Grissac, A.J. de, V. Tilot, J.M. Sinnassamy and P. Panagiotidis.** 1994. Preliminary study on conservation of the environment of the island of Rhodes. IUCN Marine Programme, Regional Activity Centre for Specially Protected Areas, 69 p. + Appendix.
- **Gritzalis, K.C., N.T. Skoulikidis and T.D. Kouvarda.** 2002. The biodiversity, locomotion types, and the current preferences of the aquatic macroinvertebrates fauna at Samothraki island, N.E. Aegean Sea, Greece. 9th ICZEGAR Abstracts, Page 50.
- **Heath, M.F., M.I. Evans, D.G. Hoccom, A.J. Payne and N.B. Peet.** 2000. Important Bird Areas of Europe: Priority Sites for Conservation. Volume 2, Southern Europe. BirdLife International, 791pp.
- **Hölzinger, J.** 1991. Wetlands on the Greek island of Limnos: a bird habitat of international significance. Kart. mediter. Brütvogel 6: 19-25.
- **Iacovides, S. I.** 1988. Report of the fact finding mission on the water resources of the island of Rhodes. Mediterranean Action Plan, Priority Action Programme, United Nations Environment Programme. MAP/PAP Country Pilot Project for the island of Rhodes (Greece), project number: 1988-89/GR/ME/ 5102-83-05.
- **Korovessis, N.A. and T.D. Lekkas.** 1999. Solar saltworks production. Process, evolution, wetland function. Pages 11-30 in N.A. Korovessis and T.D. Lekkas (eds) Saltworks: Preserving Saline Coastal Ecosystems. 6th Conference on Environmental and Scientific Technology. Pythagorion, Hellenic Saltworks, S.A., Samos.
- **Kounis, G.D. and A. Vitoriou-Georgouli, with contributions by Th. Fantides, P., Fokiali and A. Skiadopoulou.** 1994. An introductory report on the water resources of the island of Rhodes. Water Resources Master Plan of the Island of Rhodes. IGME, Athens, 102 p. + Appendix.
- **Kyrtatos, N.** 1990. L'avifaune de Porto (Ile de Tinos, Mer Egée centrale). Rapport CIESM 32: 115
- **Kyrtatos, N.** 1992. Données complémentaires sur l'espace menacé de Porto (Ile de Tinos, Mer Egée centrale). Rapport CIESM 33: 159
- **Langangen, A.** 2004. Charofytes from four Cyclade islands (Mykonos, Naxos, Paros, Antiparos) in Greece. Journal of Biological Research 1: 31- 38
- **Magioris, S.N.** 1992. Evaluation and significance of wetlands to the migratory water birds on the islands of the central and west Aegean. Biol. Gallo-Hellen. 19: 119-134
- **Malicky, H.** 1977. Übersicht über ökologie und zoogeographie der Binnenwassertiere der Ägäischen Inseln. Biol. Gallo-Hellen. 6: 171-238
- **Malicky, H.** 1985. The distribution of caddisflies (Insecta, Trichoptera) in the south Aegean arc of islands (Südägäischer Inselbogen). Biol. Gallo-Hellen. 10: 95-101.
- **Malicky, H.** 1987. The miraculous island of Serifos: one possible key for understanding the evolution of Mediterranean streams. Biol. Gallo-Hellen. 13: 43-46

- **Malicky, H.** 2005. Die Köcherfliegen Griechenlands. Biologiezentrum, 240 pp.
- **Malsom, R. and B. Ross.** 1995. Wetland Avifauna in Kos. AKSPE, Kos, 20 pp.
- **Massetti (ed.).** 2002. Island of Deer. City of Rhodes-Environment organization, Rhodes, 224 pp.
- **Matsakis, J. (ed.).** 1992. Milieux humides insulaires. Egée occidentale et centrale (Mars-Avril 1989). **Xirouchakis, S. et N. Lyrantzis.** Missions dans l' île de Milos, **Magioris, S. et M. Ganoti.** Missions dans l' île de Naxos, **Dragoumis, P. et M. Ganoti.** Missions dans l'île de Tinos, **Gaetlich, M.** Missions dans l'île d'Eubée, **Kominos, T., Adamantopoulou, S. et E. Androukaki.** Missions dans l'île de Skiathos, **Magioris, S. Adamantopoulou, S. et E. Androukaki.** Missions dans l'île de Skopelos, **Matsakis, J.** Condensé du rapport général du coordonnateur du Programme. Biol. Gallo-Hellen. 19: 103-118.
- **Nisbet, I.C.T.** 1967. Frühjars-Vogelzug auf Paros (Kykladen). Bonn. zool. Beitr. 18: 234-252.
- **Papakonstantinou, C.** 1997. Important Bird Areas in Greece: 170. Chalki island and nearby islets. Hellenic Ornithological Society (unpublished report).
- **Pasquali, R.** 1988. Osservazioni ornithologiche nelle isole Egee della Grecia (Cicladi, Dodecaneso, Egeo Nord Orientale). Riv. Ital. Orn. 58: 169-176.
- **Perissoratis, C., D. Georgas, S. Leontarias, M.C. Alexiadou, G. Dikaiakos, A. Lascaratos, N. Margaris, K. Tsakiri, L. Jeftic and G. Sestini.** 1992. Implications of expected climatic changes on the island of Rhodes. UNEP (OCA)/MED WG. 55/2, 103 pp.
- **Petanidou, Th.** 1999. The postmodern saline landscape in Greece and the European Mediterranean Salinas for salt or what? Pages 67-80 in Korovessis, N.A. and Lekkas, T.D. (eds) Saltworks: Preserving Saline Coastal Ecosystems. 6th Conference on Environmental and Scientific Technology. Pythagorion, Hellenic Saltworks, S.A., Samos.
- **Pieper, H.** 1970. Neue Beiträge zur Kenntnis der Herpetofauna der Südägäischen Inseln. Senck. Biol. 52: 55-65.
- **Schneider, B.** 1986. Zur Herpetofauna der Insel Limnos (Hellespontische Inseln, Nordagais, Griechenland). Salamandra 22: 276-280.
- **Stoumboudi, M., M. Kottelat and R. Barbieri.** 2006. The fishes of the inland waters of Lesbos island, Greece. Ichthyol. Explor. Freshwaters 17 (2): 129-146
- **Taylor, M.** 2003. The naturalist on Chios. Pelineo, Chios, 38 pp.
- **Tsounis, G. and A. Dimitropoulos.** 1992. The avifauna of the North-Eastern Aegean islands Lesbos and Chios; differences and similarities. Biol. Gallo-Hellen. 19: 73-102.
- **Tsunis G. and A. Dimitropoulos.** 1995. The amphibians and reptiles of Lesbos and Chios (Aegean Islands, Greece). Biol. Gallo-Hellen. 22: 37-48.
- **Türkey, M.** 1987. Freshwater crab records of the Northern Sporades (Crustacea, Decapoda, Potamidae). Biol. Gallo-Hellen. 13: 47-52

- **Αδαμαντοπούλου, Σ. και Ε. Ανδρουκάκη.** 1987. Μελέτη της ορνιθοπανίδας του θαλάσσιου Πάρκου των Βορείων Σποράδων. Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία. Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Βιολογικό, 110 σελ.
- **Αλεξανδροπούλου, Ε. και συν.** 1998. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη για την προστασία και ανάδειξη του Υγροτόπου και της Ακτής Ψαλιδίου Δήμου Κω. Δήμος Κω, Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών.
- **Αλεξούλη-Λειβαδίτη, Α. και Γ. Λειβαδίτης.** 2004. Μορφολογία των ακτών της Άνδρου. Σελ. 377-384 στο: Ζούρος, Ν. και Σ. Δαφνής (επιμ. εκδ.) Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Γεωγραφικού Συνεδρίου της Ελληνικής Γεωγραφικής Εταιρίας. Τόμος Ι.
- **Αλεξούλη-Λειβαδίτη, Α.** 2004. Ιζηματολογικές έρευνες στους κυριότερους αιγιαλούς της ν. Άνδρου. Σελ. 287-292 στο: Ζούρος, Ν. και Σ. Δαφνής (επιμ. εκδ.) Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Γεωγραφικού Συνεδρίου της Ελληνικής Γεωγραφικής Εταιρίας. Τόμος Ι.
- **Ανώνυμος.** 1999. Μελέτη Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος του Δήμου Σαμοθράκης. Πρόδρομη Έκθεση. Αναπτυξιακή Εταιρία Έβρου. Μέρη Α1, Α2, Β + δύο παραρτήματα.
- **Ανώνυμος.** 2003α. Τα φράγματα και οι λιμνοδεξαμενές του Υπουργείου Γεωργίας. Υπ. Γεωργίας. Γενική Διεύθυνση Εγγ. Έργων και Γ.Δ., 79 σελ.
- **Ανώνυμος.** 2003β. CD με χάρτες των σημαντικών για την προστασία της φύσης περιοχών της Ελλάδας. ΕΚΒΥ-ΜΓΦΙ. Θεσσαλονίκη.
- **Ανώνυμος.** 2004α. Μικροί νησιωτικοί παράκτιοι υγρότοποι και ανθρώπινες επεμβάσεις σ' αυτούς. Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Πανεπιστήμιο Αιγαίου-Τ.Ε.Ε. Αγιάσου Λέσβο, 49 σελ.
- **Ανώνυμος.** 2004β. Νησιά του Αιγαίου. Προστασία φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Πρακτικά Διημερίδας. Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, Ελληνική Εταιρία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Αθήνα, 189 σελ.
- **Ανώνυμος.** 2006. Τα φράγματα και οι λιμνοδεξαμενές του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Β' Έκδοση - Νέα έργα. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, 102 σελ.
- **Βαβίζος, Γ. και Π. Μαρίνου.** 1984. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων τύπου Α, Π.Δ. 1180/81, υποβάθμισης Αλιβερίου και Λίμνης Δύστου. Υπουργείο Προεδρίας Κυβερνήσεως, Υπηρεσίες Νέας Γενιάς, ΤΕΔΚ Ν. Ευβοίας, Αθήνα.

- **Βλάμπη, Β.** 2000. Η Περιοχή της Όχης. Κάρυστος-Μαρμάρι-Καφηρέας. ΥΠΕΧΩΔΕ, Ν.Α. ΕΥΒΟΙΑΣ, ΤΕΝΑΕ ΑΕ, ΟΙΚΟΣ-Διαχείριση Φυσικού Περιβάλλοντος ΕΠΕ, 94 σελ.
- **Βλαχόπουλος, Α.Γ.** (επιμ. έκδοσης). 2005. Αρχαιολογία: Νησιά του Αιγαίου. Μέλισσα, Αθήνα, 464 σελ.
- **Vignals, M.J.** 2002. Αποκατάσταση Μεσογειακών λιμνοθαλασσών και παράκτιων μικρών λιμνών. Σελ. 159-174 στο Ζαλίδης, Γ.Χ., Τ.Λ. Crisman και Π.Α. Γεράκης, (συντ. έκδοσης) Αποκατάσταση Μεσογειακών Υγροτόπων. MedWet, ΥΠΕΧΩΔΕ Αθήνα, ΜΓΦΙ - ΕΚΒΥ, Θέρμη, 286 σελ.
- **Γαλινού, Ε.** 1999. Μελέτη της κατανομής στο χώρο και το χρόνο της ορνιθοπανίδας στην Αλυκή Καλλονής. Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία. Παν. Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος. Τομέας Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος.
- **Γεράκης Π.Α. και Ε.Θ. Κουτράκης.** 1996. Ελληνικοί Υγρότοποι. Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων, Εμπορική Τράπεζα Ελλάδας, Αθήνα, 381 σελ.
- **Γεωργιάδης, Θ.** (συντ. εκδ). 1999. Γενική μελέτη. Δημιουργία Μουσείου Φυσικής Ιστορίας και χωροταξική - περιβαλλοντική έρευνα της περιοχής της Κοιλιάδας Πεταλούδων Ρόδου. Πανεπιστήμιο Πατρών. Κοινότητα Θεολόγου Ρόδου, 170 σελ. +παραρτήματα.
- **Γεωργιάδης, Θ. και συν.** 2001. Οικολογική έρευνα και διαχείριση των περιοχών Αλυκής και όρους Δικαίου της Νήσου Κω. Πανεπιστήμιο Πατρών, 346 σελ. + χάρτες.
- **Γκαϊτλιχ, Μ.** 1990. Προκαταρκτική μελέτη για την προστασία και ανάπτυξη των βιοτόπων της Χίου. Ελληνική Εταιρία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Αθήνα (Αδημοσίευτη μελέτη).
- **Δαλάκα, Α. και Θ. Πετανίδου.** 2004. Η γεωγραφία της αλοπηγικής δραστηριότητας στην Ελλάδα. Σελ. 458-465 στο: Ζούρος, Ν. και Σ. Δαφνής (επιμ. εκδ.) Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Γεωγραφικού Συνεδρίου της Ελληνικής Γεωγραφικής Εταιρίας. Τόμος Ι.
- **Δημάκη, Μ., Ι. Σογκόλεφ και Γ. Ιωαννίδης.** 1996. Συστηματικές παρατηρήσεις πουλιών στη Σάμο. Σαμιακές Μελέτες 2: 397-442
- **Δημαλέξης, Α., Ε. Σπυριδάκη, Μ. Δρετάκης και Μ. Νικολακάκης.** 2005. Οδηγός καλής πρακτικής για το σχεδιασμό και τη διαχείριση ταμιευτήρων με στόχο την επίτευξη πολλαπλών λειτουργιών. Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, 104 σελ.
- **Δημόπουλος, Π. (ανάδοχος) και συνεργάτες.** 1998. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη περιοχής φαραγγιού Δημοσάρη και ευρύτερης περιοχής. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ευβοίας, ΥΠΕΧΩΔΕ.
- **Δωρικός, Σ. 1981.** Βασικοί υγρότοποι της χώρας. Υπουργείο Συντονισμού, Υπηρεσία Χωροταξίας και Περιβάλλοντος. Αθήνα, 400 σελ.
- **Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία.** 2000. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Αστυπάλαιας: Ανατολικό τμήμα, γύρω νησίδες και Οφιδούσα. LIFE-Nature B4 3200/96/498
- **Ευαγγελόπουλος, Α., Ε. Σπυράκος, R. Gomez Rocha και Δ. Κουτσούμπας.** 2005. Χωροχρονικές διακυμάνσεις παραμέτρων της πελαγικής και βενθικής ενότητας στο παράκτιο μεταβατικό οικοσύστημα της περιοχής Αλυκών Καλλονής Λέσβου (Προκαταρκτικά αποτελέσματα). Σελ. 58-64 στο: Π.

Δημητρακόπουλος, Γ. Ματσίνος, Γ. Κόκκορης και Δ. Κουτσούμπας (επιμ. εκδ.) Πρακτικά Συνεδρίου Ένωσης Ελλήνων Οικολόγων και Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας, Μυτιλήνη, 18-21 Νοεμβρίου 2004.

→ **Enveco A.E.** 2000. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη υγροβιότοπου Χορταρολίμνης - Λίμνης Αλυκή Λήμνου. Αναπτυξιακή Εταιρεία Λήμνου Α.Ε.

→ **Εταιρεία Οικολογίας και Ανάπτυξης και Agenzia per la Ricerca, la Documentazione e l' Educazione Ambientale.** 1990. Πρόγραμμα για τη δημιουργία φυσικού πάρκου στην περιοχή Καντήλι της Εύβοιας. Συνοπτική παρουσίαση της τελικής έκθεσης προς την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

→ **Ζαλίδης, Χ.Γ. και Α. Μαντζαβέλας (συντ. έκδοσης).** 1994. Απογραφή των ελληνικών υγροτόπων ως φυσικών πόρων (πρώτη προσέγγιση). ΕΚΒΥ. xviii + 587 σελ.

→ **Ζόγκαρης, Σ.** 1985. Ορνιθολογικά θέματα. Κάρυστος. Δελτίο ΕΟΕ 2: 9-13

→ **Ζόγκαρης, Σ.** 1995. Συνοπτική έκθεση δραστηριότητας στα πλαίσια του προγράμματος παρακολούθησης υγροτόπων 1995 για τις περιοχές: 1) Υγρότοποι κόλπου Καλλονής (Λέσβος), 2) Υγρότοπος Ντίπι Λάρσου (Λέσβος), 3) Λ/Θ Αλυκής και Χορταρολίμνης (Λήμνος), 4) Αλυκή Χώρας (Νάξος). Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (Αδημοσίευτη αναφορά).

→ **Ζόγκαρης, Σ., Β. Βλάμη και Ν. Προμπονάς.** 1996. Λιμνοθάλασσα Αλυκής Νάξου-Προκαταρκτική Μελέτη Περιβαλλοντικής Αξιολόγησης και Διαχείρισης. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία/Κοινότητα Αγίου Αρσενίου Νάξου. (Αδημοσίευτη αναφορά).

→ **Ιωαννίδης, Ι.** 2004. Πρόγραμμα Παρακολούθησης Παραμέτρων Φυσικού Περιβάλλοντος στη Δ. Μήλο - Ετήσια έκθεση αποτελεσμάτων. Αναπτυξιακή Εταιρεία Κυκλάδων Α.Ε., Σύρος, 79 σελ.

→ **Κατσαδωράκης, Γ. και Κ. Παραγκαμιάν.** 2006. Οι υγρότοποι του Αιγαίου. WWF Ελλάς, Αθήνα, 28 σελ.

→ **Κατσαδωράκης Γ., Κ. Παραγκαμιάν και Ν. Γεωργιάδης.** 2006. Η κατάσταση των υγροτόπων στα νησιά του Αιγαίου Πελάγους. Πανελλήνιο Συνέδριο «Βιοεπιστήμες στον 21ο αιώνα», ΑΘΗΝΑ, 13-15 Απριλίου 2006. Περίληψη.

→ **Κιλικίδης, Σ. Δ. (συντ. μελέτης).** 1992α. Υγροβιότοπος Λιμνών Αλυκής και Χορταρολίμνης. Αξιολόγηση και Διερεύνηση ένταξής του στο κοινοτικό δίκτυο των ιδιαίτερα προστατευόμενων περιοχών σε εφαρμογή του Άρθρου 4 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Γεωτεχνικών Επιστημών, Τμήμα Κτηνιατρικής, 62 σελ.

→ **Κιλικίδης, Σ. Δ. (συντ. μελέτης).** 1992β. Υγροβιότοπος Κόλπου Καλλονής (Νήσου Λέσβο). Αξιολόγηση και Διερεύνηση ένταξής του στο κοινοτικό δίκτυο των ιδιαίτερα προστατευόμενων περιοχών σε εφαρμογή του Άρθρου 4 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Γεωτεχνικών Επιστημών, Τμήμα Κτηνιατρικής, 62 σελ.

→ **Corsini-Φωκά, Μ., Μ. Στουμπούδη και R. Barbieri.** 2004. Τα γλυκά νερά της Ρόδου. Σελ. 55-58 στο: M. Masseti, (ed.) 2002. Island of Deer. City of Rhodes - Environment organization, Rhodes, 224 σελ.

→ **Κουσουρής, Θ.** 1998. Το νερό στη φύση, στην ανάπτυξη, στην προστασία του περιβάλλοντος. Εθνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών (1): 1- 188.

- **Κουτράκης, Ε., Γ. Συλαίος και Α. Τσικλήρας.** 2001. Αλιευτική αξιοποίηση της λιμνοθάλασσας Αγίου Ανδρέα Σαμοθράκης. ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. και ΙΝ.ΑΛ.Ε. Καβάλα.
- **Κυρτάτος, Ν.** 1989. Φωτογραφίες βιοτόπων και κατάλογος σπονδυλωτών για το νησί της Τήνου. Κέντρο Θαλάσσιων και Παράκτιων Ερευνών (ΚΕΘΠΕ). Αδημοσίευτο χειρόγραφο.
- **Μαλτέζου, Α.** 1996. Πηγές και Ρυάκια της Σαμοθράκης. Σελ. 92-98 στο: Π.Α. Γεράκης και Ε. Κουτράκης (συντ. εκδ.) Ελληνικοί Υγρότοποι. ΕΚΒΥ, ΜΓΦΙ, Εμπορική Τράπεζα, 381 σελ.
- **Μανδυλάς, Χ. και Ν. Καρδακάρη.** 1998. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Κόλπου Καλλονής. Τόμος Α'. Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ - Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου - Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λέσβου - ΑΔΕΤΑ Καλλονής.
- **Μανδυλάς, Χ. και Ν. Καρδακάρη.** 2000. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Κόλπου Καλλονής. Τόμος Β'. Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ - Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου - Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λέσβου - ΑΔΕΤΑ Καλλονής.
- **Μάργαρης, Ν.Σ., Θ. Πετανίδου και Σ. Παρασκευόπουλος.** 1986. Αλυκές του Αιγαίου. Οικολογικές Πρωτοβουλίες Νέων. Θεσσαλονίκη, 154 σελ.
- **Μάρης, Φ. και Δ. Μαρίνος.** 2004. Υδατικό δυναμικό και υδατικό ισοζύγιο των χειμαρρικών ρευμάτων της ν. Τήνου. Σελ. 230-237 στο: Ζούρος, Ν. και Σ. Δαφνής (επιμ. εκδ.), Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Γεωγραφικού Συνεδρίου της Ελληνικής Γεωγραφικής Εταιρίας. Τόμος Ι.
- **Μαρκοπούλου, Σ.** 1989. Προστασία υγροβιοτόπων νήσου Σκιάθου νομού Μαγνησίας. ΥΠΕΧΩΔΕ, Δ/νση Χωροταξίας. Αδημοσίευτη αναφορά. 12 σελ., χάρτες + Παράρτημα
- **Μαρκαντώνη, Α. και Χ. Τσενεκίδης.** 1995. Μελέτη της ορνιθοπανίδας στις Αλυκές Καλλονής (Νήσου Λέσβου). Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος.
- **Μαυρομμάτης, Γ.** 1980. Το Βιοκλίμα της Ελλάδος. Σχέσεις κλίματος και φυσικής βλαστήσεως. Βιοκλιματικοί χάρτες. Δασική Έρευνα, 1-63.
- **Mima, M., Ε. Φυτώκα και F. Bego (συντονιστές έκδοσης).** 2003. Απογραφή των υγροτόπων της Αλβανίας. ECAT και Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ), Θέρμη, 341 σελ. + Παραρτήματα 75 σελ.
- **ΜΟm.** 1999. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Β. Καρπάθου - Σαρίας. Πρόγραμμα LIFE-Nature: Η Μεσογειακή Φώκια στην Ελλάδα. LIFE-Nature B4/3200/96/500, 143 σελ.
- **ΜΟm.** 2000. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Κιμώλου-Πολυαίγου. Εταιρεία Μελέτης και Προστασίας της Μεσογειακής Φώκας (ΜΟm). Πρόγραμμα LIFE-Nature B4/3200/96/500, Σελ. 16-147.
- **Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας.** 1998. Πρόγραμμα Βιοτόπου Οχιάς Μήλου-Μέτρα Διαχείρισης Ειδών - Τελική Έκθεση Έργου, 151 σελ.
- **Μπιμπίτσος, Χ.** 1992. Διερεύνηση, με κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς όρους, μιας αυτο-διατηρούμενης προοπτικής ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής του υγροβιότοπου Ντίπι-Λάρσου, στον κόλπο της Γέρας Λέσβου. Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος.
- **Μπλιώνης, Γ.** 1994. Οικοτουριστικός Οδηγός θάσου. Σύλλογος θασίων Θεσσαλονίκης, 47 σελ. + παρ.

- **Μπούσμπουρας, Δ.** 2000. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Αλυκής Ψιλής Άμμου. ΕΟΕ, Νομαρχιακή Επιχείρηση Ανάπτυξης Νομού Σάμου. Τόμοι Α΄ και Β΄.
- **Νικολακάκης, Μ., Α. Δημαλέξης και Μ. Δρετάκης.** 2005. DST-RESERWET Εγχειρίδιο Χρήσης για το εργαλείο υποστήριξης της λήψης αποφάσεων. LIFE00 ENV/GR/000685 «Μεσογειακοί Υγρότοποι και Ταμιευτήρες» Επιδεικτική διαχείριση πολλαπλών σκοπών στις Υδατοσυλλογές της Κρήτης. Πανεπιστήμιο Κρήτης. Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης. (Εγχειρίδιο 23 σελ. και CD ROM).
- **Οικονομίδου, Ε.** 1969. Γεωβοτανική έρευνα της νήσου Σκιάθου. Διδακτορική διατριβή, Παν/μιο Αθηνών.
- **ΟΙΚΟΣ.** 2001. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Βιοτόπου Οχιάς της Μήλου. Αναπτυξιακή Εταιρεία Κυκλάδων Α.Ε., σελ. 64-168.
- **Παναγιωτοπούλου, Μ.** 1996. Συμβολή στην έρευνα για την ορνιθοπανίδα Σκιάθου, Σκοπέλου, Ανατολικού Πηλίου. ΥΠΕΧΩΔΕ. Γενική Δ/νση Περιβάλλοντος, ΕΟΕ, ΜΟπ (Α δημοσίευτη αναφορά).
- **Παπαδημητρίου, Γ. (επιμ.).** 1998. Η προστασία των υγροτόπων στην Ελλάδα. Πρακτικά Συνεδρίου. Εκδόσεις Α.Ν. Σάκκουλα. Αθήνα-Κομοτηνή, 206 σελ.
- **Παπαθεοδώρου, Φ. (συντ. μελέτης).** 1999. Ανάδειξη, προστασία, διαχείριση χερσαίου, υδάτινου, θαλάσσιου οικοσυστήματος περιοχής Σεϊτανίου Σάμου. (Μακροοικονομικά μεγέθη, ωφέλειες, από λειτουργία οικολογικού πάρκου). Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Σάμου.
- **Παπαθεοδώρου, Φ. και Ν. Πάγκας (συντ. μελέτης).** 2001. Δημιουργία φυσικού πάρκου στην Τήλο, για εμπλουτισμό και διάσωση της πανίδας και χλωρίδας, διάσωση αποδημητικών πεττινών στην περιοχή της νήσου Τήλου. Δήμος Τήλου.
- **Παπακωνσταντίνου, Κ. και Ν. Καρδακάρη.** 1996. Τα πουλιά του Αιγαίου. ΕΟΕ, Αθήνα.
- **Παπακωνσταντίνου, Κ., Δ. Πορτόλου και Σ. Μπουρδάκης.** 2002. Τα πουλιά στη Ρόδο και τα Δωδεκάνησα. Σελ. 69-80 στο: Μ. Masseti, (ed.) 2002. Island of Deer. City of Rhodes-Environment organization, 224 σελ .
- **Παππάς, Ε., Π., Δημόπουλος και Ν. Πάγκας.** 2001α. Αναλυτική περιγραφή τύπων οικοτόπων - Κόλπος Καλλονής, Νήσος Λέσβος. ΥΠΕΧΩΔΕ.
- **Παππάς, Ε., Π. Δημόπουλος και Ν. Πάγκας.** 2001β. Αναλυτική περιγραφή τύπων οικοτόπων - Αλυκή Σάμου. ΥΠΕΧΩΔΕ.
- **Περγαντής, Φ.** 2003. Μελέτη υδρολογικής διαχείρισης υγροτόπου Ψαλιδίου Δήμου Κω. Δήμος Κω. Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικής Υποστήριξης Κω.
- **Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας, Τμήμα Περιβάλλοντος.** 1992. Υγροβιότοποι της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (Συγκέντρωση και αξιολόγηση Στοιχείων). Λαμία.
- **Σπιλάνης, Γ., Λ. Αγιάννη και Σ. Χατζημαρινάκης (επιμέλεια).** 2005. Λεσβιακός τουρισμός: Παρελθόν - παρόν - στρατηγικές επιλογές. Παρουσίαση εργασιών και ερευνών του Τμήματος Περιβάλλοντος. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Εργαστήριο Τοπικής και Νησιωτικής Ανάπτυξης, 22 σελ.
- **Σπινθάκης, Β., Δ. Χούλης και Γ. Χωρέμης.** 1993. Τα πουλιά της Χίου. Δήμος Ομηρούπολης. 46 σελ. + 3 Παραρτήματα.

- **Στουμπούδη, Μ., M. Corsini-Φωκά και R. Barbieri.** 2002. Το απειλούμενο ενδημικό ψάρι των γλυκών νερών της Ρόδου «Γκιζάνι» και το πρόγραμμα Life-Φύση για την προστασία του. Σελ. 59-62 στο: M. Masseti, (ed.) 2002. Island of Deer. City of Rhodes - Environment organization, 224 σελ.
- **Σφουγγάρης, Α.** 1996α. Οι υγρότοποι της Βόρειας Εύβοιας. Σελ. 313-316 στο Π.Α. Γεράκης και Ε. Κουτράκης 1996. Οι Ελληνικοί Υγρότοποι. ΕΚΒΥ, ΜΓΦΙ, Εμπορική Τράπεζα. 381 σελ.
- **Σφουγγάρης, Α.** 1996β. Η λίμνη του Δύστου. Σελ. 317-319 στο Π.Α. Γεράκης και Ε. Κουτράκης (συντ. εκδ.). Ελληνικοί Υγρότοποι. ΕΚΒΥ, ΜΓΦΙ, Εμπορική Τράπεζα. 381 σελ.
- **Τρούμπης, Ι. Α.** 1992. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη: Διαχείριση Υγροτόπου Ντίπι Λάρσου, Κόλπου Γέρας. Παν/μιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος, Μυτιλήνη.
- **Τσιούρης Σ. και Π. Γεράκης.** 1991. Υγρότοποι της Ελλάδος. Αξία - Αλλοιώσεις - Προστασία. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - WWF Ελλάς, 96 σελ.
- **Φαντίδης, Θ.** 1977. Λίμνη των Νάνων. Αδημοσίευτη αναφορά, 6 σελ.
- **Φιλιππίδης, Δ.** 2004. Νάξος: ένα αναπτυξιακό πρόβλημα. Στο: Ανώνυμος (2004). Νησιά του Αιγαίου. Προστασία φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Πρακτικά Διημερίδας. Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, Ελληνική Εταιρία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, 189 σελ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

› ΤΑ ΠΕΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΤΑ ΠΕΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Λόγω πρακτικών περιορισμών δεν χρησιμοποιήθηκε αυτούσια καμιά από τις δυο έτοιμες βάσεις δεδομένων για απογραφές υγροτόπων, του ΕΚΒΥ του 1994 και του MedWet του 2004. Αντ' αυτών δημιουργήθηκε μια βάση δεδομένων απολύτως ταιριασμένη στις ανάγκες του προγράμματος. Επιδιώχθηκε πάντως η βάση αυτή να είναι με μια μικρότερη ή μεγαλύτερη προσαρμογή συμβατή και συνδέσιμη με τις επίσημες βάσεις δεδομένων για τους υγρότοπους που χρησιμοποιούνται στην Ευρώπη και δη στη Μεσόγειο, δηλαδή τη βάση δεδομένων του MedWet.

Παρακάτω σχολιάζονται τα πεδία της βάσης δεδομένων με επεξηγήσεις για τον τρόπο που συγκεντρώνονταν τα στοιχεία στο πεδίο, τις οποίες πρέπει να έχει υπόψη του ο αναγνώστης. Τα πεδία των οποίων το περιεχόμενο είναι ευνόητο παρατίθενται χωρίς σχόλια.

I. ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ

- **A1. Όνομα συμπληρώνοντος (το δελτίο)**
- **A2. Ημερομηνία συμπλήρωσης**
- **A3. Ονομασία-ες υγροτόπου:** Όπως αποκαλείται τοπικά. Αν δεν υπάρχει χαρακτηρισμός τύπου, όπως π.χ. λίμνη, λιμνοθάλασσα, έλος, κ.λπ. τότε χρησιμοποιήθηκε απλώς το όνομα της τοποθεσίας προσθέτοντας τον προφανέστερο χαρακτηρισμό. Όταν κάτι τέτοιο δεν ήταν προφανές, χρησιμοποιήθηκε απλώς το τοπωνύμιο.
- **A4. Νησί: Όνομα νησιού**
- **A6. Νομός:** Κωδικός NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) και όνομα.
- **A7. Κωδικός υγροτόπου του WWF Ελλάς:** Δημιουργήθηκαν κωδικοί που αποτελούνται από τα αρχικά τρία γράμματα της ονομασίας του νησιού γραμμένης με λατινικά στοιχεία, που ακολουθείται από ένα διψήφιο αριθμό. Για παράδειγμα SKI07 σημαίνει ο υγρότοπος νούμερο 7 της νήσου Σκιάθου.
- **A8. Κωδικός υγροτόπου του ΕΚΒΥ:** Ο κωδικός που χρησιμοποιήθηκε στην απογραφή του 1994 (Ζαλίδης και Μαντζαβέλας 1994) αν ο συγκεκριμένος υγρότοπος περιλαμβανόταν σε αυτήν.
- **A9. Συντεταγμένες x και y (Γεωγραφικό πλάτος και μήκος):** Γενικώς χρησιμοποιούνται οι γεωγραφικές συντεταγμένες ενός,

σχετικά κεντρικού σημείου του υγροτόπου, αλλά αυτό δεν ισχύει πάντοτε. Οι συντεταγμένες είναι εκφρασμένες σε μοίρες στο σύστημα WGS84.

■ **A10. Περίοδος στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία (Από – έως -):** Το πεδίο αυτό εξυπηρετεί την ανάγκη προσδιορισμού της χρονικής περιόδου στην οποία αναφέρονται τα περιγραφικά, μη σταθερά στοιχεία του υγροτόπου (π.χ. χλωρίδα, πανίδα, έκταση, κ.α.). Ειδικά αφορά περιπτώσεις υγροτόπων για τους οποίους τα στοιχεία που χρησιμοποιούμε έχουν παρθεί από παλιότερες εργασίες, ενώ εμείς δε διαθέτουμε άποψη για την κατάσταση του υγροτόπου σήμερα. Επίσης είναι χρήσιμο σε περιπτώσεις άρθρων ή πηγών που έχουν δημοσιευτεί αρκετά χρόνια αργότερα από τότε που ελήφθησαν τα στοιχεία πεδίου.

■ **A11a. Τύπος υγροτόπου:** Ένα από τα πιο κρίσιμα αλλά και πιο δύσκολα πεδία. Χρησιμοποιήθηκε η τυπολογία της Σύμβασης Ραμσάρ, αλλά όχι αυτούσια, διότι έπρεπε να γίνουν προσαρμογές στις συνθήκες των νησιών του Αιγαίου (για τις ιδιαιτερότητες των παράκτιων υγροτόπων της Μεσογείου βλέπε το διαφωτιστικό άρθρο του Vignals 2002):

ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ (Ramsar J)

Ως τυπικές λιμνοθάλασσες θεωρούνται τα σώματα νερού που έχουν σχετικά ισόσταθμες προς τη θάλασσα διόδους (φυσικές ή ανθρωπογενείς) απ' όπου το νερό μπορεί να βγαίνει και να μπαίνει σύμφωνα με τις ελαφρές διακυμάνσεις της μέσης στάθμης (αδύναμα παλιρροιακά φαινόμενα στη Μεσόγειο) και όχι απλή υπερχειλίση κατά τη διάρκεια του χειμώνα, οπότε το νερό του υγροτόπου ρέει προς τη θάλασσα και αργότερα καθώς πέφτει η στάθμη σταματάει. Λόγω έλλειψης παλιρροιακών φαινομένων στη Μεσόγειο, τυπικές λιμνοθάλασσες στο Αιγαίο δεν υπάρχουν. Ο όρος χρησιμοποιείται προσεγγιστικά για να περιγράψει πολλές παράκτιες λίμνες (βλέπε και Vignals 2002)

ΡΥΑΚΑΣ - ΠΟΤΑΜΟΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΡΟΗΣ (Ramsar M)

Αν κάποιος ρυάκας/ποταμός που έχει ρέον νερό καθ' όλο το μήκος του για πολλούς ή τους περισσότερους μήνες του χρόνου, ξεραίνεται το καλοκαίρι και σχηματίζει διάσπαρτες λιμνούλες, ή αν το νερό ρέει υπογείως και εμφανίζεται στα τελευταία μέτρα ή χιλιόμετρα κοντά στη θάλασσα, δεν θεωρείται μόνιμη ροή, αλλά εποχιακή. Για να χαρακτηριστεί ένας ρυάκας-ποταμός ως μόνιμης ροής πρέπει να υπάρχει συνέχεια επιφανειακή ροή νερού έστω και ελάχιστη.

ΕΠΟΧΙΑΚΟΣ ΡΥΑΚΑΣ-ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ (Ramsar N)

Επειδή υπάρχουν σε πολύ μεγάλους αριθμούς και σχεδόν παντού, δεν τους καταγράφουμε ως ξεχωριστούς υγροτόπους, παρά μόνο όταν σχηματίζουν εκβολές οι οποίες περιλαμβάνουν διάφορους τύπους υγροτοπικών οικοτόπων ή «κρατούν» στάσιμο νερό επιφάνειας τουλάχιστον 50 m² ή περιλαμβάνουν μεγάλες ελεύθερες επιφάνειες νερού σε διάφορα σημεία της κοίτης τους πριν από τις εκβολές.

ΕΚΒΟΛΗ ΡΥΑΚΑ – ΠΟΤΑΜΟΥ (Ramsar F)

Περιλαμβάνει τις εκβολές ρυάκων ή ποταμών, μόνο όταν είναι ο κυρίαρχος τύπος υγρότοπου, διαφοροποιούνται δηλαδή ξεκάθαρα ως προς τον χαρακτήρα των οικοτόπων που περιλαμβάνουν από το υπόλοιπο ποτάμι ή ρυάκι ανεξάρτητα με το αν δημιουργούν μεγάλη ή μικρή επιφάνεια ελεύθερου νερού

ΠΗΓΕΣ (Ramsar Y)

Γλυκού νερού, μακριά ή κοντά στην ακτογραμμή

ΕΛΟΣ ΓΛΥΚΟΥ ΝΕΡΟΥ (Ramsar K, Tr)

Κυριαρχία γλυκού νερού (έστω και γλυφού) όλο το έτος. Λιμνούλες και έλη γλυκού νερού της παράκτιας ζώνης. Αν υπάρχουν τέτοια, μάλλον συνδυάζονται με καρστικές πηγές ή εκτόνωση υπόγειων υδροφορέων. Οι ελεύθερες επιφάνειες νερού μπορεί να είναι εμφανείς ή μόλις να φαίνονται, ανάμεσα στην πυκνή υπερυδατική βλάστηση. Σχηματίζονται εκεί που αναβλύζουν γλυκά νερά και έρχονται σε επαφή με το θαλασσινό νερό (βλυχάδες ή γλυφάδες) και συνοδεύονται λίγο πολύ από υπερυδατική βλάστηση (π.χ. καλαμιώνες).

ΕΛΟΣ ΥΦΑΛΜΥΡΟΥ - ΑΛΜΥΡΟΥ ΝΕΡΟΥ (Ramsar H, Ss, Q, R, G)

Κυριαρχία αλμυρού νερού τον περισσότερο χρόνο. Στα νησιά η κατηγορία αυτή είναι συνήθως παράκτια, είναι κοντά σε κάποια εκβολή ή όχι, και οι υγρότοποι μπορεί να δημιουργούν ή όχι εικόνα λίμνης ή λιμνοθάλασσας μια και οι κοιλόττες γεμίζουν και με γλυκά νερά το χειμώνα από τα κατακρημνίσματα, αλλά και από την είσοδο των χειμέριων κυμάτων που δίνουν και τον κύριο χαρακτήρα. Τα νερά μπορεί να καταλήγουν επιφανειακά στη θάλασσα. Αν η ελεύθερη επιφάνεια νερού είναι σημαντική καταγράφουμε τον υγρότοπο και ως J και ως H. Ενσωματώνουμε εδώ και τα αλατούχα πεδία και τους παράκτιους αλμυρόβαλτους.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ (Ramsar 6)

Περιλαμβάνει τις φραγμολίμνες και όσες τεχνητές λίμνες με μεμβράνη ή χωρίς είναι πάνω από 80 στρ.

ΜΙΚΡΗ ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ (Ramsar 2)

Περιλαμβάνει όλες τις μικρές (<80 στρ.) τεχνητές λίμνες, εξωποτάμιες, με μεμβράνη ή χωρίς, ή με μικρά φράγματα, χωμάτινα ή με άλλα υλικά. Στην περιγραφή πρέπει να διευκρινίζεται αν έχει ή όχι μεμβράνη, φράγμα, ή ανάχωμα.

ΑΛΛΟ

Στην κατηγορία αυτή περιλάβαμε για ευκολία κάποιους τύπους υγροτόπων που συναντώνται με πολύ μικρές συχνότητες στα νησιά του Αιγαίου, όπως οι εξής:

- **Ρηχά θαλάσσια νερά (Ramsar A, B, D, E)**

Συνήθως αφορά πολύ κλειστούς και πολύ ρηχούς, συνήθως <1m, θαλάσσιους κόλπους στους οποίους πέφτουν ή όχι γλυκά νερά. Δεν ακολουθούμε τυπικά το όριο των 6 μέτρων βάθους μέχρι το οποίο εκτείνονται οι υγρότοποι όπως λέει ο ορισμός της σύμβασης Ραμσάρ, διότι τότε σχεδόν το 95% της ακτογραμμής της Ελλάδας έπρεπε να καταχωρηθεί ως υγρότοπος.

- **Αλυκές και τηγάνια αλυκών, υγρότοποι από εκμετάλλευση αλατιού (Ramsar 5)**

Περιλαμβάνονται εδώ τόσο χώροι βιομηχανικών αλυκών, όσο και φυσικοί ή ημιφυσικοί υγρότοποι στους οποίους συνέβαινε στο πρόσφατο παρελθόν ή συμβαίνει ακόμη φυσική αλοπηγία και συλλογή αλατιού με στοιχειώδη μέσα.

- **Υγρότοποι από εκσκαφές σε λατομεία, ορυχεία (Ramsar 7)**

- **Λίμνη μόνιμη (Ramsar 0)**

Ο τύπος αυτός είναι σπανιότατος στο Αιγαίο. Μόνο ο Δύστος στην Εύβοια καταχωρίζεται ως μόνιμη λίμνη.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

Οι περιπτώσεις που δίνουμε αυτόν τον χαρακτηρισμό είναι όταν έχουμε δυο ή περισσότερους βασικούς τύπους υγροτόπων που συγκυριαρχούν σε μια περιοχή. π.χ ένας μεγάλος καλαμιώνας και μια μεγάλη λιμνοθάλασσα. Δεν χρησιμοποιούμε αυτόν τον όρο σε περιπτώσεις ρύακα / ποταμού / χειμάρρου και της εκβολής του.

A11B. Περιγραφή: Ελεύθερο πεδίο, στο οποίο περιγράφεται περιφραστικά η μορφολογική ή λειτουργική ιδιαιτερότητα του συγκεκριμένου υγροτόπου με βάση περιγραφές και σκαριφήματα που είχαν γίνει επί τόπου από τον παρατηρητή. Στο πεδίο αυτό αποφασίστηκε να καταγράφονται και οι τύποι οικοτόπων σύμφωνα με την οδηγία ΕΕ 92/43 οι οποίοι μπορούσαν να καταγραφούν εκ των υστέρων σε κάθε υγρότοπο από τα καταγραφέντα είδη φυτών και τις φωτογραφίες.

■ **A12. Θέση και απόσταση** (σε χιλιόμετρα, με ένδειξη κατεύθυνσης) **από τον πλησιέστερο οικισμό.**

■ **A13. Έκταση (σε στρ.):** Πρόκειται κατά κανόνα για αδρές εκτιμήσεις της έκτασης των υγροτόπων, με άνιση ακρίβεια και αξιοπιστία. Έγιναν με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους από τους τέσσερις διαφορετικούς ερευνητές πεδίου: εκτίμηση «με το μάτι», μέτρηση από χαμηλής ανάλυσης δορυφορικές φωτογραφίες όπου τα όρια του υγροτόπου δεν ήταν αρκετά σαφή, μέτρηση από υψηλής ανάλυσης δορυφορικές φωτογραφίες, κ.α. Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων οι εκτιμήσεις δεν πέφτουν έξω περισσότερο από ± 20%, ενώ για τους περισσότερους υγρότοπους η ακρίβεια των εκτιμήσεων είναι πολύ υψηλότερη.

■ **A14. Ιδιοκτησιακό καθεστώς:** Καθορίστηκαν τέσσερις βασικές κατηγορίες: Ιδιωτικό, Δημόσιο, Δημοτικό, Άλλο (μοναστηριακό, εκκλησιαστικό, κ.λπ). Οι χαρακτηρισμοί αυτοί είναι μόνο ενδεικτικοί

και έχουν μόνο σχετική χρησιμότητα. Αυτό, διότι συνήθως στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχει ένας πυρήνας δημόσιας ιδιοκτησίας ο οποίος περιβάλλεται από ιδιωτικές. Σημασία ούτως ή άλλως έχουν μόνο τα ακριβή όρια ανάμεσά τους, των οποίων η διερεύνηση, αν και κρίσιμη για τη δυνατότητα διαχείρισης των υγροτόπων, ξεφεύγει εντελώς από τα όρια της παρούσας απογραφής.

■ **A14α. Περιγραφή ιδιοκτησιακού καθεστώτος**

A14β. Ποσοστά ιδιοκτησίας

■ **A15. Χάρτης / Σκαρίφημα**

B. ΦΥΤΑ ΚΑΙ ΖΩΑ

■ **B1. Μορφές βλάστησης**

■ **B2α. Κοινά είδη η γένη φυτών:**

ΒΑΘΙΑ ΝΕΡΑ (>6 m)	
Υφυδατική υδρόβια	<i>Chara, Nitella, Ruppia, Myriophyllum, Ceratophyllum, Potamogeton, Polygonum</i>
Ελεύθερα επιπλέουσα	<i>Lemna, Spirodella</i>
Εφυδατική (ριζόφυτα)	<i>Nuphar, Nymphaea, Trapa, Ranunculus</i>
Υγρολιβαδική	<i>Ranunculus, Juncus, Carex,</i>
Υπερυδατική	<i>Arundo donax, Phragmites australis, Scirpus, Typha</i>
Αλοφυτική	<i>Salicornia, Halocnemum, Arthrocnemum, Halimione, Limonium</i>
Βλάστηση αμμωδών ακτών	<i>Ammophila, Suaeda, Cakile, Eryngium, Glaucium, Pancratium, Otanthus, κ.λπ.</i>
Θαμνώδης	<i>Vitex agnus-castus, Nerium oleander</i>
Δενδρώδης	<i>Platanus orientalis, Tamarix, Salix, Populus nigra, Alnus glutinosa</i>

B2β. Άλλα είδη φυτών: Διάφορα είδη φυτών που γνωρίζουμε ότι υπάρχουν αλλά δεν ανήκουν στις δυο άλλες κατηγορίες (πολύ κοινά ή σπάνια)

■ **B3. Αξιοσημείωτα είδη φυτών (σπάνια / απειλούμενα / ενδημικά / προστατευόμενα)**

■ **B4. Αξιοσημείωτα είδη ζώων (σπάνια / απειλούμενα / ενδημικά / προστατευόμενα)**

■ **B5α. Υπάρχουν ψάρια στον υγρότοπο;**

B5β. Ποια είδη ψαριών γνωρίζετε;

Γ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

■ Γ1. Υπάρχει καθεστώς προστασίας;

Γ1α. Επιλέξτε καθεστώς προστασίας

SPA / IBA	Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) = Special Protection Areas, (SPA) Σημαντικές Περιοχές για Πουλιά (ΣΠΠ) = Important Bird Areas (IBA)
SCI	Τόποι Κοινοτικής Σημασίας, (ΤΚΣ) = Sites of Community Interest (SCI)
Καταφύγιο Άγριας Ζωής	
Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου	
Άλλο	Αισθητικά Δάση, Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς, κ.λπ

Η απογραφή γινόταν μια περίοδο που δεν ήταν σαφές ποιες Σημαντικές Περιοχές για Πουλιά, Important Bird Areas (ΣΠΠ / IBAs) θα μετατραπούν τελικώς σε Ζώνες Ειδικής Προστασίας Special Protection Areas, (ΖΕΠ / SPAs). Θεωρήσαμε λοιπόν ότι θα έπρεπε να περιλάβουμε και την ένδειξη του ποιες περιοχές είναι ΣΠΠ (IBA) έστω και αν αυτό δεν αποτελεί θεσμοθετημένη μορφή προστασίας.

Γ1β. Περιγραφή άλλου καθεστώτος προστασίας / Γ1γ. Έτος κήρυξης: Εδώ περιγράφονται άλλα λιγότερο κοινά καθεστώτα προστασίας όπως π.χ. Αισθητικά Δάση, Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς, κ.λπ. Επίσης το ελεύθερο αυτό πεδίο χρησιμοποιήθηκε για να περιγραφούν ειδικά, τοπικού χαρακτήρα ή με κάποιο τρόπο de facto μέτρα προστασίας που δεν σχετίζονταν με κάποιο θεσμικό καθεστώς. Για παράδειγμα, περιφράξεις δημόσιων εκτάσεων, τοπικές απαγορεύσεις θήρας, αποφάσεις τοπικών ΟΤΑ για απαγόρευση κατασκήνωσης, ανάμματος πυρράς, κ.λπ.

Δ. ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΣΗΣ

■ **Δ1. Χρήσεις γης στη λεκάνη απορροής του υγροτόπου:** Χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω κατηγορίες χρήσεων:

1. Αραιή δόμηση
2. Πυκνή δόμηση
3. Βιομηχανίες- βιοτεχνίες
4. Βοσκότοποι- υποβαθμισμένοι θαμνώνες- φρύγανα
5. Δρόμοι
6. Δενδρώδεις καλλιέργειες (π.χ. ελαιώνες κυρίως)
7. Εκτατικές καλλιέργειες
8. Εντατικές καλλιέργειες
9. Παραλίες
10. Αμμώδεις εκτάσεις
11. Φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση
12. Άλλα (βλέπε κατ. Natura)

Πολύ συχνά δεν είναι δυνατόν μέσα στο μικρό διατιθέμενο χρονικό διάστημα να περιηγηθεί ο παρατηρητής ικανοποιητικά ολόκληρη τη λεκάνη απορροής του υγροτόπου για να καταγράψει επαρκώς τις χρήσεις γης που λαμβάνουν χώρα. Έτσι διαχωρίστηκαν δυο περιπτώσεις. Αν ο παρατηρητής δεν ήταν δυνατόν να έχει μια επαρκώς αντιπροσωπευτική εικόνα της λεκάνης απορροής τότε σημειώνει τις χρήσεις που συνέβαιναν στον άμεσο περίγυρο του υγροτόπου, σε μια ακτίνα περίπου 1 km από τις παρυφές του. Πάντα όμως εντός της λεκάνης απορροής του και όχι σε διπλανές που δεν επηρεάζουν τον υγρότοπο, αλλά που τυχόν βρίσκονται εγγύτερα του 1 km. Οι εκτατικές καλλιέργειες περιλαμβάνουν κυρίως δημητριακά και τριφύλλια, οι εντατικές άλλες αροτριάιες αρδευόμενες, π.χ. κηπευτικά, καλαμπόκια. Οι κατηγορίες «φυσική δενδρώδης και θαμνώδης βλάστηση» και «βοσκότοποι-υποβαθμισμένοι θαμνώδης-φρύγανα» δεν είναι πάντα εύκολο να διαχωριστούν μεταξύ τους, αλλά ο χαρακτηρισμός δινόταν πάντα στο επικρατές στοιχείο ανάλογα με την υποκειμενική κρίση του παρατηρητή. Οι «Αμμώδεις εκτάσεις» έχουν βλάστηση σε αντίθεση με τις «παραλίες» που δεν έχουν ή έχουν ελάχιστη.

Στο πεδίο οι παρατηρητές κατέγραφαν κάθε μορφή χρήσης με ένα ποσοστό κάλυψης με ακρίβεια $\pm 5\%$. Στη βάση δεδομένων καταχωρήθηκαν τελικώς μόνο οι τρεις ή τέσσερις επικρατούσες μορφές χρήσεων γης.

■ Δ2. Χρησιμοποιείται ο υγρότοπος από τον τοπικό πληθυσμό;

Δ2α. Τι είδους και τι έντασης χρήσεις

Υδρευση
Άρδευση
Αλιεία
Βόσκησις
Αναψυχή
Κυνήγι
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
Αμμοληψία
Άλλες (περιγράψτε)

Κάθε μια από τις χρήσεις κατατάχθηκε σε μια από τις εξής τρεις κατηγορίες έντασης και εύρους: Άγνωστο, Μικρό, Μεγάλο. Ενώ κάποιες χρήσεις είναι σχεδόν προφανείς κατά την επίσκεψη στο πεδίο, κάποιες άλλες πρέπει να διαπιστωθούν μόνο μετά από συζήτηση με κατοίκους ή τις αρχές. (π.χ. κυνήγι, περιβαλλοντική εκπαίδευση, ενίοτε και αναψυχή). Η αναψυχή περιλαμβάνει: βόλτες, πικ-νικ, jogging, παρατήρηση πουλιών, απόλαυση θέας.

Δ2β. Περιγραφή ειδών χρήσης: Στο πεδίο αυτό περιγράφονται χρήσεις που δεν εμπίπτουν στις παραπάνω κατηγορίες ή ιδιαιτερότητες και διευκρινίσεις των χρήσεων που έχουν σημασία για τη διαχείριση και την κατάσταση του υγροτόπου.

Ε. ΤΥΠΟΙ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ

■ Ε1. Υπάρχει ρύπανση;

Ε1α. Ρύπανση από:

Υγρά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα
Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων
Υγρά απόβλητα οικισμών
Στερεά βιομηχανικά-βιοτεχνικά απόβλητα
Στερεά απορρίμματα
Απόβλητα κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων
Άλλες πηγές: ΑΓΝΩΣΤΟ

Και αυτός ο πίνακας έχει μια σχετική αξία διότι δεν είναι καθόλου εύκολο για τον ερευνητή να συλλέξει αξιόπιστα στοιχεία για το αν κάποιος υγρότοπος επηρεάζεται ιδιαίτερα από απόβλητα, ιδιαίτερα τα υγρά, που ακριβώς εισέρχονται τα απόβλητα στον υγρότοπο και από που ακριβώς προέρχονται. Για να καταχωρηθεί τέτοιου είδους πληροφορία χρησιμοποιούνταν μια πλειάδα πηγών: παρατηρήσεις βιοδεικτών ρύπανσης, κυρίως οργανικούς, συζητήσεις με κατοίκους ή χρήστες, άμεση παρατήρηση αγωγών που μεταφέρουν απόβλητα. Για τα στερεά απορρίμματα η κατάσταση είναι πιο προφανής λόγω του ότι φαίνονται. Ας σημειωθεί, ότι δεν θεωρούνταν ένας υγρότοπος ρυπασμένος από στερεά απορρίμματα αν επρόκειτο για μικρές ποσότητες από απορρίμματα που μπορούν εύκολα να συλλεχθούν.

Ε1Β. Περιγραφή πηγών ρύπανσης: Ελεύθερο πεδίο στο οποίο μπορούσε να περιγραφτούν ειδικές καταστάσεις που προκαλούν ρύπανση, οι αιτίες τους, κ.λπ.

■ Ε2. Υπάρχουν αλλοιώσεις;

Ε2α. Αλλοιώσεις εξαιτίας:

Φράγματος ή άλλων υδραυλικών έργων
Υπερβόσκησης
Υπεράντλησης
Στραγγίσεων
Παράνομου κυνηγιού
Επέκτασης καλλιέργειών
Εκχερώσεων / μπαζωμάτων
Δόμησης
Διάνοιξης δρόμων
Αρδευτικών δικτύων
Αμμοληψιών
Άλλο:

Η κάθε μορφή αλλοίωσης που καταγραφόταν στους υγρότοπους δεν συνοδευόταν από ένα βαθμό έντασης (π.χ. μικρή, μεσαία, μεγάλη) αλλά απλώς καταγραφόταν ή όχι η ύπαρξη-παραουσία. Αυτό

έγινε για να αποφευχθεί ο εξαιρετικά μεγάλος βαθμός υποκειμενικότητας των απαντήσεων και η αυθαιρεσία, γνωρίζοντας ότι η καταγραφή των αλλοιώσεων όπως και χρήσεων, κ.λπ έχει μόνο μια ενδεικτική σημασία. Αν θέλει δε κάποιος να εξαγάγει οποιαδήποτε συμπεράσματα θα πρέπει υποχρεωτικά να στηριχθεί σε λεπτομερέστερα στοιχεία.

Η υπερβόσκηση αναφέρεται μόνο στην υγροτοπική βλάστηση και όχι στα γύρω μέρη. Αν παρατηρούνταν υπερβόσκηση στη λεκάνη απορροής σημειωνόταν στην περιγραφή ή αλλού. Η υπεράντληση δεν είναι εύκολο να τεκμηριωθεί αλλά αναφέρεται σε απευθείας άντληση νερού από τον υγρότοπο με αντλίες ή σωλήνες δια βαρύτητας. Υπεραλίευση γνωρίζαμε εκ των προτέρων ότι μάλλον δε θα λαμβάνει χώρα σε μικρούς υγρότοπους. Οι στραγγίσεις στοιχειοθετούνται από ύπαρξη ενεργών ή μη στραγγιστικών καναλιών.

E2B. Περιγραφή ειδών αλλοίωσης

■ E3. Υπάρχουν εξωτικά είδη στον υγρότοπο;

E3a. Αναφέρατε τα εξωτικά είδη που γνωρίζετε

II. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΣΤΕΡΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΣΤ. ΥΔΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΒΛΑΣΤΗΣΗ

- ΣΤ1. Κατηγορία υδροπεριόδου
- ΣΤ2. Υπάρχει είσοδος γλυκού νερού στον υγρότοπο
ΣΤ2α. Πως γίνεται η είσοδος γλυκού νερού;
ΣΤ2β. Περιγραφή τρόπων εισόδου γλυκού νερού
- ΣΤ3. Τι τύπος επιφανειακής εξόδου του νερού υπάρχει
ΣΤ3α. Περιγραφή τεχνικών έργων
- ΣΤ4. Πως είναι κατανομημένη η υδρόβια βλάστηση στον υγρότοπο σε σχέση με τις ελεύθερες επιφάνειες νερού;

	Ελεύθερη επιφάνεια νερού < 5% του υγροτόπου
	Ελεύθερη-ες επιφάνεια-ες νερού 5-25% του υγροτόπου. Η βλάστηση σε περιφερειακή ζώνη
	Ελεύθερη-ες επιφάνεια-ες νερού 26-75% του υγροτόπου. Η βλάστηση σε περιφερειακή ζώνη
	Ελεύθερη επιφάνεια νερού 26-95% του υγροτόπου. Η βλάστηση σε πυκνές συστάδες ή διάσπαρτες ανοιχτές συστάδες
	Ελεύθερη επιφάνεια νερού >95% του υγροτόπου

■ **Υγρότοποι/υδατοσυλλογές που συνδέονται ή βρίσκονται σε γειτονία με τον υγρότοπο:** Σύνδεση σημαίνει κάθε είδους υδρολογική σύνδεση, αλλά και άλλες συνδέσεις όπως για παράδειγμα: χρήση δυο ή περισσότερων υγροτόπων από τον ίδιο πληθυσμό πουλιών με διαφορετικούς τρόπους ή τις ίδιες χρήσεις σε διαφορετικές εποχές (π.χ. διατροφή, φώλιασμα, κούρνιασμα). Γειτονία σημαίνει ότι οι δυο υγρότοποι βρίσκονται πολύ κοντά ο ένας από τον άλλο, συνήθως σε απόσταση μικρότερη των 3 χιλιομέτρων, ούτως ώστε να υπάρχει αλληλεπίδραση μέσω διαφόρων οικολογικών διαδικασιών (π.χ. μετακινήσεις πληθυσμών ζώων, μεταφορά σπόρων, κ.λπ).

- ΣΤ6. Απόσταση ανάμεσα σε γειτονικούς ή συνδεδεμένους υγρότοπους.
- ΣΤ7. Απόσταση του κοντινότερου σημείου του υγροτόπου από τη θάλασσα.
- ΣΤ8. Επικοινωνία του υγροτόπου με τη θάλασσα

Υπόγεια
Δεν υπάρχει καμία επικοινωνία
Υπάρχει εποχιακή απρόσκοπτη επικοινωνία
Υπάρχει συνεχής και απρόσκοπτη επικοινωνία μέσω υδατορεύματος
ΑΓΝΩΣΤΟ

Z. ΠΟΥΛΙΑ

Για μια πλειάδα λόγων (π.χ. άνιση κατανομή και ένταση παρατηρήσεων, παρουσία πολλών μεταναστευτικών ειδών, μεγάλη κινητικότητα των πουλιών, κ.λπ) και επειδή η καταγραφή όλων των ειδών πουλιών που έχουν παρατηρηθεί σε κάθε έναν υγρότοπο θα ήταν μια κοπιώδης και χρονοβόρα διαδικασία η οποία δεν θα πρόσθετε τελικώς στην κατανόησή μας για τις λειτουργίες και αξίες του, αποφασίσθηκε να καταγραφεί στη βάση δεδομένων μόνο η παρουσία ή απουσία τριών βασικών κατηγοριών πουλιών: Ψαροφάγα, Βενθοφάγα, και διάφορα άλλα. Επιλέχθηκαν από κάθε κατηγορία κάποιες χαρακτηριστικές ομάδες, γένη ή/και είδη και η καταχώρηση γινόταν με μια σχετική ένδειξη αφθονίας και συχνότητας παρουσίας:

- A. με άγνωστη συχνότητα παρουσίας
- B. με σποραδική παρουσία
- Γ. με τακτική παρουσία σε μικρούς πληθυσμούς
- Δ. με τακτική παρουσία σε σημαντικούς πληθυσμούς

Με τον τρόπο αυτό θεωρήθηκε ότι θα έχουμε τις ενδείξεις που μας είναι αναγκαίες σχετικά με το ποιες κατηγορίες ειδών πουλιών χρησιμοποιούν τον κάθε υγρότοπο και με ποια σχετική συχνότητα, δίνοντας και ένα μέτρο της σχετικής γνώσης.

- **Z1. Ψαροφάγα είδη πτηνών:** Αλκυόνες, ερωδιοί, Κορμοράνοι, πελεκάνοι, Λαγγόνες, Σκουφοβουτηχτάρια, στέρνες.
- **Z2. Πάπιες ή άλλα είδη που τρέφονται με βενθικά ασπόνδυλα ή βενθική βλάστηση:** Βαρβάρες, Καστανόχηνες, κύκνοι, Φαλαρίδες, πάπιες *Anas*, πάπιες *Aythya*, Φλαμίνγκο.
- **Z3. Άλλες ομάδες πουλιών:** Αρπακτικά, Βουτηχτάρια, Νερόκοτες, Νεροκοτσέλες, παρυδάτια, πελαργοί, στρουθιόμορφα.

H. ΑΛΛΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **H1. Είναι ο υγρότοπος προσβάσιμος για το κοινό;**

H1α. Επιλέξτε το είδος πρόσβασης: Μέσα από ιδιωτική έκταση, από δημόσια έκταση, μέσω δημόσιου δρόμου.

- **H2. Ο υγρότοπος βρίσκεται σε θέση**

Πολύ καλά ορατή από δρόμους, οικισμούς κ.λπ,
Σχετικά ορατή από δρόμους κ.λπ,
Απομονωμένη οπτικά από τις κύριες περιοχές πρόσβασης του κοινού
ΑΓΝΩΣΤΟ

- **H3. Σημαντικά στοιχεία για τον υγρότοπο που δεν έχουν περιγραφεί ικανοποιητικά κάπου παραπάνω:** Στο ελεύθερο αυτό πεδίο δίνεται η δυνατότητα να περιληφθούν οποιαδήποτε σχόλια ή άλλες πληροφορίες που δεν ταίριαζε να καταχωρηθούν αλλού.

H3α. Βαθμός φυσικότητας: Ανάλογα με το πόσο συνολικά αλλοιωμένος από τις ανθρώπινες δραστηριότητες είναι ένας υγρότοπος του αποδίδουμε ένα υποκειμενικό δείκτη φυσικότητας, όπου το 1 σημαίνει εντελώς τεχνητό ή εντελώς αλλοιωμένο και ανεπίστρεπτα υποβαθμισμένο υγρότοπο

και το 10 έναν «παρθένο», για τα μεσογειακά δεδομένα βεβαίως υγρότοπο, που συνήθως σημαίνει ότι οι, μικρές, ανθρώπινες επεμβάσεις είναι ρεαλιστικά αναστρέψιμες. Στις περιπτώσεις εκείνες που τεχνητοί υγρότοποι έχουν αναπτύξει πλούσια φυσική υγροτοπική βλάστηση και άλλα στοιχεία που τους κάνει να προσομοιάζουν με φυσικούς επίσης βαθμολογούσαμε με δείκτες > 1.

■ **H4. Πηγή-ές πάνω στις οποίες βασίστηκε η παραπάνω συλλογή στοιχείων:**

H4α. Όνομα και διεύθυνση προσώπου (αν πρόκειται για προσωπική επικοινωνία, απάντηση σε ερωτηματολόγιο, συνέντευξη).

H4β. Συγγραφείς, τίτλος, ημερομηνία, τίτλο, χώρο δημοσίευσης (αν πρόκειται για μελέτη, άρθρο, δημοσίευση).

H4γ. Ημερομηνία, αν πρόκειται για επιτόπια επίσκεψη.

■ **H5. Άλλα άτομα ή φορείς που έχουν ασχοληθεί με τον υγρότοπο (όνομα, τηλέφωνα, ταχυδρομική και ηλεκτρονική διεύθυνση).**

■ **H6. Βιβλιογραφία (πηγές που γνωρίζουμε ότι υπάρχουν αλλά δεν έχουμε συμβουλευτεί).**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

■ ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ

Υγρότοποι Σαμοθράκης

SAT01: Ποταμός Βάτος	76
SAT02: Ρύακας Φονιάς	71
SAT03: Λιμνοθάλασσα Αγίου Ανδρέα	72
SAT04: Εκβολή ποταμού Γιάλι	
SAT06: Λιμνοθάλασσα Ανώνυμη	73
SAT07: Έλος Παλαιόπολης	76
SAT08: Έλος ανώνυμο (Φονιά)	74
SAT09: Ρύακας Κατσαμπάς	75
SAT10: Λιμνοθάλασσα Κουφκή	
SAT11: Στουμάρη	
SAT12: Βδελολίμνη	

■ ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

Υγρότοποι θάσου

THA01: Φράγμα Μαριών	
THA02: Έλος Σκάλας Πρίνου	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

■ ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Υγρότοποι Αμμουλιανής

AMM01: Αλυκή	
--------------	--

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

■ ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Υγρότοποι Σκιάθου

SKI01: Βρωμόλιμνος	77
SKI02: Λιμνοθάλασσα Αγίου Γεωργίου ή Λίμνη Σκιάθου	78
SKI03: Λίμνη Κουκουναριών	79
SKI04: Χείμαρρος Αχίλλα	
SKI05: Ρύακας Κεχριάς	81
SKI07: Έλος Κολιού	
SKI08: Έλος Πλατανιά	82

Υγρότοποι Σκοπέλου

SK001: Έλος Μηλιών 83

SK002: Έλος Λούτσας 84

Υγρότοποι Αλοννήσου

AL001: Έλος Αγίου Δημητρίου 85

Υγρότοποι Τσουγκριά

TS001: Ανώνυμη λιμνούλα 1 87

TS002: Ανώνυμη λιμνούλα 2 87

TS003: Ανώνυμη λιμνούλα 3 87

Υγρότοποι Περιστερας (Ξηρού)

PER01: Έλος Παλιοφάναρο 86

Υγρότοποι Κυρά Παναγιάς

KPA01: Έλος Πλανήτης 86

Υγρότοποι Ψαθούρας

PSA01: Έλος Ανώνυμο 1 88

PSA02: Έλος Ανώνυμο 2

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

■ ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

Υγρότοποι Ευβοίας

EUB01a: Λιμνοθάλασσα Μεγάλο Λιβάρι 89

EUB01b: Λιμνοθάλασσα Μικρό Λιβάρι 89

EUB02: Τεχνητή λίμνη Καρύστου 91

EUB03: Έλος Ψαχνών ή Κολοβρέχτης 92

EUB04: Λίμνη Δύστου 94

EUB05: Εκβολή Βούδωρου 96

EUB06: Ποταμός Νηλέας 97

EUB07: Ποταμός Κηρέας 98

EUB08: Τεχνητή λίμνη Ορυχείων Αλιβερίου 113

EUB09: Έλος Καλάμι 99

EUB10: Έλος Αλιβερίου (ΑΓΕΤ) 100

EUB11: Έλος Προκοπίου 113

EUB12: Εκβολή Παραλίας Αγ. Δημητρίου (Λιμιώνας) 101

EUB13: Εκβολή Δημοσάρη (Καλλιανού) 102

EUB14: Έλος και Εκβολή Ποτάμι 103

EUB15: Τεχνητή λίμνη Γεροποτάμου (ορυχεία Τρούπι)	104
EUB15a: Άγνωστη τεχνητή λίμνη05	
EUB15b: Άγνωστη τεχνητή λίμνη06	
EUB15c: Άγνωστη τεχνητή λίμνη07	
EUB15d: Άγνωστη τεχνητή λίμνη08	
EUB15e: Άγνωστη τεχνητή λίμνη09	
EUB15f: Άγνωστη τεχνητή λίμνη10	
EUB16: Έλος Βάλτος	105
EUB18: Ποταμός Ξηριάς ή Κάλας	106
EUB19: Εκβολή Δαφνοπόταμου (Κυμάσι)	107
EUB20: Τεχνητή λίμνη Παρασκευόρεμα	108
EUB20a: Άγνωστη τεχνητή λίμνη02	
EUB20b: Άγνωστη τεχνητή λίμνη03	
EUB20c: Άγνωστη τεχνητή λίμνη04	
EUB21: Τεχνητές λίμνες Γεροπλατάνου	109
EUB22: Εκβολή Λίλα	110
EUB24: Εκβολή ανώνυμου χειμάρρου στο Αλιβέρι	111
EUB25: Τεχνητή λίμνη Κούρδα	112
EUB26: Άγνωστη τεχνητή λίμνη 12	
EUB27: Άγνωστη τεχνητή λίμνη 13	
EUB28: Άγνωστη τεχνητή λίμνη 01	
EUB29: Άγνωστη τεχνητή λίμνη 14	
EUB30: Άγνωστη τεχνητή λίμνη 11	
EUB31: Νέα Λάμψακος	

Υγρότοποι Σκύρου

SKR01: Όρμος Καλαμίτσα	114
SKR02: Ασπούς	114
SKR03: Ποταμός Κηφισσός	114
SKR04: Παλαμάρι	115
SKR05: Όρμος Καρεφλού	115

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

■ ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

Υγρότοποι Λέσβου

LES01: Αλυκή Καλλονής	116
LES02: Έλος Παρακοίλων	118

LES04: Αλυκές Πολυχνίτου	120
LES05: Λιμνοθάλασσα Μέσων	122
LES06: Έλος Ντίπι Λάρσος	124
LES07: Έλος Ευρειακής	126
LES08: Έλος Αλυκούδι	127
LES09: Έλος και εκβολή Βούβαρη	129
LES10: Έλος Αχλαδερός	131
LES11: Εκβολή Μάκρων	133
LES12: Καρδαμάς /Περάντου-Αποθήκα	134
LES13: Κούκουμος	135
LES14: Λιμενάκι ή Λιμνοθάλασσα Παρακοίλων	136
LES15: Εκβολή Ταξιάρχη Παρακοίλων	138
LES16: Εκβολή Ποταμιάς (Καραβούλια)	140
LES17: Εκβολή Εννιά Καμάρες ή Έλος Κεραμίου	141
LES18: Μετόχι Λειμώνος	143
LES19: Σκάλα Καλλονής	145
LES20: Εκβολή Τσικνιά.....	147
LES21: Εκβολή Μυλοποτάμου	149
LES22: Φαρμακίες, Εκβολή Μάκρη και Λούτα	151
LES23: Έλος Νυφίδας.....	152
LES24: Χαραμίδα.....	153
LES25: Άγιος Θεράπων (Πηγαδάκι).....	155
LES26: Ανώνυμο έλος Περάματος	156
LES27: Εκβολές Χρούσου	157
LES28: Σκάλα Ερεσού, Ψαροποταμός	158
LES29: Ποταμός Τσικλιώτας	159
LES30: Φάρος (Λίμενα)	161
LES31: Φανερωμένη	162
LES32: Λάψαρνα	163
LES33: Παλαιόκαστρο	164
LES34: Άναξος	
LES35: Τσόνια	165
LES37: Πεδή - Βάλτος Πεδής	166
LES38: Αλμυροπόταμος (Βατερά)	167
LES40: Μικρή Λίμνη Αγιάσου	168
LES42: Μεγάλη Λίμνη Αγιάσου	169
LES44: Υδατοσυλλέκτης Αγ. Ασμουδιάς	

LES45: Τεχνητή λίμνη Μονής Πυθαρίου (Ερεσσού)	170
LES46: Δεξαμενές Μεσοτόπου	171
LES49: Άγιος Γεώργιος	172
LES52: Έλος Περάματος	173
LES53: Τεχνητή λίμνη Πέτρας	174
LES54: Εκβολή Βούρκου	175
LES55: Δρότα	176
LES56: Παραλία Θερμής	177
LES57: Σκάλα Νέων Κυδωνιών	178
LES58: Ρέμα Αγίου Ιωάννη	179
LES59: Λαγκάδα	180
LES60: Λιμνοδεξαμενή Σκαλοχωρίου	181
LES61: Έλος Κοφινά	182
LES62: Λιμνοδεξαμενή Κεραμίου	183
LES63: Λιμνοδεξαμενή Σκουτάρου	
LES64: Ελάφι	184
LES65: Εκβολή Αλμυροποτάμου	185
LES66: Κόρακας	
LES67: Παλιός	
LES68: Άγνωστος	
LES69: Καμήλα	
LES70: Κάμπος	
LES71: Εκβολή Λαγκαδά	
LES72: Δεξαμενή Κλειούς	

Υγρότοποι Λήμνου

LEM01: Αλυκή	187
LEM02: Χορταρολίμνη ή Χορτατού	189
LEM03: Τεχνητή λίμνη Κοντιά	191
LEM04: Έλος Διαπορίου	192
LEM05: Ασπρόλιμνη	194
LEM07: Κόλπος Μούδρου - Αεροδρόμιο	196
LEM08: Εκβολή ανώνυμου χειμάρρου (Κότσινας)	198
LEM09: Εκβολή Παραλίας Τηγάνι	199
LEM10: Μετόχι Φακού	200
LEM11: Έλος ακρωτηρίου Ασπρόκαβος	201
LEM12: Εκβολή Χανδριά	202
LEM13: Εκβολή Ζεματά	203
LEM14: Λιμνοδεξαμενή Θάνους	204

- LEM15: Ανώνυμος (δεξαμενή)
- LEM16: Ανώνυμος Πλάκας
- LEM17: Παλιό Πεδινό
- LEM18: Εκβολή Γομάτι
- LEM19: Κότσινας
- LEM20: Όρμος Τηγάνι
- LEM21: Άγνωστος01
- LEM22: Άγνωστος02

■ ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ

Υγρότοποι Χίου

- CHΙ01: Έλος Λήμνος ή Βάλτος Μαρμάρου 205
- CHΙ02: Γιβάρι Λαγκάδας..... 206
- CHΙ03: Έλος Κοντάρι 218
- CHΙ04: Έλος Καλαμωτής
- CHΙ05: Έλος Κώμης..... 207
- CHΙ06: Ποταμός Ναγός
- CHΙ07: Λιμνοδεξαμενή Βικίου 208
- CHΙ08: Έλος Φανών ή Κάτω Φανών 209
- CHΙ09: Τεχνητή λίμνη Ζυφιά 211
- CHΙ10: Λιμνοδεξαμενή Αγίου Γεωργίου Συκούση 212
- CHΙ12: Τεχνητή λίμνη Αρμολίων 213
- CHΙ13: Εκβολή Καμπιών 214
- CHΙ14: Έλος Λιθίου ή Παπόρι 216
- CHΙ15: Εκβολή Αγίας Μαρκέλλας
- CHΙ16: Εκβολή Μαναγρός
- CHΙ20: Έλος Παρπάντων (αποξηραμένο) 218
- CHΙ21: Έλος Δελφινίου 217
- CHΙ22: Ανώνυμη Λιμνοδεξαμενή
- CHΙ23: Έλος Αγίου Γεωργίου Λαγκάδας

Υγρότοποι Ψαρών

- PSR01: Έλος Ψαρών

■ ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ

Υγρότοποι Σάμου

- SAM01: Αλυκή Ψιλής Άμμου 226
- SAM02: Έλος Μεσοκάμπου 227
- SAM03: Έλος Γλυφάδας 228

SAM04: Ανώνυμες Λίμνες Αεροδρομίου	229
SAM05: Λιμνοδεξαμενή Μυτιληνίων (Ρόγγια)	230
SAM06: Λιμνοδεξαμενή Μαραθοκάμπου	231
SAM07: Άγνωστη λιμνοδεξαμενή 01	
SAM08: Άγνωστη λιμνοδεξαμενή 02	

Υγρότοποι Ικαρίας

ΙΚΑ01: Εκβολή Ποταμού Χάλαρη (Να)	219
ΙΚΑ02: Υγρότοπος Κάμπου (Εκβολή Βουτσιδέ)	221
ΙΚΑ03: Υγρότοπος Μεσακτής (Εκβολή Μύρσωνα)	222
ΙΚΑ04: Έλος Λειβάδι (Εκβολή ποταμού Χάρακα)	223
ΙΚΑ05: Τεχνητή λίμνη Βάθες (Μουντέ)	224
ΙΚΑ06: Τεχνητή λίμνη Πέζι	225
ΙΚΑ07: Ποταμός Κυπαρίσσι	232
ΙΚΑ08: Εκβολή Ποταμού Κεραμέ	232
ΙΚΑ09: Ποταμός Άρης	233
ΙΚΑ11: Λιμνοδεξαμενή Αγίου Κηρύκου (Χριστός)	233

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

■ ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Υγρότοποι Άνδρου

AND01: Έλος Βιτάλι	234
AND02: Έλος Άχλα	236
AND03: (Λίμνη) Ατένη	238
AND04: Ποταμός Πιθάρα (Πηγές Σάριζα)	240
AND05: Ρέμα Αλαδινού	241
AND06: Εκβολή Παραπόρτι	242
AND07: Εκβολή Γιάλια	243
AND08: Εκβολή Ζόρκου	244
AND09: Εκβολή Όρμου Φελλός	245
AND11: Έλος Καντούνι	246
AND12: Όρμος Βόρη	247
AND13: Έλος Γαυρίου	247
AND14: Λεύκα	
AND15: Ρόζος	
AND16: Γίδες	

Υγρότοποι Τήνου

TIN01: Έλος Πανόρμου	248
TIN02: Κολυμπήθρα	250
TIN03: Άγιος Φωκάς	252
TIN04: Έλος Αγίου Ιωάννη (Πόρτο)	253
TIN05: Έλος Ροχάρι	
TIN06: Έλος Αγία Θάλασσα	
TIN07: Ρύακας Λιβάδας	255
TIN08: Λιμνοδεξαμενή Στενής-Λιβάδας	257

Υγρότοποι Μυκόνου

ΜΥΚ01: Εκβολή ρύακα Πανόρμου	
ΜΥΚ02: Τεχνητή λίμνη Μαραθίου	258
ΜΥΚ03: Τεχνητή λίμνη Μαού / Άνω Μεράς	259
ΜΥΚ04: Ρέμα Μαού και Εκβολή Φωκό	
ΜΥΚ05: Έλος Χουλάκια	261
ΜΥΚ06α: Έλος αεροδρομίου (α)	262
ΜΥΚ06β: Έλος αεροδρομίου (β)	262

Υγρότοποι Δήλου

DEL01: Έλος Δήλου (α & β)	304
---------------------------------	-----

Υγρότοποι Σίφνου

SIF01: Έλος Καμαρών	287
SIF02: Έλος Φάρος	288
SIF03: Ρύακας Παναγιάς Πουλάτης	

Υγρότοποι Σερίφου

SER01: Ανώνυμο Ρέμα 1	
SER02: Ανώνυμο Ρέμα 2	
SER03: Τσιλιπάκι	
SER04: Τεχνητή λίμνη Στενού	

Υγρότοποι Κύθνου

KYN01: Άγνωστος 1	
KYN02: Άγνωστος 2	

Υγρότοποι Πάρου

PAR01: Έλος Κολυμπήθρες	279
PAR02: Λιμνοθάλασσα Σάντα Μαρία	280
PAR03: Αλυκή (Αγκαϊριάς)	281
PAR04: Έλος Μώλου ή Κέφαλου	283

PAR05: Έλος Παροικιάς	284
PAR06: Έλος Χρυσής Ακτής	285
PAR07: Δρυός	
PAR08 Αλυκή Πούντας	
PAR09 Άγνωστη λιμνοθάλασσα	
Υγρότοποι Αντιπάρου (2φ)	
APR01: Ψαραλυκή (Αντιπάρου)	286
APR02: Λιμνοθάλασσα Παλιάς Αλυκής	
Υγρότοποι Κάβουρα	
KAV01: Ανώνυμος 01	
KAV02: Ανώνυμος 02	
Υγρότοποι Γυάρου	
GYA01: Ανώνυμος Γυάρου	303
Υγρότοποι Ίου	
IOS01: Τεχνητή λίμνη Μυλοπότα	304
IOS02: Κάλαμος	
IOS03: Παππάς	
IOS04: Όρμος Μαγγανάρι	
Υγρότοποι Νάξου	
NAX01: Αλυκή	263
NAX02: Λίμνες Αγίου Προκοπίου	265
NAX03: Λίμνες Γλυφάδας	267
NAX04: Έλος Πυργάκι ή Ποταμίδες	269
NAX05: Λιμνοδεξαμενή Εγγαρών	270
NAX06: Εκβολή Πηγών Σκουληκαριάς / Αμίτι	271
NAX07: Ρύακας Απόλλωνα	272
NAX08: Εκβολές Μυλοπεράματος / Αμπράμ	273
NAX09: Τεχνητή λίμνη Φανερωμένης	274
NAX11: Λίμνες Μικρής Βίγλας	275
NAX13: Έλος Αγιασσού	276
NAX14: Εκβολή ρύακα Πνίχτη	
NAX15: Έλος Καλαντού	277
NAX16a: Ρύακας Φανερωμένης	
NAX16b: Εκβολή Φανερωμένης	
NAX17: Άγιος Μάμας	
Υγρότοποι Κουφονησίου	
KOF01: Παχιά Άμμος	303

Υγρότοποι Αμοργού

ΑΜ001: Έλος Καταπόλων (Ψυλοκερατίδι)	289
ΑΜ002: Αιγιάλη	289
ΑΜ003: Τεχνητή λίμνη Φράγματος Καταπόλων	290
ΑΜ004: Κάτω Κάμπος	290

Υγρότοποι Μήλου

ΜΙΛ01: Λιμνοθάλασσα Αχιβαδολίμνη	291
ΜΙΛ02: Αλυκή Μήλου	292
ΜΙΛ03: Λιμνοθάλασσα Ριβάρι	293
ΜΙΛ04: Έλος Προβατάς	294
ΜΙΛ05: Έλος Ζεφυρία	295
ΜΙΛ06: Αγκάθια	

Υγρότοποι Κιμώλου

ΚΙΜ01: Αλυκή (Κιμώλου)	296
ΚΙΜ02: Έλος Αγίου Μηνά	297
ΚΙΜ03: Έλος Ελληνικών	298
ΚΙΜ04: Έλος Βρωμόλιμνος	299
ΚΙΜ05: Έλος Σ(Ζ)ουφιοκάλαμο	300
ΚΙΜ06: Λιβαδάκι	

Υγρότοποι Πολυαίγου

ΡΟΛ01: Έλος Κάτω Μερσίνης	301
ΡΟΛ02: Έλος Φάρος	302

■ ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Υγρότοποι Πάτμου

ΡΑΤ01: Αλυκή Διακόφτι	305
ΡΑΤ02: Αλυκή Ψιλής Άμμου	306
ΡΑΤ03: Φράγμα Λειβάδι (Γερανός)	307
ΡΑΤ06: Αλυκή Γροίκου (Πέτρας)	308

Υγρότοποι Λειψών

ΛΡS01: Λιμνοδεξαμενή Παναγιάς	312
ΛΡS02: Έλος Όρμου Κουσέλιο	
ΛΡS03: Έλος λιμανιού	

Υγρότοποι Καλύμνου

ΚΑΛ06: Λιμνοδεξαμενή Στημένια	312
-------------------------------------	-----

Υγρότοποι Λέρου

LER01: Έλος Αγ. Κιουράς ή Παρθενίου	309
LER02: Έλος Γούρνας	310
LER03: Φράγμα Παρθενίου	311
LER04: Έλος Κοκκάλι	

Υγρότοποι Κω

KOS01: Αλυκή Τιγκακίου	313
KOS02: Λίμνη Πυλίου ή Νερομάνα	315
KOS03: Έλος Ψαλιδίου	316
KOS04: Έλος Λάμπη	318
KOS05: Έλος Λιμναρά	319
KOS06: Έλος Μαρμαρίου	320
KOS07: Έλος Μαστιχάρι	321
KOS08: Λιμνοδεξαμενή Αγ. Νεκταρίου (Πλατύ)	322
KOS09: Έλος Ασμάκι	
KOS12: Ρέμα Ασκληπιείου	323
KOS13: Λιμνοδεξαμενή Μεσσαριάς	324
KOS14: Αβδελολίμνη	

Υγρότοποι Αστυπάλαιας

AST01: Φράγμα Λειβαδίου	325
AST02: Έλος Βαθέος	325
AST03: Κάμπος ή Λειβάδι	326
AST04: Πάνορμος	326
AST05: Μαρμάρι (Camping)	327
AST06: Μαλτεζάνα (Αεροδρόμιο)	327

Υγρότοποι Τήλου

TEL01: Λιμνοδεξαμενή Κάμπου Ερίστου / Αγ.Ειρήνης;	328
TEL02: Έλος Γκιόλα (Λιβάδια)	329

Υγρότοποι Καρπάθου

KAR01: Έλος Τριστόμου	354
-----------------------------	-----

Υγρότοποι Αρμαθιών

ARM01: Ανώνυμος (Αρμάθια)	353
---------------------------------	-----

Υγρότοποι Ρόδου

ROD01: Λίμνη Νάνων	330
ROD02: Τεχνητή λίμνη Απολακκιάς	331

ROD03: Ποταμός Γαδουράς	332
ROD05: Ποταμός Κρεμαστινός	334
ROD06: Ποταμός Αργυρός	335
ROD07: Χείμαρρος Λάρδου	336
ROD08: Χείμαρρος Ασκληπιός	337
ROD09: Χείμαρρος Κόνταρης	338
ROD10: Τεχνητή λίμνης Άτσακας	352
ROD11: Ρύακες Μάκαρης - Χας	339
ROD13: Ποταμός Λουτάνης	340
ROD14: Ποταμός Πελέμονης και Εκβολή Καμαρέ	342
ROD15: Ποταμός Παραδεισιώτης	343
ROD16: Ρύακες Πεταλούδων	344
ROD17: Ποταμός Πλατύς	345
ROD19: Νέα Ελεούσα	352
ROD20: Λιμνοδεξαμενή Σκολώνα	346
ROD21: Εκβολή Λαχανιάς	347
ROD22: Έλος Καταβιάς	348
ROD23: Ρέμα Σορωνής	349
ROD24: Έλος Πλημμυρίου	350
ROD26: Άνώνυμες λιμνούλες Γενναδίου	351
ROD27: Ανώνυμη εκβολή	
ROD28: Ανώνυμη εκβολή	
ROD29: Επτά Πηγές	
Υγρότοποι Αλιμνιάς	
ALN01: Έλος Ανώνυμο (Αλιμνιά)	353
ΥγρότοποιΚαστελλόριζου	
KST01: Λιμνοδεξαμενή Κιόλια	353

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

■ ΝΟΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

Υγρότοποι Αγκιστριού

AGI01: Αλυκή Αγκιστριού

Υγρότοποι Αίγινας

AIG01: Εκβολή Μαραθώνα

Υγρότοποι Μετώπης

MET01: Αλυκή Μετώπης

Η περιβαλλοντική οργάνωση WWF Ελλάς αποτελεί τμήμα της διεθνούς οικογένειας του WWF (World Wide Fund for Nature), η οποία απαρτίζεται από 50 εθνικές οργανώσεις και αγωνίζεται για την προστασία του περιβάλλοντος σε περισσότερες από 100 χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο.

Αποστολή του WWF Ελλάς είναι να διατηρήσει την πλούσια βιοποικιλότητα της Ελλάδας ως αναπόσπαστο στοιχείο της Μεσογείου και να εμποδίσει - και μακροπρόθεσμα να αντιστρέψει - την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, στοχεύοντας στην αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης.

Το WWF Ελλάς ιδρύθηκε το 1990 από τον Λουκ Χόφμαν με την υποστήριξη του Έλληνα αρχιτέκτονα Θύμιου Παπαγιάννη, ως αυτόνομη εθνική οργάνωση με δικό της διοικητικό συμβούλιο, ενώ σήμερα έχει τη μορφή Κοινωφελούς Ιδρύματος. Η έδρα της οργάνωσης είναι στην Αθήνα. Ωστόσο, ομάδες «πεδίου» βρίσκονται μόνιμα σε οικολογικά σημαντικές περιοχές της χώρας μας, όπως η Δαδιά, η Βόρεια Πίνδος, η Ζάκυνθος, ενώ υλοποιούνται και δράσεις σε περιοχές όπως η Κερκίνη και τα νησιά του Αιγαίου.

Από την ίδρυσή του το WWF Ελλάς έχει υλοποιήσει περισσότερα από 70 προγράμματα δράσης. Αυτά αφορούν τους τομείς της ενεργούς προστασίας και διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος και εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, όπως για παράδειγμα η εκστρατεία για την αλλαγή του κλίματος. Επιπλέον, η οργάνωση τεκμηριώνει παρεμβάσεις σε κρίσιμα ζητήματα περιβαλλοντικής πολιτικής, όπως ο χωροταξικός σχεδιασμός, η δημιουργία δικτύου προστατευόμενων περιοχών, η αναπτυξιακή πολιτική της χώρας, η διαχείριση των υδατικών πόρων.

